BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

IZVJEŠĆE

O PROVOĐENJU ZAKONA IZ NADLEŽNOSTI SREDIŠNJEG IZBORNOG POVJERENSTVA BiH U 2016. GODINI

Sarajevo, travanj 2017. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

IZVJEŠĆE

O PROVOĐENJU ZAKONA IZ NADLEŽNOSTI SREDIŠNJEG IZBORNOG POVJERENSTVA BiH U 2016. GODINI

Sarajevo, travanj 2017. godine

© Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine 2016.
Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine dozvoljava reproduciranje ovoga materijala uz navođenje vlasnika autorskih prava i u neizmijenjenom sadržaju. Zahtjevi u svezi autorskih prava se mogu poslati Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine putem e-maila kontakt@izbori.ba ili na adresu Danijela Ozme 7, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine
Danijela Ozme br. 7
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel. +387 (0) 33 / 251-300
Faks: +387 (0) 33 / 251-329
E-mail: kontakt@izbori.ba
Internetska adresa: www.izbori.ba

Izrazi pisani u jednom rodu odnose se bez diskriminacije na oba spola

KAZALO

Sažetak ... 9
Uvod ... 17
O Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine ... 19

DIO I - PROVOĐENJE IZBORNOGA ZAKONA BiH

1. Priprema i provođenje neposrednih i posrednih izbora ... 23
1.1. Izborne aktivnosti ... 23
1.1.1. Aktivnosti na izmjenama i dopunama Izbornoga zakona BiH ... 23
1.1.2. Aktivnosti u svezi izbora člana Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH ... 23
1.1.3. Normativna djelatnost ... 24
1.1.4. Ostali akti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH ... 26
1.2. Objava Lokalnih izbora 2016. godine ... 30
1.3. Aktivnosti upisa birača u Središnji birački popis za Lokalne izbore 2016. godine ... 30
1.3.1. Ažuriranje Središnjeg biračkog popisa ... 30
1.3.2. Upis birača u Središnji birački popis koji svoje biračko pravo ostvaruju na redovitim biračkim mjestima (redoviti birači) ... 32
1.3.3. Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inozemstvu u Središnji birački popis ... 33
1.3.4. Problemi u postupku upisa birača u Središnji birački popis za glasovanje izvan BiH ... 34
1.3.5. Zloupotreba biračkog prava ... 35
1.3.6. Upis raseljenih osoba ... 37
1.3.7. Uklanjanje iz evidencije Središnjeg biračkog popisa osoba osuđenih za ratne zločine ... 37
1.3.8. Glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inozemstvu ... 38
1.3.9. Dostava izvadaka iz Središnjeg biračkog popisa po zahtjevu političkih subjekata ... 39
1.3.10. Redovite aktivnosti na vođenju Središnjeg biračkog popisa ... 39
1.3.11. Aktivnosti na pripremi izbora za tijela lokalne uprave i samouprave ... 39
1.4. Koordinacija rada općinskih/gradskih izbornih povjerenstava (OIP/GIP) i centara za birački popis ... 39
1.5. Ovjera prijava političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine ... 41
1.5.1. Ovjera prijava političkih stranaka i neovisnih kandidata ... 41
1.5.2. Ovjera prijava koalicija i listi neovisnih kandidata ... 43
1.5.3. Ovjera i potvrđivanje kandidata i kandidacijskih listi za sudjelovanje na izborima ... 43
1.5.4. Ždrijebanje za utvrđivanje redoslijeda političkih subjekata na glasačkom listiću za Lokalne izbore 2016. godine ... 44
1.6. Obuka i edukacija izborne administracije ... 44
1.7. Edukativna i promotivno-informativna kampanja ... 48
1.8. Sigurnosni aspekti Lokalnih izbora 2016. godine ... 52
1.9. Rad Glavnog centra za brojanje ... 54
1.10. Promatrači izbornog procesa ... 54
1.11. Dan održavanja Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine ... 56
1.12. Utvrđivanje rezultata Loklanih izbora 2016. godine održanih 2.10.2016. godine ... 58
1.13. Implementacija izbornih rezultata ... 59
1.14. Ponovni izbori u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac – 19. 2. 2017. godine ... 60
1.15.Objedinjeni rezultati Lokalnih izbora održanih 2. 10. 2016. godine i ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac održanih 19. 2. 2017. godine ... 64
1.16. Dostavljanje obrazaca Izjava o imovinskom stanju ... 65
1.17. Povrat pristojbe ... 66
2. Provođenje posrednih izbora ... 67
2.1. Posredni izbori za Gradsko vijeće Grada Sarajeva i Skupštinu Grada Istočno Sarajevo ... 67
2.1.1. Izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva ... 67
2.1.2. Izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo ... 69
3. Zaštita izbornog prava ... 72
4. Ostale aktivnosti ... 78
4.1. Financijske aktivnosti ... 78
4.2.1. Opće informacije i normativi ... 82

4.2.2. Logističke i operativne aktivnosti 83
4.2.3. Redovite operativne aktivnosti 85
5. Informatičko-tehnička podrška radu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH 87
5.1. Novi pristup tehničkoj obradi rezultata glasovanja 88
5.2. Održavanje internetskog portala Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH 93
5.3. Grafička priprema dokumentacije 94
6. Zaključna razmatranja 95

DIO II - PROVOĐENJE ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

1. Godišnje Izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja političkih stranaka 101
1.1. Uvod 101
1.2. Pravni okvir 101
1.3. Aktivnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u izvještajnom razdoblju 102
1.3.1. Prijem financijskih izvješća političkih stranaka 102
1.3.2. Revizija i kontrola financijskih izvješća 116
2.3. Sankcioniranje političkih stranaka 123
2.4. Ostale aktivnosti 124
PRIVICI 127

DIO III - PROVOĐENJE ZAKONA O VIJEĆU MINISTARA BiH

1. Provođenje Zakona o Vijeću ministara BiH 141
2. Zaključna razmatranja 141

DIO IV - MEĐUNARODNA SURADNJA, SEMINARI I EDUKACIJE

1. Međunarodna suradnja, seminari i edukacije 145
1.1. Sudjelovanje na promatračkim misijama, međunarodnim konferencijama i seminarima 145
1.3. Promidžba inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora 149
1.4. Suradnja s međunarodnim organizacijama i nevladinim sektorom 152
1.5. Obuka i stručno usavršavanje zaposlenih 153
2. Zaključna razmatranja 154

DIO V - JAVNOST RADA SREDIŠNJEG IZBORNOGA POVJERENSTVA BiH

1. Javnost rada Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH 159
2. Zaključna razmatranja 160

DIO VI - PREPORUKE

1. Preporuke 165

ANEKS 169
Popis materijalnih propisa koje Središnje izborno povjerenstvo BiH izravno primjenjuje u provođenju svojih nadležnosti 169

POPIS TABLICA

I – Provođenje Izbornog zakona BiH

Tablica 1. Registrirani birači po kategorijama na dan 18. 8. 2016. godine.....31
Tablica 2. Broj birača upisanih u Središnji birački popis na dan Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine, a koji glasuju na redovitim biračkim mjestima, s odzivom.....32
Tablica 3. Pregled broja upisanih birača za glasovanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine s odzivom 34
Tablica 4. Pregled broja upisanih birača za glasovanje u DKPBiH za Lokalne izbore 2016. godine s odzivom 38
Tablica 5. Pregled podnesenih prijava i ovjerenih političkih subjekata na Lokalnim izborima 2016. godine.. 42
Tablica 6. Spolna struktura kandidata ovjerenih za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine 43
Tablica 7. Broj prestanaka mandata po razinama vlasti.....59
Tablica 8. Broj birača upisanih u Središnji birački popis na dan Lokalnih izbora 2. 10. 2016 godine i ponovnih izbora za općinu Stolac s odzivom.....64
Tablica 9. Broj upisanih birača po kategorijama s odzivom (Lokalni izbori 2. 10. 2016. i ponovni izbori u općini Stolac, 19. 2. 2017.) 64
Tablica 10. Struktura realiziranih naloga tijekom 2016. godine 80
Tablica 11. Struktura naloga iz blagajne u tijeku 2016. godine 81
Tablica 12. Zaposleni na određeno vrijeme 86

II – Provođenje zakona o financiranju političkih stranaka

Tablica 1. Pregled izvora financiranja političkih stranaka u 2015. godini.....103
Tablica 2. Struktura izvora financiranja političkih stranaka u 2015. godini 104
(prema podatcima koje su stranke iskazale u godišnjim financijskim Izvješćima) 104
Tablica 3. Proračunska izdvajanja za političke subjekte u 2015. godini.....110
Tablica 4. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna političkim strankama po razinama vlasti u razdoblju 2004–2015. godine.....112
Tablica 5. Pregled deset političkih stranaka s najvećim prihodom iz proračuna u razdoblju 2004–2015. god. 114
Tablica 6. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna političkim strankama.....115
po razinama vlasti (državna razina, entitetske razine i Brčko Distrikt BiH).....115
Tablica 7. Struktura troškova izborne kampanje za Lokalne izbore 2016. godine 120
Tablica 8. Struktura izvora financiranja političkih stranka u vrijeme izborne kampanje za Lokalne izbore 2016. godine 122

POPIS SLIKA

Slika 1. Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016. 47
Slika 2. Aplikacija sa bazom podataka certificiranih trenera i članova biračkih odbora 48
Slika 3. Motivacijski spotovi i spotovi „Kako glasovati“ 50
Slika 4. Link za Lokalne izbore 2016. godine Izvor: www.izbori.ba 52
Slika 5. Zasebna stranica Lokalni izbori 2016 Izvor: www.izbori.ba.....52
Slika 6. Priručnik za promatranje izbora u Bosni i Hercegovini –Lokalni izbori 2016. 56
Slika 7. Dijagram funkcionalnih cjelina novog modula.....88
Slika 8. Forma za kontrolno brojanje 89

Slika 9. Praćenje validacije i izmjene podataka – OIP-a.....90
Slika 10. Forma rezultata – Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (većinski glas) 90
Slika 11. Forma za unos glasova za političke subjekte Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (većinski glas) 90
Slika 12. Formular rezultata Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista).....91
Slika 13. Forma za unos glasova za političke subjekte Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista).....91
Slika 14. Forma – Nacionalne manjine Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista) 91
Slika 15. Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista) 92
Slika 16. Novi modul za unos i kontrolu izbornih rezultata –„Uredi validacije“ 92
Slika 17. Promjena ZR: Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (većinski glas).....92
Slika 18. Novi modul za unos i kontrolu izbornih rezultata Promjena ZR: Obrazac za zbrojne rezultate ZR (otvorena lista).....93
Slika 19. Aplikacija za prikaz rezultata.....94
Slika 20. Prikaz pregleda aplikacije 94
Slika 21. Zvanični telop manifestacije 95
Slika 22. Poster „Kako glasovati“ 95

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Prikaz strukture proračunskih izdvajanja za političke.....110
subjekte u 2015. godini 110
Grafikon 2: Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz proračuna u razdoblju.....113
2004–2015. godina.....113
Grafikon 3: Struktura troškova izborne kampanje 120
Grafikon 4: Usporedni pregled troškova izborne kampanje 121
Grafikon 5: Trend troškova izborne kampanje u razdoblju 2006–2016. godine).....121
Grafikon 6: Struktura izvora financiranja političkih stranka u 122
vrijeme izborne kampanje 122
Grafikon 7. Odnos vlastitih izvora financiranja i.....123
dugova političkih stranaka 123

POPIS FOTOGRAFIJA

Informativna kampanja u 10 gradova – projekt predizborne pomoći Vijeća Europe 51
Promatračka misija A-WEB, Sarajevo, listopad 2016. 55
Seminar za promatrače izbornog procesa – Sarajevo, 30. 9. 2016.....56
Promidžba inicijative za proglašenje „Svjetskog dana izbora“.....95
Sastanak Izvršnog odbora A-WEB, New Delhi, 20–23. 2. 2016.godine 145
6. Godišnji sastanak tijela za provedbu izbora, Lopota Lake Resort, Kakheti, Gruzija 15–18. 2. 2016. godine 146
Sastanak Izvršnog odbora ACEEEO Budimpešta, 10. 3. 2016. godine.....147
Program izgradnje kapaciteta za izborne dužnosnike 148
srednje razine – „Razvitak liderstva dužnosnika za bolje upravljanje izborima“ Incheon, 19–29. 3. 2016. godine 148
Sudionici programa promatranja ranih izbora, Incheon, Južna Koreja, 8–14. 4. 2016. godine....148
Sastanak sa studentima Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru.....150
Proces glasovanja korištenjem elektroničke olovke.....151
Kampanja – „16 dana aktivizma“ – bijele vrpce.....151
Konferencija za medije Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.....160

Sažetak

1. U 2016. godini Središnje izborno povjerenstvo BiH se primarno fokusiralo na pripremu i provođenje lokalnih izbora, pravodobno donošenje normativnih i provedbenih akata sukladno izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine[1] kao i dosljednu primjenu svih zakona iz svoje nadležnosti.

2. Interresorna radna skupina za izmjenu izbornog zakonodavstva BiH je posredstvom ovlaštenog predlagatelja dana 23. 3. 2016. godine uputila domovima u parlamentarnu proceduru Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, koji je usvojen i objavljen u „Službenom glasniku BiH“ broj 31/16 i Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka, koji je usvojen i objavljen u „Službenom glasniku BiH“ broj 41/16.

3. Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine je odlukom donesenom 27. 4. 2016. godine imenovao Irenu Hadžiabdić za članicu Središnjeg izbornoga povjerenstva Bosne i Hercegovine iz reda ostalih[2].

4. Na svojoj 14. sjednici održanoj 31. 3. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je usvojilo Izvješće o provođenju zakona iz nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u 2015. godini koji je Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH usvojio na 30. sjednici održanoj 24. 5. 2016. godine, a Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH na 21. sjednici održanoj 14. 7. 2016. godine.

5. U Izvještajnom razdoblju Središnje izborno povjerenstvo BiH je pripremilo i usvojilo sljedeće dokumente: Program obuke zaposlenika Tajništva Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za 2016. godinu; Godišnje izvješće o napretku u provedbi preporuka iz Plana integriteta Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH (prosinac 2014. – prosinac 2015.); Prvo izvješće o implementaciji Akcijskog plana Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2015–2019.); Program rada Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za 2017. godinu; Dvogodišnje Izvješće o napretku u provedbi preporuka iz Plana integriteta Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH (prosinac 2014. – prosinac 2016.); Srednjoročni plan rada Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za razdoblje 2017–2019. godina; Komunikacijsku strategiju Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

6. U studenom 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je Direkciji za Europske integracije BiH dostavilo odgovore na Listu potencijalnih pitanja na Upitnik Europskog povjerenstva, a u siječnju 2017. godine u informacijski sustav Direkcije za Europske integracije (DEI) su uneseni odgovori na sva pitanja iz Upitnika Europskog povjerenstva koja su dodijeljena Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

7. Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 4. 5. 2016. godine objavilo da će Lokalni izbori u BiH biti održani 2. 10. 2016. godine i usvojilo kalendar izbornih aktivnosti.

8. Lokalni izbori su raspisani za: 74 općinska vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine; 57 skupština općina u Republici Srpskoj; 131 načelnika općina u Bosni i Hercegovini; 4 gradska vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine (Bihać, Tuzla, Zenica i Široki Brijeg); 6 skupština gradova u Republici Srpskoj (Prijedor, Bijeljina, Banja Luka, Doboj, Zvornik i

[1] Službeni glasnik BiH, broj 31/16
[2] Odluka broj: 01-34-1-1079/16 od 27. 4. 2016. godine

Trebinje); 10 gradonačelnika gradova u Bosni i Hercegovini i Skupštinu Brčko Distrikta BiH.

9. Na dan zaključivanja Središnjeg biračkog popisa 18. 8. 2016. godine ukupan broj birača upisanih u Središnji birački popis je bio 3.263.906, od čega 3.177.557 birača koji glasuju na redovitim biračkim mjestima; 12.005 birača sa statusom raseljene osobe koji glasuju osobno; 8.946 birača sa statusom raseljene osobe koji glasuju u odsustvu; 287 birača koji glasuju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH i 65.111 birača koji glasuju putem pošte.

10. Na Lokalnim izborima 2016. godine sudjelovao je 451 politički subjekt: 102 političke stranke, 103 koalicije, 171 neovisni kandidat, 17 listi neovisnih kandidata, 52 neovisna kandidata u ime 52 skupine građana i 6 neovisnih kandidata u ime 6 udruga građana. Ovjereno je ukupno 30.445 kandidata i to: 418 kandidata za načelnika/gradonačelnika; 29.884 za vijećnika/odbornika i 143 kandidata za garantirane mandate za pripadnike nacionalnih manjina.

11. U 2016. godini, pored obvezne obuke za izbornu administraciju u Bosni i Hercegovini, Središnje izborno povjerenstvo BiH je u okviru projekta predizborne pomoći Vijeća Europe za Lokalne izbore 2016. godine razvilo novi nastavni plan i program za izbornu administraciju, obučilo 283 potencijalna trenera i certificiralo 199 trenera predsjednika i članova biračkih odbora koji su u suradnji s općinskim/gradskim izbornim povjerenstvima na 160 sesija obuke obučili 8.119 predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora, od tog broja je certificirano 7.912 polaznika obuke. U okviru istog projekta razvijena je i dugoročna baza certificiranih trenera, predsjednika i članova biračkih odbora, čime je napravljen iskorak ka poluprofesionalizaciji izborne administracije u Bosni i Hercegovini. Nadalje, u 10 gradova u Bosni i Hercegovini provedena je informativno-edukativna kampanja za tri ciljne skupine: žene, osobe starije životne dobi i nacionalne manjine s ciljem njihovog većeg uključivanja u izborni proces.

12. Za Lokalne izbore 2016. godine određeno je 5.221. biračko mjesto u Bosni i Hercegovini (5.202 biračka mjesta za redovite birače i birače koji glasuju osobno) i 5 biračkih mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inozemstvu (Veleposlanstvo BiH u Beogradu i Beču, Generalni konzulat BiH u Štutgartu i Minhenu, Počasni konzulat BiH u Gracu).

13. Na Lokalnim izborima 2016. godine održanim 2. 10. 2016. godine glasovao je ukupno 1.782.831 birač ili 54,77%, od čega 906.357 ili 55,77% muškaraca i 876.474 ili 53,78% žena.[3]

14. U oblasti sigurnosti izbornog procesa Središnje izborno povjerenstvo BiH je pravodobno obavijestilo sva relevantna ministarstva unutrašnjih poslova i sigurnosne agencije da je raspisalo Lokalne izbore 2016. godine nakon čega je Ministarstvo sigurnosti BiH imenovalo Radnu skupinu za praćenje realizacije zadaća iz nadležnosti institucija i policijskih tijela BiH vezanih za provođenje Lokalnih izbora u BiH (listopad 2016.). Odlukom Radne skupine za praćenje realizacije zadaća iz nadležnosti institucija i policijskih tijela BiH vezanih za provođenje Lokalnih izbora u BiH (listopad 2016.) formiran je Operativni stožer akcije „Lokalni izbori 2016.“ koji je okupljao policijska tijela u BiH, a čija zadaća je bila provođenje i koordinacija operativnih aktivnosti. Na dan izbora sve informacije su

[3] Podatci ne uključuju općinu Stolac gdje su izbori prekinuti.

prikupljane u Operativno-komunikacijskom središtu 112 Ministarstva sigurnosti BiH i prosljeđivane Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

15. Izborni proces na dan održavanja Lokalnih izbora 2016. godine promatrao je rekordan broj promatrača: 6.830 akreditiranih od Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i prema podatcima dostavljenim Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, 61.755 promatrača akreditiranih od općinskih/gradskih izbornih povjerenstava.

16. Opća je ocjena promatrača da su izbori uglavnom uredno provedeni, da je proces glasovanja i prebrojavanja glasova proveden na transparentan i fer način i da na biračkim mjestima koja su posjetili članovi međunarodnih promatračkih misija nisu uočena veća kršenja Izbornog zakona[4] s izuzetkom dešavanja u općini Stolac gdje je izborni proces prekinut.

17. Tijekom priprema za Lokalne izbore 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH susretalo se i s problemima kao što su: neažuriranje podataka o osobama koje imaju status raseljenih čime je otežano identificiranje ovih osoba u Središnjem biračkom popisu kako bi one mogle ostvariti svoja prava utvrđena člankom 20.8 Izbornog zakona BiH, zatim nemogućnost registracije određenog broja birača koji su trebali glasovati izvan zemlje zbog nedostatka dokumentacije i prijavama o zloupotrebama osobnih isprava za glasovanje putem pošte.

18. U razdoblju izbornih aktivnosti, Sudionici izbornog procesa podnosili su prigovore i žalbe koji se odnose na: odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH kojima je prijava političkog subjekta za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine bila odbijena ili odbačena; ovjeru kandidata na kandidacijskim listama; odbijanje upisa u Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH; davanje/nedavanje suglasnosti na imenovanje članova izbornog povjerenstva, žalbe na odluku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o zaključivanju i potvrđivanju Središnjeg biračkog popisa za Lokalne izbore 2016. godine i objavljivanje broja birača za svaku izbornu jedinicu, postupak imenovanja članova biračkih odbora za Lokalne izbore 2016. godine; povredu članka 16.14 stavak (3) Izbornog zakona BiH kojim je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektroničkih i tiskanih medija; povrede izbornog prava u razdoblju izborne kampanje političkih subjekata kršenje izborne šutnje, povrede biračkog prava na dan izbora, ponovno brojanje glasačkih listića, poništenje izbora, odluke o utvrđivanju rezultata posrednih izbora.

19. U svim navedenim fazama izbornog procesa ukupno je izjavljeno 369 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH, od kojih je Sud BiH 367 odbio ili odbacio i dvije odluke vratio na ponovni postupak, što u postotku iznosi da je 99% odluka Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH potvrđeno.

20. U 2016. godini podneseno je sedam (7) apelacija Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući po apelacijama Ustavni sud Bosne i Hercegovine je svih sedam apelacija odbacio kao nedozvoljene s tim što je jednom odlukom odlučio o tri apelacije.

---

[4] Izvješće o Bosni i Hercegovini za 2016. godinu uz dokument Priopćenje Povjerenstva Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom ekonomskom i socijalnom odboru i Odboru regija Priopćenje o politici proširenja EU za 2016. godinu, str. 6, http://dei.gov.ba/dei/media_servis/vijesti/default.aspx?id=17696&langTag=bs-BA; Lokalni izbori 2016. Finalno izvješće, Koalicije "Pod lupom", decembar/prosinac 2016., str. 5; Final report of the 2016 A-WEB Election Visitor program (EVP) to the Local Elections on 2 October in Bosnia ansd Herzegovina, December 2016., str 5., http://www.aweb.org/eng/bbs/B0000088/view.do?nttId=10611&menuNo=300071.

21. U 2016. godini Središnje izborno povjerenstvo BiH je, u okviru aktivnosti izgradnje informacijske infrastrukture, nastavilo daljnju implementaciju Jedinstvenog izbornog informacijskog sustava (JIIS BiH), a za Lokalne izbore 2016. godine vlastitim resursima razvilo nove module s ciljem provođenja odredbi Pravilnika o provođenju Lokalnih izbora 2016. Primijenjen je jedan unos rezultata izbora na razini općinskih/gradskih izbornih povjerenstava koji se kontrolira, a zatim validira kako bi se dobili finalni rezultati glasovanja, koji u narednim fazama mogu biti procesirani za generiranje skupnih rezultata glasovanja.

22. Glavni centar za brojanje je bio smješten u objektu "ZOI 84" d.o.o. OC "Zetra" u Sarajevu i u njegovom radu, osim zaposlenika Tajništva Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, sudjelovala su 403 izvanjska suradnika raspoređena u tri smjene. U Glavnom središtu za brojanje prebrojano je ukupno 55.840 glasačkih paketa sljedećih kategorija: 38.592 glasačkih paketa birača izvan BiH, 141 glasački paket birača koji su glasovali u DKPBiH, 3.696 glasačkih paketa birača koji su glasovali u odsutnosti, 10.589 glasačkih paketa birača koji su glasovali putem mobilnog tima i 2.822 glasačka paketa birača koji su glasovali nepotvrđenim glasačkim listićem. Prema odlukama, u Glavnom središtu za brojanje vršeno je ponovno brojanje za 65 biračkih mjesta.

23. Dana, 1. 11. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je u zakonom propisanom roku (30 dana od dana održavanja izbora) donijelo Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine[5] kojom su potvrđeni rezultati izbora za: 73 općinska vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine; 57 skupština općina u Republici Srpskoj; 130 načelnika općina u Bosni i Hercegovini; 4 gradska vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine (Bihać, Tuzla, Zenica i Široki Brijeg); 6 skupština gradova u Republici Srpskoj (Prijedor, Bijeljina, Banja Luka, Doboj, Zvornik i Trebinje); 10 gradonačelnika gradova u Bosni i Hercegovini i Skupštinu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, osim za izbornu razinu Stolac (176A) jer je Središnje izborno povjerenstvo BiH dana 26. 1. 2017. donijelo Odluku kojom se poništavaju izbori održani 2. 10. 2016. godine u izbornoj jedinici Stolac za načelnika i za općinsko vijeće na svim redovitim biračkim mjestima, te glasovanje putem mobilnih timova, kao i glasovanje u odsustvu i glasovanje putem pošte.

24. Na Lokalnim izborima 2016. godine održanim 2. 10. 2016. godine od 140 potvrđenih mandata za načelnika/gradonačelnika 134 mandata ili 96% je pripalo muškarcima, a 6 ili 4% ženama. Žene su izabrane za načelnice u općinama: Istočni Drvar, Jezero, Kalinovik, Novo Goražde, Mrkonjić Grad i Visoko.

25. U općinska/gradska vijeća i skupštine općina/gradova je izabrano ukupno 3.119 nositelja mandata od čega 2.544 (81,56%) muškarca i 575 žena (18,44%). Od ukupnog broja nositelja mandata predstavnika nacionalnih i etničkih manjina je 26, od čega 23 muškarca i 3 žene.

26. Nakon provedenih Lokalnih izbora 2016. i potvrđivanja rezultata izbora, 109 izabranih dužnosnika odbilo je prihvatiti osvojeni mandat, te je proveden postupak provjere sljedećih kvalificiranih kandidata, i doneseno 109 upravnih akata kojima je mandat dodijeljen sljedećim kvalificiranim kandidatima.

27. Dana, 24. 11. 2016. godine, zbog dešavanja na dan Lokalnih izbora 2016. godine u općini Stolac, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluku o razrješenju članova Općinskog izbornog povjerenstva Stolac. Zbog činjenice da je Općinsko vijeće Stolac

[5] „Službeni glasnik BiH", broj 82/16

funkcioniralo u tehničkom mandatu nije bilo moguće imenovati novo Općinsko izborno povjerenstvo, stoga je Središnje izborno povjerenstvo BiH Rješenjem od 12. 1. 2017. godine imenovalo zamjenske članove Općinskog izbornog povjerenstva Stolac, do potvrđivanja rezultata Ponovnih izbora 2017. godine za osnovnu izbornu jedinicu Stolac, koji su proveli ponovne izbore u općini Stolac.

28. Odluka o raspisivanju i održavanju ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac i Naputak o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac doneseni su na 7. sjednici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH održanoj 5. 2. 2017. godine.

29. Postupak koordiniranja i nadgledanja ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac koji se održavaju 19. 2. 2017. godine je reguliran Instrukcijom o primjeni članka 2.9 stavak (1) točka 1. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine koju je Središnje izborno povjerenstvo BiH usvojilo 16. 2. 2017. godine. Navedenom instrukcijom ovlašteni službenici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH su akreditirani u ime Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH da koordiniraju i nadgledaju rad biračkih odbora i dužni su sačiniti izvješće o svim aktivnostima predviđenim člankom 3. navedene instrukcije. Ukupno 25 zaposlenika Tajništva Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je bilo raspoređeno u Općinskoj izbornoj komisiji Stolac i na svim biračkim mjestima u općini Stolac, uključujući i mobilne timove.

30. Na ponovnim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac sudjelovalo je 7 političkih stranaka, 5 neovisnih kandidata i 2 koalicije.

31. Za ponovne izbore u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac Središnje izborno povjerenstvo BiH je akreditiralo 40 promatrača, a svi prethodno akreditirani promatrači su mogli promatrati izborni proces u općini Stolac.

32. Središnje izborno povjerenstvo BiH je za ponovne izbore u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac provelo edukaciju zamjenskih članova Općinskog izbornog povjerenstva Stolac s kojima je i provelo obuku predsjednika i članova biračkih odbora.

33. Na Središnjem biračkom popisu za općinu Stolac na dan ponovnih izbora 19. 2. 2017. godine bilo je registrirano 11.430 birača – 5.870 (ili 51,36%) muškaraca i 5.560 (ili 48,64%) žena od čega: 9.871 za glasovanje na redovitim biračkim mjestima; 31 birač za glasovanje u odsustvu; 40 birača za glasovanje osobno; 141 birač za glasovanje putem mobilnog tima; 26 birača za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićem, 1.321 birač za glasovanje putem pošte.

34. Na ponovnim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac glasovalo je ukupno 8.509 (74,44%) birača od čega 4.325 (ili 50,83%) muškaraca i 4.184 ili (49,17%) žena.

35. Operativni stožer akcije „Lokalni izbori 2016.“ je koordinirao sve aktivnosti na osiguranju distribucije i povrata izbornog materijala za ponovljene izbore u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac i zajedno s drugim sigurnosnim agencijama je osiguravao izborni proces u općini Stolac dana 19. 2. 2017. godine kada su održani ponovni lokalni izbori. Narušavanja sigurnosne situacije nije bilo. Prema mišljenju promatrača izbori su protekli slobodno i pošteno.

36. Dana, 6. 3. 2017. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata ponovnih izbora za načelnika Općine Stolac i vijećnike u Općinskom vijeću Općine Stolac („Službeni glasnik BiH“, broj 17/17).

37. Za izabrane dužnosnike na ponovljenim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac pripremljeno je 18 uvjerenja o dodjeli mandata (za načelnika i 17 vijećnika), izjava o prihvatanju/odbijanju mandata, potvrda o prijemu uvjerenja o dodjeli mandata, te izjava o imovinskom stanju, a isti su dodijeljeni dana 15. 3. 2017. godine.

38. Glede provođenja posrednih izbora u Gradskom vijeću Grada Sarajeva i općinskim vijećima koja čine Grad Sarajevo te Skupštini Grada Istočno Sarajevo i skupštinama općina koje čine Grad Istočno Sarajevo, Središnje izborno povjerenstvo BiH je potvrdilo rezultate posrednih izbora za Gradsko vijeće Grada Sarajeva iz 4 općinska vijeća (Stari Grad Sarajevo,Centar Sarajevo, Novo Sarajevo i Novi Grad Sarajevo). Mandati su dodijeljeni za 28 novoizabranih vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva. U svezi provođenja posrednih izbora za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo Središnje izborno povjerenstvo BiH je potvrdilo rezultate posrednih izbora za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz 6 skupština općina (Pale, Sokolac, Istočni Stari Grad, Istočno Novo Sarajevo, Trnovo i Istočna Ilidža) i donijelo Odluku o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo. Mandati su dodijeljeni za 31-og novoizabranog odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo.

39. Prema objedinjenim rezultatima Lokalnih izbora održanih 2. 10. 2016. godine i ponovnih izbora za osnovnu izbornu jedinicu Stolac od 141-og potvrđenog mandata za načelnika/gradonačelnika 135 mandata ili (96%) su pripali muškarcima, a 6 ili (4%) ženama. Žene su izabrane za načelnice u općinama: Istočni Drvar, Jezero, Kalinovik, Novo Goražde, Mrkonjić Grad i Visoko.

40. U općinska/gradska vijeća i skupštine općina/gradova na Lokalnim izborima održanim 2. 10. 2016. godine i ponovnim izborima za osnovnu izbornu jedinicu Stolac je izabrano 3.136 nositelja mandata od čega 2.556 (81,50 %) muškaraca i 580 žena (18,50 %). Od ukupnog broja nositelja mandata predstavnika nacionalnih i etničkih manjina je 26, od čega 23 muškarca i 3 žene. Starosna struktura nositelja mandata je sljedeća: 476 nositelja mandata su mlađi od 30 godina, od čega je 315 muškaraca i 161 žena, dok 2.660 nositelja mandata su starosti 30 i više godina, od čega je 2.241 muškarac i 419 žena.

41. U 2016. godini Središnje izborno povjerenstvo BiH je provelo izbore za tijela lokalne uprave i samouprave na području tri (3) općine (Ljubuški, Sarajevo Centar i Bosanski Petrovac – dva puta).

42. Sukladno Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza za 2016. godinu („Službeni glasnik BiH", broj 101/15) Središnjem izbornom povjerenstvu BiH je odobren ukupan proračun u iznosu od 6.896.000,00 KM**.**

43. Ukupan korigirani proračun Središnjeg izbornoga povjerenstva Bosne i Hercegovine za 2016. godinu, s prenesenim neiskorištenim sredstvima iz 2015. godine na višegodišnjem kapitalnom ulaganju i namjenskim sredstvima donacija, iznosi ukupno 8.128.227,60 KM.

44. U proračunu institucija BiH za 2016. godinu predviđena sredstava za Lokalne izbore 2016. godine iznose 3.963.000 KM, a ukupni troškovi se kreću oko 3.051.000 KM. Iz donacije Vijeća Europe – projekt predizborne pomoći za Lokalne izbore 2016. godine utrošeno je 147.521,04 KM. Navedena sredstava su iskorištena za obuku trenera predsjednika i članova biračkih odbora, obuku predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora, izradu i tiskanje Priručnika za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016., Priručnika za promatranje izbora – Lokalni izbori 2016., izradu dugoročne baze podataka

certificiranih trenera i predsjednika/članova biračkih odbora i informativnu kampanju namijenjenu ženama, osobama starije životne dobi i nacionalnim manjinama.

45. Za potrebe provođenja ponovljenih izbora u općini Stolac Vijeće ministara BiH je Odlukom o odobravanju sredstava iz tekuće rezerve proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu (VM broj: 20/17 od 9. 2. 2017. godine) Središnjem izbornom povjerenstvu BiH odobrilo sredstva u iznosu od 39.000,00 KM.

46. U oblasti javnih nabava u izvještajnom razdoblju provedeno je 12 otvorenih, 8 konkurentskih postupaka i 1 postupak sukladno Pravilniku o postupku dodjele ugovora iz Aneksa II Dio B Zakona o javnim nabavama, što je ukupno 21 postupak.

47. Odlukom Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH[6] o povratu uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru političkim strankama od 14.12.2016. godine, političkim strankama koje imaju pravo na povrat novčanog iznosa pristojbe bit će vraćeno 207.800,00 KM, a neovisnim kandidatima 156.000,00 KM, što čini ukupno 363.800,00 KM.

48. Politički subjekti koji su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeli postizborno financijsko izvješće iskazali su troškove izborne kampanje u iznosu od 7.026.056,25 KM, od čega političke stranke 7.004.404,78 KM, a neovisni kandidati 21.651,47 KM.

49. Sukladno članku 17. Zakona o financiranju političkih stranaka, Parlamentarnoj skupštini BiH je podneseno izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja političkih stranaka u 2014. godini, broj: 03-07-6-894/16 od 18. 8. 2016. godine, koji se dijeli kao skupštinski tiskani materijal.

50. Središnje izborno povjerenstvo BiH je izvršilo pregled i kontrolu godišnjeg financijskog izvješća političkih stranaka za 2015. godinu za 118 političkih stranka, koliko ih je podnijelo godišnje financijsko izvješće.

51. Do kraja 2016. godine izdana su 40 izvješća o pregledu godišnjeg financijskog izvješća za 2015. godinu koji su, sukladno odredbama članka 10. stavak (3), (4) i (5) Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbama članka 10. stavak (2) Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka, u formi preliminarnih dostavljenih političkim strankama na očitovanje.

52. U 2016. godini Središnje izborno povjerenstvo BiH je razvilo aplikaciju putem koje će političke stranke podnositi financijska izvješća u elektroničkoj formi, počevši od 2017. godine, što će značajno unaprijediti transparentnost financiranja političkih stranaka.

53. U okviru međunarodne suradnje, Središnje izborno povjerenstvo BiH je sačinilo informaciju o svim do sada poduzetim i realiziranim aktivnostima, iz svoje nadležnosti, na implementaciji preporuka Skupine zemalja Vijeća Europe za borbu protiv korupcije – GRECO, iz Evaluacijskog izvješća za Bosnu i Hercegovinu iz trećeg kruga evaluacije Bosne i Hercegovine – Transparentnost financiranja političkih stranaka.

54. Tijekom 2016. godine izvršene su provjere za dva kandidata za funkciju ministra i dva kandidata za funkciju zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH i to: dva kandidata za

[6] Odluka o povratu uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru, broj: 06-1-07-3-1513/16 od 14. 12. 2016. godine, donesena na 93. sjednici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

ministra prometa i komunikacija BiH, jednog kandidata za zamjenika ministra obrane BiH i jednog kandidata za zamjenika ministra civilnih poslova BiH.

55. Središnje izborno povjerenstvo BiH je i u 2016. godini nastavilo aktivni angažman u Udruzi europskih izbornih dužnosnika (ACEEEO), sudjelovanjem u radu njegovog Izvršnog odbora i u radu 25. Godišnje konferencije i Generalne skupštine ACEEEO-a, kao i sudjelovanjem na 3. Generalnoj skupštini i sastancima Izvršnog odbora i Odbora za nadzor i reviziju Udruge svjetskih izbornih tijela (A-WEB), a nastavljena je suradnja s tijelima za provedbu izbora te sudjelovanje na konferencijama, seminarima/radionicama i promatračkim misijama. Predstavnici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH su u 2016. godini sudjelovali na jednom međunarodnom seminaru, 4 konferencije, jednom okruglom stolu i u 4 izborne promatračke misije.

56. Tijekom 2016. godine nastavljena je suradnja s nevladinim sektorom, a posebno s Udruženjem izbornih dužnosnika u BiH i Koalicijom „Pod lupom“.

57. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u Izvještajnom razdoblju održalo 99 sjednica, 17 konferencija za medije, izdalo 55 saopćenja za medije i odgovorilo na 151 zahtjev za pristup informacijama.

58. Tijekom 2016. godine nastavljeni su radovi na sanaciji dijela zgrade Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH gdje će biti smješten Centar za edukaciju Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i do sada je realizirano 64% predviđenih radova. U proračunskom zahtjevu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za 2017. godinu planirana su sredstva za nastavak radova na Centru za edukaciju.

Uvod

59. Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, članak 2.9 stavak (1) točka 16[7], utvrđeno je da Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izborno povjerenstvo BiH) podnosi godišnje izvješće Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština BiH) o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provođenju Izbornog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Izborni zakon BiH) i inicira izmjene tog zakona, dok je Zakonom o financiranju političkih stranaka, članak 17[8], propisano da je Središnje izborno povjerenstvo BiH obvezno svake godine Parlamentarnoj skupštini BiH podnijeti izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja političkih stranaka.

60. Osim navedenih zakona, u nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je i provođenje dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine[9], kojim je Središnje izborno povjerenstvo BiH nadležno da ocjenjuje, na temelju dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedatelja, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uvjete za imenovanje. Također, Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, članak 13[10], Središnje izborno povjerenstvo BiH vrši provjeru kandidata za ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije.

61. Ovo izvješće obuhvata najznačajnije aktivnosti koje se odnose na provođenje zakona iz nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2016. godine i ponovne izbore u općini Stolac koji su održani 19. 2. 2017. godine. U izvještajnom razdoblju na 99 održanih sjednica Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH raspravljalo se i odlučivalo o nizu pitanja i zadaća koji su se odnosili na organizaciju, provođenje i implementaciju rezultata Lokalnih izbora 2016. godine, provođenje posrednih izbora za zakonodavna tijela vlasti, aktivnostima na pripremi izbora za tijela lokalne uprave i samouprave, praćenje rada i stanja popunjenosti izbornih povjerenstava, edukaciju izborne administracije, nadogradnju i testiranje Jedinstvenog izbornog informacijskog sustava (JIIS BiH), redovite aktivnosti na vođenju evidencije Središnjeg biračkog popisa i izjava o imovinskom stanju, odlučivanje po zahtjevima i žalbama političkih subjekata; razmatranje financijskih izvješća političkih stranaka; utvrđivanje prestanka mandata izabranih dužnosnika i dodjelu mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima s listi političkih subjekata; plan i program edukacije izborne administracije (općinskih/gradskih izbornih povjerenstava i osoblja zaposlenog u centrima za birački popis); donošenje odluka o svim nabavama za potrebe projekta predizborne pomoći Vijeća Europe, provođenje tenderskih i drugih postupaka za nabavu i potpisivanje ugovora s izabranim ponuđačima i tako dalje.

62. Izvješće o provođenju zakona iz nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u 2016. godini, koji također sadrži i Izvješće o provođenju Lokalnih izbora 2016. godine, podijeljeno je na 6 dijelova koji čine jednu cjelinu.

63. Od prvog do trećeg dijela izlaže se materijal koji se odnosi na dosljednu primjenu zakona iz nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

64. Četvrti dio Izvješća odnosi se na međunarodnu suradnju, seminare i edukacije koje

[7] „Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16
[8] „Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16
[9] „Službeni glasnik BiH“, broj: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 i 24/08
[10] „Službeni glasnik BiH“, broj: 103/09 i 58/13

Središnje izborno povjerenstvo BiH redovito održava, nastojeći da kroz razmjenu iskustava s izbornim povjerenstvima drugih zemalja radi na unaprjeđenju svog rada.

65. Peti dio se odnosi na javnost rada Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH kao neovisnog tijela koji treba transparentno i na nepristran način provesti sve zakone iz svoje nadležnosti.

66. U šestom dijelu su ponuđene preporuke čiju realizaciju Središnje izborno povjerenstvo BiH nastoji potaći kod relevantnih institucija BiH kako bi budući rad u provođenju izbornog procesa bio što kvalitetniji.

67. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, na svojoj 20. sjednici održanoj 13. 4. 2017. godine, razmotrilo i usvojilo ovo izvješće koji se podnosi Parlamentarnoj skupštini BiH.

O Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine

Vizija

Pružanje podrške demokratskim procesima u Bosni i Hercegovini i razvitku društva bez korupcije.

Misija

Središnje izborno povjerenstvo BiH provodi izborni proces, obavlja financijsku kontrolu političkih stranaka i ocjenjuje da li kandidati ispunjavaju uvjete za imenovanje predsjedatelja, ministara i zamjenika ministara u Vijeću ministara BiH, kao i kandidata za ravnatelja i zamjenika ravnatelja u Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i tako doprinosi jačanju demokratskih procesa u Bosni i Hercegovini.

Naše vrijednosti

Vladavina zakona: U svojim aktivnostima izborna administracija postupa isključivo prema važećem zakonodavstvu.

Neovisnost i nepristranost: Središnje izborno povjerenstvo BiH je neovisno tijelo koji provodi svoje aktivnosti na neovisan način bez bilo kakvih političkih utjecaja ili miješanja, unutar zakonom propisanih nadležnosti. Kao neovisno tijelo odgovorno za provođenje slobodnih i poštenih izbora, kao i drugih zakona iz svoje nadležnosti, Središnje izborno povjerenstvo BiH provodi svoje aktivnosti na nepristran način, ne sudjeluje u političkim raspravama i ne demonstrira političku naklonost.

Transparentnost i javnost rada: Izborni procesi i aktivnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH su u potpunosti transparentni, a sve informacije su dostupne javnosti. Središnje izborno povjerenstvo BiH njeguje princip razmjene informacija sa svim ključnim akterima.

Odgovornost: Središnje izborno povjerenstvo BiH i njegovo osoblje obavljaju svoje dužnosti na odgovoran način i redovito objavljuje izvješće o radu.

Profesionalni integritet: Središnje izborno povjerenstvo BiH će održavati svoju profesionalnu kompetentnost kroz razvitak stručnih, učinkovitih, motiviranih i profesionalnih ljudskih resursa.

Naši ciljevi

- Zadržati status neovisne institucije koja doprinosi demokratizaciji društva u Bosni i Hercegovini;
- doprinos izgradnji institucionalnih kapaciteta Bosne i Hercegovine;
- jačanje pluralističke demokracije, ljudskih prava i sloboda i vladavina zakona;
- osiguranje točnosti biračkih popisa i identifikacije birača;
- povećanje svjesnosti birača;
- razvitak ljudskih resursa kroz ciljanu edukaciju;
- korištenje suvremenih informacijskih tehnologija;
- unaprjeđenje suradnje sa svim ključnim akterima;
- razvitak učinkovitih mehanizama za monitoring i evaluaciju.

I. DIO

PROVOĐENJE IZBORNOG ZAKONA BiH

1. Priprema i provođenje neposrednih i posrednih izbora

1.1. Izborne aktivnosti

1.1.1 . Aktivnosti na izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH

68. Uvažavajući preporuke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH iz „Izvješća o provođenju zakona iz nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva Bosne i Hercegovine za 2014. godinu", zaključkom Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH donesenim na 11. sjednici održanoj 13. 5. 2015. godine, i zaključkom Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH donesenim na 4. sjednici održanoj 18. 5. 2015. godine formirana je Interresorna radna skupina za izmjenu izbornog zakonodavstva BiH.

69. Iz Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH imenovani su zastupnici: Hazim Rančić, Borjana Krišto i Lazar Prodanović. Iz Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH imenovani su: Halid Genjac, Bariša Čolak i Dragutin Rodić. Dana, 8. 6. 2015. godine je u Interresornu radnu skupinu za izmjenu izbornog zakonodavstva Bosne i Hercegovine iz Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH imenovan Ognjen Tadić umjesto Dragutina Rodića.

70. Zaključkom predsjednika Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, broj: 05-1-02-1-366-5/15 od 25. 5. 2015. godine imenovani su članovi Interresorne radne skupine za izmjenu izbornog zakonodavstva BiH iz Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH: dr. Ahmet Šantić, predsjednik Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, Branko Petrić i Vlado Rogić, članovi Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

71. Iz Vijeća ministara BiH imenovani su: Josip Grubeša, Semiha Borovac i Mirko Šarović.

72. Interresorna radna skupina konstituirana je na prvoj (1.) sjednici, održanoj 14. 10. 2015. godine, izborom rukovodstva: Branko Petrić, predsjedatelj, dr. Ahmet Šantić, prvi zamjenik, i Vlado Rogić, drugi zamjenik, i održala je 14 sjednica u realizaciji zadaća pripreme izmjena izbornog zakonodavstva Bosne i Hercegovine i Zakona o financiranju političkih stranaka.

73. Zastupnički dom i Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH je donio zaključak kojim se obvezuje Interresorna radna skupina za izmjenu izbornog zakonodavstva BiH da izradi i prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka s ciljem realizacije preporuka GRECO-a.[11]

74. Interresorna radna skupina je posredstvom ovlaštenog predlagatelja dana 23. 3. 2016. godine uputila domovima u parlamentarnu proceduru Prijedlog Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH, koji je usvojen i objavljen u „Službenom glasniku BiH" broj 31/16 i Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka, koji je usvojen i objavljen u „Službenom glasniku BiH" broj 41/16.

1.1.2. Aktivnosti u svezi izbora člana Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH

[11] Zaključak Zastupničkog doma PSBiH sa 18. sjednice održane 7. 10. 2015. godine i zaključak Doma naroda PSBiH sa 10. sjednice održane 14. 10. 2015. godine.

75. Sukladno odredbi članka 2.5 stavak (3) i (4) Izbornog zakona BiH imenovano je Povjerenstvo za izbor i imenovanje članova Središnjeg izbornoga povjerenstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo za izbor i imenovanje) koje ima sedam članova (dva Bošnjaka, dva Srbina i dva Hrvata i jedan iz reda ostalih), od kojih dva je imenovao predsjednik Visokog sudskog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine iz reda članova Vijeća, jednog iz reda hrvatskog naroda i jednog iz reda ostalih; tri člana je imenovalo Administrativno Povjerenstvo Parlamentarne skupštine BiH iz reda članova Povjerenstva iz Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, po jednog iz konstitutivnih naroda i dva člana je imenovao predsjednik Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH iz reda članova Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, jednog iz reda bošnjačkog naroda i jednog iz reda srpskog naroda.

76. Nakon razmatranje liste kandidata, koju je dana 7. 4. 2016. godine dostavilo Povjerenstvo za izbor i imenovanje, Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH je Odlukom broj: 01-34-1-1079/16 od 27. 4. 2016. godine imenovao Irenu Hadžiabdić za članicu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH iz reda ostalih. Odluka o imenovanju je objavljena u „Službenom glasniku BiH“ broj 36/16.

1.1.3. Normativna djelatnost

77. Priprema i usvajanje normativnih akata, kao kontinuirana zadaća Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, ogleda se u izradi podzakonskih akata donesenih temeljem zakona iz nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

- Odluka o raspisivanju i održavanju lokalnih izbora 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Pravilnik o vođenju i uporabi Središnjeg biračkog popisa („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Pravilnik o načinu provođenja izbora – pročišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o načinu provođenja izbora u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 43/16);
- Pravilnik o načinu provjere potpisa podrške i obrasci za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na neposrednim izborima u Bosni i Hercegovini – pročišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 43/16);
- Pravilnik o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasovanja u Glavnom centru za brojanje za Lokalne izbore 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Naputak o utvrđivanju kvalifikacija i postupku imenovanja članova biračkih odbora – pročišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Naputak o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore u BiH koji će se održati u nedjelju, 2. 10. 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);

- Naputak o izmjeni Naputka u postupku provođenja posrednih izbora za tijela vlasti u BiH obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 90/16);

- Odluka o diplomatsko-konzularnim predstavništvima u inozemstvu u kojima se planira organiziranje glasovanja za Lokalne izbore u BiH 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);

- Odluka o visini pristojbe za ovjeru za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);

- Odluka o utvrđivanju broja birača upisanih u Središnji birački popis po osnovnim izbornim jedinicama na dan raspisivanja lokalnih izbora („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);

- Odluka o nazivima i oznakama osnovnih izbornih jedinica („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);

- Odluka o visini naknade za rad članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u BiH – pročišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);

- Naputak o izgledu i načinu ispunjavanja obrazaca izjave o imovinskom stanju – pročišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 43/16);

- Naputak o utvrđivanju kvalifikacija, broja i imenovanju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 6/16 i 13/16);

- Odluka o zaključivanju i potvrđivanju Središnjeg biračkog popisa za Lokalne izbore 2016. godine u Bosni i Hercegovini i objavljivanju broja birača za svaku osnovnu izbornu jedinicu („Službeni glasnik BiH“, broj 65/16);

- Odluka o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 65/16);

- Odluka o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 65/16);

- Odluka o određivanju biračkih mjesta za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 65/16);

- Dopunska odluka o određivanju biračkih mjesta za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 65/16);

- Odluka o određivanju biračkih mjesta za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine – pročišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 65/16);

- Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 82/16);

- Odluka o stavljanju izvan snage Naputka za primjenu članka 1.8 stavak (4) i članka 1.3a stavak (3) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 8/17);

- Naputak o izmjeni Naputka o postupku provedbe posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 8/17);

- Pravilnik o dopuni Pravilnika o načinu provođenja izbora u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 9/17);

- Odluka o raspisivanju i održavanju ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac („Službeni glasnik BiH“, broj 9/17);

- Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata ponovnih izbora za načelnika Općine Stolac i vijećnike u Općinskom vijeću Općine Stolac („Službeni glasnik BiH“, broj 17/17).

1.1.4. Ostali akti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH

- Odluka o odbijanju upisa u Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2016. godine;

- Odluka o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine;

- Odluka o prvoj izmjeni o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine;

- Odluka o drugoj izmjeni o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine;

- Odluka o trećoj izmjeni o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine;

- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Pale za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;

- Odluka o povratu uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru;

- Naputak o načinu rada i izvješćivanja izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini;

- Odluka o uspostavi Glavnog centra za brojanje i o imenovanju ravnatelja i zamjenika ravnatelja Glavnog centra za brojanje za Lokalne izbore 2016. godine;

- Odluka o imenovanju glavnog kontrolora, zamjenika glavnog kontrolora, kontrolora za obradu, unos i potvrdu rezultata glasovanja i kontrolora za transport, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala na Lokalnim izborima 2016. godine;

- Instrukcija o načinu zaduživanja dodatnim glasačkim listićima biračkih odbora na biračkim mjestima za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića i mobilnih timova za Lokalne izbore 2016. godine;

- Instrukcija o raspodjeli kandidata manje zastupljenog spola na kandidacijskim listama;

- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajevo;

- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;

- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajevo;

- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajevo;

- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Novo Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajevo;

- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Trnovo za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;

- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Istočni Stari Grad za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;

- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Sokolac za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;

- Odluka o ovjeri kandidacijskih listi za posredne izbore za Gradsko vijeće Grada Sarajevo – Centar Sarajevo;

- Odluka o ovjeri kandidacijskih listi za posredne izbore za Gradsko vijeće Grada Sarajevo – Novo Sarajevo;

- Odluka o ovjeri kandidacijskih listi za posredne izbore za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo – Trnovo;

- Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora za Gradsko vijeće Grada Sarajevo;

- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Pale za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;

- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Istočna Ilidža za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;

- Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;

- Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Skupštinu grada Istočno Sarajevo;

- Odluka o poništenju izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac provedenih na dan 2. 10. 2016. godine za Općinsko vijeće Stolac i načelnika Općine Stolac na svim redovitim biračkim mjestima, te glasovanje putem mobilnih timova, kao i glasovanje u odsustvu i glasovanje putem pošte;

- Naputak o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac;

- Instrukcija o postupku provođenja ponovnih izbora za općinskog načelnika i općinsko vijeće u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac;

- Odluka o uspostavi Glavnog centra za brojanje i o imenovanju ravnatelja i zamjenika ravnatelja Glavnog centra za brojanje za provedbu ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac;

- Odluka o imenovanju glavnog kontrolora, zamjenika glavnog kontrolora, kontrolora za obradu, unos i potvrdu rezultata glasovanja i kontrolora za transport, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala na ponovnim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac;

- Instrukcija o primjeni članka 2.9 stavak (1) točka 1. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine;

- Odluka o utvrđivanju i objavi rezultata ponovnih izbora za načelnika Općine Stolac i vijećnike u Općinskom vijeću Općine Stolac održanih dana 19. veljače 2017. godine.

78. Po podnescima Republičkog povjerenstva za provođenje referenduma RS kojima traži Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za provođenje referenduma u RS, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluku kojom je odbacilo podneske kao neutemeljene. Republičko povjerenstvo za provođenje referenduma RS je podnijelo žalbu Apelacijskom odjelu Suda Bosne i Hercegovine na navedenu odluku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, koju je Sud BiH odbacio kao nedopuštenu.

79. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na svojoj 3. sjednici održanoj 20. 1. 2016. godine dalo suglasnost na Program obuke uposlenika Tajništva Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za 2016. godinu (broj: 04-2-34-8-53-1/16).

80. Godišnje Izvješće o napretku u provedbi preporuka iz Plana integriteta Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH (prosinac 2014. – prosinac 2015. godine) je usvojeno na 3. sjednici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH održanoj 20. 1. 2016. godine (akt broj: 04-07-10-1215-31/13) i isto je dostavljeno Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije[12].

[12] Kao privitak aktu broj: 04-07-10-1215- 32/13 od 20. 1. 2016. godine

81. Na svojoj 14. sjednici održanoj 31. 3. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je usvojilo Izvješće o provođenju zakona iz nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u 2015. godini (akt broj: 04-2-07-10-333-1/16). Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH na 30. sjednici održanoj 24. 5. 2016. godine, a Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH na 21. sjednici održanoj 14. 7. 2016. godine su usvojili Izvješće o provođenju zakona iz nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u 2015. godini zajedno s preporukama sadržanim u njemu[13].

82. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 34. sjednici održanoj 30. 6. 2016. godine usvojilo Prvo Izvješće o implementaciji Akcijskog plana Središnjeg izbornoga povjerenstva Bosne i Hercegovine za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2015–2019., (akt broj: 04-07-10-396-20/14) koje je dostavljeno Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK).[14] U Izvještajnom razdoblju ukupno je realizirano 28 od 54 aktivnosti kako slijedi: 15 od ukupno 21 aktivnosti čija realizacija je predviđena za prvu godinu nakon usvajanja Strategije, 7 aktivnosti koje se kontinuirano provode tijekom razdoblja trajanja Strategije od ukupno 11; jednu (1) aktivnost koja se kontinuirano provodi nakon proteka prve godine od usvajanja Strategije od predviđenih 7; i 5 aktivnosti čija realizacija je planirana u drugoj godini po usvajanju Strategije od predviđenih 11.

83. Nakon dobivanja pozitivnog mišljenja od Ministarstva financija i trezora BiH[15] Središnje izborno povjerenstvo BiH je na svojoj 92. sjednici održanoj 8. 12. 2016. godine usvojilo Program rada Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za 2017. godinu (akt broj: 04-07-10-1566-3/16).

84. Dvogodišnje Izvješće o napretku u provedbi preporuka iz Plana integriteta Središnjeg izbornoga povjerenstva Bosne i Hercegovine (prosinac 2014. – prosinac 2016.) je usvojeno na 96. sjednici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH održanoj 21. 12. 2016. godine (akt broj: 04-07-10-1215-35/13) i isto je dostavljeno Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. Rezultati monitoringa i evaluacije su pokazali da je Središnje izborno povjerenstvo BiH u Izvještajnom razdoblju u potpunosti realiziralo 7 preporuka (64%) iz Plana integriteta Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH; 3 preporuke (27,2%) su realizirane djelomično dok jedna preporuka (9%) nije realizirana. U 2017. godini, a sukladno aktivnosti 2.7.3. predviđenom u Akcijskom planu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2015–2019.) izvršit će se usklađivanje postojećeg Plana integriteta Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, zbog strukturalnih promjena vezanih za usvajanje Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Tajništva Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH[16] i prelazak osoblja Odsjeka za provedbu zakona o sukobu interesa u Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije kao i potrebe za novom procjenom točaka podložnosti/ranjivosti korupcijskim pojavama unutar institucije.

85. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na svojoj 88. sjednici održanoj 24. 11. 2016. godine usvojilo Srednjoročni plan rada Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za razdoblje 2017–2019. godina (akt broj: 07-1-07-10-77-516). Ministarstvo financija i trezora BiH je dalo mišljenje kojim konstatira da je Srednjoročni plan rada Središnjeg izbornoga povjerenstva

[13] Akt Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH broj: 01-50-1-15-30/16 od 27. 5. 2016. godine i akt Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, broj: 02-50-6-16-21/16 od 15. 7. 2016. godine
[14] Akt Središnjeg izbornog povjerenstva BiH broj: 04- 07 -10-396-21/14 od 30. 6. 2016. godine
[15] Akt Ministarstva financija i trezora BiH broj: 05-02-2-9665-2/15 od 17. 12. 2015. godine
[16] Usvojen na 50. sjednici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH održanoj 7. 9. 2015. godine (akt broj: 05-1-02-3-617-1/15)

BiH za razdoblje 2017–2019. pripremljen sukladno metodološkim smjernicama navedenim Odlukom o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama i Naputku o metodologiji u postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama BiH koje je donijelo Vijeće ministara BiH.[17]

86. Komunikacijska strategija Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH usvojena je na 8. sjednici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH održanoj 25. 2. 2016. godine (akt broj: 04-1-50-2-190-1/16).

87. Središnje izborno povjerenstvo BiH je Direkciji za Europske integracije BiH u prosincu 2016. godine dostavilo odgovore na Listu potencijalnih pitanja na Upitnik Europskog povjerenstva, a u siječnju 2017. godine je u informatički sustav DEI-a unijelo odgovore na sva pitanja iz Upitnika Europskog povjerenstva koja su mu dodijeljena.

1.2 Objava Lokalnih izbora 2016. godine

88. Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 4. 5. 2016. godine, u sukladno članku 1.14 i članku 2.9 stavak (1) točka 2.a Izbornog zakona BiH, donijelo Odluku o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine[18], kao i Naputak o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini koji će se održati u nedjelju 2. 10. 2016. godine[19] (u daljnjem tekstu: Naputak o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti). Lokalni izbori 2016. godine se održavaju za sljedeće razine vlasti:

- 74 općinska vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- 57 skupština općina u Republici Srpskoj,
- 131 načelnika općina u Bosni i Hercegovini,
- 4 gradska vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine (Bihać, Tuzla, Zenica i Široki Brijeg),
- 6 skupština gradova u Republici Srpskoj (Prijedor, Bijeljina, Banja Luka, Doboj, Zvornik i Trebinje),
- 10 gradonačelnika gradova u Bosni i Hercegovini i
- Skupštinu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

1.3. Aktivnosti upisa birača u Središnji birački popis za Lokalne izbore 2016. godine

1.3.1. Ažuriranje Središnjeg biračkog popisa

89. Postupak vođenja Središnjeg biračkog popisa i upisa birača propisan je poglavljem 3. Izbornog zakona BiH – Birački popis, te Pravilnikom o vođenju Središnjeg biračkog popisa. Središnji birački popis je evidencija o državljanima BiH koji imaju biračko pravo sukladno Izbornom zakonom BiH i formira se, vodi i koristi za potrebe organizacije i provođenja izbora sukladno zakonu, za provođenje referenduma, za provođenje opoziva izabranog dužnosnika i izbore tijela lokalne samouprave sukladno zakonu. Središnji birački popis je jedinstven, stalan i redovito se ažurira.

[17] Akt Ministarstva financija i trezora BiH, broj: 13-22-1-1734-10/15 od 25. 8. 2015. godine
[18] „Službeni glasnik BiH“, broj 32/16
[19] *Ibid.*

90. Odlukom o utvrđivanju broja birača upisanih u Središnji birački popis po osnovnim izbornim jedinicama na dan raspisivanja Lokalnih izbora 2016. godine[20] u Bosni i Hercegovini utvrđeno je da ukupan broj birača upisanih u Središnji birački popis po osnovnim izbornim jedinicama iznosi **3.345.486**.

91. Odlukom o zaključivanju i potvrđivanju Središnjeg biračkog popisa za Lokalne izbore 2016. godine u Bosni i Hercegovini i objavljivanju broja birača za svaku osnovnu izbornu jedinicu, na temelju članka 3.6 stavak (2) točka e) i stavak (6) točka a) Izbornog zakona BiH od 25. 8. 2016. godine, zaključen je Središnji birački popis koji će se koristiti za Lokalne izbore 2016. godine.

92. Ukupan broj birača na Središnjem biračkom popisu je 3.263.906, od čega je broj redovnih birača sa stanjem na dan 18. 8. 2016. godine u 24.00 sata 3.177.557; broj birača sa statusom raseljene osobe koji glasuju u odsustvu iznosi 8.946; broj birača sa statusom raseljene osobe koji glasuju osobno iznosi 12.005; broj birača koji glasuju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH iznosi 287 i broj birača koji glasuju putem pošte iznosi 65.111. Navedenom odlukom utvrđen je i broj navedenih kategorija birača prema osnovnim izbornim jedinicama, a ista je objavljena i na internetskoj stranici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

93. Navedeni podatci korišteni su za izradu Izvadaka iz Središnjeg biračkog popisa po biračkim mjestima koji su se koristili na dan održavanja Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine.

Tablica 1. Registrirani birači po kategorijama na dan 18. 8. 2016. godine

Kategorija	Broj birača
Redoviti birači	3.177.557
Birači koji glasuju osobno	12.005
Birači koji glasuju u odsustvu	8.946
Birači registrirani za glasovanje putem pošte	65.111
Birači registrirani za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH	287
UKUPNO	**3.263.906**

94. Presjek stanja Središnjeg biračkog popisa je izvršen sa stanjem **na dan održavanja Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine** te je donesena odluka o zaključivanju i potvrđivanju Izvadaka iz Središnjeg biračkog popisa u koji je upisano **3.155.128 birača** koji glasuju na redovitim biračkim mjestima. Podatak ne uključuje birače iz općine Stolac.

95. Na Lokalne izbore održane 2. 10. 2016. godine je izašlo ukupno **1.782.831** birača ili **54,77%**, od čega 906.357 ili 55,77% muškaraca i 876.474 ili 53,78% žena, ne uključujući općinu Stolac gdje su izbori prekinuti.

[20] *Ibid.*

Tablica 2. Broj birača upisanih u Središnji birački popis na dan Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine, a koji glasuju na redovitim biračkim mjestima, s odzivom

Nivo	Pravo glasa (registrirano)	Glasovalo	Odziv %
Federacija BiH	1.897.831	976.946	51,48%
Republika Srpska	1.173.777	708.579	60,37%
Brčko Distrikt BiH	83.520	41.118	49,23%
UKUPNO	**3.155.128**	**1.726.638**	**54,72%**

Napomena: Podatci ne uključuju Grad Mostar i Općinu Stolac

96. Najveći odziv birača u odnosu na broj upisanih birača zabilježen je u općini Trnovo (FBiH) u kojoj je od ukupno upisanih 2.566 birača na izbore izašlo 2.213 birača ili 86,24%, dok je najmanji odziv birača u odnosu na broj upisanih zabilježen u općini Sanski Most u kojoj je od ukupno upisanih 34.784 birača na izbore izašlo 11.830 birača ili 34,01%.

1.3.2. Upis birača u Središnji birački popis koji svoje biračko pravo ostvaruju na redovitim biračkim mjestima (redoviti birači)

97. Upis birača koji glasuju na redovitom biračkom mjestu vrši se sustavom „pasivne registracije“, odnosno sve osobe kojima se izda važeća osobna karta države BiH automatski su upisane u Središnji birački popis. Temeljem odredbi članka 3.5 Izbornog zakona BiH, nadležno tijelo koje vodi registar građana dostavlja podatke za ažuriranje Središnjeg biračkog popisa sukladno Zakonu o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka.[21]

98. Stanje Središnjeg biračkog popisa i broj birača te svi ostali neophodni podatci utvrđuju se temeljem podataka koji se, sukladno Jedinstvenoj metodologiji i programu obrade i vođenja evidencija Središnjeg biračkog popisa, odnosno aktom kojim je utvrđena suradnja Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i Agencije za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu IDDEEA), preuzimaju svakog prvog ponedjeljka u mjesecu ili u ovisnosti od potrebe.

99. Za potrebe provođenja Lokalnih izbora 2016. godine izvršeno je ažuriranje podataka u četiri (4) termina te su urađena 4 presjeka Središnjeg biračkog popisa i to:

Prvi presjek urađen je na dan prije raspisivanja izbora 3. 5. 2016. godine, sa stanjem u 24.00 sata i korišten je za izradu privremenih Izvadaka iz Središnjeg biračkog popisa i provjeru prebivališta kandidata sukladno članku 4.2 stavak (1) točka 1. Izbornog zakona BiH.

Drugi presjek urađen je na dan 19. 7. 2016. godine i korišten je u svrhu određivanja biračkih mjesta i pravljenja specifikacija za tiskanje glasačkih listića (75 dana prije dana održavanja izbora).

Treći presjek urađen je na dan 18. 8. 2016. godine i korišten je za izradu Izvadaka iz konačnog biračkog popisa koji je distribuiran na biračka mjesta (45 dana prije dana izbora).

[21] Za potrebe preuzimanja podataka u okviru projekta „Pasivna registracija birača u BiH“ razvijen je aplikativni dio softvera, čija je osnovna svrha da olakša postupak prijenosa podataka, određivanje biračkih mjesta i izradu Izvadaka iz konačnog biračkog popisa.

Četvrti presjek urađen je na dan 2. 10. 2016. godine, odnosno na dan izbora, s ciljem utvrđivanja biračkog prava birača koji su glasovali nepotvrđenim glasačkim listićima.

1.3.3. Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inozemstvu u Središnji birački popis

100. Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inozemstvu u Središnji birački popis vrši se sustavom aktivne registracije i počeo je za Lokalne izbore 2016. godine danom raspisivanja izbora i trajao je do 19. 7. 2016. godine. Dostava prijavnog obrasca PRP-1 s pratećom dokumentacijom Središnjem izbornom povjerenstvu BiH mogla se vršiti putem pošte na poštanski pretinac 450 i 451, putem faksa, elektronički e-mailom ili osobno putem protokola Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH. Upis izbjeglih osoba iz BiH koji imaju biračko pravo je kontinuirani proces koji se vrši tijekom cijele godine.

101. U svrhu dostupnosti obrazaca za prijavu kao i informiranja birača, danom raspisivanja Lokalnih izbora 2016. godine, 4. 5. 2016. godine, obrasci prijave, s pratećim Vodičem za prijavu birača za glasovanje izvan BiH i obavještenjima objavljeni su na internetskoj stranici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH www.izbori.ba, a biračima su bile na raspolaganju i dvije infolinije.

102. S ciljem informiranja građana BiH koji borave u inozemstvu o načinu upisa birača i glasovanja izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine, pripremljeno je i putem Ministarstva vanjskih poslova BiH, proslijeđeno Veleposlanstvima i konzulatima BiH u inozemstvu 18.000 prijavnih obrazaca PRP-1; 8.100 Vodiča za glasovanje izvan BiH sa obavještenjem o načinu i rokovima za registraciju za glasovanja putem pošte, na jezicima u službenoj uporabi u BiH; a partnerima, udrugama građana i međunarodnim organizacijama u inozemstvu je upućeno 228 setova s informativnim materijalom koji su sadržavali prijavni obrazac PRP-1, Odluku o diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inozemstvu u kojima se planira glasovanje za Lokalne izbore 2016. godine i Vodič za prijavu birača za glasovanje izvan BiH na jezicima u službenoj uporabi u BiH.

103. U razdoblju od 25. do 26. 5. 2016. godine svim biračima koji su bili upisani u Središnji birački popis za glasovanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine upućeno je 41.175 komada personaliziranih potvrdnih obrazaca PRP-2, osobno na adrese birača putem JP „BH POŠTA“ d.o.o. Sarajevo.

104. Središnje izborno povjerenstvo BiH je primilo oko 80.000 podnesaka glede podnošenjem prijava za upis birača za glasovanje izvan BiH, od čega 3.094 putem faksa, 31.037 putem e-maila s prijavama za glasovanje putem pošte, dostavom podataka o novim adresama, zahtjevima za slanje obrazaca za registraciju, zahtjevima za provjeru podataka, kao i upite o načinu registracije i rokovima za registraciju.

105. Svi građani zainteresirani za glasovanje putem pošte imali su mogućnost da se informiraju o statusu svojih prijava putem internetske stranice Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH. Uspostavljene su dežurne infolinije u svrhu pomoći i pružanja neophodnih informacija biračima izvan BiH kao i u zemlji, a sa e-mail adrese info@izbori.ba upućeni su odgovori i pojašnjenja na upite glede registracije birača.

106. Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 12. 8. 2016. godine donijelo Odluku o utvrđivanju i objavi birača upisanih u Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje

izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine, kao i Odluku o odbijanju upisa u Središnji birački popis podnositelja prijava, kojom je ukupno 6.718 prijava birača odbijeno za upis u Središnji birački popis za glasovanje izvan BiH, iz razloga jer nisu ispunjeni uvjeti propisani člankom 3.15. stavak (1), (2) i (3) Izbornog zakona BiH: nedostaje dokaz o identitetu (3.553), nedostaje dokaz o državljanstvu (9), nedostaje dokaz o prebivalištu (1.279), nedostaje obrazac (177), nepotpisan obrazac (225), nije identičan potpis (3), nečitka prijava (42), nema pravo glasa (167), više nedostataka (290), Izjava da je registriran za glasovanje putem pošte bez znanja (22), nedostaje adresa izvan BiH (102), podnesen zahtjev za registraciju u BiH (14), podnesene prijave deset i više osoba sa iste adrese (408), prijava podnesena nakon roka (427).[22]

107. Nakon isteka razdoblja za podnošenje žalbi, odlukom Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH od 25. 8. 2016. godine usvojene su žalbe 68 podnositelja prijava za glasovanje izvan BiH i navedene osobe su upisane u Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH.

108. Nakon provedenog procesa upisa birača za glasovanje izvan BiH, koji je okončan 19. 7. 2016. godine, Odlukom Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o zaključivanju i potvrđivanju Središnjeg biračkog popisa za Lokalne izbore 2016. godine u Bosni i Hercegovini i objavljivanju broja birača za svaku osnovnu izbornu jedinicu od 25. 8. 2016. godine, utvrđeno je da se na Izvatku iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH nalazi ukupno 65.398 birača od čega 65.111 birača koji glasuju putem pošte i 287 birača koji glasuju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.

U Tablici 3 su dati podatci o broju upisanih birača za glasovanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine s odzivom, ali bez birača za Općinu Stolac i Grad Mostar.

Tablica 3. Pregled broja upisanih birača za glasovanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine s odzivom

	Broj upisanih birača za glasovanje izvan BiH	Broj birača koji je glasovao	Odziv
Federacija BiH	24.079	14.772	61,35%
Republika Srpska	36.916	24.536	66,54%
Brčko Distrikt BiH	2.770	1.861	67,18%
UKUPNO	**63.765**	**41.196**	**64,61%**

Napomena: Informacije u tablici ne sadrže podatke za Općinu Stolac i Grad Mostar.

1.3.4. Problemi u postupku upisa birača u Središnji birački popis za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine

109. Prilikom slanja prijavnih obrazaca putem e-maila građani su se susretali s problemima oko dostave kao i osiguranja važeće dokumentacije. Problemi su se u znatnoj mjeri odnosili na problematiku prebivališta, odnosno nemogućnost pronalaska osoba na Popisu stanovništva iz 1991. godine (greške na podatcima popisa iz 1991. godine u smislu pogrešno upisanih

[22] Sukladno odredbama Izbornog zakona BiH, prijave birača koje su pristigle nakon roka za registraciju se obrađuju nakon izbora, te se u Središnji birački popis upisuju birači koji ispunjavaju uvjete za upis.

datuma rođenja, tehnički problemi – slova č, ž, š, imena roditelja i sl.). Znatan broj isprava koji se dostavljaju putem telefaksa su u najvećem broju slučajeva nečitki, što onemogućuje obradu dostavljenih prijava i usložnjava postupak obavještavanja o nedostacima.

110. Određen broj građana i pored danih uputa o načinu popunjavanja i slanja prijavnog materijala, nije adekvatno popunio i dostavio prijavne obrasce s prilozima (nepotpisani obrasci, istekli i nevažeće isprave, nepotpune adrese, adrese u BiH, adrese bez naziva države i sl.), što je također bio jedan od razloga zbog kojeg jedan broj građana nije upisan u Središnji birački popis za glasovanje za izvan BiH, odnosno ostali su upisani u Središnji birački popis za glasovanje na redovitom biračkom mjestu prema mjestu prebivališta.

1.3.5. Zloupotreba biračkog prava

111. Tijekom razdoblja registracije za glasovanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH zaprimljeno je oko 300 izjava i obavijesti od osoba s područja više općina (Brod, Šekovići, Brčko, Pelagićevo, Šamac, Domaljevac-Šamac, Bratunac, Zvornik, Vlasenica, Kotor-Varoš, Lopare, Milići, Modriča, Zavidovići, Prozor-Rama, Gornji Vakuf-Uskoplje, Nevesinje, Tomislavgrad, Derventa, Odžak, Kozarska Dubica, Gradačac, Orašje, Travnik, Fojnica, Cazin, Prijedor, Bijeljina, Laktaši, Dobretići, Usora, Bileća, Vukosavlje, Skender-Vakuf, Srebrenica, Rudo, Tuzla, Stanari, Trebinje, Stolac, Srebrenik, Osmaci, Novi Travnik, Jajce, Doboj, Teslić, Bosansko Grahovo, Kupres i Drvar), koje se odnose na registraciju ovih birača za glasovanje putem pošte za Lokalne izbore 2016. godine bez njihovog znanja. U predmetnim izjavama i obavještenjima, koje su prispjele putem faksa i e-maila, navodi se da su navedene adrese u prijavama netočne, te su zahtijevali da se adresa na koju su registrirani za glasovanje putem pošte bez njihovog znanja izmijeni ili da se prijave ponište i da im se omogući glasovanje na redovitom biračkom mjestu.
112. Biračima čije su formalne izjave o nepravilnostima u procesu registracije pravodobno zaprimljene izvršena je korekcija adresa za slanje glasačkog materijala izvan BiH.

113. Svi birači čije su izjave zaprimljene nakon zaključivanja Središnjeg biračkog popisa, imali su mogućnost glasovati u općini prebivališta na biračkom mjestu za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićima, o čemu su pisanim putem obaviješteni, odnosno informacijom na internet stranici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i putem općinskih izbornih povjerenstava.

114. Glede prijave birača za glasovanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine, Središnje izborno povjerenstvo BiH je u razdoblju prije, kao i nakon donošenja Odluke o utvrđivanju i objavi birača upisanih u Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine, zaprimilo više prijava političkih subjekata kao i drugih tijela i pojedinaca kojima se ukazuje na moguće nepravilnosti u procesu prijave birača za glasovanje izvan BiH. Predmetne prijave koje su pristigle do 10. 9. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je dostavilo nadležnom tužiteljstvu na razmatranje i nadležno postupanje. Prijave koje su pristigle nakon navedenog roka su u pripremi i bit će dostavljene u narednom razdoblju.

115. Odlukom o odbijanju upisa u Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine od 12. 8. 2016. godine odbijen je, između ostalog, upis 408 podnositelja prijava za koje je utvrđeno da je kao adresa za dostavu glasačkog materijala izvan BiH navedena identična adresa za 10 ili više osoba.

116. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u izbornom razdoblju zaprimilo i određeni broj prijava koje se odnose na mogućnost postojanja preminulih osoba na izvatcima iz Središnjeg biračkog popisa. Procedura upisa birača u Središnji birački popis regulirana je odredbama poglavlja 3. Izbornog zakona BiH. Člankom 3.5 stavak (7) i (8) Izbornog zakona BiH utvrđeno je da je za točnost i ažurnost podataka potrebnih za izradu Središnjeg biračkog popisa odgovorno tijelo nadležno za vođenje službenih evidencija o tim podatcima, odnosno nadležni matični uredi dužni su nadležnom tijelu koje vodi službene evidencije o jedinstvenom matičnom broju, prebivalištu i boravištu državljana BiH dostavljati sve promjene koje utječu na ažurnost Središnjeg biračkog popisa u pisanoj formi najkasnije u roku od sedam dana od dana kada je promjena nastala.

117. U svezi s navedenim, Središnje izborno povjerenstvo BiH je svim izbornim povjerenstvima osnovnih izbornih jedinica dana 13. 6. 2016. godine uputilo zahtjev da osoblje centra za birački popis u suradnji s matičnim uredima izvrši kontrolu podataka s preliminarnih izvadaka iz Središnjeg biračkog popisa i provjeri da li su s evidencije izbrisane umrle osobe.

118. Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 11. 8. 2016. godine također uputilo zahtjev za ažuriranje podataka o umrlim osobama Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske, Federalnom ministarstvu unutrašnjih poslova, županijskim ministarstvima unutrašnjih poslova u Federaciji BiH, IDDEEA-i, matičnim uredima u BiH i centrima za birački popis posredstvom općinskih izbornih povjerenstava u BiH, načelnicima i gradonačelnicima u BiH, podsjećanjem na relevantne odredbe Izbornog zakona BiH, te sa molbom da svako iz svoje nadležnosti poduzme neophodne mjere kako bi se imena umrlih brisala iz evidencije Središnjeg biračkog popisa.

119. Za Lokalne izbore 2016. godine, s ciljem provođenja zakonske obveze osobnog glasovanja, što je jedan od principa iz Izbornog zakona BiH, i dostave osjetljivog izbornog materijala na ime birača, te sukladno preporukama OESS/ODIHR-a i Agencije za zaštitu osobnih podataka, Središnje izborno povjerenstvo BiH izmijenilo je procedure dostava osjetljivog izbornog materijala te je izborni materijal dostavljen preporučenom poštom bez povratnice.[23] Za dostavnu regiju izvan Europe (prekooceanske i ostale zemlje) poslano je 3.678 pošiljki; za dostavnu regiju Europe 25.268 pošiljki; i 36.165 pošiljki za dostavnu regiju Europe – susjedne zemlje. Ukupan broj vraćenih pošiljki iznosi 7.410[24]. Pozitivni učinci ovakve dostave izbornog materijala ogledaju se kroz: onemogućavanje zlouporabe dostave materijala na pogrešne adrese, točna evidencija predate pošte, mogućnost online praćenja pošiljke u državama u kojima je dostupna takva usluga, mogućnost potražnice za poštu koja nije dostavljena, odnosno nije vraćena.[25] Osnovni razlog za ranije zaključenje Središnjeg biračkog popisa za birače izvan BiH je vremensko razdoblje tiskanja i pakiranja glasačkog materijala te njegovo pravodobno slanje na adrese izvan BiH. Sukladno naprijed

[23] Prvobitno je planirano da se preporučeni paket šalje poštom s povratnicom, ali nakon konzultiranja s poštama, zbog uvećanih troškova slanja i činjenice da sve zemlje nemaju uslugu dostave s povratnicom, odlučeno je da se izborni materijal šalje samo preporučenom poštom bez povratnice.

[24] Razlozi zbog kojih su pošiljke vraćene uključuju sljedeće: 42 – ne postoji više; 95 – ne prima; 356 – nedovoljna adresa; 232 – nepotpuna adresa; 1.983 – nepoznat; 25 – nepoznat razlog uručenja; 74 – nepoznata osoba; 834 – nepoznato; 3.257 – obaviješten, nije podigao pošiljku; 240 – odselio; 32 – otputovao; 65 – pogrešna adresa; 144 – razno i 31 – umro.

[25] Negativni učinci ogledaju se kroz: rokove preuzimanja pošiljke ukoliko osoba nije na navedenoj adresi kada poštar dostavlja poštu; višestruko uvećanje troškova slanja, tenderska procedura se mora provoditi prema principima međunarodnog razreda; izmjena procedura pakiranja glasačkog materijala za birače izvan BiH (glasački materijal se mora višestruko sortirati i usporava se proces pakiranja pošiljki, također se moraju praviti veze između preporučenog broja RR i osobnih podataka da bi se mogle napraviti otpremne poštanske knjige, uvećanje troškova pakiranja glasačkog materijala iz razloga što se na svaku pošiljku mora lijepiti broj preporuke i kreirati otpremna knjiga za svaku pojedinačnu pošiljku).

navedenom zagovaranje skraćenja roka od 150 dana od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora nije moguće ukoliko i dalje ostane obveza dostave izbornog materijala preporučenom poštom za birače koji glasuju putem pošte. Žalbi na dostavu pošiljki u inozemstvo nije bilo.

1.3.6. Upis raseljenih osoba

120. Sukladno članku 1.1 stavak (1) točka 9. Izbornog zakona BiH pod raseljenim osobama se podrazumijevaju državljani BiH čiji je status raseljene osobe utvrdilo nadležno tijelo za pitanja raseljenih osoba sukladno zakonu.

121. Raseljene osobe koje imaju biračko pravo imale su mogućnost da se, popunjavanjem obrasca PBO-2, do 19. 7. 2016. godine izjasne da li žele glasovati osobno u općini prebivališta iz 1991. godine ili u odsustvu u općini u kojoj imaju prebivalište.

122. S ciljem ažuriranja podataka o raseljenim osobama u Središnjem biračkom popisu, Središnje izborno povjerenstvo BiH je u ožujku 2016. godine Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH uputilo zahtjev za dostavu evidencije o biračima koji imaju status raseljene osobe, za potrebe ažuriranja Središnjeg biračkog popisa u elektroničkom obliku.

123. Podatke za tu kategoriju birača Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je dostavilo, nakon više urgencija, 9. 6. 2016. godine jer ih je bilo potrebno prikupiti iz općina, županijskih ministarstava, Brčko Distrikta BiH kao i ministarstva Republike Srpske. Ukupno su dostavljeni podatci za 98.765 osoba koje imaju status raseljene osobe u evidencijama nadležnog ministarstva. Nakon analize dostavljenih podataka utvrđeno je da biračko pravo ima, odnosno da su u Središnji birački popis upisane ukupno 78.553 osobe, dok 20.212 osoba nije pronađeno u evidencijama Središnjeg biračkog popisa, odnosno nisu dostavljeni potpuni podatci ili su dostavljeni netočni podatci.

124. Analizom dostavljenih podataka utvrđeno je da su jedinstveni matični brojevi (JMB) određenog broja osoba neispravni, što se ogleda u njihovoj nepotpunosti, te činjenici da određen broj jedinstvenih matičnih brojeva sadrži samo nule, neki su pogrešno uneseni, dok za određen broj osoba JMB nije uopće unesen. U svezi navedenog, osnovni problem predstavlja neažurirana i nepotpuna evidencija nadležnih tijela, čime je otežano identificiranje raseljenih osoba u Središnjem biračkom popisu kako bi mogli ostvariti svoja prava utvrđena člankom 20.8 Izbornog zakona BiH. Za potrebe budućeg rješavanja navedenog problema neophodno je u suradnji s nadležnim tijelom izvršiti dopunu i ispravku netočno unesenih podataka u razdoblju kada se ne provode izbori kako bi bili ažurirani do početka narednih izbora.

1.3.7. Uklanjanje iz evidencije Središnjeg biračkog popisa osoba osuđenih za ratne zločine

125. Sukladno nadležnosti o vođenju Središnjeg biračkog popisa, a u svezi s odredbom članka 1.7 Izbornog zakona BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je, na temelju podataka dostavljenih od nadležnih tijela o osobama koje se nalaze na izdržavanju kazne zatvora ili su izdržale kaznu zatvora zbog ozbiljnih povreda humanitarnog prava koju je izrekao Sud Bosne i Hercegovine, sud Republike Srpske ili sud Federacije Bosne i Hercegovine i sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ili koje se nisu povinovale naredbi da se pojave pred Sudom Bosne i Hercegovine, Sudom Republike Srpske ili Sudom Federacije Bosne i

Hercegovine i Sudom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u Izvještajnom razdoblju, donijelo 75 odluka kojim je utvrđeno da osoba neće biti upisana u Središnji birački popis dok se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ili da će ova odluka biti osnova za brisanje osobe iz Središnjeg biračkog popisa, u slučajevima kada je osoba upisana u Središnji birački popis. Iz evidencije Središnjeg biračkog popisa brisane su 54 osobe, dok je 21 osoba vraćena u evidencije Središnjeg biračkog popisa iz razloga izdržane kazne.

1.3.8. Glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inozemstvu

126. Temeljem članka 1.5 Izbornog zakona BiH kojim je propisano da državljani BiH koji privremeno žive u inozemstvu imaju pravo glasovati osobno dolaskom na odgovarajuće biračko mjesto u BiH ili u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH u inozemstvu ili poštom, Središnje izborno povjerenstvo BiH je, na prijedlog Ministarstva vanjskih poslova BiH, dana 4. 5. 2016. godine donijelo Odluku o diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine u inozemstvu, u kojima se planira organiziranje glasovanja za Lokalne izbore u BiH 2016. godine, a predviđeno je da se glasovanje planira u ukupno 24 države.

127. Podzakonskim aktima Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je predviđeno određivanje biračkog mjesta za osobno glasovanje u DKP-u BiH ako je za glasovanje na tom mjestu prijavljeno najmanje 50 birača, odnosno, izuzetno, i ukoliko za to postoje opravdani razlozi, Središnje izborno povjerenstvo BiH može donijeti odluku o glasovanju u DKP-u BiH i s manjim brojem prijavljenih birača, pri čemu će se cijeniti financijski aspekt i tehničke mogućnosti neophodne za određivanje biračkog mjesta u svakom DKP-u BiH.

128. Odlukom Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o određivanju biračkih mjesta za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine (prečišćeni tekst) od 25. 8. 2016. godine utvrđeno je da će se na Lokalnim izborima 2016. godine za državljane BiH koji privremeno žive u inozemstvu i imaju biračko pravo, organizirati glasovanje u pet (5) diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH, kako slijedi: Veleposlanstvo BiH u Beogradu (126 birača), Veleposlanstvo BiH u Beču (35 birača), Počasni konzulat BiH u Gracu (32 birača), Generalni konzulat BiH u Štutgartu (61 birač) i Generalni konzulat BiH u Minhenu (33 birača).

129. Svim biračima koji su se izjasnili za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, a ono nije provedeno, prema odredbama Izbornog zakona BiH, glasački materijal je pravodobno dostavljen na adrese koje su građani naveli u svojim prijavama, kako bi im bilo omogućeno glasovanje putem pošte i ostvarivanje biračkog prava.

Tablica 4. Pregled broja upisanih birača za glasovanje u DKPBiH za Lokalne izbore 2016. godine s odzivom

DKPBiH	Birači upisani za glasovanje u DKPBiH	Birači koji su glasovali	Odziv (%)
Veleposlanstvo BiH u Beogradu	126	49	38,89%
Generalni konzulat BiH u Štutgartu	61	31	50,82%
Generalni konzulat BiH u Minhenu	33	22	66,67%
Veleposlanstvo BiH u Beču	35	21	60,00%
Počasni konzulat BiH u Gracu	32	23	74,87%
UKUPNO	**287**	**146**	**50,87%**

1.3.9. Dostava Izvadaka iz Središnjeg biračkog popisa po zahtjevu političkih subjekata

130. Sukladno članku 3.1 stavak (4) Izbornog zakona BiH, političkim subjektima koji su ovjereni za sudjelovanje na izborima i kojima je ovjerena kandidacijska lista za sudjelovanje na izborima sukladno ovom zakonu osigurat će se, na njihov zahtjev, Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za razinu vlasti, odnosno izbornu jedinicu u kojoj sudjeluju na izborima, u elektroničkoj formi ili ispisu. S tim u vezi, postupljeno je po 59 zahtjeva političkih subjekata za dostavu Izvadaka iz preliminarnih i konačnih biračkih popisa i izrađeni su i dostavljeni traženi izvatci u elektroničkom obliku.

1.3.10. Redovite aktivnosti na vođenju Središnjeg biračkog popisa

131. U okviru redovnih aktivnosti u toku 2016. godine vršena je dostava presjeka Središnjeg biračkog popisa od strane Agencije za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA). Od strane Odsjeka za informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) vršeno je generiranje biračkog popisa dostavljenih podataka kao i dostavaka Izvješća i statističkih podataka o broju upisanih birača u Središnji birački popis.

132. Na temelju pravomoćnih sudskih rješenja o oduzimanju odnosno vraćanju poslovne sposobnosti, vršeno je redovito ažuriranje predmetnih podataka u relevantnoj bazi podataka.

133. Redovite aktivnosti obuhvaćaju i evidentiranje podataka temeljem rješenja o ispisu iz državljanstva BiH koji se redovito dostavljaju od strane Ministarstva civilnih poslova BiH – Sektora za državljanstva, izdavanje uvjerenja po zahtjevu osoba da se nalaze upisani u Središnji birački popis, usmena i pismena korespondencija sa strankama itd.

134. Tijekom 2016. godine do raspisivanja Lokalnih izbora 2016. godine kao i nakon izbora vrši se redovito ažuriranje prispjelih izmjena adresa za birače koji borave u inozemstvu, prijam prijava za upis birača koji borave u inozemstvu u Središnji birački popis.

1.3.11. Aktivnosti na pripremi izbora za tijela lokalne uprave i samouprave

135. Središnji birački popis se formira, vodi i koristi, između ostalog, i za potrebe izbora tijela lokalne uprave i samouprave pri čemu Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za provedbu ovih izbora. U 2016. godini u mjesnim zajednicama u tri općine u BiH održani su izbori za tijela lokalne uprave i samouprave (Ljubuški, Sarajevo Centar, Bosanski Petrovac)[26]. Za svake pojedinačne izbore Središnje izborno povjerenstvo BiH je svojom odlukom utvrdilo izgled i sadržaj izvadaka iz Središnjeg biračkog popisa prema zadnjem presjeku stanja evidencije istog po mjesnim zajednicama kao i broj birača za konkretne izbore.

1.4 Koordinacija rada općinskih/gradskih izbornih povjerenstava (OIP/GIP) i centara za birački popis

136. Izborna povjerenstva temeljnih izbornih jedinica (u daljnjem tekstu: općinska/gradska izborna povjerenstva – OIP/GIP) imenuju se sukladno odredbama Poglavlja 2 Izbornog zakona BiH i Naputkom o utvrđivanju kvalifikacija, broja i imenovanju članova izbornog

[26] Izbori za dvije mjesne zajednice u općini Bosanski Petrovac su provedeni u dva termina: 25. i 26. lipnja 2016. godine i 26. i 27. kolovoza 2016. godine

povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini[27], a imenuju ih skupštine općina/općinska vijeća, uz suglasnost Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH[28].

137. Sva izborna povjerenstva su popunjena do dana raspisivanja Lokalnih izbora 2016. godine. Općinska/gradska izborna povjerenstva u BiH imaju ukupno 559 članova, od čega je 293 muškarca ili 52,4% i 266 žena ili 47,6%.

138. U 2016. godini po pitanju imenovanja/razrješenja članova OIP/GIP i rada OIP/GIP Središnje izborno povjerenstvo BiH je pripremilo ukupno 111 materijala od čega se 85 odnosilo na razrješenja i imenovanja članova OIP/GIP i 26 informacija / Izvješća / analiza.

139. U predmetima razrješenja i imenovanja članova OIP/GIP, Središnje izborno povjerenstvo BiH je dalo suglasnost za sljedeće:

Razrješenja članova izbornih povjerenstava:

- razriješeno je dužnosti 56 članova izbornih povjerenstava u 31 općini,
- razriješena su 2 predsjednika izbornog povjerenstva u 2 općine na njihov osobni zahtjev,
- razriješen je 1 predsjednik izbornog povjerenstva (Bosanski Petrovac), za kojeg je Središnje izborno povjerenstvo BiH dalo prethodnu suglasnost za razrješenje,
- razriješeno je 5 zamjenskih članova izbornih povjerenstava u 4 općine,
- nije dana jedna (1) prethodna suglasnost za razrješenje predsjednika izbornog povjerenstva (Istočni Drvar).
- razriješeni su dužnosti predsjednik i dva člana Općinskog izbornog povjerenstva Stolac[29].

Imenovanja članova izbornih povjerenstava:

- imenovanje 74 člana izbornih povjerenstava u 40 općina,
- imenovanje 8 predsjednika izbornih povjerenstava u 8 općina,
- nije dana suglasnost za imenovanje 15 članova izbornih povjerenstava u 13 općina, a najčešći razlog je bio da su imenovani članovi izbornih povjerenstava kandidati za izbore (članak 2.3 stavak (1) točka 4. Izbornog zakona BiH) ili nisu ispunjavali uvjete (članak 2.2 stavak (2) Izbornog zakona BiH). Od navedenih 15 članova izbornih povjerenstava, ukupno 6 je nadležno tijelo imenovalo za zamjenske članove, nakon što je Središnje izborno povjerenstvo BiH imenovalo zamjenske članove.
- Središnje izborno povjerenstvo BiH je po službenoj dužnosti imenovalo 30 zamjenskih članova i predsjednika u 18 izbornih povjerenstava, s obzirom na to da nadležna tijela nisu izvršila njihovo imenovanje do raspisivanja Lokalnih izbora 2016. godine.

140. U 2016. godini vršena je kontinuirana korespondencija s izbornim povjerenstvima u BiH u smislu dostavljanja odgovora na upite izbornih povjerenstava, političkih subjekata i građana, te priprema i dostava akata koji se odnose na realizaciju zaključaka Središnjeg

[27] „Službeni glasnik BiH“, broj 6/16 i 13/16
[28] Članak 2.12 Izbornog zakona BiH
[29] Odlukama Središnjeg izbornog povjerenstva BiH broj: 05-1-07-5-1125/16, broj: 05-1-07-5-1126/16 i broj: 05-1-07-5-1127/16 od 24. 11. 2016. godine, razriješeni su dužnosti predsjednik i dva člana Općinskog izbornog povjerenstva Stolac.

izbornoga povjerenstva BiH i obavještenja o nadležnom postupanju izbornih povjerenstava u svezi s tehničkim segmentom provođenja izbornih aktivnosti i primjeni podzakonskih akata Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

141. Tijekom 2016. godine osoblje Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je koordiniralo rad centara za birački popis u smislu praćenja rada i ažuriranja podataka, dostavljanja popisa nepridruženih osoba, vršene su analize, pružena pomoć zaposlenicima centara prilikom izvršavanje propisanih nadležnosti, koje se odnose na određivanje biračkih mjesta, pridruživanje nepridruženih birača odgovarajućem biračkom mjestu, te registraciju birača i promjenu biračke opcije. Koordinacija rada je vršena putem telefona i e-maila.

142. Centrima za birački popis je pružena pomoć u analizi i obradi 51 zahtjeva raseljenih osoba iz 7 općina, koje zaposlenici centra za birački popis nisu mogli provesti kroz aplikaciju za Pasivnu registraciju birača iz razloga što su osobe koje su podnijele zahtjev u aplikaciji imale status redovnih birača; izvršena je ručna raspodjela birača na odgovarajuće biračko mjesto za 621 birača i ukidanje ranije ručno raspoređenih birača, njih 142, po zahtjevu 4 OIP/GIP.

1.5. Ovjera prijava političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine

143. Sukladno članku 2.9 i Poglavlju 4. Izbornog zakona BiH – Ovjera i kandidiranje za izbore, Središnje izborno povjerenstvo BiH ovjerava političke subjekte za sudjelovanje na svim razinama neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini, te potvrđuje i ovjerava kandidacijske liste. Temeljem navedenog zakonskog okvira proces ovjere političkih subjekata i kandidacijskih listi odvijao se sljedećim međusobno uvjetovanim vremenskim aktivnostima[30].

1.5.1. Ovjera prijava političkih stranaka i neovisnih kandidata

144. Sukladno odredbama Poglavlja 4. Izbornog zakona BiH, Pravilnika o načinu provjere potpisa podrške i obrasci za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na neposrednim izborima u BiH[31] i članka 2. stavak (1) točka 1. Naputka o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2016. godine koji će se održati u nedjelju 2. oktobra 2016. godine[32] rok za podnošenje prijava političkih stranaka i neovisnih kandidata istekao je 20. 5. 2016. godine u 16.00 sati.

145. Obrasce za prijavu preuzele su ukupno 132 političke stranke i 524 neovisna kandidata. Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnesene su ukupno 102 prijave političkih stranaka i 171 prijava neovisnih kandidata (od čega 58 kandidata pripadnika nacionalnih manjina).[33]

---

[30] Ovjera prijava političkih stranaka i neovisnih kandidata (7. 5. 2016. do 4. 6. 2016. godine; ovjera koalicija i listi neovisnih kandidata (od 5. 6. 2016. do 14. 6. 2016. godine; ovjera i potvrđivanje kandidata i kandidacijskih listi za sudjelovanje na izborima (od 22. 6. 2016. do 29. 7. 2016. godine).

[31] „Službeni glasnik BiH“, broj 37/14

[32] „Službeni glasnik BiH“, broj 32/16

[33] Za Lokalne izbore 2016. godine SIPBiH je odbilo ovjeru prijava koje su podnijele četiri udruge građana, jer nisu politički subjekti **(Udruženje građana ”Naša Hercegovina“ Bileća** za izbore za skupštine općina u osnovnim izbornim jedinicama Foča i Bileća, odnosno načelnika općine u osnovnoj izbornoj jedinici Foča (Odluka SIPBiH, broj: 06-1-07-3-363/16 od 26. 5. 2016), **Izvorna srpska demokratska stranka** za izbore za skupštinu općine / skupštinu grada, odnosno načelnika/gradonačelnika u osnovnim izbornim jedinicama Novi

Tablica 5. Pregled podnesenih prijava i ovjerenih političkih subjekata na Lokalnim izborima 2016. godine

	Ukupno prijavljeno	Ispunjavaju uvjete
Političke stranke	109	102
Koalicije	106	103
Liste neovisnih kandidata	19	17
Neovisni kandidat	317	171
Skupina građana	54	52
Udruga građana	6	6

146. Prema podatcima iz službenih evidencija koje vodi Služba za reviziju financiranja političkih stranaka, zaključno sa 16. 11. 2016. godine u Bosni i Hercegovini je registrirana 161 politička stranka.[34] Međutim, prema podatcima o broju prijavljenih i ovjerenih političkih stranaka za sudjelovanje na Lokalnim izborima (Tablica 5) evidentno je da neke registrirane političke stranke ne sudjeluju na izborima i ne podnose financijska izvješća, stoga je neophodno izvršiti analizu zašto ove političke stranke ne izvršavaju djelatnost za koju su registrirane.

Grad, Gradiška, Prnjavor, Čelinac, Kneževo, Kotor-Varoš, Teslić, Osmaci, Šipovo, Šekovići, Vlasenica, Bratunac, Srebrenica, Pale, Rogatica, Kalinovik, Gacko, Foča i Rudo (Odluka SIPBiH, broj: 06-1-07-3-346/16 od 26. 5. 2016. godine), **Udruženje građana "Za pravdu i red – lista Nebojše Vukanovića"**, za izbore za skupštinu općine / skupštinu grada, odnosno načelnika/gradonačelnika u osnovnim izbornim jedinicama Novi Grad, Kozarska Dubica, Gradiška, Derventa, Brod, Šamac, Stanari, Lopare, Ugljevik, Teslić, Osmaci, Vlasenica, Srebrenica, Sokolac, Istočna Ilidža, Istočno Novo Sarajevo, Rogatica, Višegrad, Nevesinje, Kalinovik, Gacko, Foča, Čajniče, Prijedor, Bijeljina, Zvornik i Trebinje (Odluka SIPBiH, broj: 06-1-07-3-517/16 od 26. 5. 2016. godine) i **političke organizacije "Demokratska stranka Bijeljina"** (Odluka SIPBiH, broj: 06-1-07-3-593/16 od 26. 5. 2016. godine) jer nisu političke stranke osnovane u smislu odredbe članka 4.3 Izbornog zakona BiH i članova 1, 15, 17, 23 i 31. Zakona o političkim organizacijama Republike Srpske („Službeni glasnik RS", broj 15/96), a uvidom u dostavljena rješenja nadležnih sudova utvrđeno je da su upisane u jedinstveni registar udruga građana temeljem Zakona o udruženjima i fondacijama Republike Srpske: Odluke SIPBiH kojima se odbija prijava ovjere navedenih udruženja potvrdio je i Sud BiH (u slučaju Udruženja građana "Naša Hercegovina" Bileća Rješenje Suda BiH, broj: S1 3 Iž 022121 16 Ož od 6. 6. 2016. godine; u slučaju Udruženja građana "Izvorne srpske demokratske stranke" (Rješenje Suda BiH, broj: S1 3 Iž 022114 16 Iž od 6. 6. 2016. godine i u slučaju Udruženja građana "Za pravdu i red – lista Nebojše Vukanovića" Rješenje Suda BiH, broj: S1 3 Iž 022123 16 Iž od 6. 6. 2016. godine. U kontekstu primjene člana 4.16 Izbornog zakona BiH koji propisuje **obvezu političke stranke ili neovisnog kandidata** da uz prijavu podnesu dokaz o uplaćenoj pristojbi koju je odredilo SIPBiH, Udruženje građana "Naša Hercegovina" Bileća je dana 27. 12. 2016. godine podnijelo žalbu protiv Odluke SIPBiH, broj: 06-1-07-3-1513/16 od 14. 12. 2016. godine, o povratu uplaćenog novčanog iznosa za ovjeru. Činjenica da Udruženje građana "Naša Hercegovina" Bileća nije politički subjekt u smislu članka 4.3 Izbornog zakona BiH i članaka 1, 15, 17, 23 i 31. Zakona o političkim organizacijama RS, te **ne ispunjava uvjete za povrat novčanog iznosa navedene pristojbe sukladno članku 4.16 Izbornog zakona BiH** potvrdio je i Sud BiH Rješenjem broj: S1 3 Iž 024234 17 Iž od 11. 1. 2017. godine. Izvorna srpska demokratska stranka je zahtjevom tražila od SIPBiH povrat novčanih sredstava uplaćenih na ime pristojbe za ovjeru za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine koji je SIPBiH Zaključkom broj: 05-1-07-3-346/16 od 26. 1. 2017. godine odbacilo kao nedopušten.

[34] Prema obavijesti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, od 2009. do lipnja 2015. godine nadležni sudovi su informirani da 158 političkih stranaka ne sudjeluju na izborima i ne podnose financijska izvješća, a sudovi utvrđuju da li su stranke zaista neaktivne i na osnovi toga ih brišu iz sudskog registra. Do sada je izbrisana 151 politička stranka.

1.5.1.1. Provjera potpisa potpore i obrada kandidacijskih obrazaca

147. Provjera dostavljenih potpisa potpore uz prijavu za ovjeru političkih subjekata, sukladno odredbama poglavlja 4. Izbornog zakona BiH i Pravilnika o načinu provjere potpisa potpore i obrasci za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na neposrednim izborima u BiH, vršila se temeljem statističkog uzorka od 10% od ukupnog broja podnesenih potpisa potpore birača upisanih u Središnji birački popis, odnosno ukoliko nakon provjere uzorka nije utvrđen i validiran dovoljan broj potpisa, provjeravani su svi dostavljeni potpisi. Prilikom provođenja navedenog postupka Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podneseno je ukupno 346.559 potpisa potpore na propisanim obrascima, a od kojih je utvrđeno da 10.752 nisu zadovoljili uvjete iz člana 4.4 Izbornog zakona BiH.

1.5.2. Ovjera prijava koalicija i listi neovisnih kandidata

148. Sukladno članku 4.12 Izbornog zakona BiH, do isteka roka za podnošenje prijave za ovjeru koalicija 14. 6. 2016. godine, utvrđenog Naputka o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti, podneseno je ukupno 106 prijava za ovjeru koalicija i 17 prijava za ovjeru listi neovisnih kandidata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine. Rok za ovjeru istekao je 21. 6. 2016. godine, a ovjereno je ukupno 103 koalicije i 17 listi neovisnih kandidata za sudjelovanje na Lokalnim izborima koji će se održati u nedjelju 2. 10. 2016. godine.

1.5.3. Ovjera i potvrđivanje kandidata i kandidacijskih listi za sudjelovanje na izborima

149. Sukladno odredbama članka 4.21 Izbornog zakona BiH i članka 2. stavak (2) Naputka o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti, rok za podnošenje kandidacijskih listi političkih stranaka i koalicija istekao je 4. 7. 2016. godine u 16.00 sati. Do isteka predviđenog roka, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnesene su kandidacijske liste 102 političke stranke i 103 koalicije za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine, za načelnike/gradonačelnike, vijećnike/odbornike u općinskim/gradskim vijećima, odnosno skupštinama općina/gradova, kao i za popunu garantiranih mandata za pripadnike nacionalnih manjina.

150. Od ukupnog broja podnesenih kandidacijskih listi i kandidata, Središnje izborno povjerenstvo BiH je za Lokalne izbore 2016. godine ovjerilo ukupno 30.445 kandidata i to: 418 kandidata za načelnika/gradonačelnika; 29.884 za vijećnika/odbornika i 143 kandidata za garantirane mandate za pripadnike nacionalnih manjina.

Tablica 6. Spolna struktura kandidata ovjerenih za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine

	OV/SO/GV/SG	Načelnici/ gradonačelnici	Garantirani mandati za pripadnike nacionalnih manjina
Muškarci	17.386 (51,18%)	392 (93,78%)	125 (87,41%)
Žene	12.498 (41,82%)	26 (6,22%)	18 (12,59%)
Ukupno	29.884 (100%)	418 (100%)	143 (100%)
Ukupno	**30.445**		

Napomena: Podatci uključuju sve kandidate ovjerene za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine

151. U izvještajnom razdoblju, po zahtjevu političkih subjekata, pravnih osoba ili fizičkih osoba odgovoreno je na oko 200 akata upućenih Središnjem izbornom povjerenstvu BiH te je evidentirano oko 3.000 telefonskih upita, po pitanju materije iz oblasti ovjere političkih subjekata i kandidiranja za sudjelovanje na izborima, a koji su se najčešće odnosili na proceduru registracije, nespojivosti, sačinjavanje kandidacijske liste, odustajanja od kandidature i sl.

1.5.4. Ždrijebanje za utvrđivanje redoslijeda političkih subjekata na glasačkom listiću za Lokalne izbore 2016. godine

152. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, temeljem članka 5.15 stavak (2) Izbornog zakona BiH, 21. 7. 2016. godine u velikoj sali Parlamentarne skupštine BiH održalo ždrijebanje elektroničkim putem korištenjem softver-modula za utvrđivanje redoslijeda, ukupno 451 političkog subjekta na glasačkom listiću za Lokalne izbore 2016. godine. Utvrđeni poredak je objavljen na web stranici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

1.6. Obuka i edukacija izborne administracije

153. Temeljem Plana i programa edukacije tijela za provođenje izbora za 2016. godinu koji je Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo 4. 2. 2016. godine uspješno su realizirane sljedeće aktivnosti:

a) U razdoblju od 29. 3. do 28. 4. 2016. godine, u 15 termina, održana je edukacija zaposlenika centara za birački popis na kojoj su nazočila 122 novoimenovana i prethodno imenovana zaposlenika centara za birački popis, 7 članova OIP/GIP i 3 općinska administratora iz 97 općina. Polaznici edukacije su upoznati s važećim podzakonskim aktima i obvezama koje im predstoje u razdoblju pripreme i organizacije Lokalnih izbora 2016. godine, te su obavljali praktičan rad na aplikaciji za pasivnu registraciju birača i razmjenu elektroničke pošte, uz asistenciju i nadzor koordinatora za rad sa centrima za birački popis, što je zaposlenicima u centrima za birački popis omogućilo da unaprijede svoje znanje i vještine za samostalan i kvalitetan rad.

b) Edukacija novoimenovanih članova izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica je održana 11. 5. 2016. godine u Velikoj sali Parlamentarne skupštine BiH. Na edukaciju su pozvana 154 novoimenovana člana izbornih povjerenstava koji se prvi put imenuju u izborno povjerenstvo iz 91 općine/grada, a edukaciji je nazočio 141 novoimenovani član. Tematske cjeline koje je obuhvatila navedena edukacija su sljedeće: vremenski plan i rokovnik izbornih radnji; registracija birača i Središnji birački popis; biračka mjesta, formiranje i određivanje lokacija; imenovanje biračkih odbora; organizacija i provođenje izbora i rad izbornog povjerenstva.

c) Obvezna edukacija za članove OIP/GIP na temu "*Upoznavanje s izbornim zakonodavstvom BiH i podzakonskim aktima*" provedena je u razdoblju od 30. 5. do 10. 6. 2016. godine u: Bihaću, Prijedoru, Derventi, Brčkom, Travniku, Goraždu, Trebinju, Mostaru, Novom Sarajevu i općini Novi Grad Sarajevo. Na edukaciju su pozvani članovi svih općinskih i gradskih izbornih povjerenstava. Edukaciji nisu nazočili predstavnici pet (5) izbornih povjerenstava: Krupa na Uni, Jezero, Srebrenik, Ravno i Neum. Tijekom edukacije obrađeno je 5 tematskih cjelina: izmjene Izbornog zakona BiH; informacija o aktivnostima Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH; izmjene provedbenih akata; važni datumi u izbornom procesu; zaštita izbornog prava.

d) U razdoblju od 22. do 31. kolovoza 2016. godine u Bihaću, Banjoj Luci, Doboju, Brčkom, Trebinju, Mostaru, Livnu i Sarajevu (Ilidža i Novo Sarajevo) održane su obvezne edukacije članova izbornih povjerenstava o *Procedurama glasovanja i brojanja na dan izbora.* Iako su na edukaciju pozvani članovi svih općinskih/gradskih izbornih povjerenstava edukaciji nisu nazočili predstavnici tri (3) izborna povjerenstva: Fojnica, Odžak i Foča FBiH.

e) Obuka članova biračkih odbora u DKP-ima BiH provedena je u razdoblju od 9. do 18. rujna 2016. godine, sukladno Planu i programu edukacije tijela za provođenje izbora za 2016. godinu i Odlukom o određivanju biračkih mjesta za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, broj: 05-1-07-860-5/16 od 25. 8. 2016. godine, kojom je utvrđeno da će se osobno glasovanje državljana BiH organizirati na ukupno pet biračkih mjesta u DKP BiH (Beograd, Beč, Grac, Minhen, Štutgart). Nakon donošenja Odluke o imenovanju biračkih odbora u DKP-ima BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova BiH organiziralo obuku za predsjednika i članove biračkih odbora u DKP-ima BiH, kao i njihovih zamjenika, o načinu glasovanja i brojanju kuverti s glasačkim listićima. Nakon provedene obuke izvršena je provjera znanja i uspješnim predsjednicima i članovima biračkih odbora i njihovim zamjenicima u DKP-ima BiH dodijeljeni certifikati (ukupno 31 osoba). Također tijekom obuke predsjednicima biračkih odbora uručen je neosjetljivi birački materijal za potrebe organiziranja izbora na biračkom mjestu.

154. Od 12. 5. do 30. 11. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je u okviru **Projekta predizborne pomoći Vijeća Europe za Lokalne izbore 2016. godine u BiH**[35] implementiralo sljedeće edukativne aktivnosti:

a) Uz pomoć međunarodnog eksperta Središnje izborno povjerenstvo BiH je razvilo novu metodologiju (nastavani plan i program) za obuku izborne administracije.

b) U razdoblju od 1. do 8. kolovoza 2016. godine u šest regionalnih središta (Prijedor, Teslić, Tuzla, Zenica, Sarajevo i Mostar) održane su obuke potencijalnih trenera predsjednika i članova biračkih odbora na kojima su prisustvovala 283 polaznika od ukupno 306 pozvanih kandidata. Kandidate za potencijalne trenere su izabrala općinska/gradska izborna povjerenstva nakon provedene procedure javnog poziva za izražavanje interesa. Obuke su održane sukladno novom nastavnom planu i programu, a predavači su bili članovi Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i zaposlenici Tajništva Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH. Predmetnom obukom su obuhvaćena pitanja izbornih procedura koje se primjenjuju na redovitim biračkim mjestima u BiH (zaduživanje izbornog materijala i uređenje biračkog mjesta dan uoči izbora, radnje koje se obavljaju prije otvaranja biračkog mjesta, otvaranje biračkog mjesta, postupak glasovanja i zatvaranje biračkog mjesta, metode utvrđivanja i evidentiranja rezultata glasovanja, pakiranje izbornog materijala i predaja istog izbornom povjerenstvu osnovne izborne jedinice u BiH), kao i pitanja motivacije rada na biračkom mjestu i odgovornosti članova biračkih odbora. Testiranje polaznika obuke je provedeno u razdoblju od 10. do 17. kolovoza 2016. godine na istim lokacijama. Od ukupno 278 osoba koje su pristupile testiranju njih 199 su uspješno položile test i stekle uvjete za dodjelu certifikata trenera predsjednika i članova biračkih odbora koji dodjeljuje Središnje izborno povjerenstvo

[35] Predsjedništvo Bosne i Hercegovine svojom Odlukom broj: 01-50-1-2062-15/16 donesenoj na 25. redovitoj sjednici održanoj 25. svibnja 2016. godine odobrilo je potpisivanje Administrativnog ugovora broj: AA.DGII.46.2016 FIMS PO br.: 505981; CEAD No (Ref. br.: AA.DGII.46.2016 FIMS PO No. 505981).

BiH. Imena certificiranih trenera su evidentirana u dugoročnu bazu podataka koja je također razvijena u okviru projekta predizborne pomoći Vijeća Europe i integrirana u postojeći Jedinstveni izborni informacijski sustav Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH (JIIS BiH). Na ovaj način je napravljen iskorak ka poluprofesionalizaciji izborne administracije u BiH.

Prijedor,
01.08.2016.

Teslić,
02.08.2016.

Tuzla,
03.08.2016.

Zenica,
04.08.2016.

Sarajevo,
05.08.2016.

Mostar,
08.08.2016.

Obuke trenera, 1–8. kolovoz 2016. godine

c) U razdoblju od 9. do 19. rujna 2016. godine 171 certificirani trener predsjednika i članova biračkih odbora, koji su angažirani u okviru projekta predizborne pomoći Vijeća Europe za Lokalne izbore 2016. godine u BiH, u suradnji s općinskim/gradskim izbornim povjerenstvima organizirali su i održali obuke za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora. Na ukupno 160 obuka sudjelovalo je 8.119 predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora. Sedam dana nakon održane obuke općinska/gradska izborna povjerenstva su izvršila testiranje polaznika obuke i od ukupno 8.119 polaznika obuke njih 7.912 su uspješno položili test i dobili certifikat o uspješno završenoj obuci za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora koji dodjeljuje općinsko/gradsko izborno povjerenstvo. Imena certificiranih predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora su evidentirana u dugoročnoj bazi podataka certificiranih trenera i predsjednika biračkih odbora.

d) Svim općinskim izbornim povjerenstvima u BiH i Sudionicima obuke za trenere, obuke predsjednika i zamjenika biračkih odbora i obuke članova biračkih odbora distribuirani su Priručnici za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016. na jezicima u službenoj uporabi u BiH koji su pripremljeni i tiskani u okviru projekta predizborne pomoći Vijeća Europe. Priručnik je dostupan i na engleskom jeziku u elektroničkom formatu.

Slika 1. Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini –
Lokalni izbori 2016.

155. Rezultati evaluacije provedenih obuka su pokazali da su četiri petine polaznika (241), koji su popunili evaluacijski obrazac dali najveće ocjene obuci pri čemu se mjerilo zadovoljstvo sudionika obuke sadržajem, prezentacijama, metodama obuke, jasnoćom ciljeva obuke, postizanjem ciljeva, lokacijom održavanja obuke te servisnim uslugama.

156. Imena certificiranih trenera predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora i certificiranih predsjednika biračkih odbora i njihovih zamjenika su evidentirana u dugoročnu bazu podataka koja je kao moderno softversko rješenje razvijena u okviru projekta i inkorporirana je u Jedinstveni izborni informacijski sustava BiH (JIIS BiH).

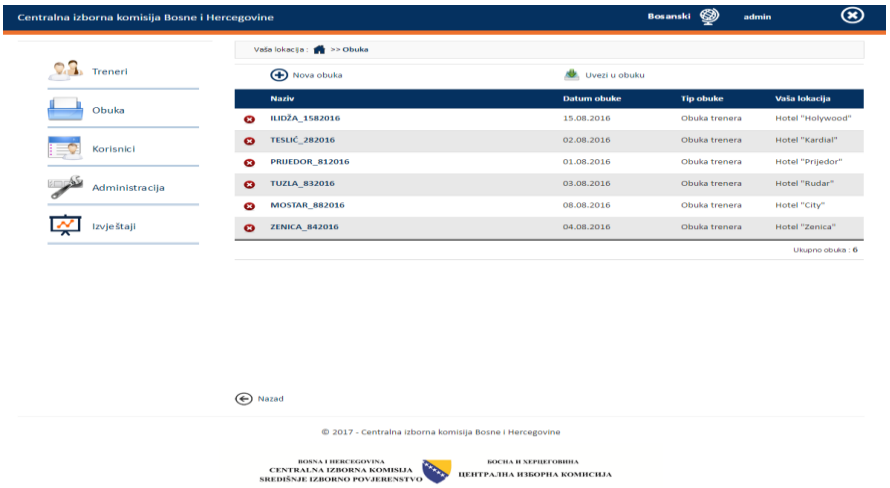

Slika 2. Aplikacija sa bazom podataka certificiranih trenera i članova biračkih odbora

157. Dana, 15. 9. 2016. godine u Velikoj sali Parlamentarne skupštine BiH organiziran je jednodnevni seminar za članove izbornih povjerenstava i potencijalne kontrolore izbornih rezultata koje imenuje izborno povjerenstvo o odredbama Instrukcije o načinu unosa, obrade i kontrole izbornih rezultata za Lokalne izbore 2016. godine. Sudionici seminara su upoznati o načinu primjene Instrukcije o načinu unosa, obrade i kontrole izbornih rezultata za Lokalne izbore 2016. godine i korištenjem aplikacije Unos i obrada izbornih rezultata.

158. Nakon održanog seminara, 21. i 22. rujna 2016. godine održana je praktična obuka kontrolora za unos i obradu izbornih rezultata koje imenuju izborna povjerenstva o načinu korištenja aplikacije "Unos i obrada izbornih rezultata". Obuka kojoj je prisustvovao 161 sudionik provedena je u prostorijama Glavnog centra za brojanje u tri termina i obuhvatila je sve segmente praktičnog rada na aplikaciji. Obuku su proveli imenovani kontrolori za unos i obradu rezultata koje imenuje Središnje izborno povjerenstvo BiH.

1.7. Edukativna i promotivno-informativna kampanja

159. Sukladno članku 2.9 stavak (1) točka 12. Izbornog zakona BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je u 2016. godini provelo edukativnu i motivacijsku kampanju za birače s biračkim pravom u BiH i birače koji žive izvan Bosne i Hercegovine, a s ciljem njihovog pravodobnog informiranja o svim relevantnim segmentima izbornog procesa i što veće izlaznosti na predstojećim izborima.

Kampanja – Izbor biračke opcije – S ciljem informiranja birača i omogućavanja pravodobnog izbora biračke opcije, pripremljena su dva TV-Telopa, koji su se emitirali na javnim i privatnim TV-medijima u BiH: TV-Telop – birači koji žive izvan BiH, i TV-Telop – birači koji imaju status raseljene osobe. Ova kampanja trajala je od dana objave izbora do 19. 7. 2016. godine kada je istekao rok za registraciju birača putem pošte i izbora biračke opcije za raseljene osobe. Tiskani oglas "Izbor biračke opcije" objavljivan je 6 puta u tri dnevna lista na pola stranice u crno-bijeloj verziji na području BiH u terminima najvećeg tiraža dnevnih novina.

Edukativna kampanja – birači izvan BiH – Temeljem Odluke o realizaciji edukacije i informiranju birača izvan Bosne i Hercegovine Središnje izborno povjerenstvo BiH je, uz podršku Ministarstva vanjskih poslova BiH, u razdoblju od 9. 6. do 4. 7. 2016. godine organiziralo i provelo edukaciju i informiranje birača izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine u državama u kojim se nalazi značajan broj državljana BiH, odnosno izbjeglica i osoba koje privremeno borave izvan BiH: Hrvatska (Zagreb), Slovenija (Ljubljana), Austrija (Beč, Grac, Salzburg); Norveška (Oslo), Švedska (Štokholm, Malme), Danska (Kopenhagen), Švicarska (Bern), Sjedinjene Američke Države (Atlanta, Jacksonville, Vašington), Njemačka (Minhen, Frankfurt, Berlin, Štutgart, Keln), Francuska (Strazbur) što je rezultiralo dosada najvećim brojem registriranih birača za glasovanje u DKPBiH (287)[36] i za glasovanje putem pošte (65.111)[37]. Na sastancima s predstavnicima BiH dijaspore i udruga koje okupljaju državljane BiH iskazano je zadovoljstvo i data podrška ovakvim aktivnostima, a neophodno je istaknuti uključenost udruga u proces registracije birača za glasovanje putem DKP-a ili pošte.

Pozitivni učinci edukativne kampanje za birače izvan BiH se ogledaju u sljedećem: birači su dobili informacije o postupku prijave za glasovanje, koja prisutnim na edukaciji nije bila u potpunosti poznata; važnosti dostavljanja važećih identifikacijski isprava i potpune dokumentacije prilikom registracije; važnosti točne adrese i kontakt-podataka, zbog eventualnog otklanjanja nepravilnosti ili dostavljanja nedostajućih podataka; razlozima odbijanja prijava, što je izazvalo poseban interes prisutnih na edukaciji; pravodobnom informiranju o mogućnostima glasovanja državljana BiH koji se nalaze na privremenom radu u inozemstvu, kao i izbjeglica; mogućnostima glasovanja u DKP-ima; ulozi veleposlanstava i konzulata u osiguravanju potrebnih dokumenata za registraciju za glasovanje; mogućnostima uvida o odobravanju/odbijanju registracije i mogućnost žalbe. Sve navedeno je rezultiralo smanjenim brojem slučajeva zloupotrebe osobnih dokumenata za registraciju za glasovanje putem pošte.

Kampanja „Kako glasovati“ – Cilj edukativne kampanje „Kako glasovati” bio je upoznavanje birača sa svim razinama vlasti za koje se provode Lokalni izbori 2016. godine te o načinu ispravnog popunjavanja glasačkih listića. Ova kampanja je trajala od 1. 9. do 2. 10. 2016. godine. Tiskani oglas “Kako glasovati“ objavljivan je 5 puta u tri dnevna lista na pola stranice u crno-bijeloj verziji na području BiH u terminima najvećeg tiraža dnevnih novina.

Motivacijska kampanja – Cilj motivacijske kampanje je bio da se birači animiraju da u što većem broju izađu na izbore i ostvare svoje biračko pravo. Pripremljena su četiri (4) TV-spota i radiodžingla koji su emitirani na svim javnim TV-stanicama i većini privatnih TV-stanica. Motivacijski spotovi i radiodžinglovi emitirani su od 6. 9. do 2. 10. 2016. godine, a namijenjeni su ženama, osobama s invaliditetom, mladim, dok je opći motivacijski TV-spot namijenjen svim biračima. Kao i ranijih godina, strategija edukativne i motivacijske kampanje za potrebe izbora provedena je putem elektroničkih medija, tiskanih medija te produkcijskih plakata za isticanje na biračkim mjestima. Zbog pravodobne informiranosti birača i svih aktera u izbornom procesu, na internetskoj stranici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH također je objavljivan edukativno-informativni materijal.

[36] Na Općim izborima 2014. godine za glasovanje u DKP BiH registrirano je 245 birača.
[37] Na Općim izborima 2010. godine za glasovanje putem pošte registrirano je 36.673 birača; na Lokalnim izborima 2012. godine 37.359 birača; a na Općim izborima 2014. godine 42.128 birača.

Slika 3. Motivacijski spotovi i spotovi „Kako glasovati“

Informativno-motivacijska kampanja – projekt predizborne pomoći Vijeća Europe za Lokalne izbore u BiH 2016. godine – U razdoblju od 1. do 30. rujna 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je u suradnji s agencijom Via Media organiziralo i provelo informativno-edukativnu kampanju za tri ciljne skupine: žene, nacionalne manjine i osobe starije životne dobi. Kampanja čiji cilj je bio podizanje svijesti birača iz navedenih ciljnih skupina i njihovo aktivnije uključivanje u izborni proces je provedena u 10 gradova: Sarajevu, Banjoj Luci, Tuzli, Bijeljini, Bihaću, Brčkom, Širokom Brijegu, Trebinju, Zenici i Livnu.

U navedenim gradovima na najprometnijim ulicama i trgovima bili su postavljeni brendirani promotivni punktovi, a za potrebe kampanje angažirani su promoteri koji su vršili aktivnu promociju kampanje te na susretljiv način prilazili ciljnim skupinama.

U različitim jezičkim varijantama, identičnog stila i dizajna urađen je informativni letak za tri ciljne skupine, kao i tri videotelopa (tri jezičke verzije za tri ciljne skupine) koji su bili prikazivani putem bizzboard ekrana (digitalnog outdoor medija prilagođenog za svakodnevno oglašavanje).

Prema evidenciji i agencijskoj procjeni, svaki događaj je u prosjeku posjetilo 348 osoba, odnosno ukupno 3.480 osoba. Osobe starije životne dobi su bile zastupljenije u odnosu na ciljnu skupinu žene, dok su pripadnici nacionalnih manjina bili najmanje zastupljeni odnosno 14% od svih posjetitelja događaja, a pretpostavka je da je informacija učinjena dostupnom za ukupno 10.440 građana.

Informativna kampanja u 10 gradova – projekt predizborne pomoći Vijeća Europe

Informiranje birača „SMS Centar" – Svaki birač je slanjem svog JMB putem SMS poruke na broj 091 12 12 12 mogao provjeriti lokaciju svog biračkog mjesta. Broj je bio jedinstven za korisnike svih mobilnih mreža u BiH. Telop sa brojem SMS centra proslijeđen je svim javnim televizijskim i radio stanicama u BiH, a na SMS broj je zaprimljeno ukupno 44.279 poruka.

160. Zbog pravodobne informiranosti birača i svih aktera u izbornom procesu, internetska stranica Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je kontinuirano i pravodobno ažurirana. Sve informacije značajne za izborni proces, odluke, saopćenja, statistike, podzakonski akti i normativi na taj način bili su na raspolaganju javnosti.

161. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na svojoj web stranici kreiralo zasebnu stranicu namijenjenu Lokalnim izborima 2016. godine u BiH. Na glavnom izborniku na web stranici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je postavljen link Lokalni izbori 2016. koji korisniku olakšava pronalaženje svih informacija relevantnih za Lokalne izbore 2016. godine.

Slika 4. Link za Lokalne izbore 2016. godine
Izvor: www.izbori.ba

Slika 5. Zasebna stranica Lokalni izbori 2016.
Izvor: www.izbori.ba

162. Na dan održavanja Lokalnih izbora na dežurne infolinije ukupno je zaprimljeno 220 poziva: 158 poziva vezanih za provjeru biračkog mjesta, 10 zahtjeva za mobilni tim, 10 poziva u vezi s glasovanjem izvan BiH, 12 prigovora (nemogućnost glasovanja birača zbog isteklih isprava, promjene isprava, uočene nepravilnosti od strane birača na biračkom mjestu, itd.) i 20 poziva različite tematike.

1.8. Sigurnosni aspekti Lokalnih izbora 2016. godine

163. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u drugoj polovini svibnja mjeseca 2016. godine obavijestilo Ministarstvo sigurnosti BiH, relevantna ministarstva unutrašnjih poslova i sigurnosne agencije da je 4. 5. 2016. godine donijelo Odluku o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini.

164. Sukladno odredbama članka 14. Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine[38], člankom 62. stavak (1) Zakona o upravi[39], a u svezi s člankom 2.1 stavak (3) Izbornog zakona BiH, koji propisuje da su „sva tijela vlasti na svim razinama i dužnosnici u Bosni i Hercegovini i diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH obvezni pomagati tijelima nadležnim za provođenje izbora", Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine je dana 15. 7. 2016. godine donijelo odluku o imenovanju **Radne skupine za praćenje realizacije zadaća iz nadležnosti institucija i policijskih tijela BiH vezanih za provođenje Lokalnih izbora u BiH (listopad 2016.)**[40].

165. Radnu skupinu za praćenje realizacije zadaća iz nadležnosti institucija i policijskih tijela BiH vezanih za provođenje Lokalnih izbora u BiH (listopad 2016.) činili su predstavnici Direkcije za koordinaciju policijskih tijela (predsjedatelj), Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, Granične policije BiH, Obavještajno-sigurnosne agencije BiH i Ministarstva sigurnosti BiH.

166. Zadaća Radne skupine je bila praćenje realizacije aktivnosti vezanih za osiguranje objekata i distribucije izbornog materijala, razmjena informacija s nadležnim policijskim agencijama u BiH o mogućim protupravnim ponašanjima u vezi s Izbornim zakonom BiH sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH, te ostvarivanje kontinuirane suradnje s drugim operativnim stožerima za sigurnost Lokalnih izbora u BiH koje su formirale policijske agencije za vršenje poslova iz svoje nadležnosti, a s ciljem postizanja maksimalnog stupnja sigurnosnih uvjeta za neometano održavanje izbornog procesa u BiH.

167. Odlukom Radne skupine za praćenje realizacije zadaća iz nadležnosti institucija i policijskih tijela BiH vezanih za provođenje Lokalnih izbora u BiH (listopad 2016.) formiran je **Operativni stožer akcije „Lokalni izbori 2016."**[41], koji je okupljao policijska tijela u BiH, a čija zadaća je bila provođenje i koordinacija operativnih aktivnosti.

168. Na dan održavanja Lokalnih izbora, 2. 10. 2016. godine, sve informacije su prikupljane u Operativno-komunikacijskom centru 112 Ministarstva sigurnosti BiH, a zatim prosljeđivane Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

169. Policijski službenici ministarstva unutrašnjih poslova i sigurnosnih agencija od rujna 2016. godine do sredine ožujka 2017. godine su obavljali poslove fizičkog osiguranja zgrade Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i skladišta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, a od rujna do kraja prosinca 2016. godine su obavljali poslove fizičkog osiguranja Glavnog središta za brojanje te osiguranje distribucije i pratnje konvoja s izbornim materijalom i pratnje izbornog materijala do Glavnog centra za brojanje. Operacije na terenu je koordinirao Operativni stožer akcije „Lokalni izbori 2016." na čelu s Direkcijom za koordinaciju policijskih tijela.

170. Glede događaja u općini Stolac gdje je na dan izbora 2. 10. 2016. godine došlo do incidenata na pojedinim biračkim mjestima Operativni stožer akcije „Lokalni izbori 2016." je u više navrata ostvario kontakte s Ministarstvom unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanske županije, operativnim dežurstvom Federalne uprave policije, Operativnim dežurstvom Policijske stanice Stolac i na osnovi procjene sigurnosne situacije osigurana je pojačana policijska nazočnost na području općine Stolac, a policijski službenici su u suradnji s

[38] "Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 i 103/09
[39] "Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09
[40] Odluka, broj: 12-01-04-7-4000-13/16 od 15. 7. 2016. godine
[41] Akt broj: 20-50-04-4-976-16 od 5. 9. 2016. godine

županijskim tužiteljstvom poduzeli potrebne mjere i radnje na dokumentiranju navedenih događaja.

171. Od dana održavanja Lokalnih izbora 2016. godine do završetka ponovnih izbora u općini Stolac Operativni stožer akcije „Lokalni izbori 2016.“ je Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, na dnevnoj osnovi, dostavljao Izvješće o sigurnosnoj situaciji u općini Stolac.

1.9. Rad Glavnog centra za brojanje

172. Postupajući prema odredbi članka 2.9 stavak (1) točka 2. i članka 5.22 stavak (2) i (3) Izbornog zakona BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je:

- na 20. sjednici, održanoj 28. 4. 2016. godine, donijelo Pravilnik o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasovanja u Glavnom centru za brojanje za Lokalne izbore 2016. godine[42],
- na 31. sjednici, održanoj 16. 6. 2016. godine, donijelo Odluku o uspostavljanju Glavnog centra za brojanje za Lokalne izbore 2016. godine,
- na 48. sjednici, održanoj 25. 8. 2016. godine donijelo Odluku o imenovanju glavnog kontrolora, zamjenika glavnog kontrolora, kontrolora za obradu, unos i potvrdu rezultata glasovanja i kontrolora za transport, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala na Lokalnim izborima 2016. godine,
- na 49. sjednici, održanoj 1. 9. 2016. godine, donijelo Odluku o imenovanju ravnatelja i zamjenika ravnatelja Glavnog centra za brojanje.

173. Glavni centar za brojanje je bio smješten u objektu “ZOI 84“ d.o.o. OC “Zetra“ u Sarajevu i u njegovom radu, osim zaposlenika Tajništva Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, sudjelovali su i vanjski suradnici, njih ukupno 403, koji su bili raspoređeni u 3 (tri) smjene, na bazi 24-satnog radnog dana. Radilo se uglavnom o osobama sa stečenim iskustvom na istim poslovima, izabranim na javnom natječaju.

174. U razdoblju od 2. do 17. 10. 2016. godine u Centru za brojanje prebrojano je ukupno 55.840 glasačkih paketa sljedećih kategorija: 38.592 glasačka paketa birača izvan BiH; 141 glasački paket birača koji su glasovali u DKPBiH; 3.696 glasačkih paketa birača koji su glasovali u odsutnosti; 10.589 glasačkih paketa birača koji su glasovali putem mobilnog tima i 2.822 glasačka paketa birača koji su glasovali nepotvrđenim glasačkim listićem.

175. Prema odlukama, u Glavnom centru za brojanje vršeno je ponovno brojanje za 65 biračkih mjesta.

1.10. Promatrači izbornog procesa

176. Pitanje promatranja izbornog procesa regulirano je odredbama članaka 17.3, 17.4 i 17.5 stavak (2) Izbornog zakona BiH i Naputka o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini[43].

177. Središnje izborno povjerenstvo BiH akreditiralo je ukupno 6.830 promatrača i to 109 promatrača u ime 17 političkih subjekata, 6.388 promatrača u ime 36 udruga građana, od

[42] „Službeni glasnik BiH“, broj 32/16
[43] „Službeni glasnik BiH“, broj 37/14

čega 4.200 promatrača iz 6 udruga Koalicije „Pod lupom“ i 333 međunarodna promatrača iz 20 međunarodnih organizacija.

178. Prema podatcima dostavljenim Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, općinska/ gradska izborna povjerenstva su akreditirala 61.775 promatrača političkih subjekata za promatranje rada izbornih povjerenstava, centara za birački popis i rada na biračkim mjestima.

179. Promatračka misija Kongresa lokalnih i regionalnih tijela vlasti Vijeća Europe na čelu sa Stewartom Dicksonom, rasporedila je 32 promatrača, uključujući pet promatrača iz EU Odbora regija, koji su promatrali proces glasovanja na više od 250 biračkih mjesta, dok je promatračka misija Udruge svjetskih izbornih tijela (A-WEB) sa sjedištem u Incheonu, Republika Koreja, na biračkim mjestima u regiji Sarajeva, Banje Luke i Mostara rasporedila 33 promatrača iz 18 država svijeta na čelu sa dr. Nasimom Zaidijem, glavnim izbornim povjerenikom Izbornog povjerenstva Indije.

180. U Izvješću promatračke misije Kongresa lokalnih i regionalnih tijela vlasti Vijeća Europe se navodi da su izbori bili „dobro organizirani i održani na miran i uredan način, s izuzetkom nekoliko nasilnih incidenata”[44] dok je u konačnom Izvješću promatračke misije A-WEB-a konstatirano da su izborni eksperti iz cijelog svijeta promatrali glasovanje i prebrojavanje glasova na slobodan i objektivan način. Generalna ocjena je da je proces glasovanja i prebrojavanja glasova proveden na transparentan i fer način na biračkim mjestima koja su posjetili sudionici misije. Ukupna ocjena je da nisu uočena veća kršenja izbornog zakona.[45]

Promatračka misija A-WEB, Sarajevo, listopad 2016.
Izvor: https://www.facebook.com/thisisAWEB/

181. S ciljem što lakšeg praćenja izbornog procesa u BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 30. 9. 2016. godine u Velikoj sali Parlamentarne skupštine BiH organiziralo trening za međunarodne promatrače, na kojem su promatrači upoznati s njihovim pravima i obvezama

[44] Prezentacija Izvješća posmatračke misije Kongresa lokalnih i regionalnih organa vlasti Vijeća Europe na Konferenciji „Lokalni izbori 2016. – naučene lekcije“ koju je održala Carla Dejonghe, članice Kongresa, 23.2.2017. godine.

[45] FINAL REPORT OF THE 2016 A-WEB ELECTION VISITOR PROGRAM (EVP) TO THE LOCAL ELECTIONS ON 2 OCTOBER IN BOSNIA AND HERZEGOVINA (BiH) December 2016, str. 5. http://www.aweb.org/eng/bbs/B0000088/view.do?nttId=10611&menuNo=300071.

pri praćenju izbornog procesa, a prezentiran im je i video o radu biračkog odbora na dan izbora.

Seminar za promatrače izbornog procesa – Sarajevo, 30. 9. 2016.

182. Promatračima su podijeljeni priručnici za promatranje izbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016. koji su dostupni na jezicima u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku, a koji su pripremljeni i tiskani uz financijsku potporu Vijeća Europe u okviru projekta predizborne pomoći za Lokalne izbore 2016. godine.

Slika 6. Priručnik za promatranje izbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016.

1.11. Dan održavanja Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine

183. Za Lokalne izbore 2016. godine određeno je ukupno 5.221 biračko mjesto (5.202 redovito i za glasovanje osobno) u Bosni i Hercegovini i 5 biračkih mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inozemstvu (Veleposlanstvo BiH u Beogradu i Beču, Generalni konzulat BiH u Štutgartu i Minhenu, Počasni konzulat BiH u Gracu).

184. Sva biračka mjesta, na dan izbora, u DKP-ima BiH su otvorena na vrijeme dok je u BiH evidentirano kašnjenje na pojedinim biračkim mjestima iz sljedećih razloga:

- kašnjenja do 1 sat iz tehničkih razloga (ponovnog brojanja glasačkih listića, kašnjenje osoblja biračkog mjesta, nestanka električne energije, nezgoda u prometu, pregleda biračkog mjesta od policijskog osoblja i osobno), na 63 biračka mjesta u ukupno 29 općina[46];

- kašnjenje u 2 općine zbog aktivnosti promatrača, koji su intervenirali na rad biračkog odbora (Drvar i Kladanj);

- prema informaciji iz OIP Velika Kladuša, predsjednik biračkog odbora 001A029B je neutemeljeno odbio otvaranje biračkog mjesta na vrijeme zbog postojanja političkog plakata u blizini biračkog mjesta. OIP Velika Kladuša je imenovalo novog predsjednika i na licu mjesta izvršila kontrolu navoda, te utvrdilo da je sporni plakat na granici dozvoljene udaljenosti od biračkog mjesta. OIP Velika Kladuša je zatražilo od političkog subjekta da izvrši uklanjanje plakata, jer je bio nepristupačan i birački odbor ga nije mogao ukloniti. Biračko mjesto je otvoreno u 08.05 sati;

- prema informacijama koje su zaprimljene u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, u Općini Trnovo na biračkom mjestu Šabići dogodilo se okupljanje građana na oko 40 metara od ulaza pri čemu se dijelila hrana; nisu uočena stranačka obilježja, a to je navodno uobičajeno i nisu simpatizeri samo jedne stranke nego više njih. Zatražena je potpuna informacija i eventualna intervencija u navedenom slučaju, a prema informaciji predsjednika biračkog odbora 141A002 Šabići na ovom biračkom mjestu nisu uočene nikakve nepravilnosti niti bilo kakve aktivnosti političkih stranaka koje narušavaju izborne propise;

- u izbornoj jedinici Zenica, po jedan član biračkog odbora na biračkim mjestima 093A029, 093A070B i 093A110 nije došao u propisano vrijeme na biračka mjesta, zbog čega su evidentirana kašnjenja u otvaranju biračkih mjesta od 15 do 50 minuta;

- u izbornoj jedinici Pelagićevo, na glasačkom mjestu 026B010 dva birača čija imena se ne nalaze na Izvatku biračkog popisa na ovom biračkom mjestu, fizički su napali članove biračkog odbora i prevrnuli glasačku kutiju s listićima; policija je obavila uviđaj; navedenim licima je objašnjen postupak i mogućnost glasovanja, te su udaljeni s lica mjesta;

- u izbornoj jedinici Prozor-Rama, na biračkom mjestu 125A009 bili su postavljeni plakati političkih subjekata, koji su prema zahtjevu OIP Prozor-Rama uklonjeni iz kruga biračkog mjesta. Na zahtjev Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH od OIP Prozor-Rama je zatraženo da na biračkom mjestu 125A025 provjeri da li ima neregularnosti u smislu okupljanja građana u krugu od 50 metara, što se smatra područjem biračkog mjesta i lobiranja za koga birači glasuju. Prema informaciji OIP Prozor-Rama intervenirala je policija i otklonjene su navedene neregularnosti na biračkom mjestu.

185. Na dan održavanja Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac došlo je do prekida izbornog procesa što se prvi put dešava otkako Središnje izborno povjerenstvo BiH provodi izborni proces. U Izvješću Općinskog izbornog povjerenstva Stolac navodi se da je na biračkim mjestima 176A001, 176A002,176A003, 176A004,

[46] Cazin, Bihać, Bosanska Krupa, Bužim, Novi Grad, Derventa, Pelagićevo, Gradačac, Sanski Most, Banja Luka, Čelinac, Srebrenik, Čelić, Ključ, Drvar, Dobretići, Mrkonjić Grad, Teslić, Zenica, Kladanj, Novi Travnik, Breza, Prozor-Rama, Jablanica, Centar Sarajevo, Stari Grad Sarajevo, Foča (FBiH), Foča i Trebinje.

176A005, 176A006, 176A007, 176A008, 176A009, 176A012, 176A013, 176A014, 176A015, 176A016, 176A017, 176A018, 176A019 izborni proces prekinut prije zakonom utvrđenog vremena i nije završen zbog nepravilnosti na ovim biračkim mjestima učinjenim od pojedinih članova biračkih odbora i aktivnosti kandidata i predstavnika pojedinih političkih subjekata kojim su ometali i opstruirali izborni proces. Ocjenom svih činjenica pojedinačno i u njihovoj međusobnoj povezanosti, Središnje izborno povjerenstvo BiH je utvrdilo da se postupak glasovanja na 19 redovnih biračkih mjesta, 4 mobilna tima, te jednom biračkom mjestu za glasovanje nepotvrđenim-kovertiranim glasačkim listićima 176ANNN za izbornu jedinicu Stolac nije završio sukladno odredbama Izbornog zakona BiH i Pravilnika o načinu provođenja izbora u Bosni i Hercegovini.

186. Na infoliniji primljeno je ukupno 220 poziva. Pozivi su se odnosili na provjere biračkih mjesta (158), zahtjeve za glasovanje putem mobilnog tima (10 poziva) od osoba koje su se neposredno pred izbore povrijedili ili razboljeli i nisu u mogućnosti pristupiti glasanju na redovitom biračkom mjestu; pozivi vezani za glasovanje izvan BiH (10) koji su se odnosili u najvećem broju na birače čije prijave za glasovanje izvan BiH su odbijene, te o kašnjenju u prijemu pošiljki s glasačkim materijalom; 10 prigovora koji su se odnosili na nemogućnost glasovanja birača zbog isteklih isprava, promjene isprava u međuvremenu, uočene nepravilnosti birača na biračkom mjestu, nemogućnost pronalaska birača na biračkom mjestu itd. Ostali pozivi (20) su se odnosili na probleme osoba koje je neko bez njihovog znanja prijavio za glasovanje putem pošte, traženje informacija u svezi s dešavanjima u općini Stolac, a na sve upite je pružen adekvatan odgovor strankama ili su upućeni na nadležna tijela.

1.12. Utvrđivanje i potvrđivanje rezultata Lokalnih izbora 2016. godine održanih 2. 10. 2016. godine

187. Prvi preliminarni rezultati Lokalnih izbora 2016. godine su objavljeni u ponoć na dan izbora 2. 10. 2016. godine i nakon toga su osvježavani na interneskoj stranici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH sukladno članku 5.29a Izbornog zakona BiH – dva puta u toku naredna 24 sata; u narednih pet dana svaka 24 sata; narednih dana svakih 48 sati, sve do objavljivanja konačnih, službenih i kompletnih rezultata izbora.

188. Nakon objedinjavanja i kontrole rezultata Središnje izborno povjerenstvo BiH je, u zakonom utvrđenom roku (30 dana od dana objavljivanja izbora), na 79. sjednici održanoj 1. 11. 2016. godine, donijelo Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini, koji su održani 2. listopada[47]. Potvrđivanje rezultata Lokalnih izbora obavljeno je u svim izbornim jedinicama u kojima su provedeni lokalni izbori, osim za izbornu razinu Stolac, za općinsko vijeće i načelnika općine Stolac zbog prekida izbornog procesa na dan izbora.

189. Na Lokalnim izborima 2016. godine održanim 2. 10. 2016. godine od 140 potvrđenih mandata za načelnika/gradonačelnika, 134 mandata ili (96%) su pripali muškarcima, a 6 ili (4%) ženama. Žene su izabrane za načelnice u općinama: Istočni Drvar, Jezero, Kalinovik, Novo Goražde, Mrkonjić Grad i Visoko.

190. U općinska/gradska vijeća i skupštine općina/gradova ukupno je izabrano 3.119 nositelja mandata, od čega 2.544 muškarca i 575 žena od čega je 26 predstavnika nacionalnih manjina (23 muškarca i 3 žene).

[47] „Službeni glasnik BiH“, broj 82/16

191. Starosna struktura nositelja mandata je sljedeća: 472 nositelja mandata su mlađi od 30 godina, od čega je 313 muškaraca i 159 žena, dok 2.647 nositelja mandata su starosti 30 i više godina, od čega je 2.231 muškaraca i 416 žena.

1.13. Implementacija izbornih rezultata

192. Po pitanju implementacije izbornih rezultata, u smislu utvrđivanja prestanka mandata izabranim članovima tijela vlasti kojim mandat dodjeljuje Središnje izborno povjerenstvo BiH i dodjele mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima, odbijanja i dodjele mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima u 2016. godini obrađeno je 224 predmeta.

193. U izvještajnom razdoblju obrađeno je 99 akata koji se odnose na upite, zahtjeve za mišljenje i ostale akte upućene Središnjem izbornom povjerenstvu BiH po predmetnoj oblasti.

194. U dva navrata, svakih šest mjeseci, vršene su provjere prebivališta za sve članove tijela vlasti na svim razinama vlasti, sukladno odredbi članka 1.10 stavak (1) točka 7. Izbornog zakona BiH te je upućeno 5 akata Agenciji za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH kojim su tražene informacije o nadnevku posljednje promjene prebivališta, te podatak o trenutačnom prebivalištu za one dužnosnike koji nisu trenutačno imali prebivalište u okviru izborne jedinice u kojoj su izabrani ili su bili kandidati.

195. Pokrenuta su 224 upravna postupka, donesena su 224 upravna akta, 1.120 pratećih akata i 224 uvjerenja o dodjeli mandata koji su upućeni izabranim/imenovanim dužnosnicima, kao i tijelima vlasti u Bosni i Hercegovini.

196. Od toga broja svi upravni postupci pokrenuti su u smislu utvrđivanja prestanka mandata u općinskim vijećima/skupštinama općina, u Skupštini Grada Istočno Sarajevo, skupštinama županija, Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH, Narodnoj skupštini RS, te upravni postupci koji se odnose na utvrđivanje prestanka mandata načelnika općina.

Tablica 7. Broj prestanaka mandata po razinama vlasti

Tijelo vlasti	Broj prestanaka mandata
Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH	0
Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH	4
Dom naroda Parlamenta Federacije BiH	0
Narodna skupština Republike Srpske	11
Skupštine županija	5
Gradsko vijeće Grada Sarajeva	0
Skupština Grada Istočno Sarajevo	1
Načelnik općine	2
Općinsko vijeće / skupština općine	201
Ukupno	**224**

197. Razlozi za utvrđivanje prestanka mandata su sljedeći: po zahtjevu stranke (110); zbog smrti (7); zbog promjene prebivališta (3); po službenoj dužnosti (4) i odbijanje mandata (124)[48].

198. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u 2016. godini dužnosnicima kojima je prestao mandat, te sljedećim kvalificiranim kandidatima koji su prihvatili zamjenske mandate, dostavilo ukupno 224 izjave o imovinskom stanju.

199. Nakon provedenih Lokalnih izbora 2016. godine pripremljena su 3.262 uvjerenja za izabrane dužnosnike, jednak broj izjava o prihvaćanju/odbijanju mandata, potvrda o prijamu uvjerenja o dodjeli mandata i izjava o imovinskom stanju. Svečano uručenje uvjerenja o dodjeli mandata za novoizabrane načelnike/gradonačelnike općina upriličeno je u Velikoj sali Parlamentarne skupštine BiH dana 8. 11. 2016. godine, pri čemu su ovlaštenim osobama u ime općina uručena i uvjerenja za novoizabrane vijećnike/ odbornike te prateća dokumentacija.

200. Nakon provedenih Lokalnih izbora 2016. godine i potvrđivanja rezultata izbora, 109 izabranih dužnosnika odbilo je prihvatiti osvojeni mandat te je proveden postupak provjere sljedećih kvalificiranih kandidata, i doneseno 109 upravnih akata kojima je mandat dodijeljen sljedećim kvalificiranim kandidatima.

1.14. Ponovni izbori u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac – 19.2.2017. godine

201. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 1. sjednici, održanoj 12. 1. 2017. godine, donijelo Odluku o poništenju izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac, sukladno članku 2.10 Izbornog zakona BiH, a odlučujući u ponovnom postupku, Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 26. 1. 2017. godine donijelo Odluka o poništenju izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac provedenih na dan 2. 10. 2016. godine za Općinsko vijeće Stolac i načelnika Općine Stolac na svim redovitim biračkim mjestima, te glasovanje putem mobilnih timova, kao i glasovanje u odsustvu i glasovanje putem pošte.

202. S obzirom da su članovi Općinskog izbornog povjerenstva Stolac, Avdo Jaganjac, Ivan Perić i Meliha Kapor, pravomoćnim i konačnim odlukama Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH broj: 05-1-07-5-1125/16, broj: 05-1-07-5-1126/16 i broj: 05-1-07-5-1127/16 od 24. 11. 2016. godine, razriješeni dužnosti u članstvu Općinskog izbornog povjerenstva Stolac i da je Općinsko vijeće Stolac djelovalo u tehničkom mandatu zbog poništenja izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac i nije bilo moguće provesti proceduru imenovanja članova Općinskog izbornog povjerenstva Stolac sukladno članku 2.12 stavak (5) Izbornog zakona BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je sukladno članku 2.15 stavak (2) Izbornog zakona BiH, s ciljem osiguranja uvjeta iz članka 2.14 stavak (1) Izbornog zakona BiH, koji se odnose na nacionalnu i spolnu strukturu članova izbornih povjerenstava i sačinjavanja liste kandidata koji ispunjavaju uvjete za imenovanje u članstvo izbornog povjerenstva sukladno odredbama Izbornog zakona BiH i Naputka o utvrđivanju kvalifikacija, broja i imenovanju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH", broj: 6/16 i 13/16), Rješenjem broj: 06-1-07-1-5/17 od 12. 1. 2017. godine, do potvrđivanja rezultata Ponovnih izbora 2017. godine za osnovnu izbornu jedinicu Stolac, na dužnost zamjenskog predsjednika i članova Općinskog izbornog povjerenstva Stolac imenovalo: Jozu Matića, zamjenski predsjednik; Rifata

[48] Razlika u zbiru prestanaka mandata po razinama vlasti (224) i zbiru prestanaka mandata po razlozima za prestanak mandata (248) je nastala zbog odbijanja mandata narednih kvalificiranih kandidata u okviru iste kandidacijske liste u predmetima prestanaka mandata.

Zlomužicu, zamjenski član, i Predraga Šupljeglava, zamjenski član, koji su proveli ponovljene izbore u Stocu za općinsko vijeće i načelnika općine dana 19. 2. 2017. godine.

203. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 7. sjednici održanoj 5. 2. 2017. godine donijelo Odluka o raspisivanju i održavanju ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac („Službeni glasnik BiH“, broj 9/17), Naputak o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac i Odluka o uspostavi Glavnog centra za brojanje i o imenovanju ravnatelja i zamjenika ravnatelja Glavnog centra za brojanje za provedbu ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac. Glavni centar za brojanje je bio smješten u prostorijama Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

204. Postupak provođenja ponovljenih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac reguliran je Instrukcijom o postupku provođenja ponovnih izbora za općinskog načelnika i općinsko vijeće u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac koju je Središnje izborno povjerenstvo BiH usvojilo na 7. sjednici održanoj 5. 2. 2017. godine. Između ostalog, članak 2. navedene Instrukcije propisuje obvezu Općinskog izbornog povjerenstva Stolac da temeljem pribavljenih Izvadaka iz matične knjige umrlih, u Izvatku iz biračkog popisa označi imena umrlih osoba kako bi se zaštitio integritet izbornog procesa, a imajući u vidu da se ponovni izbori, sukladno članku 14.1 Izbornog zakona BiH, provode temeljem istih Izvadaka iz Središnjeg biračkog popisa.

205. Postupak koordiniranja i nadgledanja ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac koji se održavaju 19. 2. 2017. godine je reguliran Instrukcijom o primjeni članka 2.9 stavak (1) točka 1. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine koju je Središnje izborno povjerenstvo BiH usvojilo 16. 2. 2017. godine. Navedenom instrukcijom ovlašteni službenici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH su akreditirani u ime Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH da koordiniraju i nadgledaju rad biračkih odbora i dužni su sačiniti Izvješće o svim aktivnostima predviđenim člankom 3. navedene instrukcije. Ukupno 25 zaposlenika Tajništva Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je bilo raspoređeno u Općinskom izbornom povjerenstvu Stolac i na svim biračkim mjestima u općini Stolac, uključujući i mobilne timove.

206. ***Edukacija zamjenskih članova Općinskog izbornog povjerenstva Stolac za ponovne lokalne izbore u općini Stolac*** – Sukladno prijedlogu Plana i programa edukacije tijela za provođenje izbora za 2017. godinu 9. 2. 2017. godine je održana edukacija zamjenskih članova Općinskog izbornog povjerenstva Stolac glede pripreme i održavanja ponovnih izbora u Stocu. Tijekom obuke obrađene su sljedeće teme: Vremenski plan i rokovnik izbornih radnji; organizacija i provođenje izbora; rad biračkog odbora – brojanje, popunjavanje obrazaca i pakiranje; prigovori i postupanje i unos i obrada rezultata. Sukladno temama i podzakonskim aktima Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH obrađene su relevantne materije glede provedbe ponovnih izbora, a zamjenski članovi OIP Stolac su upoznati s angažmanom zaposlenika Tajništva Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH na dan izbora u Stocu, ali i prilikom distribucije izbornog materijala na biračkim mjestima dan prije, te njihovim statusom.

207. ***Obuka biračkih odbora*** – Dana, 13. i 14. veljače 2016. godine predstavnici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH nazočili su obuci predsjednika i članova biračkih odbora i njihovih zamjenika koju je organiziralo Općinsko izborno povjerenstvo Stolac, pri čemu je osoblje Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH uzelo udjela u samoj obuci, posebno u praktičnom dijelu koji se odnosio na brojanje glasačkih listića. Dana,17. 2. 2016. godine, osoblje Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH obavilo je obuku predsjednika biračkih odbora i njihovih zamjenika o procedurama glasovanja i brojanja glasačkih listića.

208. Za ponovne izbore u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac provedena je ***edukativna kampanja*** za birače koji žive izvan Bosne i Hercegovine, a imaju biračko pravo. Pripremljen je TV Telop – poziv biračima koji žive izvan BiH, a imaju pravo da glasuju putem pošte za Općinu Stolac, na službenim jezicima u uporabi u BiH, koji je dostavljen Ministarstvu vanjskih poslova BiH s ciljem da se isti postavi na web stranicu ministarstva i na web stranicu DKPBiH u kojim su upisani birači za glasovanje izvan BiH za Općinu Stolac. Također, navedeni TV-Telop je dostavljen i klubovima udruga građana BiH u inozemstvu i vladinim i nevladinim organizacijama koje se bave izbjeglicama i pitanjima migracija te da isti učine dostupnim državljanima Bosne i Hercegovine s kojima kontaktiraju. TV-Telop poziv biračima koji žive izvan BiH je postavljen i na web stranici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

209. Na Središnjem biračkom popisu za općinu Stolac, na dan ponovnih izbora bilo je registrirano 11.430 birača - 5.870 (ili 51,36%) muškaraca i 5.560 (ili 48,64%) žena od čega: 9.871 za glasovanje na redovitim biračkim mjestima; 31 birač za glasovanje u odsustvu; 40 birača za glasovanje osobno; 141 birač za glasovanje putem mobilnog tima; 26 birača za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićem, 1.321 birač za glasovanje putem pošte.

210. Za potrebe održavanja ponovnih izbora u općini Stolac biračima koji glasuju izvan Bosne Hercegovine je upućena 1.321 pošiljka s izbornim materijalom od čega je 107 vraćeno kao neuručeno[49].

211. Na dan održavanja ponovljenih izbora u općini Stolac (19. 2. 2017. godine) sva redovita biračka mjesta su otvorena na vrijeme i izborni proces je tekao bez problema. Birači su glasovali na 19 redovnih biračkih mjesta, 6 biračkih mjesta u odsustvu (Jablanica, Mostar, Čapljina, Berkovići, Ljubinje i Trebinje) 7 mobilnih timova (4 – Stolac, i po 1 u Foči, Čapljini i Mostaru), 1 nepotvrđenim glasačkim listićem i jedno (1) biračko mjesto za glasovanje osobno koje je bilo u sklopu redovitog biračkog mjesta 176A012. Za ponovne izbore u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac nije organizirano osobno glasovanje u DKPBiH.

212. Na ponovljenim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac sudjelovalo je 7 političkih stranaka, 5 neovisnih kandidata, 2 koalicije kako slijedi:

- **Za izbore za načelnika Općine Stolac** sudjelovali su sljedeći politički subjekti: HDZ BiH – Hrvatska demokratska zajednica BiH; SDF BiH.
- **Za izbore za Općinsko vijeće Stolac** sudjelovali su sljedeći politički subjekti: HDZ BiH – Hrvatska demokratska zajednica BiH; Inicijativa za Stolac; Hrvatska koalicija za Stolac HSP BiH HDZ 1990; Vidoje Maslać – neovisni kandidat; SDS – Srpska demokratska stranka; Ajla Repeša – neovisni kandidat; HKDU BiH; SPR-BiH; Snaga Središta; SDF BiH; Berina Amidžić – neovisni kandidat; HSS BiH; Dragan Šimunović – neovisni kandidat i Slaven Milanović – neovisni kandidat.

213. Na dan ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac glasovalo je ukupno 8.509 birača ili 74,4% od čega 7.565 (66,2%) birača na redovitim biračkim mjestima; 13 birača u odsustvu; 120 birača putem mobilnog tima; 9 birača putem nepotvrđenog glasačkog listića i 802 birača putem pošte.

214. Operativni stožer akcije „Lokalni izbori 2016.“ je koordinirao sve aktivnosti na osiguranju distribucije i povrata izbornog materijala za ponovljene lokalne izbore u općini Stolac i

[49] Do dana pisanja izvješća – 27. 3. 2017. godine

zajedno s drugim sigurnosnim agencijama je osiguravao izborni proces u općini Stolac dana 19. 2. 2017. godine kada su održani ponovni lokalni izbori. Narušavanja sigurnosne situacije nije bilo.

215. Sukladno članku 5. Instrukcije o postupku provođenja ponovnih izbora za općinskog načelnika i Općinsko vijeće u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac promatrači akreditirani od strane Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i Općinskog izbornog povjerenstva Stolac za Lokalne izbore 2016. godine imaju pravo promatrati ponovne izbore. Za ponovne izbore u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac akreditirano je ukupno 40 promatrača: 27 promatrača u ime udruga građana[50]; 8 međunarodnih promatrača[51]; 5 promatrača političkih subjekata[52], a ponovno izdavanje akreditacija tražilo je 23 promatrača koji su bili akreditirani za Lokalne izbore 2016. godine[53].

216. Zaključno s 2. 3. 2017. godine u Glavnom centru za brojanje ukupno je prebrojano 945 glasačkih listića od čega 767 verificiranih glasačkih listića pristiglih putem pošte, 13 listića birača koji su glasovali u odsustvu; 120 listića birača koji su glasovali putem mobilnog tima i 45 glasačkih listića koji su potvrđeni.

217. Za izbore za načelnika općine Stolac prebrojano je ukupno 8.510 glasačkih listića od čega je važećih 8.109 (95,29%); nevažećih praznih 210 (2,47%) i nevažećih listića po drugim kriterijima 191 (2,24%). Za izbore za Općinsko vijeće Stolac ukupno je prebrojano 8.510 glasačkih listića od čega je 8.269 (97,17% važećih; 74 (0,87%) nevažećih praznih i 167 (1,96%) nevažećih listića po drugim kriterijima.

218. Dana, 6. 3. 2017. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata ponovnih izbora za načelnika Općine Stolac i vijećnike u Općinskom vijeću Općine Stolac („Službeni glasnik BiH“, broj 17/17).

219. Na ponovnim izborima za osnovnu izbornu jedinicu Stolac za načelnika izabran je Stjepan Bošković, kandidat HDZ BiH – Hrvatska demokratska zajednica BiH s osvojenih 59,12% glasova. Osam (8) mandata (ili 49,98%) za Općinsko vijeće općine Stolac osvojila je HDZ BiH – Hrvatska demokratska zajednica BiH; sedam (7) mandata (41,09%) Inicijativa za Stolac; jedan (1) mandat Hrvatska koalicija za Stolac HSP BiH, HDZ BiH; i jedan (1) mandat Vidoje Maslač – neovisni kandidat.

220. Od ukupno 17 vijećnika u Općinskom vijeću Stolac 11 ili 64,7% su muškarci i 6 ili 35,3% su žene. Dvanaest (12) vijećnika imaju 30 i više godina starosti dok je 5 vijećnika mlađe od 30 godina starosti.

221. Ponovni izbori u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac su protekli bez incidenata, a prema zapažanjima promatrača ponovljeni izbori u općini Stolac su protekli slobodno i pošteno[54].

---

[50] Centar Civilnih Inicijativa („Pod lupom“ 17), U.G. Vidoški Grad 10;
[51] Veleposlanstvo Republike Hrvatske 2, OHR 2, EU Specijalni predstavnik 4.
[52] HDZ BiH, NK Dragan Šimunović, NK Vidoje Maslać, NK Slaven Milanović
[53] OHR 4, EU Specijalni predstavnik 9, Veleposlanstvo SAD-a 2, CCI 8. Ponovno izdavanje akreditacija je zatraženo jer su prethodno izdate akreditacije izgubljene.
[54] Nepravilnosti koje su evidentirane tijekom cijelog izbornog dana su fotografiranje glasačkog listića na jednom biračkom mjestu, pomoć pri glasovanju od strane neovlaštene osobe, obiteljsko glasanje i pokušaj iznošenja glasačkog listića s biračkog mjesta. Navedene nepravilnosti su na vrijeme spriječene, dok su posmatrači Koalicije uložili tri primjedbe biračkim odborima tijekom cijelog izbornog dana. Saopćenje: Stočani dokazali da je moguće. Izbori slobodni i pošteni! http://podlupom.org/v2/bs/clanak/saopstenje-stocani-dokazali-da-je-moguce-izbori-slobodni-i-posteni/249

222. Za izabrane dužnosnike na ponovnim izborima za načelnika Općine Stolac i vijećnike u Općinskom vijeću Općine Stolac pripremljeno je 18 uvjerenja o dodjeli mandata, izjava o prihvaćanju/odbijanju mandata, potvrda o prijemu uvjerenja o dodjeli mandata, te izjava o imovinskom stanju, a isti su dodijeljeni dana 15. 3. 2017. godine.

1.15. Objedinjeni rezultati Lokalnih izbora održanih 2. 10. 2016. godine i ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac održanih 19. 2. 2017. godine

223. Pregled objedinjenih podataka o broju birača upisanih u Središnji birački popis sa odzivom na dan Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine i na ponovnim izborima u Općini Stolac je sljedeći:

Tablica 8. Broj birača upisanih u Središnji birački popis na dan Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine i ponovnih izbora za općinu Stolac s odzivom

Nivo	Pravo glasa (registrirano)	Glasovalo	Odziv %
Federacija BiH	1.946.752	1.006.841	51,72%
Republika Srpska	1.232.968	741.303	60,12%
Brčko Distrikt BiH	86.728	43.196	49,81%
UKUPNO	**3.266.448**	**1.791.340**	**54,84%**

Napomena: Podatci ne uključuju Grad Mostar

Tablica 9. Broj upisanih birača po kategorijama s odzivom (Lokalni izbori 2. 10. 2016. i ponovni izbori u općini Stolac, 19. 2. 2017.)

Kategorija	Odluka SIPBiH (25.8.2016.)	Broj birača (2.10.2016.)	Birači koji su upisani za glasovanje putem mobilnog tima	Glasovalo	Odziv (%)
Redoviti birači	3.177.557	3.164.999	12.558	1.734.203	54.79%
Birači koji glasuju osobno	12.005	11.991	14	335	2,79%
Birači koji glasuju u odsustvu	8.946	8.904	42	3.711	41,68%
Birači registrirani za glasovanje putem pošte	65.111	65.086	25	41.998	64,53%
Birači registrirani za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH	287	287	0	146	50,87%
Birači registrirani za glasovanje putem mobilnog tima		**12.639**	**12.639**	10.712	64,18%
Ukupno prema odluci SIPBiH	**3.263.906**	**3.263.906**			
Glasovalo nepotvrđenim glasačkim listićem		2.542		235	9,24%
UKUPNO		**3.266.448**		**1.791.340**	**54,84%**

224. Prema objedinjenim podatcima na Lokalnim izborima održanim 2. 10. 2016. godine i ponovnim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac od ukupno **3.266.448** registriranih birača glasovalo je **1.791.340** birača ili **54,84%.**

225. Na Lokalnim izborima održanim 2. 10. 2016. godine i ponovnim izborima za osnovnu izbornu jedinicu Stolac od 141-og potvrđenog mandata za načelnika/gradonačelnika 135 mandata ili (96%) su pripali muškarcima, a 6 ili (4%) ženama. Žene su izabrane za načelnice u općinama: Istočni Drvar, Jezero, Kalinovik, Novo Goražde, Mrkonjić Grad i Visoko.

226. U općinska/gradska vijeća i skupštine općina/gradova na Lokalnim izborima održanim 2. 10. 2016. godine i ponovnim izborima za osnovnu izbornu jedinicu Stolac je izabrano 3.136 nositelja mandata od čega 2.556 (81,50 %) muškaraca i 580 žena (18,50 %). Od ukupnog broja nositelja mandata predstavnika nacionalnih i etničkih manjina je 26, od čega 23 muškarca i 3 žene.

227. Starosna struktura nositelja mandata u općinskim/gradskim vijećima i skupštinama općina/gradova je sljedeća: 477 nositelja mandata su mlađi od 30 godina, od čega je 315 muškaraca i 162 žene, dok 2.659 nositelja mandata su starosti 30 i više godina, od čega je 2.240 muškaraca i 419 žena.

1.16. Dostavljanje obrazaca Izjava o imovinskom stanju

228. Člankom 15.8 stavak (1) i (2) Izbornog zakona BiH propisano je da su kandidati izabrani na svim razinama vlasti dužni, u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u Službenom glasniku BiH, na posebnom obrascu, predati Središnjem izbornom povjerenstvu BiH potpisanu izjavu o imovinskom stanju, kao i da izabrani član tijela vlasti na svim razinama dužan je da Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnese Izvješće o imovinskom stanju u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran, kao i u slučaju prestanka mandata u smislu člana 1.10 stavak (1) tačke 1), 4), 5), 6), 7) i 8) ovog zakona.

229. Sukladno navedenim izmjenama relevantnih odredbi članka 15.7 Izbornog zakona BiH koje se odnose na dostavu obrazaca o imovinskom stanju, izvršene su izmjene Naputka o izgledu i načinu ispunjavanja obrasca izjave o imovinskom stanju**.**

230. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u 2016. godini razvilo aplikaciju za imovinske kartone, koja će omogućiti, pored evidencije dostavljenih izjava o imovinskom stanju, i unos podataka iz navedenog obrasca za izabrane dužnosnike. Navedena aplikacija tehnički zadovoljava uvjete da se podatci iz obrasca izjave o imovinskom stanju izabranog dužnosnika objavljuju na službenoj internet stranici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, odnosno učine dostupnim javnosti, poštujući Zakon o zaštiti osobnih podataka.

231. U razdoblju od studenog 2016. godine vršen je prijam i evidentiranje dostavljenih izjava o imovinskom stanju izabranih dužnosnika kojim je prestao i počeo mandat u mandatnom sazivu 2012–2016. godina, odnosno 2016–2020. godina. Do 14. 12. 2016. godine Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dostavljena su ukupno 3.553 obrasca izjave o imovinskom stanju.

1.17. Povrat pristojbe

232. Sukladno članku 4.16 Izbornog zakona BiH, Odlukom o visini pristojbe za ovjeru za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine[55] određena je visina novčane pristojbe:

- 1.000,00 KM za političku stranku koja se kandidira u sjedištu stranke za općinsko vijeće, odnosno skupštinu općine, gradsko vijeće, odnosno skupštinu grada, te po 100,00 KM za kandidiranje u svakoj novoj izbornoj jedinici, za općinsko vijeće, odnosno skupštinu općine, gradsko vijeće, odnosno skupštinu grada;

- 1.000,00 KM za političku stranku koja se kandidira u sjedištu stranke za načelnika općine ili gradonačelnika, te po 100,00 KM za kandidiranje u svakoj novoj izbornoj jedinici za načelnika općine ili gradonačelnika;

- 1.000,00 KM za nezavisnog kandidata koji se kandidira za načelnika općine ili gradonačelnika, ili ako se kandidira za općinsko vijeće, odnosno skupštinu općine, Skupštinu Brčko Distrikta BiH, skupštinu grada.

233. Temeljem članka 2.9 stavak (1) točka 17, a u svezi s člankom 4.16 Izbornog zakona BiH Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 14. 12. 2016. godine donijelo Odluku o povratu uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru, uplaćenog za ovjeru prijave za sudjelovanje političkih subjekata na Lokalnim izborima 2016. godine.

234. Sukladno posljednjim izmjenama Izbornog zakona BiH iz 2016. godine, navedenom odlukom je utvrđeno da će se povrat novčanog iznosa pristojbe za ovjeru izvršiti na transakcijske račune političkih subjekata kako slijedi:

- političkim strankama koje su osvojile više od 3% od ukupnog broja važećih glasova u toj izbornoj jedinici ili 1/3 glasova od ukupnog broja glasova koje je osvojio izabrani načelnik/gradonačelnik, samostalno ili u okviru koalicije (ukupno 85 političkih stranaka);
- neovisnim kandidatima koji su osvojili više od 3% od ukupnog broja važećih glasova u toj izbornoj jedinici ili 1/3 glasova od ukupnog broja glasova koje je osvojio izabrani načelnik/gradonačelnik (ukupno 32 neovisna kandidata);
- neovisnim kandidatima na listi neovisnih kandidata koje su osvojile više od 3% od ukupnog broja važećih glasova u toj izbornoj jedinici (ukupno 13 listi neovisnih kandidata).

235. Posljednjim izmjenama članka 4.16 Izbornog zakona BiH nije utvrđen povrat pristojbe za ovjeru političkim subjektima čija je ovjera djelomično ili u potpunosti odbijena.

236. Dana, 14. 12. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je na svojoj 93. sjednici donijelo Odluku o povratu uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru političkim strankama u iznosu od 207.800,00 KM i neovisnim kandidatima u iznosu od 156.000,00 KM što čini ukupno 363.800,00 KM.

[55] „Službeni glasnik BiH“, broj 32/16

2. Provođenje posrednih izbora

2.1 Posredni izbori za Gradsko vijeće Grada Sarajeva i Skupštinu Grada Istočno Sarajevo

237. Središnje izborno povjerenstvo BiH, sukladno članku 2.9 stavak (1) točka 6. Izbornog zakona BiH, potvrđuje i ovjerava kandidacijske liste i kandidate za sve razine neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH.
Središnje izborno povjerenstvo BiH, sukladno članku 2.9 stavak (1) točka 9. Izbornog zakona BiH, utvrđuje i potvrđuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH, ovjerava da su ti izbori provedeni sukladno ovom Zakonom i objavljuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim zakonom.

2.1.1. Izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva

238. Način izbora vijećnika Gradskog vijeća Grada Sarajeva utvrđen je člankom 13.10 i 13.5 Izbornog zakona BiH[56], članom 22. i 23. Statuta Grada Sarajeva[57] i Poglavljem VIII. Naputka o postupku provođenja posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH (u daljnjem tekstu: Naputak)[58]. Grad Sarajevo čine sljedeće općine: Stari Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Novo Sarajevo, Novi Grad Sarajevo.

239. Konstituirajuće sjednice općinskih vijeća općina koje čine Grad Sarajevo su održane kako slijedi:

- Općinsko vijeće Stari Grad Sarajevo konstituirajuća sjednica održana 16.11.2016. godine
- Općinsko vijeće Centar Sarajevo, konstituirajuća sjednica održana 16.11.2016. godine
- Općinsko vijeće Novo Sarajevo, konstituirajuća sjednica održana 30.11.2016. godine
- Općinsko vijeće Novi Grad Sarajevo, konstituirajuća sjednica održana 30.11.2016. godine.

240. Gradske općine u sastavu Grada Sarajeva su dostavile kandidacijske liste na ovjeru i potvrđivanje Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, a glede navedenog okončane su sljedeće aktivnosti:

- dana, 6. 12. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluke o ovjeri devet (9) kandidacijskih listi na kojima se nalazi ukupno 28 kandidata iz Općine Novi Grad Sarajevo za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva[59];
- dana, 14. 12. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluke o ovjeri devet (9) kandidacijskih listi[60] na kojima se nalazi ukupno 28 kandidata iz Općine Stari Grad Sarajevo za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva[61];

---

[56] „Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16
[57] „Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 12/98, 14/98. 25/05, 23/08 i 32/08
[58] „Službeni glasnik BiH“, broj: 38/14 i 90/16
[59] kandidacijska lista skupine vijećnika, Gabela, Osmanović, Šandal, Jurić; kandidacijska lista skupine vijećnika, Hodžić Hasan, Pehilj Elida; kandidacijska lista političke stranke Demokratska fronta; kandidacijska lista političke stranke Savez za bolju budućnost BiH – Fahrudin Radončić; kandidacijska lista političke stranke SDA – Stranka demokratske akcije; kandidacijska lista skupine vijećnika, Peštek, Gušo, Selimbegović, Vukadin; kandidacijska lista političke stranke Naša stranka; kandidacijska lista skupine vijećnika, Biber Bajro, Junuz Sead; kandidacijska lista političke stranke Socijaldemokratska partija BiH.

- dana, 14. i 21. prosinca 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluke o ovjeri deset (10) kandidacijskih listi na kojima se nalazi ukupno 28 kandidata iz Općine Novo Sarajevo za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva[62];
- dana, 22. 12. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluke o ovjeri osam (8) kandidacijskih listi na kojima se nalazi ukupno 28 kandidata iz Općine Centar Sarajevo za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva[63].

241. Središnje izborno povjerenstvo BiH ovjerilo je ukupno **36** kandidacijskih listi s **112** kandidata za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva.

242. Postupak izbora kandidata za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, s prethodno ovjerenih kandidacijskih listi, proveden je u navedenim općinskim vijećima kako slijedi: Stari Grad Sarajevo – 22. 12. 2016. godine; Centar Sarajevo – 27. 12. 2016. godine; Novo Sarajevo – 22. 12. 2016. godine i Novi Grad Sarajevo – 8. 12. 2016. godine.

243. Temeljem posrednih izbora provedenih u općinskim vijećima za Gradsko vijeće Grada Sarajeva Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo sljedeće odluke:

- dana 14. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, kojom je dodijeljeno ukupno sedam (7) mandata. Protiv navedene odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH vijećnik Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo Hasan Hodžić je izjavio žalbu Apelacijskom odjelu Suda BiH, a ona je rješenjem Apelacijskog odjela Suda BiH broj: S1 3 Iž 024271 17 Iž od 24. 1. 2017. godine odbijena.

- dana 29. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Novo Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, kojom je dodijeljeno ukupno sedam (7) mandata;

---

[60] Od strane OV Stari Grad Sarajevo dostavljeno je ukupno 8 kandidacijskih listi za Gradsko vijeće Grada Sarajeva; naknadno je Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dostavljen zahtjev političke stranke Građanski savez te u prilogu istog kandidacijska lista sa jednim kandidatom na istoj; u svom zahtjevu politička stranka ističe da nisu u roku obaviješteni o roku predaje kandidacijskih listi za izbor u Gradsko vijeće Grada Sarajeva. Za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva ovjereno je ukupno 9 kandidacijskih listi iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo.

[61] kandidacijska lista političke stranke Stranka demokratske akcije; kandidacijska lista političke stranke Naša stranka, kandidacijska lista Lista za Grad Sarajevo Skaka, Deljković, Škaljić, Šegić; kandidacijska lista skupine vijećnika: Vedran Dodik, Alma Jašarević, Minela Alić; kandidacijska lista skupine vijećnika SBB BiH; kandidacijska lista skupine vijećnika, Denis Stojnić, Dado Stojnić, Sanel Dragolovčanin, Amar Trbović; kandidacijska lista skupine vijećnika 1.NL; kandidacijska lista skupine vijećnika Katica S. i Skrupan J.; kandidacijska lista političke stranke Građanski savez.

[62] kandidacijska lista Građanski savez; kandidacijska lista Socijaldemokratska partija BiH; kandidacijska lista skupine vijećnika, Hafizović Reuf; kandidacijska lista skupine vijećnika, Bahtanović Hazim; kandidacijska lista skupine vijećnika, Srđan Srdić; kandidacijska lista skupine vijećnika, Igor Gavrić; kandidacijska lista skupine vijećnika, Baltić Ana; kandidacijska lista skupine vijećnika Barbara Peleš Stroil; kandidacijska lista političke stranke Demokratska fronta; kandidacijska lista političke stranke Naša stranka.

[63] kandidacijska lista skupine vijećnika "Naša stranka – DF"; kandidacijska lista skupine vijećnika "Naša stranka/SDP"; kandidacijska lista političke stranke Naša stranka; kandidacijska lista političke stranke Građanski savez; kandidacijska lista skupine vijećnika, Jusić Abid; kandidacijska lista skupine vijećnika, Katica Velija; kandidacijska lista skupine vijećnika, Sead Srna; kandidacijska lista skupine vijećnika, Tea Dreković.

- dana 29. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, kojom je dodijeljeno ukupno sedam (7) mandata;

- dana 29. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, kojom je dodijeljeno ukupno sedam (7) mandata.

244. Temeljem utvrđenih rezultata posrednih izbora provedenih glede članka 13.10 Izbornog zakona BiH u općinskim vijećima Stari Grad Sarajevo, Novi Grad Sarajevo, Centar Sarajevo i Novo Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 4. sjednici, održanoj 26. 1. 2017. godine, donijelo Odluku o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Gradsko vijeće Grada Sarajeva. U Gradsko vijeće Grada Sarajeva izabrani su sljedeći vijećnici:

- **vijećnici iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo:** Skaka Abdulah, Talić Adnan, Miladin Almedin, Stojnić Dado, Dodik Vedran, Handžić Vibor i Simonović Srđan;
- **vijećnici iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo:** Fazlić Samir, Katica Velija, Srna Sead, Uk Nihad, Grebović Nuko, Dreković Tea i Lazović Miro;
- **vijećnici iz Općinskog vijeća Novo Sarajevo:** Bahtanović Hazim, Srdić Srđan, Peleš Stroil Barbara, Živanović Miroslav, Gavrić Igor, Hafizović Reuf i Omukić Snežana;
- **vijećnici iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo:** Gabela Edina, Velić Lana, Fijuljanin Sanela, Peštek Enes, Biber Bajro, Vukadin Toni i Jurić Mira.

2.1.2. Izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo

245. Način izbora odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo utvrđen je člankom 13.10 i 13.5 Izbornog zakona BiH[64], Izbornim zakonom Republike Srpske[65], člankom 21. i 30. Statuta Grada Istočno Sarajevo[66] i Poglavljem VII. Naputka o postupku provođenja posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Naputak)[67]. Grad Istočno Sarajevo čine sljedeće općine: Istočno Novo Sarajevo, Istočna Ilidža, Pale, Sokolac, Trnovo i Istočni Stari Grad.

246. Gradske općine u sastavu Grada Istočno Sarajevo su dostavile kandidacijske liste na ovjeru i potvrđivanje Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. U Izvještajnom razdoblju za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo okončane su sljedeće aktivnosti:

- dana, 6. 12. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluke o ovjeri devet (9) kandidacijskih listi na kojima se nalazi ukupno 25 kandidata iz Općine Pale za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo[68];

---

[64] „Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16

[65] „Službeni glasnik RS“, br. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05 i 24/12

[66] „Službene novine Grada Istočno Sarajevo“, br. 20/05

[67] ”Službeni glasnik BiH”, broj 38/14 i 90/16

[68] kandidacijska lista političke stranke DNS – Demokratski narodni savez; kandidacijska lista skupine članova 1; kandidacijska lista skupine članova 2; kandidacijska lista skupine članova 3; kandidacijska lista skupine članova 4; kandidacijska lista skupine članova 5; kandidacijska lista političke stranke Srpska demokratska stranka – SDS; kandidacijska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD – 1; kandidacijska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD – 2

- dana, 8. 12. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluke o ovjeri šest (6) kandidacijskih listi na kojima se nalazi ukupno 21 kandidat iz Općine Sokolac za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo[69];

- dana, 14. 12. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluke o ovjeri tri (3) kandidacijske liste na kojima se nalazi ukupno 13 kandidata iz Općine Istočni Stari Grad za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo[70];

- dana, 14. 12. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluke o ovjeri osam (8) kandidacijskih listi na kojima se nalazi ukupno 23 kandidata iz Općine Istočna Ilidža za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo[71];

- dana, 21. 12. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluke o ovjeri četiri (4) kandidacijske liste na kojima se nalazi ukupno 13 kandidata iz Općine Trnovo za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo[72];

- dana, 28. 12. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluke o ovjeri devet (9) kandidacijskih listi na kojima se nalazi ukupno 19 kandidata iz Općine Istočno Novo Sarajevo za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo[73].

247. Središnje izborno povjerenstvo BiH ovjerilo je ukupno **39** kandidacijskih listi sa **114** kandidata za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo**.**

248. Sukladno članku 13.12 Izbornog zakona BiH propisan je rok od 15 dana od dana konstituiranja općinskog vijeća, odnosno skupštine općine u kojem se vrši izbor članova gradskog vijeća, odnosno skupštine grada.

249. Postupak kandidiranja odbornika iz navedenih skupština općina proveden je u zakonskom roku (30 dana), osim u slučaju Skupštine općine Istočna Ilidža koja se konstituirala 7. 12. 2016. godine i Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo (2. 12. 2016.).

250. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz skupština općina koje čine Grad Istočno Sarajevo provedeni su kako slijedi: iz Skupštine općine Sokolac 16. 12. 2016. godine; iz Skupštine općine Pale 7. 12. 2016. godine; iz Skupštine općine Istočno Novo

---

[69] kandidacijska lista skupine odbornika – A; kandidacijska lista skupine odbornika – B; kandidacijska lista skupine odbornika – J; kandidacijska lista političke stranke Demokratski narodni savez; kandidacijska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD Milorad Dodik; kandidacijska lista političke stranke SDS – Srpska demokratska stranka

[70] kandidacijska lista Skupine članova „Za bolji Istočni Stari Grad“; kandidacijska lista političke stranke Srpska demokratska stranka; kandidacijska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata.

[71] kandidacijska lista skupine članova A; kandidacijska lista skupine članova B; kandidacijska lista skupine članova V; kandidacijska lista političke stranke DNS – Demokratski narodni savez; kandidacijska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata – 1; kandidacijska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata – 2
kandidacijska lista skupine odbornika PDP; kandidacijska lista političke stranke Srpska demokratska stranka.

[72] kandidacijska lista skupine članova odbornika – „Savez za Trnovo – A“; kandidacijska lista skupine članova odbornika – „Savez za Trnovo – B“; kandidacijska lista skupine odbornika – „Trnovo A“; kandidacijska lista skupine odbornika – „Trnovo B“.

[73] kandidacijska lista „Skupina članova“; kandidacijska lista političke stranke Demokratski narodni savez; kandidacijska lista Skupina odbornika A; kandidacijska lista Skupina odbornika B; kandidacijska lista Skupina odbornika V; kandidacijska lista odbornik DNS-a; kandidacijska lista Nezavisni odbornik; kandidacijska lista Samostalni odbornik PDP-a; kandidacijska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata.

Sarajevo 29. 12. 2016. godine; iz Skupštine općine Istočni Stari Grad provedeni su dana 16. 12. 2016. godine; iz Skupštine općine Trnovo 16. 12. 2016. godine i iz Skupštine općine Istočna Ilidža 30. 1. 2017. godine.

251. Temeljem posrednih izbora provedenih u skupštinama općina za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo sljedeće odluke:

- dana, 14. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Pale za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo, kojom je dodijeljeno ukupno sedam (7) mandata. Imajući u vidu da su 2 kandidacijske liste imale identičan količnik, dodjela osmog mandata izvršena je putem ždrijeba dana 19. 12. 2016. godine u prostorijama Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH;

- dana, 21. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Sokolac za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo, kojom je dodijeljeno ukupno šest (6) mandata;

- dana, 22. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Istočni Stari Grad za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo, kojom su dodijeljena ukupno tri (3) mandata;

- dana, 29. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Trnovo za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo, kojom su dodijeljena ukupno tri (3) mandata;

- dana, 2. 2. 2017. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Istočna Ilidža za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo, kojom je dodijeljeno ukupno šest (6) mandata.

- Temeljem utvrđenih rezultata posrednih izbora provedenih glede članka 13.10 Izbornog zakona BiH u skupštinama općina Istočno Novo Sarajevo, Istočna Ilidža, Pale, Sokolac, Trnovo i Istočni Stari Grad za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 8. sjednici, održanoj 9. 2. 2017. godine, donijelo Odluku o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo. U Skupštinu grada Istočno Sarajevo izabrani su sljedeći odbornici:

  - **odbornici iz Skupštine općine Pale:** Škipina Damjan, Gluhović Zoran, Simović Miroslav, Blagojević Nikola, Lučić Vladimir, Pejović Bojan, Koprivica Mladen i Madžgalj Milan;
  - **odbornici iz Skupštine općine Sokolac:** Čolović Mirko, Vučetić Danko, Golijan Jovan, Kosorić Žarko, Borovčanin Milomir i Samardžija Nenad;
  - **odbornici iz Skupštine općine Istočni Stari Grad:** Dragaš Dubravka, Kosmajac Željko i Plakalović Njegoš;
  - **odbornici iz Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo:** Popić Nebojša, Trifković Nataša, Nešić Rade, Glavaš Aleksandar i Jovančić Vedran;
  - **odbornici iz Skupštine općine Trnovo:** Behija Mulaosmanović, Nemanja Lučić i Miroslav Bjelica;
  - **odbornici iz Skupštine općine Istočna Ilidža:** Lučić Miroslav, Četković Daniela, Ljuboje Darko, Šehovac Goran, Šešlija Nebojša i Radovanović Vinko.

3. Zaštita izbornog prava

252. U svim fazama izbornih aktivnosti koje je poduzelo Središnje izborno povjerenstvo BiH s ciljem pripreme i održavanja Lokalnih izbora, Sudionici u izbornom procesu su podnosili prigovore i žalbe i druga pravna sredstva propisana Izbornim zakonom BiH za zaštitu izbornih prava. Temeljem odredbi Izbornog zakona BiH zaštitu izbornog prava osiguravaju izborna povjerenstva (općinska izborna povjerenstva, gradska izborna povjerenstva i Središnje izborno povjerenstvo BiH) i Apelacijski odjel Suda BiH. Svi prigovori podnose se u pisanoj formi na obrascu koji propiše Središnje izborno povjerenstvo BiH.

253. Općinsko izborno Povjerenstvo u svojoj općini i gradsko izborno Povjerenstvo u gradu ima prvostupanjsku nadležnost za odlučivanje o svim pitanjima koja nisu eksplicitno dodijeljena Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i Apelacijskom odjelu Suda BiH.
Središnje izborno povjerenstvo BiH ima drugostupanjsku nadležnost za odlučivanje o uloženim žalbama na odluke svih izbornih Povjerenstava. Središnje izborno povjerenstvo BiH ima i prvostupanjsku nadležnost za odlučivanje po prigovorima uloženim zbog povrede pravila izbornog procesa, izbornih prava, povrede pravila Poglavlja 16. Izbornog zakona BiH, učinjene od političkog subjekta. Apelacijski odjel Suda BiH nadležan je da rješava po žalbama na odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH. Žalbe se podnose Apelacijskom odjelu Suda BiH u roku od dva dana od dana prijama odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH. Žalba se podnosi putem Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, a Apelacijski odjel Suda BiH dužan je donijeti odluku po žalbi u roku od tri dana od dana prijama žalbe.

254. **Žalbe na rješenja Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH kojim se daje / ne daje suglasnost na imenovanje članova izbornog povjerenstva –** Na rješenja Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH kojim se daje / ne daje suglasnost na imenovanje članova izbornog povjerenstva je podneseno 16 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH. U postupku odlučivanja je Sud BiH 16 žalbi odbio kao neutemeljene.

255. **Žalbe na odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o razrješenju članova Općinskog izbornog povjerenstva Stolac** – Središnje izborno povjerenstvo BiH je nakon provedenih Lokalnih izbora 2016. godine u svim izbornim jedinicama, osim u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac gdje su prekinuti izbori, sukladno svojim nadležnostima utvrđenim u članku 2.9 Izbornog zakona BiH pokrenulo upravni postupak utvrđivanja odgovornosti za predsjednika i dva člana Općinskog izbornog povjerenstva Stolac, po službenoj dužnosti, te nakon usmenih rasprava u Stocu, prikupljene dokumentacije, podataka dobivenih od Općinskog izbornog povjerenstva Stolac i MUP-a HNŽ Mostar i drugih relevantnih dokaza, donijelo 3 odluke u kojim je predsjedniku i dva člana ovog izbornog povjerenstva izrečena zabrana angažiranja za rad na biračkom mjestu, odnosno u tijelima nadležnim za provedbu izbora na razdoblje od četiri (4) godine od dana pravomoćnosti odluke, bez novčane kazne.

Na navedene odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH uložene su 3 žalbe Apelacijskom odjelu Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH). Odlučujući po žalbama Sud BiH je 3 žalbe odbio kao neutemeljene.

256. **Žalbe na odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o odbijanju ovjere prijave političkih subjekata –** Na odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o ovjeri, odnosno odbijanju ovjere prijave političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine Sudu BiH je ukupno izjavljeno 35 žalbi. Središnje izborno povjerenstvo BiH je 10

žalbi uvažilo i ovjerilo prijave podnositelja žalbe, a Apelacijski odjel Suda BiH je odlučivao po 25 žalbi, od kojih je svih 25 žalbi odbio.

257. **Žalbe na odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o ovjeri ili odbijanju ovjere kandidacijskih listi –** Na odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o ovjeri, odnosno odbijanju ovjere kandidacijskih listi političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine ukupno je izjavljeno 11 žalbi Sudu BiH. Središnje izborno povjerenstvo BiH je 4 žalbe uvažilo i ovjerilo kandidacijske liste podnositelja žalbe, a Apelacijski odjel Suda BiH je odlučivao po 7 žalbi, od kojih je 5 žalbi odbio kao neutemeljene, a 2 žalbe uvažio i vratio na ponovno odlučivanje Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, koje je donijelo odluke o ovjeri kandidacijskih listi.

258. **Postupak utvrđivanja kršenja odredbi Izbornog zakona BiH od strane političkih subjekata i kandidata na Lokalnim izborima 2016. godine u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac gdje su prekinuti izbori –** Središnje izborno povjerenstvo BiH je nakon provedenih Lokalnih izbora 2016. godine u svim izbornim jedinicama, osim u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac gdje su prekinuti izbori, sukladno svojim nadležnostima utvrđenim u članku 2.9 Izbornog zakona BiH pokrenulo upravni postupak utvrđivanja odgovornosti političkih subjekata i njihovih kandidata, po službenoj dužnosti, te nakon usmenih rasprava u Stocu, prikupljene dokumentacije, podataka dobivenih od Općinskog izbornog povjerenstva Stolac i MUP-a HNŽ Mostar i drugih relevantnih dokaza, donijelo 4 odluke i to:

- političkom subjektu Za bolji Stolac izrečena novčana kazna u iznosu od 10.000,00 KM, te njenom kandidatu za načelnika općine Stolac novčana kazna u iznosu od 5.000,00 KM i uklanjanje imena s kandidacijske liste,
- političkom subjektu Inicijativa za Stolac izrečena novčana kazna u ukupnom iznosu od 10.000,00 KM, te za njena dva kandidata za općinsko vijeće Stolac novčana kazna u iznosu od 5.000,00 KM i uklanjanje imena s kandidacijske liste i
- političkom subjektu Hrvatska koalicija za Stolac Izrečena novčana kazna u iznosu od 3.000,00 KM, te njenom kandidatu za općinsko vijeće Stolac novčana kazna u iznosu od 5.000,00 KM i uklanjanje imena s kandidacijske liste.

Na navedene odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH uložene su 4 žalbe Apelacijskom odjelu Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH). Odlučujući po žalbama Sud BiH je uvažio 4 žalbe, poništio odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i predmete vratio na ponovni postupak i odlučivanje. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u ponovnom postupku donijelo 4 odluke kojima su izrečene iste novčane kazne i sankcije. Na navedene odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH uložene su 4 žalbe Apelacijskom odjelu Suda BiH koje je odbio kao neutemeljene.

259. **Žalbe na odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o odbijanju upisa u Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH –** Središnje izborno povjerenstvo BiH je odlukom odbilo upis 6.650 birača za glasovanje izvan BiH zbog toga što podnositelj prijave za glasovanje izvan BiH uz prijavu nije dostavio potrebnu dokumentaciju kao što su dokaz o identitetu, državljanstvu, prebivalištu i iz drugih razloga. Drugi razlozi zbog kojih je Središnje izborno povjerenstvo BiH odbilo upis podnositelja prijave za glasovanje izvan BiH su ti što u prijavi nisu navedeni svi potrebni podatci koji se odnose na adresu stanovanja izvan Bosne i Hercegovine i kontakt-podatke: ulica, broj, grad, poštanski broj, država, broj telefona i e-mail adresu, te da se na adresi koju su podnositelji prijave označili nalazi veći boj drugih osoba, također podnositelja za upis u Središnji birački popis, zatim da su prijave napisane rukopisom jedne osobe i da je označena adresa stanovanja podnositelja prijave ustvari adresa pravne osobe.

Na odluku o odbijanju upisa podnositelja prijave u Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine, podnositelji prijave čija je prijava odbijena izjavili su 188 žalbi Sudu BiH. Središnje izborno povjerenstvo BiH je 10 žalbi uvažilo i podnositelje žalbi upisalo u Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH, a Apelacijski odjel Suda BiH je odlučivalo po 178 žalbi, od kojih je svih 178 žalbi odbio kao neutemeljene.

260. **Žalbe na odluku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o zaključivanju i potvrđivanju Središnjeg biračkog popisa za Lokalne izbore 2016. godine i objavljivanju broja birača za svaku izbornu jedinicu –** Na odluku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o zaključivanju i potvrđivanju Središnjeg biračkog popisa za Lokalne izbore 2016. godine i objavljivanju broja birača za svaku izbornu jedinicu izjavljene su 4 žalbe Sudu BiH, koje je Apelacijski odjel Suda BiH odbacilo kao nedopuštene.

261. **Postupak imenovanja članova biračkih odbora za Lokalne izbore 2016. godine –** U postupku imenovanja članova biračkih odbora za Lokalne izbore 2016. godine u jednoj od faza izbornih aktivnosti politički subjekti podnosili su prigovore i žalbe. Imenovanje biračkih odbora vrše općinska izborna povjerenstva na način i po postupku propisanom odredbama Naputka o utvrđivanju kvalifikacija, broja članova, postupak ždrijebanja i imenovanja, obuke, provjere znanja i certificiranja članova biračkih odbora i mobilnih timova za glasovanje, u kome su utvrđeni kriteriji koje moraju zadovoljavati osobe koje se imenuju za članove biračkih odbora. Na odluku općinskog izbornog povjerenstva kojom je odlučeno po prigovoru uloženo je 13 žalbi Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Žalbeni navodi su se odnosili na navodno kršenje odredbi provedbenih akata općinskih izbornih povjerenstava prilikom imenovanja članova biračkih odbora na način da općinsko izborno povjerenstvo nije vodilo računa o ravnomjernoj zastupljenosti predsjednika biračkih odbora u osnovnoj izbornoj jedinici, ili da je općinsko izborno povjerenstvo predložilo člana biračkog odbora iz svojih evidencija u suprotnosti s odredbama propisa kojim je regulirano ovo pitanje, zatim da nije poštovan redoslijed zastupljenosti političkih subjekata u biračkom odboru utvrđen ždrijebom. Postupajući po žalbama Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo 13 odluka kojim je žalbe odbilo kao neutemeljene. Sudu BiH je podnesena jedna žalba na odluku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, koja je odbijena kao neutemeljena.

262. **Postupak utvrđivanja kršenja odredbi Izbornog zakona BiH od strane članova biračkih odbora angažiranih na Lokalnim izborima 2016. godine u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac gdje su prekinuti izbori** – Središnje izborno povjerenstvo BiH je nakon provedenih Lokalnih izbora 2016. godine u svim izbornim jedinicama, osim u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac gdje su prekinuti izbori, sukladno svojim nadležnostima utvrđenim u članku 2.9 Izbornog zakona BiH, pokrenulo 220 upravnih postupaka, po službenoj dužnosti, radi utvrđivanja odgovornosti članova biračkih odbora koji su bili angažirani na Lokalnim izborima 2016. godine, te nakon usmenih rasprava u Stocu, prikupljene dokumentacije, podataka dobivenih od Općinskog izbornog povjerenstva Stolac i MUP-a HNK Mostar i drugih relevantnih dokaza, donijelo 40 odluka i 180 zaključaka o obustavi postupaka. U 36 donesenih odluka je članu biračkog odbora izrečena novčana kazna i zabrana angažiranja za rad na biračkom mjestu, odnosno u tijelima nadležnim za provedbu izbora na razdoblje od četiri (4) godine od dana pravomoćnosti odluke, a u 4 odluke zabrana angažiranja za rad na biračkom mjestu, odnosno u tijelima nadležnim za provedbu izbora na razdoblje od četiri (4) godine od dana pravomoćnosti odluke, bez novčane kazne.

Novčane kazne su izrečene u iznosima od 700,00 KM za predsjednike biračkih odbora (10 predsjednika) i 300,00 KM za članove biračkih odbora i njihove zamjenike. Ukupan iznos izrečenih kazni iznosi 14.500,00 KM.

Na navedene odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH uloženo je 39 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH, koje je odbio kao neutemeljene.

263. **Postupci glede povrede članka 16.14 stavak (3) Izbornog zakona BiH –** Člankom 16.14 stavak (3) Izbornog zakona BiH propisano je da je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektroničkih i tiskanih medija, ili bilo kojeg oblika plaćenog javnog oglašavanja, osim održavanja internih skupova tijela i statutarnih tijela političkih subjekata, u razdoblju od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje. Središnjem izbornom povjerenstvu BiH su podnesena 2 prigovora od političkih subjekata zbog navodnog kršenja odredbe članka 16.14 stavak (3) Izbornog zakona BiH, koje je Središnje izborno povjerenstvo BiH odbilo kao neutemeljene.

264. **Postupci glede povrede izbornog prava u razdoblju izborne kampanje političkih subjekata –** Najveći broj prigovora i žalbi vezan je za razdoblje izborne kampanje političkih subjekata, u kojem politički subjekti na zakonom utvrđen način upoznaju birače i javnost sa svojim programom i kandidatima za Lokalne izbore i koji prema odredbama Poglavlja 16. Izbornog zakona BiH predstavlja razdoblje od 30 dana prije dana održavanja izbora. Naputkom o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2016. godine, koji su se održali u nedjelju 2. 10. 2016. godine, utvrđeno je da izborna kampanja zvanično počinje dana 2. 9. 2016. godine i traje do 1. 10. 2016. godine. Pravila ponašanja političkih subjekata u razdoblju izborne kampanje propisana su u Poglavlju 7. Izbornog zakona BiH, a predstavljanje političkih subjekata putem elektroničkih medija propisano je u Poglavlju 16. Kršenja pravila propisanih ovim poglavljima su pratila i ove izbore.

U ovom razdoblju podnesena su 4 prigovora Središnjem izbornom povjerenstvu BiH političkih subjekata ili birača po kojima je nadležno postupati Središnje izborno povjerenstvo BiH, po kojima su donesene odluke kojim se prigovori odbijaju kao neutemeljeni i doneseno je 11 odluka po žalbama izjavljenim na prvostupanjske odluke općinskih izbornih Povjerenstava i to: 10 odluka kojima su žalbe odbijene kao neutemeljene i jedan zaključak o obustavi postupka. Povrede koje su činili politički subjekti u razdoblju izborne kampanje su se odnosile na ometanje skupova drugih političkih stranaka, obećavanje novčane nagrade s ciljem dobivanja podrške birača, poticanje na glasovanje osoba koje nemaju pravo glasa, skidanje, uništavanje i lijepljenje izbornih plakata, korištenje jezika koji bi nekoga mogao navesti ili potaknuti na nasilje ili širenje mržnje.
Središnje izborno povjerenstvo BiH pokrenulo je po službenoj dužnosti 3 postupka zbog korištenje jezika koji bi nekoga mogao navesti ili potaknuti na nasilje ili širenje mržnje i donijelo 3 odluke o novčanoj kazni, na koje su uložene tri žalbe. Sud BiH je odbacio dvije žalbe kao nepravodobne, a jednu žalbu je odbio kao neutemeljenu.

Novčane kazne su izrečene u iznosima od 3.000,00 KM, 5.000,00 KM i 6.000,00 KM.

265. **Postupci glede kršenja izborne šutnje –** U razdoblju izborne kampanje politički subjekti su podnosili prigovore zbog kršenja izborne šutnje za koje povrede su, prema odredbama Izbornog zakona BiH, nadležne odlučivati općinska izborna povjerenstva i Središnje izborno povjerenstvo BiH. Povrede koje su činili politički subjekti u razdoblju izborne šutnje su se odnosile na obilazak biračkih mjesta kandidata na izborima, nazočenje kandidata na biračkom mjestu ili njegovoj okolini, prijevoz birača na biračko mjesto u organizaciji političkih stranaka i kandidata, navodno pojavljivanje u televizijskim i radijskim programima kandidata na predstojećim izborima, izlaganje ili dijeljenje biračima promotivnog materijala.

Zbog kršenja izborne šutnje Središnjem izbornom povjerenstvu BiH izjavljeno je 11 prigovora i 5 žalbi. Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo 11 odluka kojim se prigovori odbijaju kao neutemeljeni i 5 odluka kojim se žalbe odbijaju kao neutemeljene. Na odluku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH kojom je odbijena žalba, izjavljena je jedna žalba Sudu BiH koju je Sud BiH odbio.

266. **Povrede biračkog prava na dan izbora –** Na prvostupanjske odluke općinskih izbornih Povjerenstava, kojim je odlučeno po prigovorima podnesenim zbog povreda na biračkom mjestu, uložene su 22 žalbe Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Odlučujući po žalbama, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo 22 odluke kojima su žalbe odbijene kao neutemeljene. Na odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH izjavljeno je 10 žalbi Sudu BiH, od kojih su svih 10 žalbi odbijene kao neutemeljene.

267. **Postupci u rješavanju zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića –** Središnjem izbornom povjerenstvu BiH je, prije donošenja Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine, podneseno 59 zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića. Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo 59 zaključaka kojim su zahtjevi odbačeni zbog toga što su preuranjeni. Sudu BiH je podnesena jedna žalba na odluku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, koja je odbijena kao neutemeljena.

Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora 2016. godine u Bosni i Hercegovini, na koju je izjavljeno 8 žalbi Sudu BiH, od kojih su svih 8 žalbi odbijene kao neutemeljene.

Nakon donošenja Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH ukupno je podneseno 207 zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića. Središnje izborno povjerenstvo BiH, odlučujući po zahtjevima, donijelo je 17 zaključaka kojim su zahtjevi odbačeni zbog toga što su nepravodobni, 40 odluka o ponovnom brojanju glasačkih listića i 150 odluka i zaključaka kojim je zahtjev za ponovno brojanje glasačkih listića odbijen kao neutemeljen, odnosno kojim su zahtjevi odbačeni zbog toga što su podneseni od neovlaštene osobe ili nepotpuni. Ponovno brojanje glasačkih listića vršeno je u Glavnom centru za brojanje u Sarajevu, i prema odlukama brojanje je vršeno za 65 biračkih mjesta.

Na odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH izjavljeno je 66 žalbi Sudu BiH od kojih su svih 66 žalbi odbijene kao neutemeljene.

268. **Postupci za poništenje izbora –** Središnjem izbornom povjerenstvu BiH ukupno je podneseno 19 zahtjeva za poništenje izbora koji su odbačeni kao nedopušteni. Sudu BiH su podnesene dvije žalbe, od kojih je Sud BiH jednu odbio kao neutemeljenu, a jednu odbacio kao nepravodobnu.

269. **Žalbe na odluke o utvrđivanju rezultata posrednih izbora –** Podnesena je jedna žalba i to na odluku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, koju je Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljenu.

270. **Apelacije podnesene Ustavnom sudu BiH –** U 2016. godini podneseno je 7 apelacija Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine.

1. Narodni demokratski pokret iz Banje Luke je podnio žalbu Apelacijskom odjelu Suda BiH na odluku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH kojom je odbijena prijava ovog političkog subjekta za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine s obzirom da nije priložio dovoljan broj potpisa podrške za ovjeru. Nakon donošenja rješenja Suda BiH kojim je odbijena žalba, i podnesene apelacije Ustavnom sudu BiH, Ustavni sud BiH je donio Odluku broj: AP-2609/16 od 26. 10. 2016. godine kojom je odbacio apelaciju Narodnog demokratskog pokreta kao nedozvoljenu.

2. Ćamil Duraković, neovisni kandidat za načelnika Općine Srebrenica je podnio žalbu Apelacijskom odjelu Suda BiH na odluku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH kojom je odbijen njegov prigovor na neregularnosti prilikom glasovanja u općini Srebrenica. Nakon donošenja rješenja Suda BiH kojim je odbijena žalba i podnesene apelacije Ustavnom sudu BiH, Ustavni sud BiH je donio Odluku broj: AP-4144/16 od 2. 11. 2016. godine kojom je odbacio apelaciju kao nedozvoljenu.

3. Koalicija SDA/SBB Sarajevo je podnijela žalbu Apelacijskom odjelu Suda BiH na odluku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH kojom su utvrđeni i objavljeni rezultati za izbornu jedinicu Vukosavlje. Sud BiH je donio rješenje kojom je odbijena žalba, a Koalicija SDA/SBB Sarajevo je podnijela apelaciju Ustavnom sudu BiH. Ustavni sud BiH je donio Odluku broj: AP-4195/16 od 23. 11. 2016. godine kojom je odbacio apelaciju kao nedozvoljenu.

4. Republičko povjerenstvo za provođenje referenduma Republike Srpske (RS) je podnijelo žalbu Apelacijskom odjelu Suda BiH na odluku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH kojom je podneske u svezi s Izvatkom iz Središnjeg biračkog popisa za provođenje referenduma u RS odbacilo kao neutemeljene. Nakon donošenja rješenja Suda BiH kojim je odbačena žalba kao nedopuštena, i podnesene apelacije Ustavnom sudu BiH, Ustavni sud BiH je donio Odluku broj: AP-3805/16 od 15. 2. 2017. godine kojom je odbacio apelaciju kao nedozvoljenu.

5. Na odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, kojim su izrečene sankcije uklanjanje imena s kandidacijske liste i novčane kazne su pojedinačno Salmir Kaplan, Demir Mahmutćehajić i Ahmet Ljubović podnijeli žalbe Apelacijskom odjelu Suda BiH. Nakon donošenja rješenja Suda BiH kojim su odbijene žalbe kao neutemeljene, i podnesene apelacije Ustavnom sudu BiH od Salmira Kaplana, Demira Mahmutćehajića i Ahmeta Ljubovića, Ustavni sud BiH je donio Odluku broj: AP-171/17 od 15. 2. 2017. godine kojom je odbacio ove tri apelacije kao nedopuštene.

271. **Postupci potvrđivanja i objavljivanja rezultata Lokalnih izbora 2016. godine –** Središnje izborno povjerenstvo BiH, sukladno odredbi članka 5.32 Izbornog zakona BiH nakon završetka ponovnog brojanja glasačkih listića i istekom roka za podnošenje žalbe, odnosno nakon pravomoćnosti odluka, potvrđuje izborne rezultate za tijela na svakoj pojedinoj razini vlasti, u roku od 30 dana od dana održavanja izbora. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, na 79. sjednici održanoj 1. 11. 2016. godine, donijelo Odluku o potvrđivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini, broj: 05-1-07-1-1571-1/16 od 1. 11. 2016. godine, osim za izbornu razinu Stolac (176A) – za općinsko vijeće i načelnika općine za koje će rezultati biti potvrđeni dopunskom odlukom, nakon donošenja odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o poništenju izbora u izbornoj jedinici Stolac sukladno članku 2.10 Izbornog zakona BiH i provedenih ponovnih izbora temeljem odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, sukladno članku 14.1 Izbornog zakona BiH, te utvrđivanja rezultata i okončanja žalbenih postupaka pred Sudom BiH, odnosno nakon

pravomoćnosti odluke o objavljivanju i utvrđivanju rezultata za općinsko vijeće i načelnika općine Stolac.

Nakon provedenih ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac za općinsko vijeće i načelnika općine Stolac i pravomoćnosti odluke o objavljivanju i utvrđivanju rezultata za općinsko vijeće i načelnika općine Stolac, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata ponovnih izbora za načelnika Općine Stolac i vijećnike u Općinskom vijeću Općine Stolac broj: 05-1-07-1-447-2/17 od 6. 3. 2017. godine.

272. U svim navedenim fazama izbornog procesa ukupno je izjavljeno 369 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH, od kojih je Sud BiH 367 žalbi odbio ili odbacio i dvije odluke vratio na ponovni postupak, što u postotku iznosi da je 99% odluka Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH potvrđeno.[74]

273. **Prijave nadležnom tužiteljstvu u svezi sumnje da je učinjeno kazneno djelo** – Prema odredbama članka 6.8 stavak (1) Izbornog zakona BiH, ako izborno Povjerenstvo smatra da je učinjeno kazneno djelo koje se odnosi na izborni proces, dužno je da to djelo prijavi nadležnom tužiteljstvu.
Središnje izborno povjerenstvo BiH je Tužiteljstvu BiH dostavilo: 1) obavijest o povredama pravila izbornog procesa za koje postoje osnove sumnje obilježja kaznenog djela u svezi registracije birača za glasovanje putem pošte izvan BiH u općinama: Prozor-Rama, Bratunac, Derventa, Zvornik, Stolac, Pelagićevo, Osmaci, Drvar, Neum, Banovići, Orašje, Vlasenica, Odžak i Vukosavlje (akt broj: 05-1-07-5-1124/16 od 28. 9. 2016. godine); 2) obavijest zbog postajanja osnove sumnje o počinjenom kaznenom djelu u svezi registracije birača za glasovanje putem pošte izvan BiH u Općini Odžak (akt broj: 05-1-07-5-1361-4/16 od 2. 11. 2016. godine); 3) informaciju u svezi pronađene poštanske pošiljke s glasačkim materijalom kod državljanke Republike Srbije zbog postojanja osnove sumnje o počinjenom kaznenom djelu u svezi registracije birača za glasovanje putem pošte izvan BiH u Općini Zvornik (akt broj: 05-1-07-5-1426-2/16 od 2. 11. 2016. godine); 4) obavijest zbog postojanja osnove sumnje o počinjenom kaznenom djelu u svezi registracije birača za glasovanje putem pošte izvan BiH u Općini Vukosavlje (akt broj: 05-1-07-5-965-6/16 od 11. 11. 2016. godine).

4. Ostale aktivnosti

4.1. Financijske aktivnosti

274. Redovite aktivnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u oblasti materijalno-financijskih poslova u izvještajnom razdoblju uključuju: vođenje poslovnih knjiga: glavne knjige i dnevnika (redovitog proračuna, programa posebne namjene: Lokalni izbori 2016. godine, Jedinstveni izborni informacijski sustav JIIS, Donacija Veleposlanstva Republike Turske i Donacija Vijeća Europe 2016. godine), pomoćnih knjiga (knjiga temeljnih sredstva, sitnog inventara i materijala), praćenje izvršenja proračuna; vođenje blagajničkog poslovanja; obračuni i isplate plaća i naknada, refundacija po osnovi bolovanja; izrade izvješća nadležnim tijelima porezne uprave (specifikacije obračuna poreza i doprinosa, MIP, MOP, GOP i GIP 1022 obrasci) fondovima, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i sl.

[74] Politički subjekti često koriste lakoću pristupu Sudu BiH i mogućnost podnošenja žalbi što rezultira višestruko većim brojem žalbi podnesenih Sudu BiH u poređenju sa zemljama u okruženju.

275. Sukladno **Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza za 2016. godinu („Službeni glasnik BiH", broj 101/15)** Središnjem izbornom povjerenstvu BiH je odobren ukupan proračun u iznosu od **6.896.000,00 KM.** Ovaj iznos uključuje rashode financirane izravno iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od 6.884.000,00 KM, te uključuje i rashod za nabavu stalnih sredstava financiranih iz planiranih primitaka od prodaje stalnih sredstava u iznosu od 12.000,00 KM.
Iznos od 6.884.000,00 KM koji se financira iz proračunskih sredstava odobren je za neposrednu potrošnju u iznosu od 2.933.000,00 KM i za program posebnih namjena Lokalni izbori 2016. godine u iznosu od 3.951.000,00 KM.
Rashod za nabavu vozila financiran iz planiranog primitka od prodaje vozila u iznosu od 12.000,00 KM uvećava iznos odobrenih sredstava za Lokalne izbore 2016. godine koji ukupno iznose 3.963.000,00 KM.

276. Za potrebe provođenja ponovljenih izbora u općini Stolac Vijeće ministara BiH je Odlukom o odobravanju sredstava iz tekuće pričuve proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2017.godinu (VM broj: 20/17 od 9. 2. 2017. godine) Središnjem izbornom povjerenstvu BiH odobrilo sredstva u iznosu od 39.000,00 KM.

4.2. Korekcija proračuna

277. Odluka o višegodišnjem kapitalnom ulaganju u Jedinstveni izborni informacijski sustav BiH donesena je od strane Vijeća ministara BiH u 2013. godini i Središnje izborno povjerenstvo BiH je imalo na raspolaganju sredstva u iznosu od 1.851.667,81 KM, a realizirano je ukupno 710.452,55 KM. Neutrošena sredstva u 2013. godini u iznosu od 1.141.215,26 KM prenesena su u 2014. godinu. Neutrošena sredstva iz 2014. godine u iznosu od 1.137.705,26 KM su prenesena u 2015. godinu. U 2015. godini nije bilo troškova pa su ukupno neutrošena sredstva u iznosu od 1.137.705,26 KM prenesena u 2016. godinu. Prenesena neutrošena sredstva iz 2015. godine na programu posebnih namjena – Jedinstveni izborni informacijski sustav BiH korigirali su proračun Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za iznos od 1.137.705,26 KM.

278. **Donacija Veleposlanstva Republike Turske –** Sukladno Sporazumu između Veleposlanstva Republike Turske i Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, broj protokola: 07-1-16-1-1324-1/13, potpisanim 23. 12. 2013. godine, sredstva u protuvrijednosti od 25.000,00 EUR, u iznosu od 48.895,75 KM su odobrena kao podrška sanaciji aneksa zgrade Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i uplaćena na Jedinstven račun trezora. Na zahtjev Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, Ministarstvo financija i trezora BiH je otvorilo program posebnih namjena – Donacija Veleposlanstva Republike Turske – sanacija aneksa zgrade i unijelo uplaćeni iznos od 48.895,75 KM koji je korigirao proračun Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za 2013. godinu. S obzirom da su sredstva uplaćena pred sam kraj godine, ista nisu potrošena u 2013. godini već su prenesena u ukupnom iznosu u 2014. godinu. U 2014. godini je potrošeno 48.074,53 KM a neiskorištena sredstva prenesena u 2015. godinu. U 2015. godini nije bilo troškova pa su ukupno neutrošena sredstva u iznosu od 821,22 KM prenesena u 2016. godinu.
Prenesena neutrošena sredstva iz 2015. godine na programu posebnih namjena – **Donacija Veleposlanstva Republike Turske – sanacija aneksa zgrade** u ukupnom iznosu od **821,22 KM** korigiraju proračun Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za 2016. godinu.

279. **Donacija Vijeća Europe 2016. godine** – Sukladno Ugovoru između Vijeća Europe i Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, broj: AA.DGII.46.2016, FIMS PO br. 505981 od 7. 6. 2016. godine uplaćeno je **47.908,62 EUR** (93.701,12 KM) dana 21. 6. 2016. godine što predstavlja 50% ukupno odobrenih sredstava potpore za troškove koji su nastali tijekom realizacije aktivnosti u razdoblju od 12. svibnja do 30. studenog 2016. godine čiji je cilj:

- podrška izradi jedinstvenog nastavnog plana i programa za obrazovanje i certificiranje izborne administracije,
- obuka predsjednika i članova biračkih odbora uključujući izradu dugoročne baze podataka certificiranih članova biračkih odbora i
- kreiranje informativnih kampanja namijenjenih ženama, starijim osobama i nacionalnim manjinama.

Uplaćena sredstva na program posebnih namjena **– Donacija Vijeća Europe 2016. godine** korigiraju proračun Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za 2016. godinu u iznosu od **93.701,12 KM.**

280. **Programi posebnih namjena korigiraju proračun u ukupnom iznosu od 1.232.227,60 KM.**

281. **Ukupan korigirani proračun Središnjeg izbornoga povjerenstva Bosne i Hercegovine za 2016. godinu**, s prenesenim neiskorištenim sredstvima iz 2015. godine na višegodišnjem kapitalnom ulaganju i namjenskim sredstvima donacija, iznosi **8.128.227,60 KM.**

Tablica 10. Struktura realiziranih naloga tijekom 2016. godine

	Nalozi za knjiženje	Računi	Izvješće o plaćenim računima	Nalozi za plaće	Prijave dobavlj. / vanjskih suradnika	Ugovori o djelu	Povjerenstva
Redovna	125	523	125	125	21	2	6
PPN: Lokalni izbori 2016. godine	68	208	68	68	251	523	-
PPN: JIIS	5	8	5	5	-	-	-
PPN: Donacija Vijeća Europe 2016. godine	34	115	34	34	107	3	-
PPN: Donacija Veleposlanstva Republike Turske	3	3	3	3	-	-	-
UKUPNO	**235**	**857**	**235**	**235**	**379**	**528**	**6**

Tablica 11. Struktura naloga iz blagajne u tijeku 2016. godine

Blagajne	Nalozi za naplatu / isplatu	Blagajničko Izvješće	Nalozi za podizanje gotovine – čekova	Obračun putnih naloga	Prilozi blagajne
Redovna blagajna	271	63	10	109	968
PPN: Lokalni izbori 2016. godine	367	46	10	156	1372
PPN: Donacija Vijeća Europe 2016. godine)	26	3		32	131
UKUPNO	**664**	**112**	**20**	**297**	**2471**

282. Pored redovitih aktivnosti, Središnje izborno povjerenstvo BiH je realiziralo i druge značajne poslove kako slijedi:

a) završne radnje inventarisanja na dan 31. 12. 2015. godine;

b) izrada Završnog računa i izvršenje proračuna za 2015. godinu sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH („Službeni glasnik BiH", broj: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13);

c) izrada akata obvezujućih po Zakonu o Proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2016. godinu („Službeni glasnik BiH", broj 101/15)

- namjenska struktura kapitalnih izdataka za 2016. godinu,
- dinamika rashoda po mjesecima u 2016. godini,
- namjenska struktura programa posebnih namjena – Lokalni izbori 2016. godine,
- Jedinstveni izborni informacijski sustav JIIS, Donacija Veleposlanstva Republike Turske za podršku sanacije aneksa zgrade Središnjeg izborne povjerenstva BiH;
- Donacija Vijeća Europe 2016. godine;

d) sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2016. godinu, izrada i dostava Ministarstvu financija i trezora BiH:

- Izvješće o izvršenju proračuna za razdoblje I-III 2016. godine – Instrukcija br. 05-02-2-3241-1/16 od 31. 3. 2016. godine,

- Izvješće o izvršenju proračuna za razdoblje I-VI 2016. godine – Instrukcija br. 05-02-2-5712-1/16 od 30. 6. 2016. godine i

- Izvješće o izvršenju proračuna za razdoblje I-IX 2016. godine – Instrukcija br. 05-02-2-8320-1/16 od 4. 10. 2016. godine;

e) podatci – tablice prioriteta Dokumenta okvirnog proračuna za razdoblje od 2017. do 2019. godine sukladno Instrukciji za proračunske korisnike br 1. (priprema Dokumenta okvirnog proračuna za razdoblje od 2017. do 2019. godine) i proračunskog kalendara za pripremu proračuna institucija BiH za 2017. godinu tijekom 2016. godine, broj: 05-02-1-1220-1/16 od 28. 1. 2016. godine;

f) izrada i dostava Ministarstvu financija i trezora BiH projekcije proračuna Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za 2017. godinu, zahtjev za dodjelu sredstava iz proračuna za 2017. godinu sukladno Instrukciji za proračunske korisnike Ministarstva financija i trezora BiH br. 2, Instrukcijom s naputcima za pripremu zahtjeva za dodjelu sredstva iz proračuna za 2017. godinu (projekcija proračuna za 2017. godinu) broj: 05-16-2-5620-1/16 od 29. 6. 2016. godine;

g) praćenje financiranja i trošenja sredstava s programa posebnih namjena i izvještavanje donatora i Ministarstva financija i trezora BiH;

h) praćenje troškova reprezentacije;

i) izrada Srednjoročnog plana rada Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH za razdoblje 2017–2019. godina.

4.2. Logističko-operativne aktivnosti

4.2.1. Opće informacije i normativi

283. Tijekom 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH izvršilo je nabave uz poštovanje zakonske regulative i propisa koji su neophodni za poslovanje državnih institucija:

- Zakon o javnim nabavama Bosne i Hercegovine[75],
- Naputak o primjeni Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine[76],
- Zakon o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine[77],
- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2016. godinu[78]
- Pravilnik o postupku izravnog sporazuma Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH[79].

284. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u razdoblju siječanj – prosinac 2016. godine realiziralo značajne logističke poslove i specifične nabave kako za potrebe pripreme i provođenja Lokalnih izbora 2016. godine, tako i druge redovite nabave potrebne za izvršavanje poslova iz nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, predviđene planom rada i Planom nabava za 2016. godinu, broj: 07-2-16-3-94-1/16 od 4. 2. 2016. godine.

285. S Agencijom za javne nabave i Pravobraniteljstvom Bosne i Hercegovine, kao kontrolnim i koordinacijskim tijelima za oblast javnih nabava, stalno je kontaktirano, razmjenjivana pisana komunikacija i praćena realizacija zakonskih odredaba kojima se regulira oblast javnih nabava. Sve ostvarene nabave i provedeni postupci kvalitetno su dokumentirani uz pribavljanje i evidentiranje potrebnih mišljenja, suglasnosti, zapisnika povjerenstava i druge potrebne dokumentacije. Postupak nabave čija je vrijednost bila procijenjena na iznos veći od 6.000,00 KM provodila su povjerenstva za javne nabave koja su imenovana odlukom Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH (rad ovih povjerenstava je reguliran Pravilnikom o načinu glasovanja i odlučivanja povjerenstva za javne nabave Središnjeg

[75] „Službeni glasnik BiH“, broj 39/14
[76] “Službeni glasnik BiH”, br. 90/15 i 20/15
[77] “Službeni glasnik BiH“ br. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14
[78] “Službeni glasnik BiH“ br. 101/15
[79] broj: 01-02-2-2158/06 od 5. 10. 2006. godine

izbornoga povjerenstva BiH[80]). Svako povjerenstvo donosi Poslovnik povjerenstva za javne nabave.

4.2.2. Logističke i operativne aktivnosti

286. Operativno-logističke aktivnosti predstavljaju strukturiran sustav od određenih međusobno povezanih komponenti koje su predstavljale suštinu operativnih radnji Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH tijekom 2016. godine uz aktivnosti koje su se odnosile na pripremu i organizaciju Lokalnih izbora 2016. godine, kao i aktivnosti za redovito izvršavanje poslova iz nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

287. Nabava je roba i usluga realizirana sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama BiH i Pravilnika o postupku izravnog sporazuma i provedbenim aktima Agencije za javne nabave. Temeljem odluka Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i generalnog tajnika po ovlaštenju Tajništva Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH izvršene su nabave roba i usluga neophodnih za pravodobno i stručno provođenje aktivnosti za pripremu Lokalnih izbora 2016. godine kako slijedi:

- usluge tiskanja i pakiranja glasačkih listića – otvoreni postupak,
- nabava materijala (uredskog materijala za biračka mjesta i ambalažni materijal) (pet lotova) – otvoreni postupak,
- usluge tiskanja i pakiranja izbornog materijala (obrazaca, oznaka za biračka mjesta i kuverata) (četiri lota) – otvoreni postupak,
- usluge poštanske dostave izbornog materijala (na adrese u inozemstvo i dostava izbornog materijala biračima za glasovanje putem pošte) – otvoreni postupak,
- usluge izrade i presnimavanje videospota i audiodžingla (tri lota) – otvoreni postupak,
- usluge transporta izbornog materijala – otvoreni postupak,
- nabava računalne opreme (tri lota) – otvoreni postupak,
- nabava usluga – održavanje infosustava i razvitak novih aplikacija – kompjutorske usluge – otvoreni postupak,
- nabava usluga – produženje redovitih licenci VMWARE licence – konkurentski postupak,
- usluge oglašavanja i medija (tri lota) – otvoreni postupak,
- usluge sanacije zgrade V. faze – otvoreni postupak,
- nabava mrežnih VPN uređaja – otvoreni postupak,
- nabava motornog vozila – konkurentski postupak,
- usluge popravke i servisiranja vozila – konkurentski postupak,
- usluge izdavanja aviokarata – otvoreni postupak,
- ugostiteljske usluge – Aneks II Dio B,
- usluge zakupa opreme (dva lota) – zakup računala i zakup kopir-aparata i mrežnih printera – konkurentski postupak,
- usluge tiskanja priručnika za rad biračkih odbora – konkurentski postupak,
- usluge interneta i usluge povećanja jačine brzine interneta – konkurentski postupak,
- usluge nadzora nad izvođenjem građevinskih radova – konkurentski postupak i
- nabava goriva – konkurentski postupak.

288. Provedeno je 12 otvorenih, 8 konkurentskih postupaka i 1 postupak sukladno Pravilniku o postupku dodjele ugovora iz Aneksa II Dio B Zakona o javnim nabavama, što je ukupno 21 postupak.

[80] broj: 07-2-02-2-397-1/15 od 16. 4. 2015. godine

289. Iz višegodišnjih kapitalnih ulaganja koji se odnose na nabavu opreme i usluga izrade softvera u okviru projekta JIIS BiH provedeni su sljedeći postupci:

- nabava računalne opreme (mrežni uređaji i IPS) za koju je postupak okončan krajem 2015. godine, početkom 2016. godine je zaključen ugovor i isti realiziran,
- nabava računalne i elektromreže u aneksu zgrade Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH koja je okončana krajem 2015. godine i zaključen ugovor s odabranim dobavljačem, ista je realizirana tijekom 2016. godine,
- nabava biling softvera BiH koja je okončana krajem 2015. godine i zaključen ugovor s odabranim dobavljačem, ista je realizirana tijekom 2016. godine,
- nabava softvera „Izrada glavnog projekta JIIS BiH" je realizirana u 2016. godini, po provedenom postupku i ugovoru zaključenim s odabranim dobavljačem u 2015. godini,
- nabava licenciranih softvera – Modul SQL i modul za monitoring, IPS sustav i spam filtering (LOT-1) BiH, koja je okončana krajem 2015. godine i zaključen ugovor s odabranim dobavljačem, realizirana je tijekom 2016. godine,
- nabava licenciranih softvera – HP virtualizacija i WMWare licence za HP blade servere – LOT- 2, okončana je početkom 2016. godine, zaključen ugovor s odabranim dobavljačem i ista je realizirana tijekom 2016. godine,
- nabava softvera – Modul za implementaciju Zakona o financiranju političkih stranaka (LOT – 1) provedena je u prethodnoj godini i zaključen je ugovor s odabranim dobavljačem, realizirana je tijekom 2016. godine i
- nabava softvera Dokument menadžment sustav je provedena i okončana tijekom 2016. godine, zaključen ugovor s odabranim dobavljačem i uslijedila je realizacija ugovora tijekom 2016. i 2017. godine.

290. Iz sredstava donacije Vijeća Europe su izvršene sljedeće nabave: nabava softvera za bazu podataka o certificiranim trenerima predsjednika i članova biračkih odbora; nabava usluga infokampanje za povećanje sudjelovanja žena, osoba starije životne dobi i nacionalnih manjina na „Lokalnim izborima 2016. godine" i nabava usluga tiskanja Priručnika za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016. i Priručnika za promatranje izbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016. godine.

291. U 2016. godini proveden je postupak prodaje osnovnog sredstva – službenog motornog vozila putem javnog poziva za dostavu ponuda koji je objavljen u tri dnevna lista.

292. U Izvještajnom razdoblju proveden je postupak za zakup poslovnog prostora skladišnog tipa putem javnog poziva za dostavu ponuda koji je objavljen u tri dnevna lista radi smještaja skladišta Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i postupak za zakup poslovnog prostora za smještaj Glavnog centra za brojanje (GCB) putem javnog poziva za dostavu ponuda koji je objavljen u tri dnevna lista radi smještaja Glavnog centra za brojanje za provođenje „Lokalnih izbora 2016. godine".

293. Ostale nabave koje su realizirane u 2016. godini uključuju: nabavu metalnih glasačkih kutija; usluge tiskanja obrazaca za registraciju političkih stranaka; sitan inventar i autogume; press clipping; usluge medija (pretplate); mail filtering; registracija i osiguranje vozila; pranje vozila; montaža i demontaža pregradnih zidova i vrata u Glavnom centru za brojanje; nabava usluga tekućeg održavanja elektroinstalacija u GCB; usluge uspostave bežičnog linka u GCB; usluge smještaja delegacija za promatrače, instalacija računalne mreže u GCB, usluge podrške SMS centru, usluge kurirske, ekspresne dostave (brza pošta), usluge dekoracije, usluge zakupa 5 plazma monitora sa stalcima za VGA umrežavanje videosustava, zakup beckdrop konstrukcije sa štapom, zakup motornog vozila s vozačem za

prijevoz delegacija i zakup poslovnog prostora za smještaj Glavnog centra za brojanje; usluge povezivanja SMS-SMPP; nabava četverokanalnog snimača; uredskog namještaja i ostale nabave koje su realizirane primjenom postupka izravnog sporazuma jer je vrijednost nabave bila manja od 6.000,00 KM.

4.2.3. Redovite operativne aktivnosti

294. Redovite operativne aktivnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u 2016. godini su se odnosile na sljedeće poslove:

- kontrola, zavođenje, kompletiranje računa s odlukama, mišljenjem, ugovorom i praćenje realizacije računa s ugovorom, dostavljanje i kompletiranje računa za plaćanje, arhiviranje predmeta;
- izdavanje putnih naloga za službena motorna vozila, kontrola istih i izrada mjesečnih Izvješća za svako vozilo kao i zbirnog Izvješća o uporabi službenih vozila, kartica pojedinačne kontrole za svako vozilo;
- realizaciju nabave materijala, provođenje kroz kartice nabava sitnog inventara po osnovu pokrenutih zahtjeva, izrada prijemnica materijala, praćenje iznosa iz ugovora, izdatnica materijala, zaduženja i razduženja za sitni inventar i osnovna sredstva, izrada zapisnika o prijamu temeljnih sredstava, osiguranje polica putničkog i zdravstvenog osiguranja, nabava polica osiguranja za službena putovanja u inozemstvo.

295. Aktivnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH iz oblasti **rada i radnih odnosa** se odnose na zapošljavanje i personalne poslove državnih službenika i zaposlenika, odnosno obradu podataka za sve službenike i zaposlenike koji su bili zaposleni u prethodnoj godini u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH (broj radnih sati provedenih na poslu; broj sati provedenih na bolovanju, godišnjem odmoru, porodiljnom odsustvu itd.; pregled plaćenih doprinosa i poreza iz plaće i na plaću).

296. Personalni poslovi u 2016. godini su se realizirali kroz sljedeće aktivnosti:

- priprema podataka za mjesečne i godišnje Izvješće Zavodu za statistiku,
- kontinuirana prijava novih zaposlenika i državnih službenika tijekom cijele godine u porezne uprave, slanje upita i odgovora na upite Agenciji za državnu službu BiH, dostavljanje odjelu za MFP podataka o zaposlenim i sve promjene koje su značajne za obračun plaće, kao i pripremanje zbirnih radnih listi iz svih organizacijskih jedinica radi obračuna plaća,
- Redovite mjesečne aktivnosti u svezi obračuna plaća i kompletiranje zbirnih radnih listi,
- testiranje kandidata koji su primljeni na određeno za rad u Glavni centar za brojanje,
- provođenje procedure zapošljavanja i popuna radnih mjesta na određeno vrijeme,
- evidentiranje i popis akata svih primljenih poziva za seminare koje zaprima institucija,
- praćenje troškova telefonskih usluga mobilnih i fiksnih telefona, i priprema rješenja za sva prekoračenja godišnjeg iznosa troškova telefonskih usluga,
- priprema rješenja za godišnje odmore, za plaćena odsustva, potvrde o radnom iskustvu.

297. **Aktivnosti u vezi s Lokalnim izborima 2016. godine** su se odnosile na poslove vezane za:

- realizaciju ugovora i angažiranje zaposlenih na kratkoročne pozicije koje su popunjavane putem *ugovora o djelu* za potrebe Glavnog centra za brojanje (prijam na različite pozicije – oko 403 zaposlenika) i za stručne poslove u Tajništvu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH putem ugovora o djelu;

- obračun plaća i kompletiranje radnih listi zaposlenika na određeno vrijeme, kao i obračunavanje svih ugovora o djelu;
- zapošljavanje dodatnog osoblja u Tajništvu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i u skladištu SIPBiH;
- prijave i odjave 32 nova zaposlenika kod porezne uprave, koji su bili zaposleni po ugovoru o radu na određeno vrijeme u Tajništvu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

Struktura različitih kadrovskih pozicija i kronološka lista aktivnosti za zapošljavanje tijekom 2016. godine je dana u sljedećoj tablici.

Tablica 12. Zaposleni na određeno vrijeme

NAZIV POZICIJE	NADNEVAK ZAPOSLENJA	BROJ IZVRŠITELJA
Referent za obradu podataka	18.5. -30.9.2016.	6
suradnik na pravnim poslovima i poslovima upravnog rješavanja	1.6. -30.12.2016.	3
Suradnik za rad s političkim subjektima	16.5. -30.12.2016.	1
Suradnik na poslovima koordinacije i obrade podataka	16.5. -30.9.2016.	1
Referent za rad s političkim strankama	16.5. -30.9.2016.	2
Referent na infoliniji	16.5. -30.12.2016.	2
Referent na prijamu i obradi mailova i faksova	18.5. -30.9.2016.	5
Zaposlenik na prijamu, skladištenju i distribuciji izbornog materijala	11.7. -9.12.2016.	12

298. Redovite aktivnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u Izvještajnom razdoblju su i poslovi prijama, razvrstavanja, dostavljanja pošte na signiranje, zavođenje, otprema i arhiviranje dokumentacije i korespondencije predmeta (upis, sređivanje i čuvanje dokumenata koji se arhiviraju), vođenje evidencije pečata Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i teklički poslovi.

299. U razdoblju siječanj – prosinac 2016. godine na protokolu u pisarnici u Djelovodnik predmeta i akata, a koji se vodi u elektroničkom obliku, zavedeno je 1.795 predmeta; u Upisnik prvostupanjskih predmeta upravnog postupka je zavedeno 1.512 predmeta; u Upisnik drugostupanjskih predmeta upravnog postupka je zavedeno 62 predmeta; u Djelovodnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu su zavedena 2 akta, u organizacijske jedinice Tajništva je putem internih knjiga zaduženo je 21.756 akata i u Upisnik prvostupanjskih predmeta postupaka javnih nabava zavedeno je 9 predmeta.

300. **Skladište** Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, koje predstavlja posebnu organizacionu cjelinu, nalazi se na posebnoj lokaciji, odvojeno od sjedišta Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, na adresi Kasindolskog bataljona 14, Istočno Sarajevo. U redovitom radu skladište služi za smještaj zaliha izbornog materijala, opreme i inventara Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, Redovite arhive, izborne dokumentacije i iskorištenog glasačkog materijala s prethodnih izbora koji se čuvaju sukladno odobrenoj listi kategorija

registraturne građe s rokovima čuvanja Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i odlukama koje donosi Središnje izborno povjerenstvo BiH.

301. U 2016. godini u skladištu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, pored redovitih, obavljane su i dodatne aktivnosti u svezi pripreme i organiziranja Lokalnih izbora 2016. godine:

- U razdoblju pripremnih aktivnosti koje su prethodile samoj objavi Lokalnih izbora 2016. godine izvršena je reorganizacija skladišnog prostora i pripreme za prijam izbornog materijala. Odstranjen je preostali bezvrijedni registraturni materijal, izvršeno evidentiranje i klasifikacija raspoloživih zaliha materijala, inventara i opreme koji su se mogli upotrijebiti za Lokalne izbore 2016. godine. Iz prostorija Tajništva Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u skladište je prebačen i arhivski materijal i dokumentacija iz ranijeg razdoblja.

- Zbog povećanog obujma posla u skladištu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je zaposleno 12 pomoćnih radnika na vremenski razdoblje od 5 mjeseci i 11 pomoćnih radnika po ugovoru o djelu na vremensko razdoblje od jedan do pet mjeseci. Ovi zaposleni su obavljali poslove pripreme, pakiranja i otpremanja različitog izbornog materijala za biračka mjesta (uredski i potrošni materijal, glasačke kutije[81], paravani, setovi koverti za pakovanje, posteri, obrasci i druga dokumentacija), njegovu primopredaju općinskim/gradskim izbornim Povjerenstvima, a bili su angažirani kao pratitelji transporta pri distribuciji izbornog materijala.

- U skladištu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH vršen je nadzor nad kompletiranjem sadržaja glasačkog materijala po biračkim mjestima i završno pakiranje listića na palete koje su pripremane po općinama/izbornim jedinicama. Glasački listići u skladište su isporučeni u razdoblju od 8. do 11. rujna 2016. godine, u tri dostavna ciklusa, i po prijamu je izvršena njihova klasifikacija, finalna provjera i priprema za dalju isporuku do općinskih/gradskih izbornih povjerenstava. U skladište je ukupno isporučeno 286 paleta s glasačkim listićima u toku redovite isporuke. Pristizanjem prve pošiljke glasačkih listića uspostavljeno je izvanjsko osiguranje skladišta u suradnji s Policijom Republike Srpske i uvedene neophodne sigurnosne mjere kontrole pristupa i ulaska u skladište Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH tijekom 24 sata. Ovaj režim osiguranja trajao je od 1. 9. do 31. 12. 2016. godine, kada su vraćeni svi glasački listići koji su se brojali u Glavnom centru za brojanje i potvrđeni rezultati izbora.

- Uporedo s aktivnostima na pripremi materijala za biračka mjesta, te prijama i kontrole pakiranja glasačkih listića putem javnog tendera izabrana je transportna kompanija „Intereuropa“ iz Sarajeva, kojoj je povjeren posao distribucije glasačkih listića i izbornog materijala za potrebe Lokalnih izbora 2016 godine, a koji se odvijao u više transportnih ciklusa. Ista kompanija je uz pratnju i koordinaciju osoblja skladišta, izvršila prikupljanje glasačkih listića i dokumentacije od općinskih/gradskih izbornih povjerenstava nakon dana izbora, po unaprijed utvrđenom planu prikupljanja i dostave pojedinih kategorija glasačkih listića. Ova kompleksna logistička operacija izvedena je uz pomoć „Operativnog stožera akcije Lokalni izbori 2016“ koji je okupljao policijska tijela u BiH i čija zadaća je bila provođenje i koordinacija operativnih aktivnosti.

5. Informatičko-tehnička podrška radu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH

[81] Nabavljeno je 176 glasačkih kutija, koje su nedostajale zbog povećanja broja biračkih mjesta

302. Najvažnije aktivnosti u smislu informatičko-tehničke podrške, pripremi i provođenju Lokalnih izbora 2016. godine, osim već spomenute aktivnosti oko pripreme presjeka Središnjeg biračkog popisa, predstavlja tehnička priprema Jedinstvenog izbornog informacijskog sustava (JIIS BiH) u svim segmentima.

5.1. Novi pristup tehničkoj obradi rezultata glasovanja

303. S ciljem bržeg i transparentnijeg dobivanja potvrđenih rezultata za Lokalne izbore u BiH 2016. Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo Pravilnik o provođenju izbora koji se odnosi na promjenu procesa unosa i obrade rezultata izbora jer su analize pokazale potrebu za novim pristupom tehničkoj obradi rezultata glasovanja na izborima.

304. Ova izmjena je u bitnome zahtijevala redizajn i promjenu funkcionalnosti nekih modula JIIS BiH zbog promjene poslovnog procesa, odnosno više njih kao i izradu potpuno novih. Prvenstveno se misli na modul unosa podataka u OIP/GIP-ima koji predstavlja jedinstven unos preliminarnih rezultata, njihovu validaciju i generiranje utvrđenih rezultata, zajedno s generiranjem potrebnih Izvješća.

305. Glavni cilj projekta je bio izraditi novi modul za unos podataka o rezultatima izbora koji se provodi u OIP-ima kao integralni dio JIIS BiH. Modul mora zadovoljiti provođenje novog poslovnog procesa koji jedinstveno tretira unos rezultata glasovanja s biračkih mjesta. Primijenjen je jedan unos rezultata na razini OIP/GIP koji se kontrolira, a zatim validira kako bi se dobili finalni rezultati glasovanja, koji u narednim fazama mogu biti procesirani za generiranje zbirnih rezultata glasovanja.

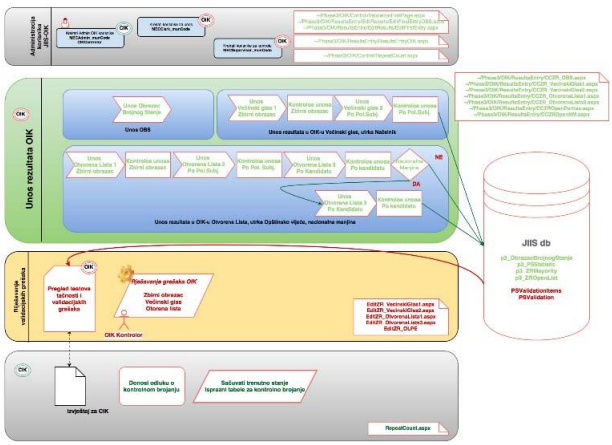

Slika 7. Dijagram funkcionalnih cjelina novog modula

306. Prerađene forme u JIIS BiH, prerađivanje podrazumijeva debug-iranje loGIPe u programskom kodu, kao i u stornim procedurama koje se nalaze u bazi podataka, kao i prilagođavanje izgleda novorazvijenim modulima primjenom bootstrap biblioteke.

- Forma za otvaranje biračkih mjesta
- Forma za zatvaranje biračkih mjesta
- Unos odziva od OIP-a

- Početna forma za kreiranje Izvješća u OIP-u
- Izvješće za odziv
- Izvješće o zatvorenim biračkim mjestima
- Izvješće o otvorenim biračkim mjestima
- Status unosa rezultata – praćenje
- Praćenje grešaka prilikom unosa rezultata u OIP-u
- Početna forma za kreiranje Izvješća za rezultate u OIP-u
- Početna forma za administratora OIP-a
- Forma za administraciju korisnika u OIP-u.

307. Kreiranje novih Izvješća i njihova integracija u postojeći informacijski sustav JIIS BiH, podrazumijeva kreiranje TSQL procedura za prikupljanje podataka, kao i njihovo prikazivanje u Crystal Report Vieweru u okviru formi JIIS BiH, kao i njihovu mogućnost izvoza u pdf, doc, docx, xls formate:

- Izvješće za odziv – OIP
- Izvješće za rezultate po biračkom mjestu – otvorena lista
- Izvješće za rezultate po biračkom mjestu – većinski glas
- Zahtjev za otvaranje vreće i pravilno objedinjavanje utvrđenih rezultata
- Zbirno izvješće za rezultate – većinski glas
- Zbirno izvješće za rezultate – otvorena lista
- Detaljno izvješće Glavne kontrole izbornih rezultata
- Izvješće o izvršenim kontrolnim brojanjima.

Izgled novog modula za unos i kontrolu izbornih rezultata je prikazan na narednim slikama.

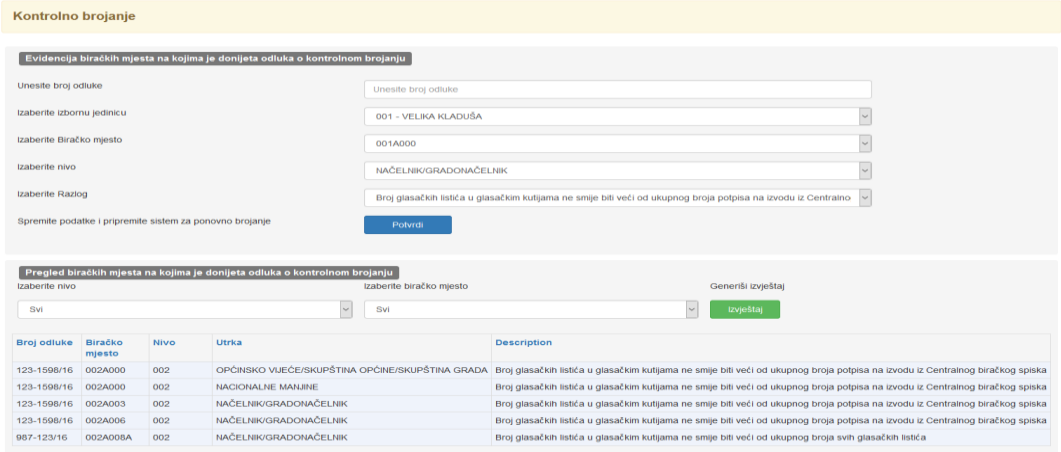

Slika 8. Forma za kontrolno brojanje

Centralna izborna komisija
Jedinstveni izborni informacioni sistem
Moj profil Odjava
Prijavljeni ste kao Vedran Kapor.

Show menu

Praćenje validacija i izmjene podataka od strane OIK-a

Izaberite izbornu jedinicu za koju želite pratiti promjene: 002 - CAZIN

Pregled biračkih mjesta na kojima je došlo do promjene zapisa na ZR obrascu za statistiku

Biračko mjesto	Izbori za	OIK operater	Vrijeme zapisa	1	2	3	A	B	C	D1	D2	D	E	F	
002A000	Načelnik	Vedran Kapor	07.09.2016. 15:20:00	5	5	5	5	5	5	0	0	5	5	5	
002A000	Načelnik	Vedran Kapor	08.09.2016. 17:53:59	20	20	0	2	3	5	0	0	15	20	0	Pregled
002A000	Opštinsko vijeće	Vedran Kapor	08.09.2016. 17:14:09	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
002A000	Opštinsko vijeće	Vedran Kapor	08.09.2016. 17:21:29	170	170	0	10	10	20	100	50	150	170	0	Pregled
002A001	Načelnik	Vedran Kapor	07.09.2016. 15:22:22	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	
002A001	Načelnik	Vedran Kapor	08.09.2016. 11:53:45	33	33	0	1	2	3	0	0	30	33	0	Pregled
002A001	Opštinsko vijeće	Vedran Kapor	07.09.2016. 15:26:39	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
002A001	Opštinsko vijeće	Vedran Kapor	08.09.2016. 16:57:53	152	152	0	1	1	2	100	50	150	152	0	Pregled
002A002	Načelnik	Vedran Kapor	07.09.2016. 15:23:08	2	2	2	2	2	2	0	0	2	2	2	
002A002	Načelnik	Vedran Kapor	08.09.2016. 16:23:21	64	64	0	2	2	4	0	0	60	64	0	Pregled
002A002	Opštinsko vijeće	Vedran Kapor	07.09.2016. 15:28:03	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
002A002	Opštinsko vijeće	Vedran Kapor	08.09.2016. 16:25:48	304	304	0	2	2	4	200	100	300	304	0	Pregled

Slika 9. Praćenje validacije i izmjene podataka – OIP-a

Centralna izborna komisija
Jedinstveni izborni informacioni sistem
Moj profil Odjava
Prijavljeni ste kao Vedran Kapor.

Show menu

Formular rezultata

Nazad | Provjeri | Snimi i završi

OBRAZAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (VEĆINSKI GLAS)

Izbori za	Nivo	Šifra općine	Šifra biračkog mjesta
NAČELNIK/GRADONAČELNIK	CAZIN	002	002A000A

Apsolutna razlika reda 1 i reda 3 nije jednaka redu 3 na ZR-u, test tačnosti I mora biti jednak nuli

Apsolutna razlika kod reda 2 i reda E nije jednako redu F na ZR-u, test tačnosti II mora biti jednak nuli

Red C + red D mora biti jednak redu E na ZR-u

Red A + red B mora biti jednak redu C na ZR-u

ZBIR / ZBROJ GLASOVA

1	Ukupan broj potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska / Središnjeg biračkog popisa (red / redak 5 iz Obrasca za brojno stanje)	5
2	Broj glasačkih listića u glasačkim kutijama	5
3	Test tacnosti / tocnosti red / redak 1 = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku	5
A	Nevažeći neoznačeni glasački listići	5
B	Nevažeći ostali glasački listići	5
C	Ukupan broj nevažećih glasačkih listića (red / redak A + red / redak B)	5
D	Ukupan broj važećih glasova	5
E	Ukupan broj svih glasačkih listića (red / redak C + red / redak D)	5
F	Test tacnosti / tocnosti: red / redak E = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku	5

Unošenje netačnih podataka snosi krivičnu odgovornost!

Slika 10. Forma rezultata – Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (većinski glas)

Centralna izborna komisija
Jedinstveni izborni informacioni sistem
Moj profil Odjava
Prijavljeni ste kao Vedran Kapor.

Show menu

Forma za unos glasova za političke subjekte

Nazad | Provjeri | Snimi i završi

OBRAZAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (VEĆINSKI GLAS)

Izbori za	Nivo	Šifra općine	Šifra biračkog mjesta
NAČELNIK/GRADONAČELNIK	CAZIN	002	002A000A

Red D mora biti jednak sumi glasova

Lista pozicija	Politički subjekt/nezavisni kandidat/koalicija	Kandidat	Ukupno glasova
16	02188 SDA/SBB	HANDANAGIĆ ALMIN	50
232	01701 LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE LABURISTI BIH	BEGANOVIĆ HANIJA	50
316	00882 A-SDA STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	OGREŠEVIĆ NERMIN	50

Unošenje netačnih podataka snosi krivičnu odgovornost!

Slika 11. Forma za unos glasova za političke subjekte
Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (većinski glas)

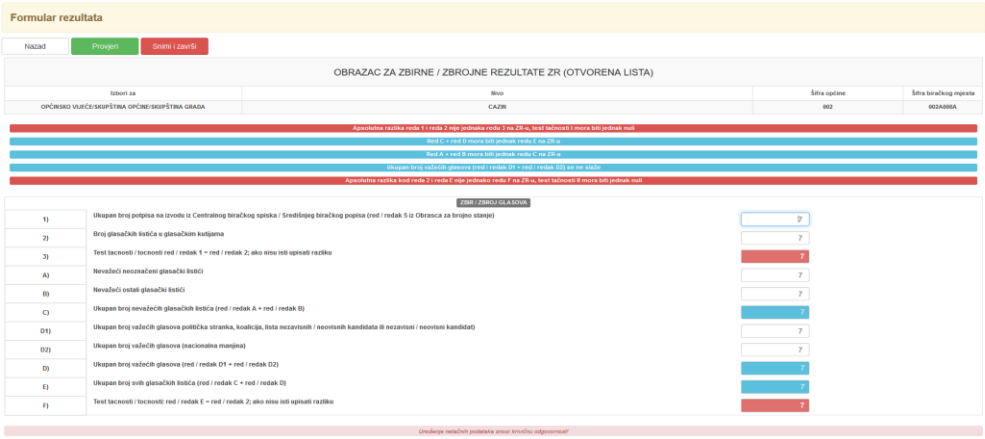

Formular rezultata

Nazad | Provjeri | Snimi i završi

OBRAZAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (OTVORENA LISTA)

Izbori za	Nivo	Šifra općine	Šifra biračkog mjesta
OPĆINSKO VIJEĆE/SKUPŠTINA OPĆINE/SKUPŠTINA GRADA	CAZIN	002	002A006A

Apsolutna razlika reda 1 i reda 2 nije jednaka redu 3 na ZR-u, test tačnosti I mora biti jednak nuli

Red C = red B mora biti jednak redu E na ZR-u

Red A + red B mora biti jednak redu C na ZR-u

Ukupan broj važećih glasova (red / redak D1 + red / redak D2) se ne slaže

Apsolutna razlika kod reda 2 i reda E nije jednako redu F na ZR-u, test tačnosti II mora biti jednak nuli

ZBIR / ZBROJ GLASOVA

1)	Ukupan broj potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska / Središnjeg biračkog popisa (red / redak 5 iz Obrasca za brojno stanje)	7
2)	Broj glasačkih listića u glasačkim kutijama	7
3)	Test tacnosti / tocnosti red / redak 1 = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku	7
A)	Nevažeći neoznačeni glasački listići	7
B)	Nevažeći ostali glasački listići	7
C)	Ukupan broj nevažećih glasačkih listića (red / redak A + red / redak B)	7
D1)	Ukupan broj važećih glasova politička stranka, koalicija, lista nezavisnih / neovisnih kandidata ili nezavisni / neovisni kandidat)	7
D2)	Ukupan broj važećih glasova (nacionalna manjina)	7
D)	Ukupan broj važećih glasova (red / redak D1 + red / redak D2)	7
E)	Ukupan broj svih glasačkih listića (red / redak C + red / redak D)	7
F)	Test tacnosti / tocnosti: red / redak E = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku	7

Unošenje netačnih podataka snosi krivičnu odgovornost!

Slika 12. Formular rezultata
Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista)

Forma za unos glasova za političke subjekte

Nazad | Provjeri | Snimi i završi

OBRAZAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (OTVORENA LISTA)

Izbori za	Nivo	Šifra općine	Šifra biračkog mjesta
OPĆINSKO VIJEĆE/SKUPŠTINA OPĆINE/SKUPŠTINA GRADA	002	CAZIN	002A006A

Red 04 mora biti jednak sumi glasova za političke subjekte

Broj liste	Ime političkog subjekta	Glasova
145	00028 DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH - DNZ	112
212	01698 DEMOKRATSKA FRONTA	12
232	01701 LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE LABURISTI BIH	2
280	00008 SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	5
300	01699 PRVA STRANKA	4
316	00882 A-SDA STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	54
325	01182 SBB - FAHRUDIN RADONČIĆ	6
332	00090 SDA-STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	1
355	00004 STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	1
413	02008 POVRATAK OTPISANIH	321

Unošenje netačnih podataka snosi krivičnu odgovornost!

Slika 13. Forma za unos glasova za političke subjekte
Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista)

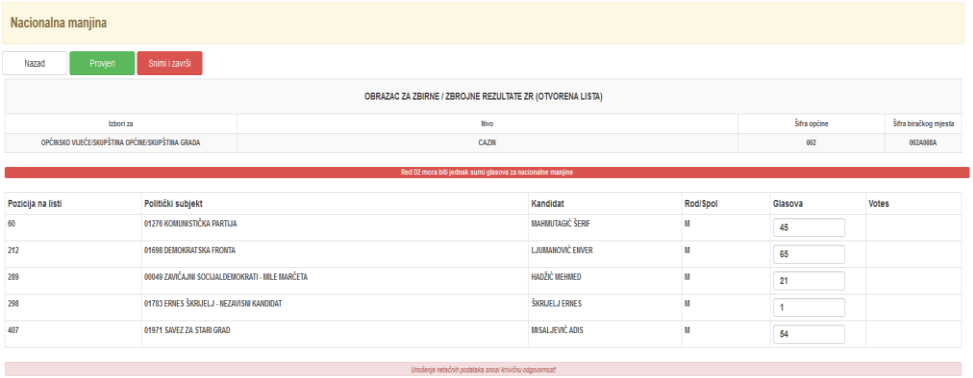

Nacionalna manjina

Nazad | Provjeri | Snimi i završi

OBRAZAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (OTVORENA LISTA)

Izbori za	Nivo	Šifra općine	Šifra biračkog mjesta
OPĆINSKO VIJEĆE/SKUPŠTINA OPĆINE/SKUPŠTINA GRADA	CAZIN	002	002A006A

Red 02 mora biti jednak sumi glasova za nacionalne manjine

Pozicija na listi	Politički subjekt	Kandidat	Rod/Spol	Glasova	Votes
60	01276 KOMUNISTIČKA PARTIJA	MAHMUTAGIĆ ŠERIF	M	45	
212	01698 DEMOKRATSKA FRONTA	LJUMANOVIĆ ENVER	M	65	
289	00049 ZAVIČAJNI SOCIJALDEMOKRATI - MILE MARČETA	HADŽIĆ MEHMED	M	21	
298	01783 ERNES ŠKRIJELJ - NEZAVISNI KANDIDAT	ŠKRIJELJ ERNES	M	1	
407	01971 SAVEZ ZA STARI GRAD	MISALJEVIĆ ADIS	M	54	

Unošenje netačnih podataka snosi krivičnu odgovornost!

Slika 14. Forma – Nacionalne manjine
Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista)

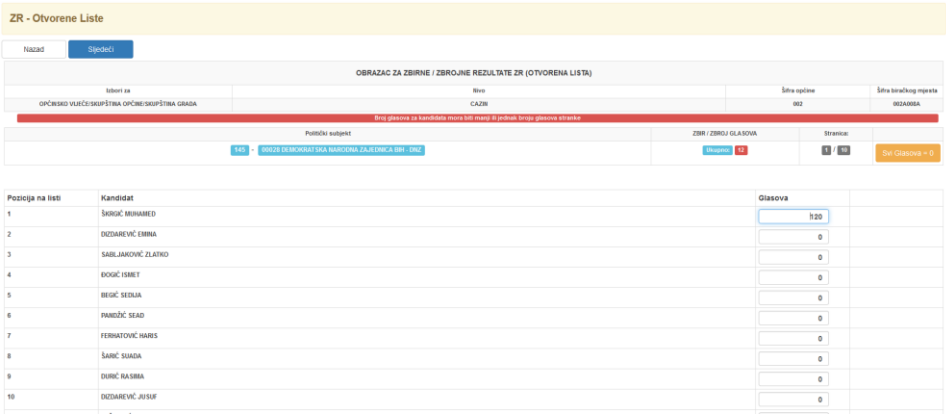

Slika 15. Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista)

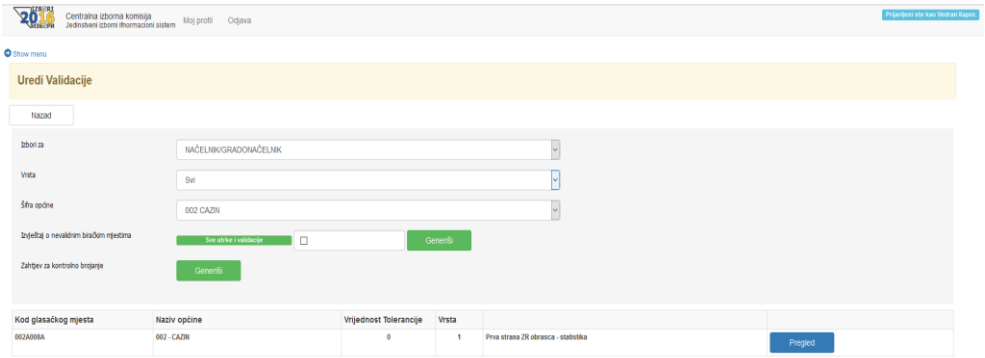

Slika 16. Novi modul za unos i kontrolu izbornih rezultata – „Uredi validacije“

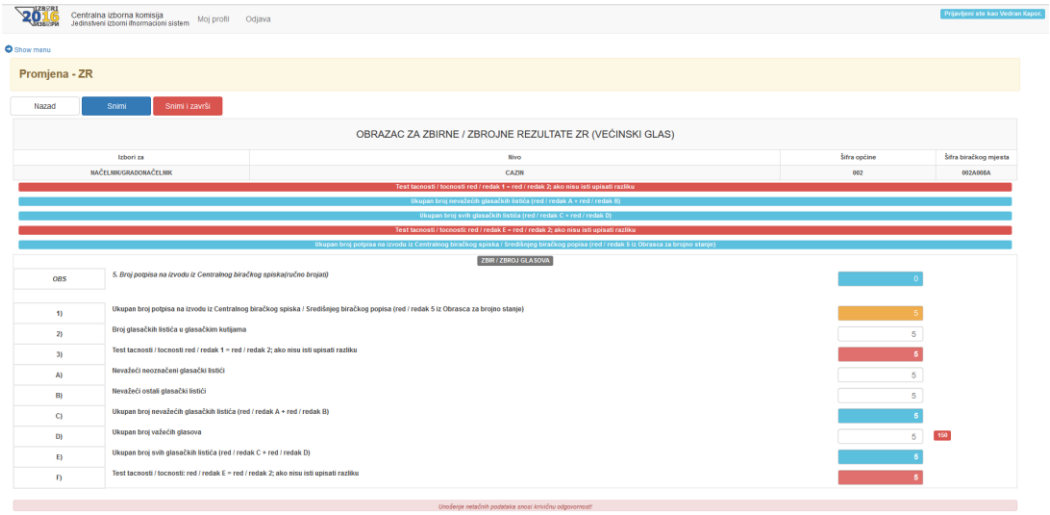

Slika 17. Promjena ZR: Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (većinski glas)

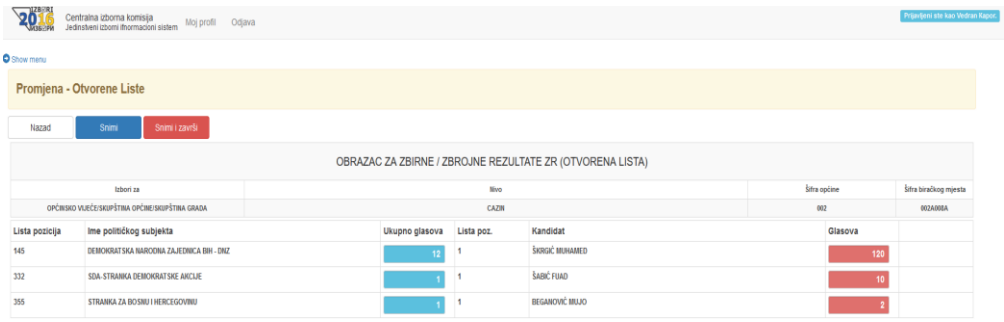

Slika 18. Novi modul za unos i kontrolu izbornih rezultata
Promjena ZR: Obrazac za zbrojne rezultate ZR (otvorena lista)

308. S ciljem provođenja Lokalnih izbora 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je 26. 9. 2016. godine, u terminu od 09.00 do 12.00 sati, a prema instrukciji koju je dostavilo svim izbornim povjerenstvima, organiziralo i provelo probne (testne) izbore. Probni izbori imali su za cilj testiranje svih funkcionalnosti aplikacije JIIS BiH „Unos izbornih rezultata“, kao i provjeru uvezanosti postojećih informatičkih komunikacijskih veza OIP – SIPBiH. Nakon uspješno provedenih probnih izbora aplikacija JIIS BiH „Unos izbornih rezultata“ bila je u potpunosti operativna i spremna za aktivnosti na dan izbora.

5.2. Održavanje internetskog portala Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH

309. Na internetskoj stranici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u 2016. godini zabilježeno je **468.970** korisnika; **1.393.653** sesije **4.598. 179** pregleda po stranici.

310. Implementacija, testiranje i korištenje aplikacije za prikaz rezultata, koja je razvijena u 2015. godini, počela je u 2016. godini. Dizajn web stranice je prilagodljiv svim uređajima (responsivni izgled) i web aplikacija se prilagođava uređaju s kojeg se pristupa (mobitel, tablet itd.), veoma je brza i ne uzima mnogo resursa prilikom učitavanja i pokretanja.

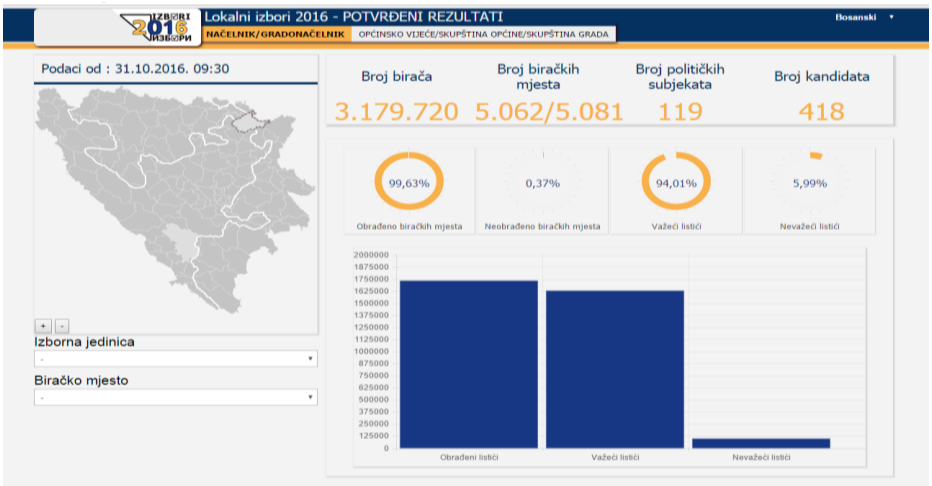

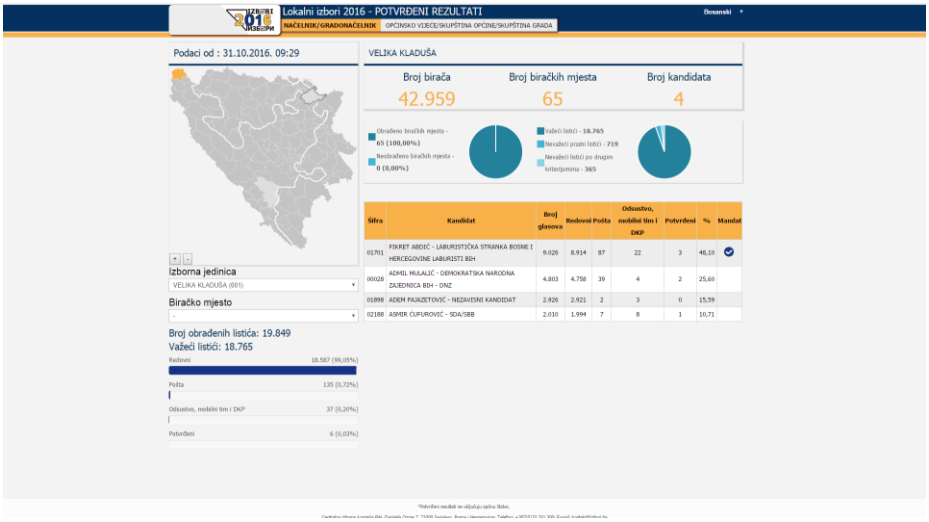

Slika 19. Aplikacija za prikaz rezultata

311. Za vrijeme održavanja **Lokalnih izbora 2016.** web aplikacija je korištena za prikaz rezultata izbora. U razdoblju od 2. do 3. listopada 2016. godine zabilježeno je preko 500 tisuća pregleda.

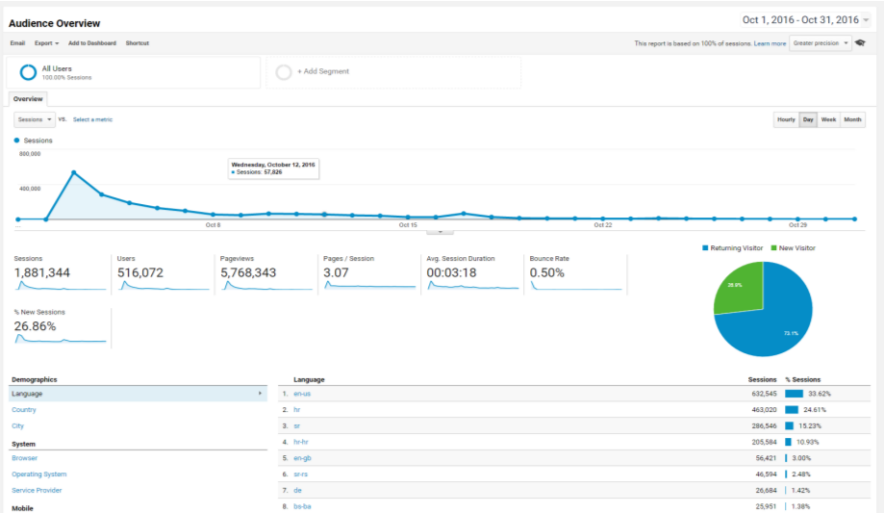

Slika 20. Prikaz pregleda aplikacije

5.3. Grafička priprema dokumentacije

312. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u 2016. godini provodilo i aktivnosti grafičke izrade i pripreme dokumenata, brošura, plakata i drugih akata koji su se odnosili na Lokalne izbore 2016. godine i tekuće poslove.

313. Organizirana je cjelokupna grafička podrška za manifestaciju Promidžba inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora – „Prezentacija upotrebe naprednih tehnologija u izbornom procesu“ koja je održana 9. 2. 2016. godine u Velikoj sali zgrade Parlamentarne skupštine BiH.

Slika 21. Zvanični telop manifestacije
Promidžba inicijative za proglašenje „Svjetskog dana izbora“

314. Izvršeno je grafičko oblikovanje „Izvješća o provođenju zakona iz nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u 2015. godini”.

315. Za potrebe provođenja Lokalnih izbora 2016. Središnje izborno povjerenstvo BiH je uradilo grafičku pripremu sljedećih i dokumenata:
   - Postera „PRIJAVITE SE“
   - Postera „KAKO GLASOVATI“,
   - Priprema, izrada i grafičko oblikovanje postera „BIRAČKO PRAVO“,
   - Postera „KAZNENA ODGOVORNOST“
   - Priprema za tisak GLASAČKIH LISTIĆA,
   - Priprema i grafičko oblikovanje obrazaca za brojno stanje te oblikovanje cjelokupnog tiskanog materijala koji se nalazi na glasačkom mjestu.

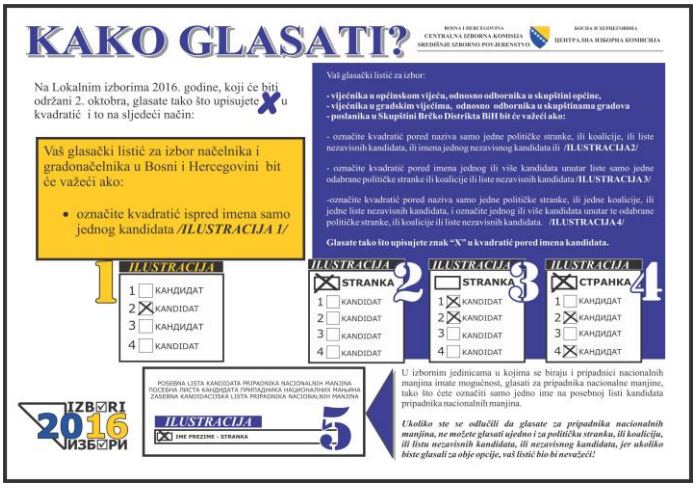

Slika 22. Poster „Kako glasovati“

6. Zaključna razmatranja

316. Fokus aktivnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u 2016. godini je bio na organizaciji i provođenju Lokalnih izbora, pravodobnom donošenju normativnih i provedbenih akata sukladno izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

317. Novine u izbornom procesu u 2016. godini su uključivale sljedeće:

- izmijenjene su procedure dostave osjetljivog izbornog materijala biračima izvan zemlje te je izborni materijal dostavljen preporučenom poštom bez povratnice[82]; Pozitivni učinci dostave izbornog materijala putem preporučene pošte se ogledaju kroz: onemogućavanje zloupotrebe dostave materijala na pogrešne adrese, točna evidencija predate pošte, mogućnost online praćenja pošiljke u državama u kojima je dostupna takva usluga, mogućnost potražnice za poštu koja nije dostavljena odnosno nije vraćena dok se negativni učinci ogledaju kroz višestruko uvećanje troškova slanja; rokove preuzimanja pošiljke ukoliko osoba nije na navedenoj adresi kada poštar dostavlja poštu; tenderska procedura se mora provoditi prema principima međunarodnog razreda; glasački materijal se mora višestruko sortirati i usporava se proces pakiranja pošiljki, također se moraju praviti veze između preporučenog broja RR i osobnih podataka da bi se mogle napraviti otpremne poštanske knjige.
  Zagovaranje skraćenja roka od 150 dana od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora nije moguće ukoliko i dalje ostane obveza dostave izbornog materijala preporučenom poštom za birače koji glasuju putem pošte.

- s ciljem bržeg i transparentnijeg dobivanja potvrđenih rezultata Lokalnih izbora 2016. godine donesen je Pravilnik o provedbi izbora koji se odnosi na promjenu procesa unosa i obrade rezultata izbora. Primijenjen je jedan unos rezultata na razini OIP/GIP koji se kontrolira, a zatim validira kako bi se dobili finalni rezultati glasovanja, koji u narednim fazama mogu biti procesirani za generiranje zbirnih rezultata glasovanja. Pozitivni učinci ovakvog unosa rezultata izbora su vidljivi u činjenici da je Središnje izborno povjerenstvo BiH već naredni dan 3. 10. 2016. godine objavilo rezultate s 95% redovitih biračkih mjesta, međutim, po pitanju ispunjenja primarnog cilja, a to je skraćenja roka za donošenje odluke o utvrđivanju izbornih rezultata, nije postignut očekivani napredak;

- donesen je Naputak o načinu rada i izvješćivanju izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini u okviru nadležnosti iz članka 2.13. Izbornog zakona BiH kojim se nastoji unaprijediti suradnja s OIP/GIP i svaki član Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je zadužen za suradnju s određenim brojem OIP/GIP.

318. S ciljem stvaranja uvjeta za poluprofesionalizaciju izborne administracije u Bosni i Hercegovini i osiguranja resursa za naredne cikluse Središnje izborno povjerenstvo BiH je u 2016. godini kroz projekt predizborne pomoći Vijeća Europe za Lokalne izbore 2016. godine nastojalo osigurati da ključne osobe u biračkom odboru posjeduju znanje o izbornom procesu i kreiralo je elektroničku bazu podataka certificiranih predstavnika izborne administracije. Kreiran je jedinstven i vlastiti materijal za obuku; obukom i certificiranjem trenera stvoreni su dodatni kapaciteti za provođenje obuka, koje organizira Središnje izborno povjerenstvo BiH i izborna povjerenstva. Kvalitet obuka koje su izveli treneri nadgledala su izborna povjerenstva, a rezultiralo je, ako je suditi po broju podnesenih prigovora na rad izborne administracije i odlukom Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o ponovnom brojanju glasačkih listića, smanjenim brojem kršenja izbornih pravila.

Provođenjem informativne kampanje, okviru istog projekta željela se skrenuti pažnja na potrebu većeg uključivanja žena u javni i politički život, povećano sudjelovanje osoba starije životne dobi kao i predstavnika nacionalnih manjina koji na lokalnoj razini imaju mogućnost da biraju svoje predstavnike u općinska vijeća / skupštine općina.

[82] S ciljem provedbe zakonske obveze osobnog glasovanja što je jedan od principa iz Izbornog zakona BiH i dostave osjetljivog izbornog materijala na ime birača, te sukladno preporukama OESS/ODIHR-a i Agencije za zaštitu osobnih podataka

319. Kvaliteta Središnjeg biračkog popisa zavisi od više čimbenika. Središnje izborno povjerenstvo BiH na temelju podataka koje mu dostavlja Agencija za identifikacijske isprave, evidencije i razmjenu podataka, sačinjava izvatke iz biračkog popisa. Međutim, točnost dobivenih podataka zavisi od evidencija matičnih ureda na lokalnoj razini i MUP-ova. Imajući u vidu identificirane probleme u točnosti biračkih popisa postoji potreba za ažuriranjem navedenih podataka i Središnje izborno povjerenstvo BiH će posebnu pažnju u narednom razdoblju posvetiti unaprjeđenju kvaliteta Središnjeg biračkog popisa.

320. Nakon održavanja Lokalnih izbora 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je provelo posredne izbore za Gradsko vijeće Grada Sarajeva i Skupštinu Grada Istočno Sarajevo. Međutim, provođenje posrednih izbora ovisi od konstituiranja općinskih vijeća i skupština općina, a sukladno članku 13.12 Izbornog zakona BiH propisan je rok od 15 dana od dana konstituiranja općinskog vijeća, odnosno skupštine općine u kojemu se vrši izbor članova gradskog vijeća, odnosno skupštine grada. Kašnjenja u formiranju općinskih vijeća odnosno skupština općina rezultirala su kašnjenjem u provedbi posrednih izbora. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo nisu u roku provedeni u Skupštini općine Istočna Ilidža gdje se kasnilo 7 dana i Skupštini općine Istočno Novo Sarajevo gdje se kasnilo 2 dana. Po pitanju posrednih izbora za Gradsko vijeće Grada Sarajeva jedino općinsko vijeće koje je u roku provelo izbore je Općinsko vijeće Novi Grad Sarajevo (8. 12. 2016.) dok su kašnjenja evidentirana u Općinskom vijeću Novo Sarajevo – 7 dana; Općinskom vijeću Centar Sarajevo – 26 dana i Općinskom vijeću Stari Grad Sarajevo – 21 dan.

321. U razdoblju izbornih aktivnosti, sudionici izbornog procesa podnosili su prigovore i žalbe koji se odnose na: odluke Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH kojima je prijava političkog subjekta za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2016. godine bila odbijena ili odbačena; ovjeru kandidata na kandidacijskim listama; odbijanje upisa u Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH; davanje / nedavanje suglasnosti na imenovanje članova izbornog povjerenstva, žalbe na odluku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH o zaključivanju i potvrđivanju Središnjeg biračkog popisa za Lokalne izbore 2016. godine i objavljivanje broja birača za svaku izbornu jedinicu, postupak imenovanja članova biračkih odbora za Lokalne izbore 2016. godine; povredu članka 16.14 stavak (3) Izbornog zakona BiH kojim je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektroničkih i tiskanih medija; povrede izbornog prava u razdoblju izborne kampanje političkih subjekata kršenje izborne šutnje, povrede biračkog prava na dan izbora, ponovno brojanje glasačkih listića, poništenje izbora, odluke o utvrđivanju rezultata posrednih izbora.

322. U svim navedenim fazama izbornog procesa ukupno je izjavljeno 369 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH, od kojih je Sud BiH 367 žalbi odbio ili odbacio i dvije odluke vratio na ponovni postupak, što u postotku iznosi da je 99% odluka Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH potvrđeno.

323. Ponovni izbori u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac za načelnika i općinsko vijeće provedeni su 19. veljače 2017. godine.

324. Središnje izborno povjerenstvo BiH će u narednom razdoblju posvetiti posebnu pažnju unaprjeđenju izbornog zakonodavstva kroz rad u dvije interresorne radne skupine s posebnim fokusom na istraživanja uvođenja adekvatnih novih tehnologija u izborni proces, procjenu kvaliteta biračkih popisa i unaprjeđenje zakonodavstva po odlukama Ustavnog suda BiH.

II. DIO

PROVOĐENJE ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

1. Godišnje Izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja političkih stranaka

1.1. Uvod

325. Središnje izborno povjerenstvo BiH, sukladno odredbama članka 14. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH", broj: 95/12 i 41/16), nadležno je za provođenje odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka. Nadležno je da odluči da li su politička stranka ili druga osoba prekršili odredbe ovoga zakona, kao i da izrekne sankcije bilo kojoj političkoj stranci zbog nepridržavanja navedenih odredbi ili da poduzme odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće nadležnosti, sukladno zakonu.

326. Svaku sumnju o kaznenom djelu koje se može dovesti u vezu s financiranjem političkih stranaka i financiranjem izborne kampanje Središnje izborno povjerenstvo BiH je, sukladno članku 14. stavak (4) ovoga zakona, obvezno prijaviti nadležnom tužiteljstvu i drugim tijelima nadležnim za provođenje zakona.

327. Središnje izborno povjerenstvo BiH uspostavilo je Službu za reviziju financiranja političkih stranaka koja pregleda i kontrolira financijska Izvješća koje podnesu političke stranke i obavlja reviziju financiranja političkih stranaka sukladno ovom zakonu.
Revizija financijskih izvješća političke stranke uključuje izvješće sjedišta stranke i najmanje dvije niže organizacijske cjeline koje odabere Služba za reviziju.

328. Temeljem provedenih aktivnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u oblasti pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka, te izrečenih sankcija političkim strankama, pripremljeno je Izvješće o implementaciji odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka u 2016. godini.

1.2. Pravni okvir

329. Financiranje političkih stranaka u Bosni i Hercegovini je uređeno:

- Zakonom o financiranju političkih stranaka,
- Poglavljem 15. Izbornoga zakona BiH,
- Pravilnikom o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka[83],
- Pravilnikom o predizbornim i postizbornim financijskim Izvješćima političkih subjekata[84].

330. Kontrola i revizija financiranja političkih stranaka uređena je:

- Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka[85].

331. Temeljem članka 14. stavak 1. tada važećeg Zakona o financiranju političkih stranaka[86], Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo Odluku o uspostavljanju Službe za reviziju

[60] „Službeni glasnik BiH", broj 96/13 i 89/16
[84] „Službeni glasnik BiH", broj 96/13
[85] „Službeni glasnik BiH", br. 103/08
[86] „Službeni glasnik BiH", br. 22/00

financijskog poslovanja, broj: 01-07-653/05 od 10. 3. 2005. godine. Naknadnim izmjenama i dopunama Zakona o financiranju, 2010. godine, naziv Službe za reviziju financijskog poslovanja je promijenjen u Službu za reviziju financiranja političkih stranaka.

1.3. Aktivnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH u izvještajnom razdoblju

332. U okviru provođenja Zakona o financiranju političkih stranaka, Središnje izborno povjerenstvo BiH je u 2016. godini poduzelo niz aktivnosti i realiziralo ključne zadaće kojima je utvrđivana zakonitost financiranja političkih stranaka, postignuta transparentnost financiranja i realiziralo je ključne radnje koje reguliraju legalitet financiranja političkih stranaka. Te aktivnosti se odnose na:

1.3.1. Prijam financijskih izvješća političkih stranaka

333. Političke stranke su, sukladno odredbama članka 12. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, dužne voditi evidenciju o svojim prihodima i rashodima i Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnositi financijsko izvješće za svaku poslovnu godinu. Financijsko izvješće političke stranke podnose do 31. ožujka naredne godine, u formi koju je odobrilo Središnje izborno povjerenstvo BiH.

334. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u potpunosti ovlašteno da provodi i izvršava odredbe članka 12. Zakona o financiranju političkih stranaka na način kako je to predviđeno Izbornim zakonom BiH.

335. Sukladno svojim nadležnostima, Središnje izborno povjerenstvo BiH je:

a) izvršilo prijam godišnjih financijskih izvješća za 2015. godinu koje je podnijelo 119 političkih stranaka. Izvješće za 2015. godinu, od ukupno 136 političkih stranaka, koliko ih je sa 31. 12. 2015. godine bilo na evidenciji Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, u zakonom propisanom roku (do 31. 3. 2016. godine) podnijelo je 105 političkih stranaka, dok je 14 stranaka izvješće podnijelo sa zakašnjenjem, odnosno nakon što im je Središnje izborno povjerenstvo BiH uputilo urgenciju za dostavljanje istih, čime im je sukladno odredbi iz članka 14. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranka dalo priliku da prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, dobrovoljno postupe i podnesu financijska izvješća. Izvješće nije podnijelo 17 političkih stranaka. Dvije (2) političke stranke, od kojih je jedna podnijela izvješće za 2015. godinu, kod nadležnih sudova su pokrenule postupak za njihovo brisanje iz sudskog registra.

336. Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo zaključak da se kod sedam (7) političkih stranaka, koje nisu podnijele financijsko izvješće, izvrši revizija poslovanja na terenu u prostorijama stranaka, sukladno odredbama članka 10. stavak (8) Zakona o financiranju političkih stranaka. Za devet (9) političkih stranaka, koje duže razdoblje ne podnose financijska izvješća i ne sudjeluju na izborima, donesen je zaključak da se upute prijedlozi nadležnim sudovima za njihovo brisanje iz sudskog registra. To su: Hrvatska narodna zajednica, Ekološka stranka E5 – Zeleni, Nova građanska inicijativa – Kozarac, Partija pravog puta, HNZ 1908 – Kotor-Varoš, Neovisna lista – Za moj grad, Složna narodna stranka, Partija ekonomske i socijalne pravde i Unija socijaldemokrata – Unija za sve nas.

337. Političke stranke u 2015. godini su se financirale iz sljedećih izvora: članarina (7,00%), priloga fizičkih osoba (5,76%), priloga pravnih osoba (0,65%), prihoda od imovine

političkih stranaka (3,32%), prihoda od poklona i usluga što ih stranka nije imala obvezu platiti (1,53%), prihoda iz proračuna (81,32%) i ostalih prihoda (0,42%) od ukupno ostvarenih prihoda, kao što je prikazano u narednim Tablicama:

Tablica 1. Pregled izvora financiranja političkih stranaka u 2015. godini

(1) Prihodi	**Iznos (KM)**	**Struktura**
Članarina	1.470.693,05	7,00 %
Prilozi fizičkih osoba	1.209.632,27	5,76 %
Prilozi pravnih osoba	136.491,00	0,65 %
Prihodi od imovine političkih stranaka	697.672,41	3,32 %
Prihodi od poklona i usluga što ih stranka nije imala obvezu platiti	322.343,54	1,53 %
Prihodi iz proračuna	17.089.702,35	81,32 %
Ostali prihodi	87.875,64	0,42 %
Ukupan prihod	**21.014.410,26**	**100,00 %**
(2) Kreditno zaduženje	**2.224,98**	**0,00 %**
UKUPNI IZVORI FINANCIRANJA	**21.016.635,24**	**100,00 %**

Tablica 2. Struktura izvora financiranja političkih stranaka u 2015. godini
(prema podatcima koje su stranke iskazale u godišnjim financijskim Izvješćima)

Red br.	Kod	Naziv političke stranke	Članarina	Prilozi fizičkih osoba	Prilozi pravnih osoba	Prihodi od imovine u vlasništvu stranke	Dobit od prav. osobe u vlasn. stranke	Prihodi od poklona što ih stranka nije imala obvezu platiti	Prihodi iz proračuna	Prihodi od izd. djelatn. prodaje prop. materijala	Ostali prihodi	**Ukupan prihod političke stranke**	Kreditno zaduženje	Struktura prihoda									
														Članarina	Prilozi fizičkih osoba	Prilozi pravnih osoba	Prihodi od imovine u vlasništvu stranke	Dobit od prav. osobe u vlasn. stranke	Prihodi od poklona što ih stranka nema obvezu platiti	Prihodi iz proračuna	Prihodi od izd. djelatn. prodaje prop.	Ostali prihodi	**Ukupno**
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1.	090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	95.542,93	532.949,73	25.150,00	61.736,62	0,00	22.377,69	3.285.974,87	0,00	25.631,54	**4.049.363,38**	0,00	2,4%	13,2%	0,6%	1,5%	0,0%	0,6%	81,1%	0,0%	0,6%	100%
2.	008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BiH	395.979,50	53.824,00	11.460,00	610.525,59	0,00	0,00	1.838.002,50	0,00	570,00	**2.910.361,59**	0,00	13,6%	1,8%	0,4%	21,0%	0,0%	0,0%	63,2%	0,0%	0,0%	100%
3.	027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BiH	73.101,74	313.550,10	2.000,00	138,14	0,00	2.300,00	1.439.738,17	0,00	38.296,20	**1.869.124,35**	0,00	3,9%	16,8%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%	77,0%	0,0%	2,0%	100%
4.	515	STRANKA NEOVISNIH SOCIJALDEMOKRATA-SNSD	311.455,47	0,00	300,00	1.200,99	0,00	0,00	1.485.061,16	0,00	5.767,03	**1.803.784,65**	0,00	17,3%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	82,3%	0,0%	0,3%	100%
5.	1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BiH – Fahrudin Radončić	42.232,42	9.120,00	50.094,00	0,00	0,00	12.422,88	1.496.806,60	0,00	0,00	**1.610.675,90**	0,00	2,6%	0,6%	3,1%	0,0%	0,0%	0,8%	92,9%	0,0%	0,0%	100%
6.	018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	311.158,25	14.860,00	3.870,00	17.791,58	0,00	25.361,91	1.120.801,47	0,00	8.708,65	**1.502.551,86**	0,00	20,7%	1,0%	0,3%	1,2%	0,0%	1,7%	74,6%	0,0%	0,6%	100%
7.	1698	DEMOKRATSKA FRONTA - Željko Komšić	24.075,76	103.052,45	371,00	0,00	0,00	33.434,00	825.443,36	0,00	0,00	**986.376,57**	0,00	2,4%	10,4%	0,0%	0,0%	0,0%	3,4%	83,7%	0,0%	0,0%	100%
8.	461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	35.882,81	1.000,00	0,00	0,00	0,00	8.247,65	543.709,45	0,00		**588.839,91**	0,00	6,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	1,4%	92,3%	0,0%	0,0%	100%
9.	440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	30.815,61	24.535,84	2.850,00	2,41	0,00	21.945,73	501.679,53	0,00	707,34	**582.536,46**	0,00	5,3%	4,2%	0,5%	0,0%	0,0%	3,8%	86,1%	0,0%	0,1%	100%
10.	769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	1.582,20	1.907,79	3.000,00	12,27		9.840,00	529.718,35	0,00	6.858,18	**552.918,79**	0,00	0,3%	0,3%	0,5%	0,0%	0,0%	1,8%	95,8%	0,0%	1,2%	100%
11.	004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	14.433,00	10.127,90	700,00	527,23	0,00	819,00	518.344,10	0,00	0,00	**544.951,23**	3,98	2,6%	1,9%	0,1%	0,1%	0,0%	0,2%	95,1%	0,0%	0,0%	100%
12.	074	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	16.990,05	25.740,38	17.990,00	844,22	0,00	24.261,65	351.221,55	0,00	0,00	**437.047,85**	2.000,00	3,9%	5,9%	4,1%	0,2%	0,0%	5,6%	80,4%	0,0%	0,0%	100%
13.	001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA - Sefer Halilović	16.691,08	1.826,00	0,00	0,00	0,00	8.363,52	388.572,79	0,00	0,25	**415.453,64**	0,00	4,0%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	2,0%	93,5%	0,0%	0,0%	100%
14.	877	NAŠA STRANKA	1.251,73	0,00	0,00	0,00	0,00	2.304,00	406.366,75	0,00	0,00	**409.922,48**	0,00	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%	99,1%	0,0%	0,0%	100%
15.	502	NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	0,00	17.910,00	0,00	863,24	0,00	2.760,00	288.052,84	0,00	0,00	**309.586,08**	0,00	0,0%	5,8%	0,0%	0,3%	0,0%	0,9%	93,0%	0,0%	0,0%	100%

16.	882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI A-SDA	0,00	36.036,10	0,00	0,00	0,00	0,00	259.290,82	0,00	6,73	**295.333,65**	0,00	0,0%	12,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	87,8%	0,0%	0,0%	100%
17.	1718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	0,00	2.058,00	0,00	0,00	0,00	13.150,00	257.903,00	0,00	0,00	**273.111,00**	0,00	0,0%	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	4,8%	94,4%	0,0%	0,0%	100%
18.	036	BOSS - BOSANSKA STRANKA Mirnes Ajanović	0,00	0,00	0,00	6,88	0,00	0,00	159.893,95	0,00	0,00	**159.900,83**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
19.	1701	LABURISTIČKA STRANKA BiH	1.666,50	10.924,67	50,00	13,65	0,00	10.493,10	126.524,39	0,00	0,00	**149.672,31**	0,00	1,1%	7,3%	0,0%	0,0%	0,0%	7,0%	84,5%	0,0%	0,0%	100%
20.	513	STRANKA PENZIONERA - UMIROVLJENIKA BiH	87.234,00	0,00	300,00	32,70	0,00	2.461,20	51.204,10	0,00	0,00	**141.232,00**	0,00	61,8%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	1,7%	36,3%	0,0%	0,0%	100%
21.	734	HRVATSKA STRANKA PRAVA BiH	0,00	680,00	0,00	1,55	0,00	23.388,52	106.769,99	0,00	0,00	**130.840,06**	0,00	0,0%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	17,9%	81,6%	0,0%	0,0%	100%
22.	016	SRPSKA RADIKALNA STRANKA REPUBLIKE SRPSKE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.066,00	94.611,84	0,00	0,00	**104.677,84**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,6%	90,4%	0,0%	0,0%	100%
23.	730	SOCIJALDEMOKRATSKA UNIJA BiH	0,00	140,00	0,00	0,00	0,00	0,00	93.709,46	0,00	0,00	**93.849,46**	0,00	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,9%	0,0%	0,0%	100%
24.	1728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	91.676,55	0,00	0,00	**91.676,55**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
25.	1694	STRANKA NAPREDNA SRPSKA	0,00	750,00	0,00	1.500,00	0,00	0,00	68.851,20	0,00	0,00	**71.101,20**	0,00	0,0%	1,1%	0,0%	2,1%	0,0%	0,0%	96,8%	0,0%	0,0%	100%
26.	561	NARODNA DEMOKRATSKA STRANKA	2.649,00	0,00	0,00	305,00	0,00	2.800,00	64.060,00	0,00	150,00	**69.964,00**	0,00	3,8%	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%	4,0%	91,6%	0,0%	0,2%	100%
27.	1190	STRANKA DIJASPORE BOSNE I HERCEGOVINE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	69.869,58	0,00	0,00	0,00	**69.869,58**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
28.	1270	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	61.448,21	0,00	0,00	**61.948,21**	0,00	0,0%	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,2%	0,0%	0,0%	100%
29.	1882	TUZLANSKA ALTERNATIVA	114,00	8.557,00	9.702,00	0,00	0,00	0,00	42.420,00	0,00	0,00	**60.793,00**	0,00	0,2%	14,1%	16,0%	0,0%	0,0%	0,0%	69,8%	0,0%	0,0%	100%
30.	1181	DEMOKRATSKA PARTIJA - Dragan Čavić	0,00	1.274,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	57.962,00	0,00	0,00	**60.436,00**	0,00	0,0%	2,1%	0,0%	0,0%	0,0%	2,0%	95,9%	0,0%	0,0%	100%
31.	028	DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BiH	0,00	9.695,00	0,00	0,00	0,00	0,00	39.401,62	0,00	183,05	**49.279,67**	0,00	0,0%	19,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	80,0%	0,0%	0,4%	100%
32.	455	LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA BiH	0,00	950,00	2.134,00	0,00	0,00	0,00	42.005,78	0,00	0,00	**45.089,78**	0,00	0,0%	2,1%	4,7%	0,0%	0,0%	0,0%	93,2%	0,0%	0,0%	100%
33.	279	PARTIJA UJEDINJENIH PENZIONERA	570,00	1.197,00	3.930,00	0,00	0,00	1.619,28	36.757,09	0,00	0,00	**44.073,37**	0,00	1,3%	2,7%	8,9%	0,0%	0,0%	3,7%	83,4%	0,0%	0,0%	100%
34.	1730	SRPSKA RADIKALNA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,53	0,00	1.722,18	41.350,80	0,00	0,00	**43.073,51**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,0%	96,0%	0,0%	0,0%	100%
35.	366	HRVATSKI NARODNI SAVEZ BIH	0,00	0,00	0,00	1.923,46	0,00	0,00	39.893,81	0,00	0,00	**41.817,27**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	4,6%	0,0%	0,0%	95,4%	0,0%	0,0%	100%
36.	1200	SRPSKA NAPREDNA STRANKA	3.840,00	730,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30.187,91	0,00	0,00	**34.757,91**	0,00	11,0%	2,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	86,9%	0,0%	0,0%	100%

37.	005	HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BiH	0,00	0,00	0,00	1,71	0,00	1.200,18	33.289,84	0,00	0,00	**34.491,73**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,5%	96,5%	0,0%	0,0%	100%
38.	732	SRPSKI RADIKALNA STRANKA dr. Vojislav Šešelj	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29.741,47	0,00	0,00	**29.741,47**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
39.	1272	LISTA ZA BUGOJNO	0,00	284,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28.060,00	0,00	0,00	**28.344,00**	0,00	0,0%	1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,0%	0,0%	0,0%	100%
40.	1714	HRVATSKI SAVEZ HKDU - HRAST	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	600,00	23.160,00	0,00	0,00	**23.760,15**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,5%	97,5%	0,0%	0,0%	100%
41.	1186	NOVA SOCIJALISTIČKA PARTIJA	0,00	0,00	1.050,00	0,00	0,00	0,00	21.867,00	0,00	0,00	**22.917,00**	0,00	0,0%	0,0%	4,6%	0,0%	0,0%	0,0%	95,4%	0,0%	0,0%	100%
42.	1188	POSAVSKA STRANKA	0,00	339,51	0,00	3,63	0,00	0,00	21.453,45	0,00	0,00	**21.796,59**	0,00	0,0%	1,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	98,4%	0,0%	0,0%	100%
43.	1290	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15.558,29	0,00	0,00	**15.558,29**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
44.	1256	NAPREDNA DEMOKRATSKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15.030,00	0,00	0,00	**15.030,00**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
45.	1177	STRANKA ZA NAROD BOSNE I HERCEGOVINE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500,00	14.378,94	0,00	0,00	**14.878,94**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,4%	96,6%	0,0%	0,0%	100%
46.	1703	HRVATSKA NEOVISNA LISTA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13.590,00	0,00	0,00	**13.590,00**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
47.	1276	KOMUNISTIČKA PARTIJA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12.511,00	0,00	0,00	**12.511,00**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
48.	1015	KLADUŠKA STRANKA PRIVREDNOG PROSPERITETA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.907,87	10.410,66	0,00	0,00	**12.318,53**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	15,5%	84,5%	0,0%	0,0%	100%
49.	1264	NAPREDNA SRPSKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11.988,46	0,00	0,00	**11.988,46**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
50.	1708	STRANKA PRAVEDNE POLITIKE	0,00	10.195,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**10.195,00**	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
51.	003	STRANKA ZA SREDNJE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	576,00	8.340,00		0,00	**8.916,00**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,5%	93,5%	0,0%	0,0%	100%
52.	1709	STRANKA ZA BOLJE GORAŽDE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6.714,05	0,00	0,00	**6.714,05**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
53.	866	STRANKA UDRUŽENIH NEOVISNIH DEMOKRATA BiH	0,00	150,00	0,00	0,00	0,00	861,60	5.233,10	0,00	0,00	**6.244,70**	0,00	0,0%	2,4%	0,0%	0,0%	0,0%	13,8%	83,8%	0,0%	0,0%	100%
54.	1241	HRVATSKA STRANKA PRAVA HERCEG-BOSNE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.590,00	3.879,00	0,00	0,00	**5.469,00**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	29,1%	70,9%	0,0%	0,0%	100%
55.	1707	REGIONALNI DEMOKRATSKI SAVEZ TUZLA	0,00	5.462,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**5.462,00**	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
56.	1254	NOVI POKRET BOSNE I HERCEGOVINE	0,00	160,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.569,46	0,00	0,00	**4.729,46**	0,00	0,0%	3,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	96,6%	0,0%	0,0%	100%
57.	1178	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR.ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE	0,00	310,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.000,00	0,00	0,00	**4.310,00**		0,0%	7,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	92,8%	0,0%	0,0%	100%

58.	1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	620,00	3.550,00	40,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**4.210,00**	0,00	14,7%	84,3%	1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
59.	1008	POKRET ZA NAŠ GRAD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	600,00	3.490,00	0,00	0,21	**4.090,21**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	14,7%	85,3%	0,0%	0,0%	100%
60.	724	POKRET ZA TREBINJE	200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	300,00	3.462,00	0,00	0,00	**3.962,00**	0,00	5,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,6%	87,4%	0,0%	0,0%	100%
61.	020	GRAĐANSKA DEMOKRATSKA STRANKA BiH	0,00	1.766,00	0,00	240,00	0,00	0,00	1.013,98	0,00	0,00	**3.019,98**	0,00	0,0%	58,5%	0,0%	7,9%	0,0%	0,0%	33,6%	0,0%	0,0%	100%
62.	1268	STRANKA ZA EVROPSKO SARAJEVO	0,00	1.460,00	800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**2.260,00**	0,00	0,0%	64,6%	35,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
63.	1003	NEOVISNA STRANKA dr. Mihajlo Tovirac	12,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.212,00	0,00	0,00	**2.224,00**	0,00	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,5%	0,0%	0,0%	100%
64.	1257	HRVATSKA ČISTA STRANKA PRAVA BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.170,00	0,00	0,00	**2.170,00**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
65.	1722	SNAGA NARODA	0,00	750,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	0,00	0,00	0,00	**1.950,00**	0,00	0,0%	38,5%	0,0%	0,0%	0,0%	61,5%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
66.	1179	SAVEZ ZA DEMOKRATSKU SRPSKU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.926,00	0,00	0,00	**1.926,00**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
67.	0	POLITIČKA ORGANIZACIJA E-STRANKA GRAĐANA	0,00	414,00	0,00	0,02	0,00	1.200,00	0,00	0,00	0,00	**1.614,02**	0,00	0,0%	25,7%	0,0%	0,0%	0,0%	74,3%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
68.	520	BOSANSKOHERCEGOVAČKA NARODNA STRANKA	0,00	195,80	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	804,90	**1.500,70**	0,00	0,0%	13,0%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	53,6%	100%
69.	983	POKRET ZA PRNJAVOR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.448,97	0,00	0,00	**1.448,97**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
70.	1250	STRANKA SOCIJALNE SIGURNOSTI SRPSKIH BORACA	1.280,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**1.280,00**	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
71.	1017	NARODNA STRANKA (POKRET ZA BROD)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.096,00	0,00	0,00	**1.096,00**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
72.	521	HRVATSKA DEMOKRATSKA UNIJA BiH	0,00	0,00	0,00	0,73	0,00	0,00	1.071,00	0,00	0,00	**1.071,73**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	99,9%	0,0%	0,0%	100%
73.	1252	SNAGA EKONOMSKOG POKRETA U BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	976,00	0,00	0,00	**976,00**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
74.	059	NOVI DEMOKRATSKI POKRET RUDO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	866,00	0,00	0,00	**866,00**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
75.	1217	STRANKA ZA OPĆINU OLOVO	550,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**550,11**	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
76.	1271	STRANKA MLADIH ZA PROMJENE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	529,40	0,00	0,00	**529,40**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
77.	1269	RADNIČKA PARTIJA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	480,00	0,00	0,00	0,00	**480,00**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
78.	0	NOVA ALTERNATIVA	60,00	300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**360,00**	0,00	16,7%	83,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%

79.	1007	SNAGA BOSNE	150,00	0,00	0,00	0,00	0,00	120,00	0,00	0,00	0,00	**270,00**	0,00	55,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	44,4%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
80.	049	ZAVIČAJNI SOCIJALDEMOKRATI - MILE MARČETA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	250,27	0,00	0,00	**250,27**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
81.	0	DEMOKRATSKA STRANKA FEDERALISTA	220,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**220,00**	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
82.	0	SRPSKA ALTERNATIVA	0,00	0,00	200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**200,00**	0,00	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
83.	1262	PRIVREDNI NARODNI POKRET BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	191,56	**191,56**	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100%
84.	1010	POKRET ZA SEMBERIJU	160,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**160,00**	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
85.	1723	SOCIJALDEMOKRATSKI FRONT BiH	0,00	130,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**130,00**	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
86.	1711	DEMOKRATSKA OBITELJSKA STRANKA	0,00	120,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**120,00**	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
87.	0	UDAR LJEVICE	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**100,00**	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
88.	1989	UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BiH	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**100,00**	0,00	0,00%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
89.	1699	PRVA BOSANSKO-HERCEGOVAČKA STRANKA	75,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**75,00**	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
90.	1291	REFORMSKA STRANKA	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**50,00**	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
91.	0	SRPSKA NAPREDNA STRANKA – IZVORNA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
92.	0	STRANKA NOVOG PUTA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
93.	017	HRVATSKA STRANKA PRAVA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
94.	026	STRANKA SPAS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
95.	032	DEMOKRATSKA STRANKA INVALIDA BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
96.	073	SELJAČKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
97.	370	KONGRESNA NARODNA STRANKA ZAŠTITE PRAVA BORACA I GRAĐANA - PRAVDE I MORALA BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
98.	408	UJEDINJENA HRVATSKA STRANKA PRAVA BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
99.	518	HRVATSKI PRAVAŠKI BLOK BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										

100.	574	RADNIČKO-KOMUNISTIČKA PARTIJA BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
101.	722	NOVA DEMOKRATIJA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
102.	725	PARTIJA PRIVREDNOG PROGRESA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
103.	761	NEOVISNA DEMOKRATSKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
104.	762	BH SLOBODNI DEMOKRATI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
105.	879	EKOLOŠKA PARTIJA REPUBLIKE SRPSKE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
106.	996	EKOLOŠKA DEMOKRATSKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	220,00										
107.	1004	STRANKA PRAVDE I RAZVITKA BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
108.	1018	STRANKA ZA MLADOST, RAZVITAK I BUDUĆNOST	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
109.	1021	NARODNA STRANKA NOVI GRAD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
110.	1247	NEOVISNA LISTA „ZA KUPRES“	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
111.	1706	SAVEZ ZA NOVU POLITIKU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
112.	1184	TVOJA I MOJA STRANKA U BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
113.	930	BOŠNJAČKA SELJAČKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
114.	1006	PARTIJA SOCIJALNE PRAVDE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
115.	000	STRANKA REGIJE LIVNO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
116.	2078	ČAPLJINSKA NEOVISNA STRANKA-ČAPLJINA U SRCU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
117.	000	PRVA MOSTARSKA PARTIJA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
118.	516	STRANKA DEVIZNIH ŠTEDIŠA RS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00										
		UKUPNI PRIHODI POLITIČKIH STRANAKA	**1.470.693,05**	**1.209.632,27**	**136.491,00**	**697.672,41**	**0,00**	**322.343,54**	**17.089.702,35**	**0,00**	**87.875,64**	**21.014.410,26**	**2.224,98**	**7,0%**	**5,7%**	**0,6%**	**3,3%**	**0,0%**	**1,5%**	**81,3%**	**0,0%**	**0,4%**	**100,0%**

b) Prikupljeni su podatci o sredstvima koja su iz proračuna isplaćena političkim subjektima u 2015. godini. Prema podatcima koji su dostavljeni na zahtjev Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, planirana su izdvajanja iz proračuna svih razina vlasti u Bosni i Hercegovini za financiranje političkih subjekata u 2015. godini, u iznosu od 18.583.888,93 KM, dok su ista isplaćena u postotku od 94,70% i iznose **17.598.730,98** KM, kao što je prikazano u Tablici 3. i predstavljeno na grafikonu 1.

Tablica 3. Proračunska izdvajanja za političke subjekte u 2015. godini

Proračun/razina vlasti	**Iznos uplaćenih sredstva (KM)**	**Struktura financiranja**
Proračuni općina/opština i gradova temeljnih izbornih jedinica	6.689.372,25	38,01%
Proračuni gradova	334.876,68	1,90%
Brčko Distrikt BiH	199.999,97	1,14%
Proračuni kantona/županija	3.540.079,76	20,12%
Proračun Federacije BiH	2.775.000,03	15,77%
Proračun Republike Srpske	3.129.999,96	17,79%
Proračun BiH (isplaćeno političkim strankama)	570.281,47	3,24 %
Proračun BiH (utrošeno za rad klubova)	359.120,86	2,03 %
UKUPNO	**17.598.730,98**	**100,00 %**

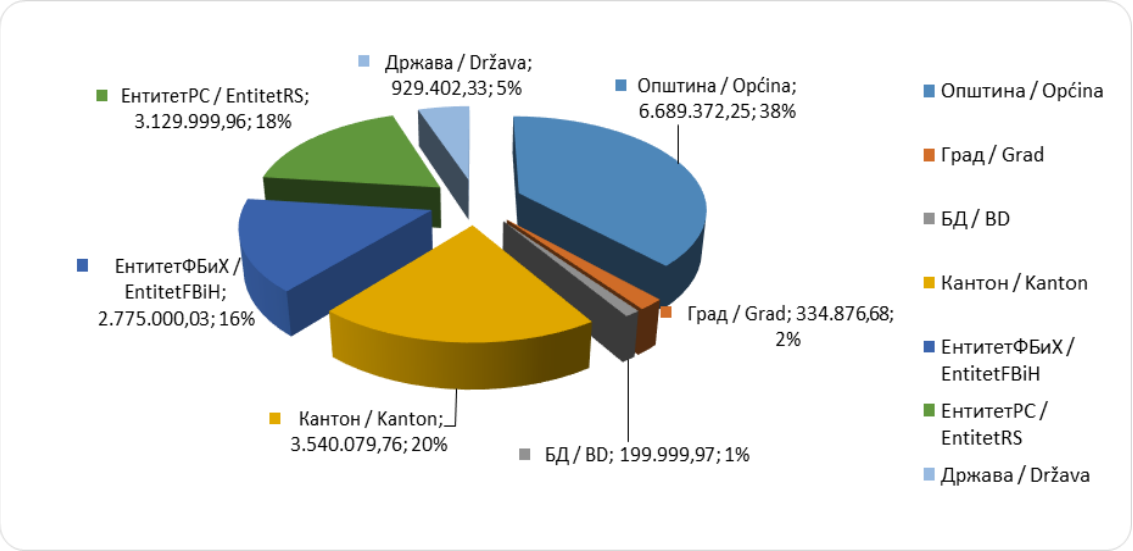

Grafikon 1: Prikaz strukture proračunskih izdvajanja za političke subjekte u 2015. godini

338. U razdoblju od 2004. do 2015. godine iz proračuna svih razina vlasti političkim subjektima su isplaćena sredstva u iznosu od **227.064.971,50** KM.
339. Ukoliko se usporede iznosi izdvojenih sredstva po godinama, počevši od 2004. godine, evidentan je trend porasta izdvajanja sve do 2008. godine. U 2009. godini zabilježen je pad izdvojenih sredstava od 16,61% u odnosu na 2008. godinu, dok su u 2010. godini

proračunska izdvajanja političkim subjektima ponovno porasla za 12,66% u odnosu na 2009. godinu.

Nakon 2010. godine proračunska izdvajanja za političke subjekte su opadala sve do 2013. godine, i to: u 2011. godini za 10,31% i u 2012. godini 1,26% i u 2013. godini za 12,27% u odnosu na prethodnu godinu. U 2014. godini izdvajanja iz proračuna su porasla za 3,27% u odnosu na prethodnu godinu, da bi ponovno u 2015. godini zabilježila pad od 1,42%, što se može vidjeti iz Tablice o isplaćenim sredstava političkim subjektima u razdoblju 2004–2015. godine i narednog grafičkog prikaza.

Tablica 4. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna političkim strankama po razinama vlasti u razdoblju 2004–2015. godine

Razina vlasti		**Sredstva uplaćena 2004. godine**	**Sredstva uplaćena 2005. godine**	**Sredstva uplaćena 2006. godine**	**Sredstva uplaćena 2007. godine**	**Sredstva uplaćena 2008. godine**	**Sredstva uplaćena 2009. godine**	**Sredstva uplaćena 2010. godine**	**Sredstva uplaćena 2011. godine**	**Sredstva uplaćena 2012. Godine**	**Sredstva uplaćena 2013. godine**	**Sredstva uplaćena 2014. godine**	**Sredstva uplaćena 2015. godine**	**UKUPNO UPLAĆENO 2004–2015.**
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Općine/opštine		5.630.813,48	6.730.835,38	7.730.249,74	7.669.036,83	8.900.882,54	7.454.532,70	7.214.768,57	7.122.137,42	6.229.455,49	5.492.157,57	5.272.582,44	7.024.248,93	**92.978.262,56**
Gradovi				698.246,35	1.357.507,05	1.663.647,62	1.083.734,51	1.029.416,21	941.314,92	1.402.492,01	748.614,91	1.581.587,89		
Brčko Distrikt BiH		3.076.024,50	199.999,94	199.999,94	199.999,82	259.999,69	200.000,00	200.000,00	200.000,00	254.285,66	200.000,00	200.000,00	199.999,97	**2.514.284,96**
Kantoni/županije			3.437.929,78	4.412.153,93	4.184.131,09	5.167.777,45	4.404.391,86	4.585.981,41	4.386.311,72	4.189.296,29	3.349.455,22	3.856.403,97	3.540.079,76	**48.389.937,04**
Federacija BiH		1.500.000,00	2.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	2.291.998,00	5.000.000,00	3.475.152,50	3.500.000,00	3.450.643,00	2.920.671,00	2.775.000,03	**35.913.464,53**
Republika Srpska		2.883.227,09	2.824.970,44	3.190.000,00	4.190.000,00	4.200.000,00	3.340.000,00	3.200.000,00	3.200.001,00	3.500.000,00	3.100.001,00	3.099.999,96	3.129.999,96	**39.858.199,45**
Država BiH	***Uplaćeno strankama***	92.792,18	175.783,58	152.588,48	188.090,00	192.836,45	440.811,00	453.560,00	292.005,28	285.693,80	571.590,10	350.246,30	570.281,47	**3.766.278,64**
	Utrošeno za rad klubova	np	np	np	261.910,00	296.730,29	533.439,62	565.316,00	339.214,57	343.569,21	374.407,67	570.836,10	359.120,86	**3.644.544,32**
UKUPNO:		**13.182.857,25**	**15.369.519,12**	**19.383.238,44**	**21.050.674,79**	**23.681.874,04**	**19.748.907,69**	**22.249.042,19**	**19.956.137,41**	**19.704.792,46**	**17.286.869,47**	**17.852.327,66**	**17.598.730,98**	**227.064.971,50**
Porast/smanjenje uplaćenih sredstava u odnosu na prethodnu godinu	u KM		2.186.661,87	4.013.719,32	1.667.436,35	2.631.199,25	-3.932.966,35	2.500.134,50	-2.292.904,78	-251.344,95	-2.417.922,99	565.458,19	-253.596,68	
	%		16,59%	26,11%	8,60%	12,50%	-16,61%	12,66%	-10,31%	-1,26%	-12,27%	3,27%	-1,42%	

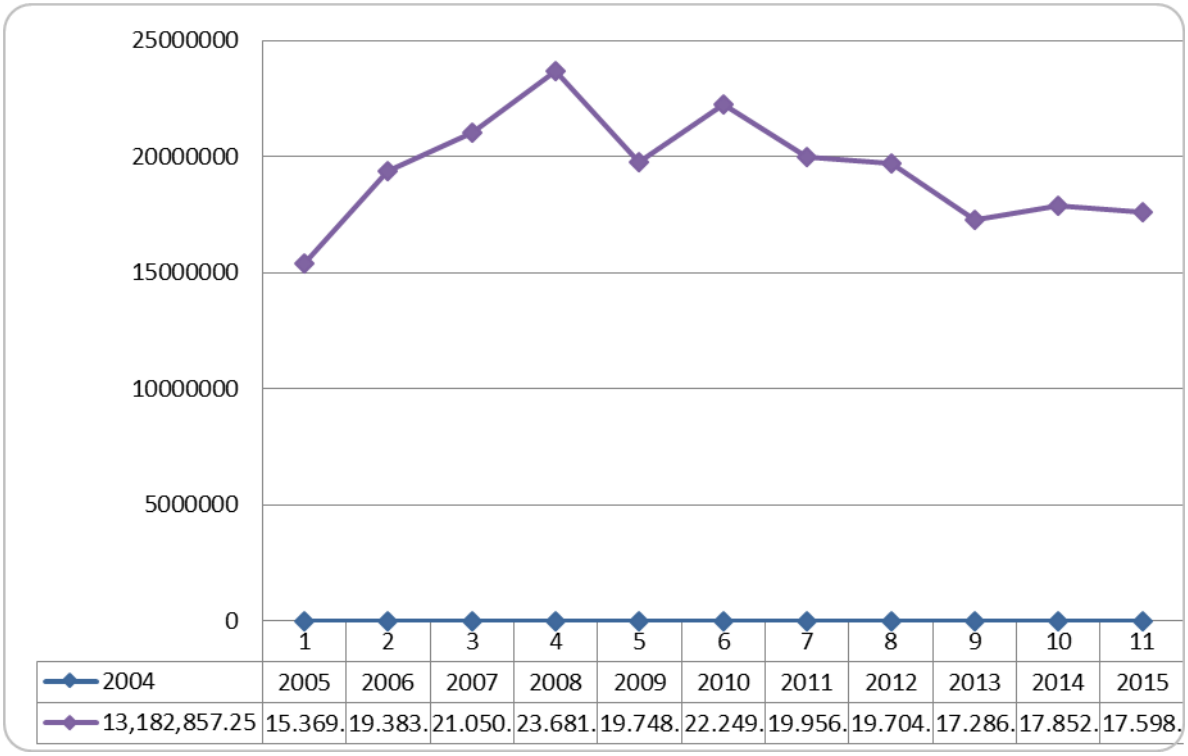

Grafikon 2: Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz proračuna u razdoblju 2004–2015. godina

340. Od ukupnog iznosa sredstava koja su u razdoblju od 2004. do 2015. godine izdvojena iz proračuna za financiranje političkih stranaka, 76,65% sredstva je raspoređeno na deset političkih stranaka: Stranku demokratske akcije, Socijaldemokratsku partiju BiH, Savez neovisnih socijaldemokrata, Stranku za Bosnu i Hercegovinu, Hrvatsku demokratsku zajednicu BiH, Srpsku demokratsku stranku, Savez za bolju budućnost BiH, Partiju demokratskog progresa, Narodnu stranku Radom za boljitak i Hrvatsku demokratsku zajednicu 1990.

341. Stranka demokratske akcije je primila 18,91%, Socijaldemokratska partija BiH 14,20%, Savez neovisnih socijaldemokrata 10,65%, Stranka za Bosnu i Hercegovinu 9,30%, Hrvatska demokratska zajednica BiH 7,89%, Srpska demokratska stranka 5,91%, Savez za bolju budućnost BiH 2,74%, Partija demokratskog progresa 2,68%, Narodna stranka Radom za boljitak 2,21% i Hrvatska demokratska zajednica 1990 2,15% od ukupno izdvojenih proračunskih sredstava, dok je na 57 političkih stranaka raspoređeno 23,35% proračunskih sredstava.

U tablici 5 dat je pregled deset političkih stranaka s najvećim iznosima prihoda ostvarenog iz proračuna.

Tablica 5. Pregled deset političkih stranaka s najvećim prihodom iz proračuna u razdoblju 2004–2015. god.

R/br.	Naziv političke stranke	Sredstva uplaćena 2004. godine	Sredstva uplaćena 2005. godine	Sredstva uplaćena 2006. godine	Sredstva uplaćena 2007. godine	Sredstva uplaćena 2008. godine	Sredstva uplaćena 2009. godine	Sredstva uplaćena 2010. godine	Sredstva uplaćena 2011. godine	Sredstva uplaćena 2012. godine	Sredstva uplaćena 2013. godine	Sredstva uplaćena 2014. godine	Sredstva uplaćena 2015. godine	UKUPNO UPLAĆENO 2004–2015.
1.	Stranka demokratske akcije	3.010.247,33	3.510.800,08	3.925.583,25	3.921.598,95	4.632.370,27	3.699.316,89	4.335.480,73	3.446.862,70	3.337.711,30	2.786.967,46	3.036.305,45	3.285.974,87	**42.929.219,28**
2.	Socijaldemokratska partija BiH	2.178.550,54	2.024.385,97	2.450.224,12	2.631.660,98	3.081.281,03	2.620.335,98	3.147.628,75	3.301.948,09	3.173.646,99	2.821.976,12	2.982.209,50	1.838.002,50	**32.251.850,57**
3.	Savez neovisnih socijaldemokrata	1.137.004,88	1.250.219,58	1.928.600,13	3.008.925,82	3.078.296,98	2.243.960,13	2.405.462,03	1.980.822,01	2.052.049,83	1.571.778,01	2.045.182,03	1.485.061,16	**24.187.362,59**
4.	Stranka za BiH	1.737.754,70	1.780.522,45	2.421.680,46	2.735.669,74	3.169.116,38	2.257.401,03	2.576.484,77	1.219.522,58	951.851,10	853.129,54	905.481,42	518.344,10	**21.126.958,27**
5.	Hrvatska demokratska zajednica BiH	1.252.427,93	1.376.703,31	1.736.585,84	1.288.119,85	1.741.888,29	1.329.166,05	1.644.648,63	1.518.250,90	1.640.903,15	1.400.827,81	1.549.879,76	1.439.738,17	**17.919.139,69**
6.	Srpska demokratska stranka	248.412,47	189.586,07	1.613.111,06	1.688.067,15	1.718.587,50	1.152.994,18	1.229.889,89	1.164.939,16	1.167.021,36	927.532,57	1.196.355,02	1.120.801,47	**13.417.297,90**
7.	Savez za bolju budućnost BiH	-	-	-	-	-	-	34.069,07	925.814,11	917.081,65	1.348.498,58	1.494.114,21	1.496.806,60	**6.216.384,22**
8.	Partija demokratskog progresa	-	390.908,63	782.431,42	827.725,42	898,638,43	675.022,76	664.880,18	575.390,99	582.556,80	473.925,25	617.492,72	501.679,53	**6.092.013,70**
9.	Narodna stranka Radom za boljitak	46.104,65	135.043,32	150.381,80	403.998,01	513.273,73	490.968,65	645.686,61	673.635,16	612.795,45	625.422,93	717.413,18	288,052,84	**5.014.723,49**
10.	Hrvatska demokratska zajednica 1990	-	-	37.174,26	269.645,40	585.488,91	563.207,34	730.322,37	519.071,88	591.885,51	466.413,23	587.068,44	529.718,35	**4.879.995,69**
UKUPNO		**9.610.502,50**	**10.658.169,41**	**15.045.772,34**	**16.775.411,32**	**18.520.303,09**	**15.032.373,01**	**17.414.553,03**	**15.326.257,58**	**15.027.503,14**	**13.276.471,50**	**15.131.501,73**	**12.216.126,75**	**174.034.945,40**

342. U okviru proračunskih sredstva izdvojenim političkim strankama u 2015. godini, iz proračuna u Federaciji BiH su izdvojena sredstva u iznosu od 11.556.570,64 KM ili 65,67%, iz proračuna Republike Srpske 4.912.758,04 KM ili 27,92%, iz proračuna Brčko Distrikta BiH 199.999,97,00 KM ili 1,14%, dok su iz proračuna Bosne i Hercegovine izdvojena sredstva u iznosu od 929.402,33 KM ili 5,28%.

Tablica 6. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna političkim strankama po razinama vlasti (državna razina, entitetske razine i Brčko Distrikt BiH)

Red. broj	**Naziv razine vlasti**	**Ukupno uplaćeno**	**% uplate planiranih sredstava**
1	2	3	4
I.	**Federacija BiH**	**11.556.570,64**	**65,67%**
1.	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	4.941.614,17	42,76%
2.	Gradovi	299.876,68	2,59%
3.	Županije	3.540.079,76	30,63%
4.	Proračun FBiH	2.775.000,03	24,01%
II.	**Republika Srpska**	**4.912.758,04**	**27,92%**
1.	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	1.747.758,08	35,58%
2.	Gradovi	35.000,00	0,71%
3.	Proračun RS	3.129.999,96	63,71%
III.	**Brčko Distrikt BiH**	**199.999,97**	**1,14%**
IV.	**Državna razina BiH**	**929.402,33**	**5,28%**
	UKUPNO:	**17.598.730,98**	**100,00%**

343. Iz proračuna općina i gradova, osnovih izbornih jedinica, u Federaciji BiH političkim subjektima u 2015. godini isplaćena su sredstva u iznosu 4.941.614,17 KM, dok su iz proračuna općina i gradova u Republici Srpskoj isplaćena sredstva u iznosu 1.747.758,08 KM[87].

344. Iz proračuna Grada Sarajevo političkim subjektima isplaćena su sredstva u iznosu 299.876,68 KM, dok je iz Grada Istočno Sarajevo političkim subjektima isplaćen iznos od 35.000,00 KM[88].

345. Iz proračuna županija u Federaciji BiH političkim subjektima u 2015. godini isplaćena su sredstva u iznosu 3.540.079,76 KM[89].

[87] Privitak 1. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna općina i gradova, osnovnih izbornih jedinica, političkim strankama u 2015. godini
[88] Privitak 2. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna gradova političkim strankama u 2015. godini
[89] Privitak 3. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna županija političkim strankama u 2015. godini

1.3.2. Revizija i kontrola financijskih izvješća

346. Središnje izborno povjerenstvo BiH uspostavilo je Službu za reviziju financiranja političkih stranaka koje je, sukladno članku 10. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, izvršilo pregled, kontrolu i reviziju financijskih izvješća koje su podnijele političke stranke. Revizija financijskih izvješća političkih stranaka uključuje izvješće iz državnog i entitetskog sjedišta, uključujući i Brčko Distrikt BiH, i najmanje dva regionalna ureda koja izabere služba za reviziju financiranja političkih stranaka.

    Provodeći odredbe Zakona o financiranju političkih stranaka, Središnje izborno povjerenstvo BiH provelo je sljedeće aktivnosti:

347. Sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka, okončani su pregledi, kontrola i revizija godišnjih financijskih izvješća za 2014. godinu za 118 političkih stranaka i izdana su izvješća revizije, u kojima su navedeni revizijski nalazi, mišljenje revizora o financiranju političke stranke sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka i date preporuke revizije.

    (1) Za 97 političkih stranaka Služba za reviziju financiranja političkih stranaka, na bazi kontrole financijskih izvješća, dodatne financijske dokumentacije i dokaza prikupljenih iz drugih izvora, izdala je Izvješće o pregledu godišnjeg financijskog izvješća za 2014. godinu s nalazima revizije i mišljenjem revizora o financiranju sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka.

    (2) Za 21 političku stranku, kod kojih je sukladno odredbi članka 10. stavak (8) Zakona o financiranju izvršena revizija u prostorijama stranaka, izdana su izvješća o reviziji godišnjeg financijskog izvješća za 2014. godinu s nalazima revizije i mišljenjem revizora o financiranju sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka.

    (3) Revizorima Službe za reviziju 13 političkih stranaka je uskratilo pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije njihovih financijskih izvješća, odnosno financijskog poslovanja u 2014. godini.

348. Izvješće revizije svih političkih stranka, s nalazima i mišljenjem revizora o financiranju političkih stranaka sukladno Zakonu o financiranju političkih stranka, dati su na uvid javnosti putem oficijelne web stranice Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, a revizijska mišljenja su objavljena i u „Službenom glasniku BiH“.

349. Kontrolom i revizijom financijskih izvješća političkih stranaka za 2014. godinu, kod 33 političke stranke nije utvrđeno kršenje odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka, kod 32 političke stranke utvrđeno je kršenje računovodstvenih propisa, nevođenje ili pogrešno vođenje evidencija o prihodima i rashodima, greške u popunjavanju financijskih izvješća i dostavljanje izvješća nakon zakonom propisanog roka, kod 24 političke stranke utvrđeni su manji prekršaji (neprijavljivanje nenovčanih donacija male vrijednosti, neizdavanje potvrda o primljenim članarinama i prilozima u malim iznosima i njihovom neuplaćivanje na transakcijski račun središta političke stranke), dok je kod 29 političkih stranaka utvrđeno kršenje odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka za koja su ovim zakonom propisane novčane sankcije. Istovremeno šest (6) političkih stranaka je prekršilo i odredbe poglavlja 15 Izbornog zakona BiH (financiranje kampanje).

350. Političke stranke kod kojih su utvrđena kršenja Zakona, ista su činila na način što:

- financijska sredstva osigurana za financiranje političkih stranaka, uglavnom sredstva iz proračuna, nisu koristile isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, čime su prekršile odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka,

- političke stranke nisu vodile evidenciju o prijamu članarina i dobrovoljnih priloga te nisu izdavale potvrde o prijamu članarina i dobrovoljnih priloga, čime su prekršile odredbe članka 5. stavak (4) Zakona,

- sredstva od članarina i dobrovoljnih priloga, koja su primana u gotovini, nisu uplaćivana na transakcijski račun političke stranke, iako je Zakonom o financiranju propisano da ovlaštena osoba u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun središta političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijama uplate, čime su prekršile odredbe članka 5. stavak (4) i članka 6. stavak (2) Zakona,

- jedna politička stranka je ostvarila prilog iznad limita utvrđenog člankom 6. stavak (3) Zakona,

- znatan broj stranaka, suprotno odredbama članka 8. Zakona, financirao se iz zabranjenih izvora, na način što su ostvarile prihod od javnih ustanova, primile donacije od udruga i neprofitnih organizacija koje su financirane javnim sredstvima, primile donacije od privatnih poduzeća koja su s tijelima izvršne vlasti sklopile ugovore o javnim nabavama čija vrijednost prelazi 10.000,00 KM, ostvarile prihod od imovine koja nije u njihovom vlasništvu,

- pet političkih stranaka nije podnijelo postizborno financijsko izvješće, čime su prekršile odredbe članka 15.1 Izbornog zakona BiH i

- jedna politička stranka je prekoračila limit na troškove izborne kampanje propisan člankom 15.10 Izbornog zakona BiH.

351. Nakon izvršenog pregleda i kontrole financijskih izvješća političkih stranaka za 2014. godinu, te informacije o nepravilnostima koje su utvrđene kontrolom i revizijom financijskih izvješća političkih stranaka, a koje su navedene u izvješćima o pregledu i izvješćima o reviziji političkih stranaka za 2014. godinu Središnje izborno povjerenstvo BiH je u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, sukladno odredbi članka 14. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka, članka 193. stavak (1) Zakona o upravnom postupku[90] i članka 18. i 22. Poslovnika Središnjeg izbornoga povjerenstva Bosne i Hercegovine[91] pokrenulo postupak protiv 28 političkih stranaka.

352. Nakon provedenog postupka, radi utvrđivanja odgovornosti za kršenje odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka, Središnje izborno povjerenstvo BiH je sukladno članku 15. stavak (2), a u okviru svojih nadležnosti i ovlasti, izreklo novčane sankcije za 19 političkih stranaka, protiv jedne političke stranke obustavila postupak, a postupak protiv 8 političkih stranaka je u toku.

353. Za 13 političkih stranaka koje su uskratile pristup svojim prostorijama, kako bi Služba za reviziju izvršila reviziju njihovog financijskog poslovanja sukladno članku 10. stavak (8) Zakona o financiranju političkih stranaka, Središnje izborno povjerenstvo BiH je izreklo

[90] „Službeni glasnik BiH“, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16
[91] „Službeni glasnik BiH“, broj: 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14

administrativnu mjeru, kojom im je uskraćeno pravo da se kandidiraju na narednim izborima.

354. Središnje izborno povjerenstvo BiH je obavijestilo Državnu agenciju za istrage i zaštitu, Financijsko-obavještajni odjel, o sumnji da je pet političkih stranaka prekršilo zakone koji nisu u nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

355. Sukladno članku 17. Zakona o financiranju političkih stranaka, Parlamentarnoj skupštini BiH je podneseno Izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja političkih stranaka u 2014. godini, broj: 03-07-6-894/16 od 18. 8. 2016. godine, koji se dijeli kao skupštinski tiskani materijal. U Izvješću su navedeni izvori financiranja, navedeni nalazi revizije i prezentirana kršenja odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka, od strane svake stranke pojedinačno.

356. U Izvještajnom razdoblju izvršen je pregled i kontrola godišnjeg financijskog izvješća političkih stranaka za 2015. godinu za 118 političkih stranka, koliko ih je podnijelo godišnje financijsko izvješće, 105 stranaka u zakonom propisanom roku, 12 stranaka nakon urgencije Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i jedna nakon najave revizije u prostorijama stranke.

357. Nakon izvršenog pregleda i kontrole godišnjeg financijskog izvješća za 2015. godinu te Informacije o preliminarnim nalazima kontrole, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo zaključak da se kod 12 političkih stranaka izvrši revizija na terenu (u prostorijama stranaka), sukladno članku 10. stavak (8) Zakona o financiranju političkih stranaka, kako bi se izrazilo pouzdano mišljenje o financiranju tih stranaka sukladno Zakonu.
Donesen je zaključak da se izvrši revizija u prostorijama 7 političkih stranaka koje ni nakon urgencije Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH nisu podnijele financijsko izvješće za 2015. godinu.

358. Sukladno zaključku Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i planom aktivnosti za 2016. i 2017. godinu, u tijeku su aktivnosti revizije financijskih izvješća političkih stranaka za 2015. godinu, te izdavanje izvješća s nalazima revizije i mišljenjem revizora o zakonitosti financiranja političkih stranaka.

359. Sukladno Pravilniku o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka, za 106 političkih stranaka će, na bazi kontrole financijskih izvješća, dodatne financijske dokumentacije koju su dostavile političke stranke i dokaza prikupljenih iz drugih izvora[92] biti izdana izvješća o pregledu u kojima se navode nalazi revizije i izražava revizijsko mišljenje o financiranju stranaka sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka.

360. Revizija na terenu je najavljena kod 19 političkih stranaka i u tijeku je njeno provođenje i izrada revizijskih izvješća.

361. Do kraja 2016. godine izdano je 40 izvješća o pregledu godišnjeg financijskog izvješća za 2015. godinu koji su, sukladno odredbama članka 10. stavak (3), (4) i (5) Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbama članka 10. stavak (2) Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih

[92] Podaci o financiranju političkih stranaka iz proračuna sa svih razina vlasti, podatci o prostorima koje općine dodjeljuju političkim strankama na korištenje, podatci o ugovorima sklopljenim između vlade i pravnih osoba donatora političkih stranaka, podatci iz jedinstvenog registra računa kod Centralne banke BiH i drugi raspoloživi dokazi.

stranaka, u formi preliminarnih dostavljeni političkim strankama na očitovanje. Nakon što se političke stranke očituju na izvješće ili eventualno dostave druge dokaze, Služba za reviziju izdaje konačna izvješća o pregledu godišnjeg financijskog izvješća za 2015. godinu s mišljenjem revizora i službenom potvrdom nalaza revizije.

362. Sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka i Izbornom zakonom BiH, izvršena je preliminarna kontrola financijskih izvješća za razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana objave rezultata izbora (postizbornih financijskih izvješća) za Lokalne izbore 2016. godine i izdana je Informacija o dostavljenim postizbornim financijskim izvješćima sa: pregledom troškova izborne kampanje, analizom troškova koje su politički subjekti mogli ostvariti sukladno odredbama članka 15.1 stavak (2) i članka 15.10 Izbornog zakona BiH i pregledom izvora financiranja političkih stranaka u vrijeme izborne kampanje.

363. Na Lokalnim izborima 2016. godine sudjelovalo je 106 političkih stranaka (102 samostalno i četiri u koalicijama) 103 koalicije političkih stranaka, 229 neovisnih kandidata (171 samostalno, šest kao predstavnici nacionalnih manjina kandidiranih u ime udruga građana i 52 neovisna kandidata u ime skupine od 40 građana za izbor predstavnika nacionalnih manjina) i 17 listi neovisnih kandidata (sa 138 kandidata).

364. Središnjem izbornom povjerenstvu BiH postizborno financijsko izvješće je podnijelo 56 političkih stranka, što čini 52,83 % od ukupnog broja stranaka koje su sudjelovale na izborima. Do kraja godine financijsko izvješće nije podnijelo 50 političkih stranaka, iako je zakonom propisani rok za podnošenje izvješća (30 dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u „Službenom glasniku BiH“) bio 2. 12. 2016. godine.
U zakonskom roku postizborno financijsko izvješće podnijelo je 46 političkih stranaka ili 43,40%.

365. Od ukupno 367 kandidata, od kojih su njih 229 sudjelovali na izborima kao neovisni kandidati i 138 kandidata sa 17 lista neovisnih kandidata, postizborno financijsko izvješće podnijela su 52 kandidata ili 14,17%.

366. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, sukladno članku 15.6. stavak (3) Izbornog zakona BiH, nastojeći da politički subjekti koji nisu podnijeli izvješće dobrovoljno postupe po odredbama zakona, na svojoj web stranici 21. 12. 2016. godine objavilo javno priopćenje kojim im je dalo rok od 15 dana da podnesu postizborno financijsko izvješće.

367. S obzirom da politički subjekti nisu postupili po javnom saopćenju, Središnje izborno povjerenstvo BiH je svakom od političkih subjekata uputilo urgenciju da u roku od deset (10) dana, dostave postizborno financijsko izvješće, kako protiv njih ne bi pokrenulo postupak utvrđivanja odgovornosti te poduzelo mjere u okviru svoje nadležnosti.[93]

368. Za financiranje izborne kampanje sukladno članku 15.10 Izbornog zakona BiH politički subjekti u okviru zakonom propisanog limita mogli su potrošiti 28.132.244,44 KM, od čega političke stranke 24.273.008,14 KM i neovisni kandidati 3.859.236,30 KM.

[93] Po urgenciji Središnjeg izbornog povjerenstva BiH postupile su 33 političke stranke i 188 kandidata. Do 8. 3. 2017. godine postizborno financijsko izvješće podnijelo je ukupno 89 političkih stranaka, od njih 106 koje su sudjelovale na izborima i 240 kandidata od ukupno 367, koliko ih je sudjelovalo na izborima. I nakon svih nastojanja Središnjeg izbornog povjerenstva BiH da politički subjekti dragovoljno postupe, odnosno podnesu izvješća, 17 političkih stranaka i 127 neovisnih kandidata nije podnijelo postizborno financijsko izvješće za Lokalne izbore 2016. godine.

369. Političke stranke koje su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH postizborno financijsko izvješće podnijele u prosincu 2016. godine, iskazale su troškove izborne kampanje u iznosu od 7.004.404,78 KM. Troškove izborne kampanje, u svojim financijskim izvješćima, prijavilo je samo devet neovisnih kandidata u ukupnom iznosu od 15.035.57 KM i 13 kandidata s listi neovisnih kandidata u ukupnom iznosu od 6.615,90 KM.[94]

370. Uvidom u podatke o ostvarenim troškovima izborne kampanje, koje su iskazali politički subjekti u postizbornim financijskim izvješćima, utvrđeno je da je jedna politička stranka, ***Tuzlanska alternativa***, prekoračila limit propisan u članku 15.10 Izbornog zakona BiH za iznos od 31.626,22 KM.

371. Strukturu troškova izborne kampanje političkih stranaka, koja je prikazana je u narednoj tablici i predstavljena na grafikonu, čine:

Tablica 7. Struktura troškova izborne kampanje za Lokalne izbore 2016. godine

Vrata troškova	Iznos (KM)	Struktura
Troškovi tiskanja plakata	1.471.810,86	21,01%
Troškovi plakatiranja	1.305.704,69	18,64%
Troškovi tiskanja predizb. oglasa, proglasa, saopćenja i sl. u javnim glasilima	2.398.321,80	34,24%
Troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova	639.594,46	9,13%
Troškovi tiskanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima	352.369,27	5,03%
Ostali troškovi propagande	836.603,70	11,94%
UKUPNO	**7.004.404,78**	**100,00%**

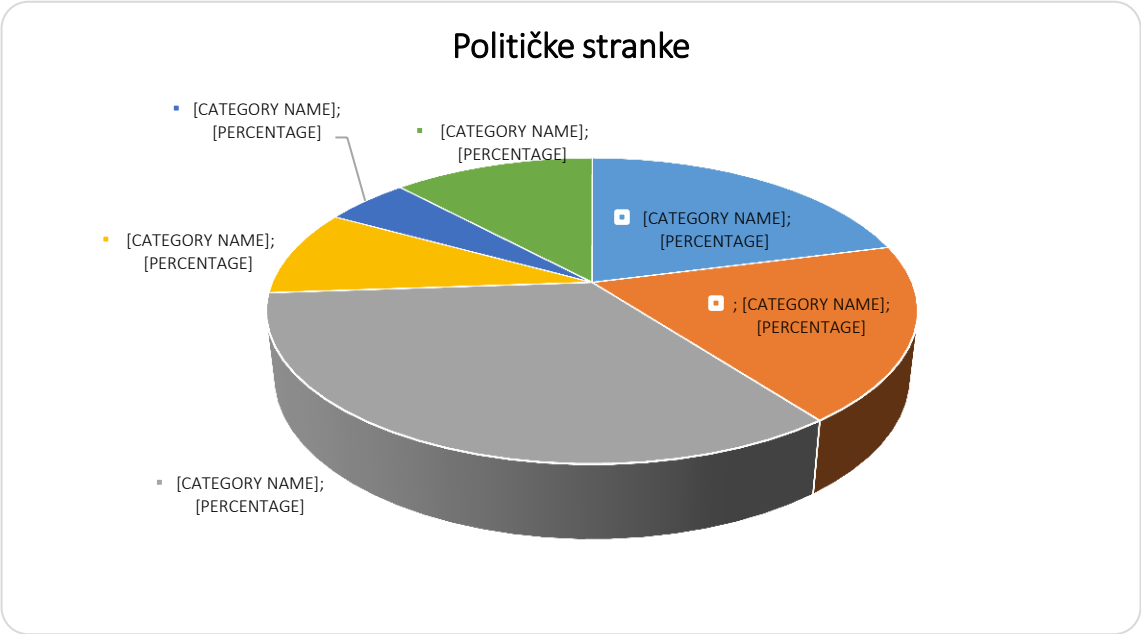

Grafikon 3: Struktura troškova izborne kampanje

[94] U postizbornim financijskim izvješćima, uključujući izvješća koja su podnesena do polovine ožujka 2017. godine, političke stranke su prijavile troškove izborne kampanje u iznosu od 7.093.582,98 KM, a neovisni kandidati 43.989,42 KM.

372. U 2012., 2014. i 2016. godini političke stranke su utrošile sredstva u iznosu od 49.447.567,38 KM. Za financiranje kampanje za Opće izbore 2006. godine političke stranke su utrošile sredstva u iznosu od 8.236.564,58 KM, financiranje kampanje za Lokalne izbore 2008. godine 8.156.606,92 KM, financiranje kampanje za Opće izbore 2010. godine 10.423.425,31 KM, financiranje kampanje za Lokalne izbore 2012. godine 6.994.309,42 KM, za financiranje kampanje za Opće izbore 2014. godine 8.632.256,37 KM i prema podatcima iz financijskih izvješća političkih stranka, koje su podnijele izvješće, za financiranje izborne kampanje za Lokalne izbore 2016. godine utrošeno je 7.004.404,78 KM.

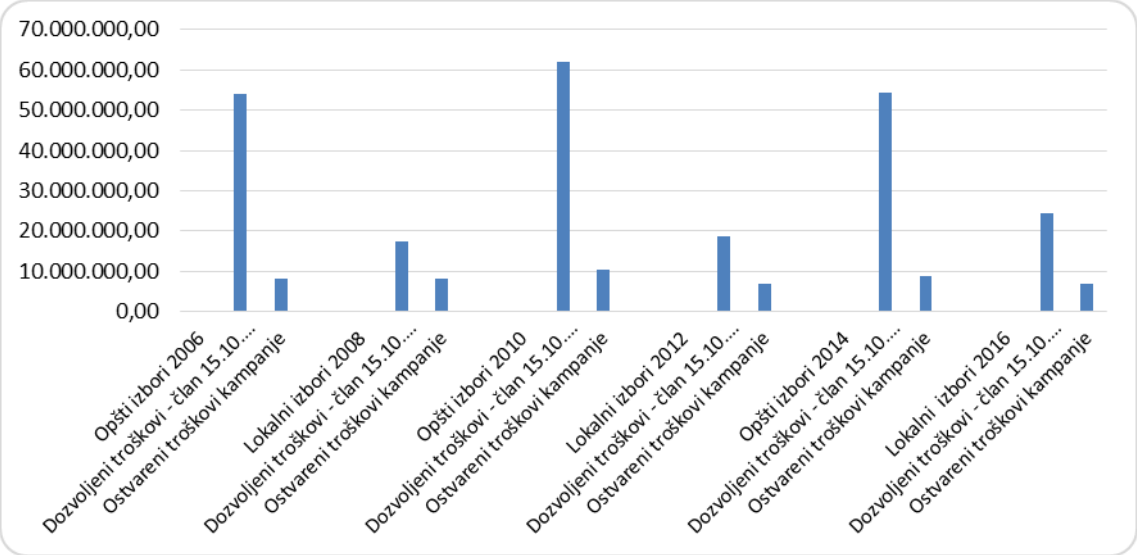

Grafikon 4: Usporedni pregled troškova izborne kampanje

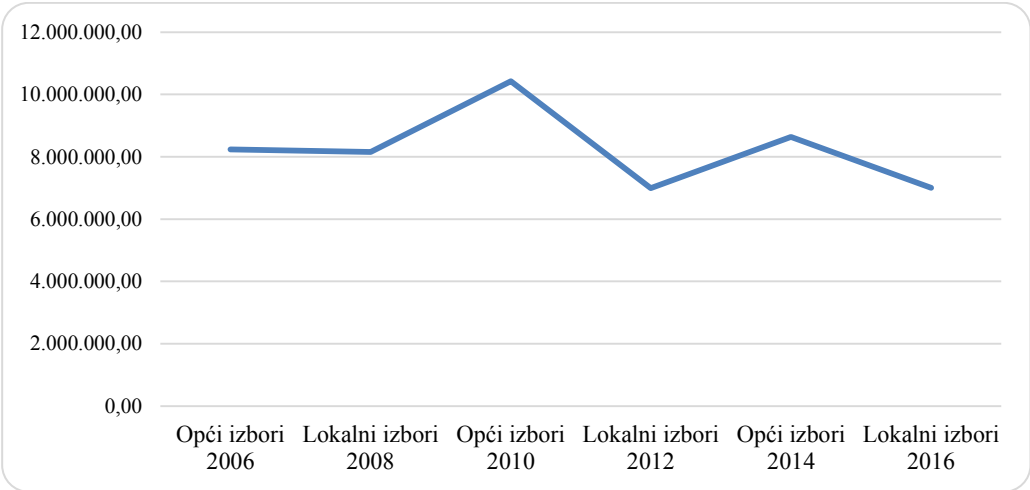

Grafikon 5: Trend troškova izborne kampanje u razdoblju 2006–2016. godine)

373. U razdoblju od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora 2016. godine političke stranke su u financijskim izvješćima iskazale

ukupne prihode u iznosu od **13.669.037,68** KM, čija struktura je prikazana u narednoj tablici[95]:

Tablica 8. Struktura izvora financiranja političkih stranka u vrijeme izborne kampanje za Lokalne izbore 2016. godine

Vrsta prihoda	Iznos	Struktura
Članarina	827.597,03	6,05%
Prilozi fizičkih osoba	1.387.199,96	10,15%
Prilozi pravnih osoba	592.644,33	4,34%
Prihodi od imovine stranke	300.338,35	2,20%
Dobit od prav. osoba u vlasništvu stranke	0,00	0,00%
Prihodi od poklona	89.799,06	0,66%
Prihodi iz proračuna	10.401.971,15	76,10%
Prihodi od izd. djelatnosti, prodaje prop. materijala i org. stranačkih manifestacija	0,00	0,00%
Ostali prihodi	69.487,80	0,51%
UKUPNO	**13.669.037,68**	**100,00%**

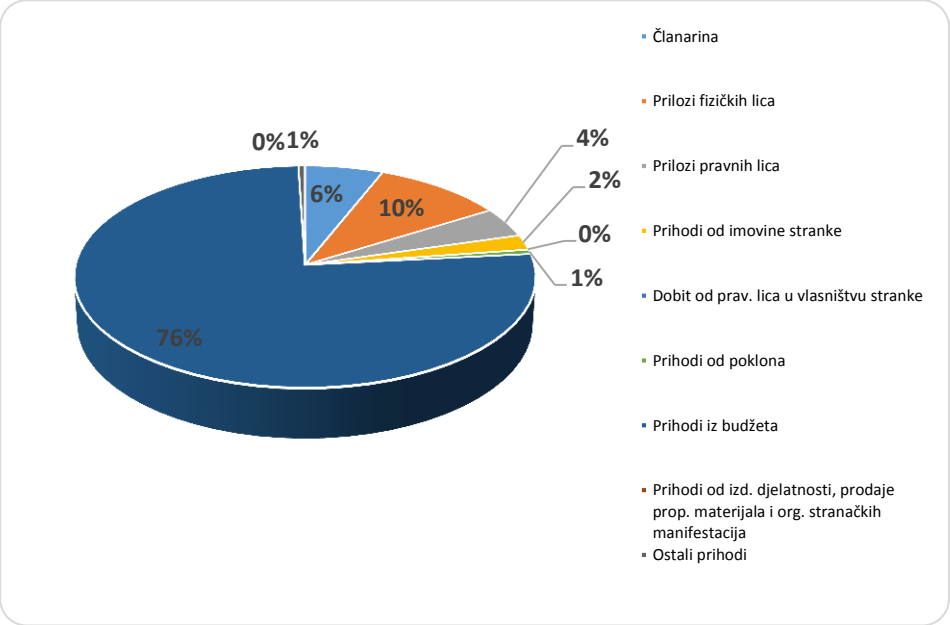

Grafikon 6: Struktura izvora financiranja političkih stranka u vrijeme izborne kampanje

374. Istovremeno, političke stranke su na dan izvještajnog razdoblja (1. 12. 2016. godine) iskazale obveze u iznosu od **6.845.109,52** KM.

[95] U postizbornim finansijskim izvješćima, uključujući izvješća koji su podneseni do polovine ožujka 2017. godine, političke stranke su prijavile prihod u iznosu od 14.023.076,53 KM i obveze u iznosu 6.978.849,43, a neovisni kandidati 36.416,14 KM.

375. Na temelju podataka iz financijskih Izvješća, u ovom Izvještajnom razdoblju političke stranke su se financirale iz vlastitih izvora (prihoda političkih stranaka) u postotku od 66,63%, dok su za financiranje koristile tuđe izvore (obveze političkih stranaka – zajmovi, *leasing*, dobavljači, obveze prema zaposlenim i sl.) u postotku od 33,37%, kao što je predstavljeno na narednom grafikonu.

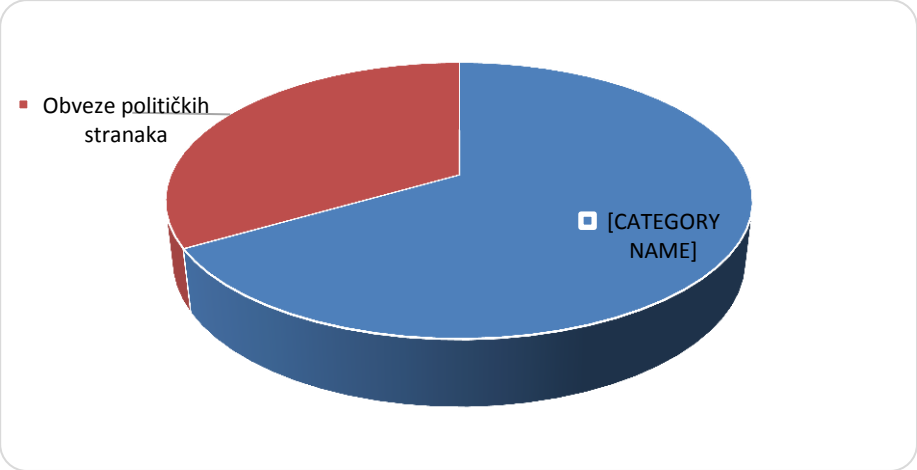

Grafikon 7. Odnos vlastitih izvora financiranja i dugova političkih stranaka

2.3. Sankcioniranje političkih stranaka[96]

376. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, sukladno članku 14. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka, koji se odnose na njegove ovlasti, izreklo novčane sankcije političkim strankama zbog kršenja odredbi koje se odnose na: izvore financiranja, zabranjene priloge, obveze prijavljivanja priloga, obveze vođenja evidencija o prihodima i rashodima i obveze podnošenja financijskih izvješća za svaku kalendarsku godinu.

377. Tijekom 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH izreklo je sljedeće sankcije političkim strankama:

a) Doneseno je 19 odluka kojima su novčano sankcionirane političke stranke u ukupnom iznosu od 104.800,00 KM zbog kršenja Zakona o financiranju političkih stranaka. Novčane sankcije koje je Središnje izborno povjerenstvo BiH izreklo sukladno članku 14. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka, prema pravomoćnim i dijelu nepravomoćnih odluka, kreću se u rasponu od 500,00 KM do 62.100,00 KM.

b) Za trinaest političkih stranaka koje nisu podnijele godišnje financijsko izvješće za 2014. godinu i nisu omogućile pristup svojim prostorijama, kako bi Služba za reviziju izvršila reviziju njihovog financijskog poslovanja sukladno članku 10. stavak (8) Zakona o financiranju političkih stranaka, Središnje izborno povjerenstvo BiH je izreklo administrativnu mjeru kojom im je uskraćeno pravo da se kandidiraju na narednim izborima.

[96] Privitak 4 - Pregled sankcioniranih političkih stranaka

2.4. Ostale aktivnosti

378. Osim provedbe ključnih aktivnosti iz oblasti Zakona o financiranju političkih stranaka (prijam i kontrola godišnjih financijskih izvješća političkih stranaka, uredske revizije, terenske revizije i sankcioniranje političkih stranaka), Središnje izborno povjerenstvo BiH je u 2016. godini provodilo i druge aktivnosti i radnje, koje također definiraju oblast financiranja političkih stranaka, kao što su: stalna koordinacija s političkim strankama i davanje pismenih odgovora na njihove upite, uz nastojanje da se u potpunosti ispoštuju principi informiranja javnosti o financiranju političkih stranaka; suradnja s nevladinim i drugim organizacijama koje prate primjenu Zakona o financiranju političkih stranaka, kao i suradnja s međunarodnim ekspertima.

379. Središnje izborno povjerenstvo BiH tijekom 2016. godine nastojalo je pismeno odgovoriti na sve upite političkih stranaka, koji su se odnosili na primjenu odredbi Zakona o financiranju političkih stranaka i svih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, otklanjajući time nedoumice kod političkih stranaka glede tumačenja samog Zakona.

380. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, poštujući ključne principe informiranja javnosti, a posebno princip otvorenosti, kada su u pitanju modaliteti financiranja političkih stranaka, ostvarilo dobru suradnju i s medijima u Bosni i Hercegovini, u pogledu davanja relevantnih informacija koje definiraju oblast financiranja političkih stranaka.

381. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, nastojeći da stvori zakonske i institucionalne pretpostavke za uređenje tzv. političkog financiranja, u 2016. godini, ostvarilo suradnju i s međunarodnim organizacijama iz oblasti antikorupcijskih zakona u koje spada i Zakon o financiranju političkih stranaka.

382. Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH, na 30. sjednici održanoj 24. 5. 2016. godine, i Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, na 19. sjednici održanoj 27. 5. 2016. godine, donijeli su Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka, u čiju izradu se aktivno uključilo Središnje izborno povjerenstvo BiH, s ciljem realizacije preporuka GRECOa.

383. U okviru međunarodne suradnje Središnje izborno povjerenstvo BiH je sačinilo informaciju o svim do sada poduzetim i realiziranim aktivnostima, iz svoje nadležnosti, na implementaciji preporuka Skupine zemalja Vijeća Europe za borbu protiv korupcije – GRECO, iz Evaluacijskog Izvješća za Bosnu i Hercegovinu iz trećeg kruga evaluacije Bosne i Hercegovine – Transparentnost financiranja političkih stranaka.

384. Dio nerealiziranih preporuka GRECO-a zavisi od daljnjih izmjena zakonske regulative u oblasti osnutka, djelovanja i financiranja političkih stranka na entitetskim razinama, proširenja nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i jačanja kapaciteta Službe za reviziju financiranja političkih stranaka.

385. Središnje izborno povjerenstvo BiH je razvilo aplikaciju putem koje će političke stranke podnositi financijska izvješća u elektroničkoj formi, počevši od 2017. godine, što će značajno unaprijediti transparentnost financiranja političkih stranaka.

3. Zaključna razmatranja

386. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, sukladno odredbama članka 14. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka, nadležno za provođenje odredbi Zakona o financiranju političkih stranaka.

387. U 2016. godini Središnje izborno povjerenstvo BiH provodilo je sve aktivnosti koje su propisane odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbama Izbornog zakona BiH, koje se mogu skupiti na sljedeći način: prijam predizbornih, postizbornih i godišnjih financijskih izvješća političkih stranaka, prikupljanje podatke o sredstvima koja su iz proračuna svih razina isplaćena političkim subjektima, prikupljanje podataka od Centralne banke BiH o transakcijskim računima svih političkih stranaka, prikupljanje podataka o općinskim prostorima koje političke stranke koriste uglavnom bez naknade, kontrola i revizija financijskih izvješća, izdavanje revizijskih izvješća s nalazima revizije i mišljenjem revizora o financiranju političkih stranka sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, sankcioniranje političkih stranaka i ostale aktivnosti.

388. Središnje izborno povjerenstvo BiH je putem svoje oficijelne web stranice dalo na uvid javnosti brojne informacije i Izvješće o izvorima financiranja političkih stranaka, podatke o sredstvima koja su političkim strankama isplaćena iz proračuna svih razina vlasti u razdoblju od 2004. do 2015. godine, Izvješće revizije svih političkih stranaka, s nalazima i mišljenjem revizora o financiranju političkih stranaka sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka Revizijska mišljenja iz Izvješća o pregledu i Izvješća o reviziji financijskih izvješća političkih stranaka za 2014. godinu objavljena su u „Službenom glasniku BiH“.

PRIVITCI

Privitak 1 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2015. godini iz proračuna općina/opština i gradova osnovnih izbornih jedinica.....….128

Privitak 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna gradova političkim subjektima u 2015. godini……... ……132

Privitak 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna županija političkim subjektima u 2015. godini…….…...132

Privitak 4 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2015. godini iz proračuna BiH, entitetskih proračuna i proračuna Brčko Distrikta BiH 133

Privitak 5 – Pregled sankcioniranih političkih stranaka u 2015. godini ……..……136

Privitak 6 – Pregled izrečenih kazni u razdoblju 2005–2016. godina …...…..……...….137

Privitak 1 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2015. godini iz proračuna općina/opština i gradova osnovnih izbornih jedinica

Općine i gradovi osnovne izborne jedinice u Federaciji Bosne i Hercegovine

Red. br.	Kod	Naziv općine	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6	7
1.	050	TUZLA	483.998,87	510.304,88	26.306,01	105,44%
2.	136	CENTAR SARAJEVO	373.130,64	299.997,56	-73.133,08	80,40%
3.	133	NOVI GRAD SARAJEVO	299.158,35	299.158,35	0,00	100,00%
4.	091	TRAVNIK	273.204,00	295.971,00	22.767,00	108,33%
5.	139	NOVO SARAJEVO	221.989,00	220.530,90	-1.458,10	99,34%
6.	127	KONJIC	153.152,16	153.152,16	0,00	100,00%
7.	137	STARI GRAD SARAJEVO	145.446,00	145.446,00	0,00	100,00%
8.	112	VITEZ	140.000,00	140.092,00	92,00	100,07%
9.	093	ZENICA	140.000,00	139.838,24	-161,76	99,88%
10.	079	ŽIVINICE	136.532,99	136.532,99	0,00	100,00%
11.	131	ILIDŽA	135.820,80	136.080,00	259,20	100,19%
12.	126	JABLANICA	121.800,01	116.770,11	-5.029,90	95,87%
13.	125	PROZOR-RAMA	105.370,00	105.572,68	202,68	100,19%
14.	109	BUGOJNO	114.000,00	105.000,00	-9.000,00	92,11%
15.	065	JAJCE	101.636,85	101.636,85	0,00	100,00%
16.	115	KISELJAK	110.000,00	100.833,70	-9.166,30	91,67%
17.	001	VELIKA KLADUŠA	99.891,90	99.891,90	0,00	100,00%
18.	110	GORNJI VAKUF-USKOPLJE	96.600,00	96.600,00	0,00	100,00%
19.	042	MAGLAJ	112.860,00	94.050,00	-18.810,00	83,33%
20.	130	HADŽIĆI	90.000,00	89.999,88	-0,12	100,00%
21.	135	VOGOŠĆA	89.700,00	89.700,00	0,00	100,00%
22.	039	TEŠANJ	81.000,00	79.056,00	-1.944,00	97,60%
23.	022	ORAŠJE	76.000,00	75.999,96	-0,04	100,00%
24.	111	NOVI TRAVNIK	82.800,00	75.900,00	-6.900,00	91,67%
25.	002	CAZIN	80.000,00	72.200,00	-7.800,00	90,25%
26.	118	ILIJAŠ	70.000,00	68.525,60	-1.474,40	97,89%
27.	172	ČITLUK	67.881,72	67.881,72	0,00	100,00%
28.	124	TOMISLAVGRAD	69.000,00	63.250,00	-5.750,00	91,67%
29.	049	SREBRENIK	52.077,38	59.638,50	7.561,12	114,52%
30.	075	ŽEPČE	80.000,00	57.580,00	-22.420,00	71,98%
31.	044	GRAČANICA	60.000,00	55.897,00	-4.103,00	93,16%
32.	003	BIHAĆ	100.000,00	54.265,90	-45.734,10	54,27%
33.	094	KAKANJ	50.000,00	50.000,26	0,26	100,00%
34.	176	STOLAC	50.000,00	50.000,00	0,00	100,00%
35.	173	ČAPLJINA	30.000,00	45.000,00	15.000,00	150,00%
36.	114	FOJNICA	50.000,00	37.500,00	-12.500,00	75,00%
37.	059	KLJUČ	44.000,00	36.666,60	-7.333,40	83,33%
38.	017	ODŽAK	36.000,00	36.000,00	0,00	100,00%

39.	106	LIVNO	35.500,00	35.500,00	0,00	100,00%
40.	047	LUKAVAC	35.300,04	35.300,04	0,00	100,00%
41.	077	ZAVIDOVIĆI	69.600,00	34.800,00	-34.800,00	50,00%
42.	025	GRADAČAC	60.000,00	34.717,00	-25.283,00	57,86%
43.	129	KREŠEVO	30.780,00	30.446,55	-333,45	98,92%
44.	141	TRNOVO (FBiH)	30.000,00	30.000,00	0,00	100,00%
45.	004	BOSANSKA KRUPA	28.800,00	28.800,00	0,00	100,00%
46.	089	DONJI VAKUF	49.999,97	26.311,47	-23.688,50	52,62%
47.	171	LJUBUŠKI	25.000,00	25.000,00	0,00	100,00%
48.	005	BUŽIM	39.999,92	23.000,00	-16.999,92	57,50%
49.	148	POSUŠJE	22.500,00	22.500,00	0,00	100,00%
50.	116	VISOKO	19.920,12	19.920,12	0,00	100,00%
51.	113	BUSOVAČA	15.000,00	15.300,00	300,00	102,00%
52.	082	SAPNA	20.000,03	14.999,99	-5.000,04	75,00%
53.	078	BANOVIĆI	19.670,00	14.625,00	-5.045,00	74,35%
54.	080	KALESIJA	12.728,00	12.728,00	0,00	100,00%
55.	052	ČELIĆ	12.000,00	12.000,00	0,00	100,00%
56.	020	DOMALJEVAC-ŠAMAC	11.000,00	11.000,00	0,00	100,00%
57.	167	GORAŽDE	9.999,99	9.999,99	0,00	100,00%
58.	174	NEUM	11.000,00	9.887,00	-1.113,00	89,88%
59.	149	GRUDE	8.750,00	8.750,00	0,00	100,00%
60.	036	DOBOJ-ISTOK	8.600,00	8.616,00	16,00	100,19%
61.	055	TEOČAK	5.000,00	6.825,00	1.825,00	136,50%
62.	107	KUPRES (FBiH)	5.000,00	4.573,52	-426,48	91,47%
63.	098	KLADANJ	2.493,75	2.493,75	0,00	100,00%
64.	037	DOBOJ-JUG	1.000,00	1.000,00	0,00	100,00%
65.	095	VAREŠ	5.000,00	0,00	-5.000,00	0,00%
66.	199A	MOSTAR	0,00	0,00	0,00	
67.	150	ŠIROKI BRIJEG	0,00	0,00	0,00	
68.	030	BOSANSKI PETROVAC	0,00	0,00	0,00	
69.	084	BOSANSKO GRAHOVO	0,00	0,00	0,00	
70.	085	GLAMOČ	0,00	0,00	0,00	
71.	096	OLOVO	0,00	0,00	0,00	
72.	183	USORA	0,00	0,00	0,00	
73.	143	PALE (FBiH)	0,00	0,00	0,00	
74.	165	FOČA (FBiH)	0,00	0,00	0,00	
75.	067	DOBRETIĆI	0,00	0,00	0,00	
		UKUPNO	**5.217.692,49**	**4.941.614,17**	**-276.078,32**	**94,71%**

Općine i gradovi osnovne izborne jedinice u Republici Srpskoj

Red. br.	Kod	Naziv općine	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6	7
1.	034B	BANJA LUKA	224.000,04	224.000,04	0,00	100,00%
2.	029	BIJELJINA	200.000,52	200.000,52	0,00	100,00%
3.	166	FOČA	119.966,00	119.986,00	20,00	100,02%
4.	010	GRADIŠKA	108.459,68	108.459,68	0,00	100,00%
5.	009	PRIJEDOR	100.000,32	100.000,32	0,00	100,00%
6.	008	KOZARSKA DUBICA	82.000,16	73.619,11	-8.381,05	89,78%
7.	014	DERVENTA	70.000,00	69.950,00	-50,00	99,93%
8.	024	MODRIČA	66.697,52	66.697,52	0,00	100,00%
9.	074	TESLIĆ	108.000,00	58.745,00	-49.255,00	54,39%
10.	056	UGLJEVIK	46.000,00	57.085,00	11.085,00	124,10%
11.	083	ZVORNIK	78.216,72	53.861,27	-24.355,45	68,86%
12.	038	DOBOJ	80.000,00	48.983,86	-31.016,14	61,23%
13.	182	TREBINJE	39.999,78	39.999,54	-0,24	100,00%
14.	021	ŠAMAC	34.980,00	46.932,00	11.952,00	134,17%
15.	011	LAKTAŠI	45.000,00	45.000,00	0,00	100,00%
16.	140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	34.999,80	36.817,51	1.817,71	105,19%
17.	064	MRKONJIĆ GRAD	48.600,00	32.400,00	-16.200,00	66,67%
18.	070	KOTOR-VAROŠ	35.000,00	32.083,27	-2.916,73	91,67%
19.	040	STANARI	30.600,00	30.600,00	0,00	100,00%
20.	013	PRNJAVOR	34.999,99	30.449,76	-4.550,23	87,00%
21.	016	BROD	30.000,00	23.800,00	-6.200,00	79,33%
22.	132	ISTOČNA ILIDŽA	23.920,00	23.202,42	-717,58	97,00%
23.	105	SREBRENICA	24.254,09	23.000,00	-1.254,09	94,83%
24.	088	ŠIPOVO	22.797,00	22.797,00	0,00	100,00%
25.	146	ROGATICA	20.000,00	20.000,00	0,00	100,00%
26.	144	PALE (RS)	15.000,00	15.000,00	0,00	100,00%
27.	147	VIŠEGRAD	14.994,00	14.994,00	0,00	100,00%
28.	104	BRATUNAC	15.000,01	14.990,00	-10,01	99,93%
29.	161	NEVESINJE	20.000,00	14.257,55	-5.742,45	71,29%
30.	007	NOVI GRAD	14.391,06	12.258,64	-2.132,42	85,18%
31.	170	RUDO	11.411,80	10.719,00	-692,80	93,93%
32.	164	GACKO	36.450,00	10.300,00	-26.150,00	28,26%
33.	054	LOPARE	9.000,00	9.458,85	458,85	105,10%
34.	061	RIBNIK	7.998,24	7.998,24	0,00	100,00%
35.	035	ČELINAC	14.999,96	7.499,98	-7.499,98	50,00%
36.	101	ŠEKOVIĆI	7.000,00	6.929,43	-70,57	98,99%
37.	123	HAN-PIJESAK	6.000,00	6.000,00	0,00	100,00%
38.	045	PETROVO	5.100,00	5.100,00	0,00	100,00%
39.	103	VLASENICA	10.000,00	5.000,00	-5.000,00	50,00%
40.	142	TRNOVO (RS)	3.895,32	3.895,32	0,00	100,00%
41.	169	ČAJNIČE	4.950,00	3.712,35	-1.237,65	75,00%

42.	177	BERKOVIĆI	2.000,63	2.000,63	0,00	100,00%
43.	026	PELAGIĆEVO	7.500,00	2.000,00	-5.500,00	26,67%
44.	163	KALINOVIK	2.000,00	2.000,00	0,00	100,00%
45.	179	LJUBINJE	2.000,00	2.000,00	0,00	100,00%
46.	033	OŠTRA LUKA	1.980,00	1.848,00	-132,00	93,33%
47.	012	SRBAC	17.413,00	1.076,00	-16.337,00	6,18%
48.	058	ISTOČNI DRVAR	250,27	250,27	0,00	100,00%
49.	185	MILIĆI	20.029,39	0,00	-20.029,39	0,00%
50.	081	OSMACI	4.500,00	0,00	-4.500,00	0,00%
51.	121	SOKOLAC	8.000,00	0,00	-8.000,00	0,00%
52.	138	ISTOČNI STARI GRAD SARAJEVO	500,00	0,00	-500,00	0,00%
53.	168	NOVO GORAŽDE	3.500,00	0,00	-3.500,00	0,00%
54.	180	BILEĆA	14.500,00	0,00	-14.500,00	0,00%
55.	006	KRUPA NA UNI	0,00	0,00	0,00	
56.	018	VUKOSAVLJE	0,00	0,00	0,00	
57.	023	DONJI ŽABAR	0,00	0,00	0,00	
58.	031	PETROVAC	0,00	0,00	0,00	
59.	066	JEZERO	0,00	0,00	0,00	
60.	068	KNEŽEVO	0,00	0,00	0,00	
61.	158	ISTOČNI MOSTAR	0,00	0,00	0,00	
62.	108	KUPRES (RS)	0,00	0,00	0,00	
63.	184	KOSTAJNICA	0,00	0,00	0,00	
		UKUPNO	**1.988.855,30**	**1.747.758,08**	**-241.097,22**	**87,88%**

Privitak 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna gradova političkim subjektima u 2015. godini

Red. br.	Kod	Naziv grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6	7
1.	666	SARAJEVO	299.876,68	299.876,68	0,00	100,00%
2.	888	ISTOČNO SARAJEVO	35.000,00	35.000,00	0,00	100,00%
		UKUPNO	**334.876,68**	**334.876,68**	**0,00**	**100,00%**

Privitak 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna županija političkim subjektima u 2015. godini

Red. broj	Kod razine vlasti	Naziv razine vlasti	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
	1	2	3	4	5	6
1.	9	Županija Sarajevo	1.146.076,13	1.146.076,13	0,00	100,00%
2.	6	Županija srednjobosanska	800.000,00	800.000,04	0,04	100,00%
3.	7	Županija hercegovačko-neretvanska	410.680,00	367.526,00	-43.154,00	89,49%
4.	3	Županija tuzlanska	391.649,00	293.474,51	-98.174,49	74,93%
5.	4	Županija zeničko-dobojska	399.999,85	265.999,85	-134.000,00	66,50%
6.	10	Hercegbosanska županija	200.000,00	200.000,00	0,00	100,00%
7.	1	Županija unsko-sanska	200.000,00	183.194,00	-16.806,00	91,60%
8.	2	Županija posavska	152.059,48	152.059,23	-0,25	100,00%
9.	5	Županija bosansko-podrinjska	80.000,00	80.000,00	0,00	100,00%
10.	8	Županija zapadnohercegovačka	207.000,00	51.750,00	-155.250,00	25,00%
		UKUPNO	**3.987.464,46**	**3.540.079,76**	**-447.384,70**	**88,78%**

Privitak 4 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2015. godini iz proračuna BiH, entitetskih proračuna i proračuna Brčko Distrikta BiH

Bosna i Hercegovina

Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno izdvojena sredstva	Uplaćena sredstva na račun stranke	Utrošena sredstva za rad klubova
1	2	3	4	5
SDP – SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BiH	53.750,00	52.959,72	41.000,00	11.959,72
SDA – STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	131.666,70	131.437,81	103.300,00	28.137,81
SAVEZ NEOVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD – MILORAD DODIK	133.333,30	133.202,00	23.750,49	85.701,02
DNS – DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ			23.750,49	
SDS – SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	115.416,70	115.267,03	41.000,00	43.891,54
PDP – PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA			0,00	
NDP – NARODNI DEMOKRATSKI POKRET			30.375,49	
SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST	63.750,00	63.741,46	62.670,00	1.071,46
HDZ BiH – HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BiH	121.250,00	121.173,08	23.750,00	73.673,08
HDZ 1990 – HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990			23.750,00	
DEMOKRATSKA FRONTA – ŽELJKO KOMŠIĆ	97.500,00	97.474,24	65.615,00	31.859,24
BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ	33.750,00	16.777,80	16.700,00	77,80
A-SDA STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	33.750,00	33.750,00	33.750,00	0,00
KLUB DELEGATA SRPSKOG NARODA (SDS, SNSD I DNS)	50.000,00	49.981,69	7.280,00	28.411,69
			6.000,00	
			8.290,00	
KLUB DELEGATA BOŠNJAČKOG NARODA (SDA, DF I SBB BiH)	50.000,00	64.148,27	24.000,00	24.148,27
			8.000,00	
			8.000,00	
KLUB DELEGATA HRVATSKOG NARODA (HDZ BiH)	65.833,30	49.489,23	19.300,00	30.189,23
UKUPNO	**950.000,00**	**929.402,33**	**570.281,47**	**359.120,86**

Federacija Bosne i Hercegovine

Kod	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6
001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA – Sefer Halilović	117.815,79	117.815,79	0,00	100,00%
004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	106.861,85	106.861,85	0,00	100,00%
008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BiH	314.986,85	314.986,85	0,00	100,00%
090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	501.203,95	501.203,95	0,00	100,00%
1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST	293.078,95	293.078,95	0,00	100,00%
1190	STRANKA DIJASPORE BiH	84.953,94	84.953,94	0,00	100,00%
1698	DEMOKRATSKA FRONTA – Željko Komšić	282.125,	282.125,	0,00	100,00%
1728	LIBERALNA STRANKA BiH	84.953,94	84.953,94	0,00	100,00%
502	NARODNA STRANKA Radom za boljitak	84.953,94	84.953,94	0,00	100,00%
515	SAVEZ NEOVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD – Milorad Dodik	106.861,85	106.861,85	0,00	100,00%
769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	128.769,73	128.769,73	0,00	100,00%
877	NAŠA STRANKA	106.861,85	106.861,85	0,00	100,00%
882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	106.861,85	106.861,85	0,00	100,00%
K035	KOALICIJA-HDZ BiH, HSS, HKDU BiH, HSP HERCEG-BOSNE	347.848,69	347.848,69	0,00	100,00%
PS02	LABURISTIČKA STRANKA BiH	106.861,85	106.861,85	0,00	100,00%
	UKUPNO	**2.775.000,03**	**2.775.000,03**	**0,00**	**100,00%**

Republika Srpska

Kod	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6
0171	KOALICIJA DNS-NS-SRS	330.813,60	330.813,60	0,00	100,00%
0173	DOMOVINA (SBiH, SDA-HSPBiH, SBB, DF)	240.169,80	240.169,80	0,00	100,00%
0174	KOALICIJA SDS-PUP-SRSRS	813.584,80	813.584,76	-0,04	100,00%
074	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	240.169,80	240.169,80	0,00	100,00%
1718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	240.169,80	240.169,80	0,00	100,00%
440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	300.766,60	300.766,56	-0,04	100,00%
515	SAVEZ NEOVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD – Milorad Dodik	964.325,60	964.325,64	0,04	100,00%
	UKUPNO	**3.130.000,00**	**3.129.999,96**	**-0,04**	**100,00%**

Brčko Distrikt BiH

Kod	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6
004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	14.486,80	14.486,80	0,00	100,00%
008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BiH	23.519,06	23.519,06	0,00	100,00%
018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	23.519,06	23.519,06	0,00	100,00%
027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BiH	14.486,80	14.486,80	0,00	100,00%
090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	14.486,80	14.486,80	0,00	100,00%
1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST	19.002,93	19.002,93	0,00	100,00%
AB27	KLUB ZASTUPNIKA SP-PUP-DP	7.243,40	7.243,40	0,00	100,00%
AB28	SP-PUP-DP- PERICA BURGIĆ	4.516,13	4.516,13	0,00	100,00%
AB29	KLUB ZASTUPNIKA PDP-SNS	14.486,80	14.486,80	0,00	100,00%
HSS	HSS	14.486,80	14.486,80	0,00	100,00%
K044	NEOVISNI POSLANIK VUKAŠIN PANIĆ	7.243,40	7.243,40	0,00	100,00%
KZ01	SNSD-DNS	23.519,06	23.519,06	0,00	100,00%
KZ02	KLUB NEOVISNIH ZASTUPNIKA ADNAN DRAPIĆ, ĆAZIM DAČAJ I SABIRA MUJKIĆ	19.002,93	19.002,93	0,00	100,00%
	UKUPNO	**199.999,97**	**199.999,97**	**0,00**	**100,00%**

Privitak 5 – Pregled sankcioniranih političkih stranaka u 2015. godini

Novčane kazne

Red. br.	Naziv političke stranke	Broj i nadnevak odluke	Iznos kazne u KM
1	2	3	4
1.	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BiH	03-07-6-820/16 od 08.12.2016.	500,00
2.	REGIONALNO DEMOKRATSKI SAVEZ TUZLA	03-07-6-829/16 od 08.12.2016.	500,00
3.	SELJAČKA STRANKA	03-07-6-832/16 od 08.12.2016	500,00
4.	POSAVSKA STRANKA	03-07-6-828/16 od 14.12.2016.	500,00
5.	KOMUNISTIČKA PARTIJA	03-07-6-822/16 od 08.12.2016.	1.000,00
6.	POKRET ZA NAŠ GRAD	03-07-6-827/16 od 08.12.2016.	1.000,00
7.	BOSANSKOHERCEGOVAČKA NARODNA STANKA	03-07-6-812/16 od 8.12.2016.	1.000,00
8.	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA – Sefer Halilović	03-07-6-813/16 od 08.12.2016.	1.000,00
9.	NOVA SOCIJALISTIČKA PARTIJA	03-07-6-825/16 od 4.12.2016.	1.000,00
10.	SOCIJALDEMOKRATSKA UNIJA BiH	03-07-6-833/16 od 14.12.2016.	1.000,00
11.	STRANKA NAPREDNA SRPSKA	03-07-6-837/16 od 4.12.2016.	1.000,00
12.	HRVATSKI NARODNI SAVEZ BiH	03-07-6-821/16 od 08.12.2016.	1.500,00
13.	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	03-07-6-834/16 od 4.12.2016.	3.000,00
14.	STRANKA PRAVDE I POVJERENJA	03-07-6-838/16 od 14.12.2016.	4.000,00
15.	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	03-07-6-839/16 od 08.12.2016.	4.700,00
16.	BOSS – BOSANSKA STRANKA – Mirnes Ajanović	03-07-6-814/16 od 08.12.2016.	5.000,00
17.	PARTIJA UJEDINJENIH PENZIONERA	03-07-6-826/16 od 4.12.2016.	5.000,00
18.	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	03-07-6-817/16 od 08.12.2016.	10.500,00
19.	STRANKA EUROPSKE SOCIJALDEMOKRACIJE	03-07-6-836/16 od 08.12.2016.	62.100,00
	UKUPNO		**104.800,00**

Administrativna mjera

Red. br.	Politička stranka	Broj i nadnevak odluke
1	2	3
1.	BH Slobodni demokrati	03-07-6-840/16 od 08.12.2016.
2.	Ekološka stranka E5 – Zeleni	03-07-6-841/16 od 08.12.2016.
3.	Hrvatska narodna zajednica	03-07-6-843/16 od 08.12.2016.
4.	Hrvatska narodna zajednica 1908	03-07-6-842/16 od 08.12.2016.
5.	Neovisna lista – Za moj grad	03-07-6-848/16 od 08.12.2016.
6.	Nova građanska inicijativa – Kozarac	03-07-6-844/16 od 08.12.2016.
7.	Partija ekonomske i socijalne pravde	03-07-6-845/16 od 08.12.2016.
8.	Partija pravog puta	03-07-6-846/16 od 08.12.2016.
9.	Partija socijalne pravde	03-07-6-847/16 od 08.12.2016.
10.	Složna narodna stranka	03-07-6-849/16 od 08.12.2016.
11.	Srpski pokret obnove Republike Srpske	03-07-6-850/16 od 08.12.2016.
12.	Stranka pravedne politike	03-07-6-851/16 od 08.12.2016.
13.	Unije socijaldemokrata – Unija za sve nas	03-07-6-852/16 od 08.12.2016.

Privitak 6 – Pregled izrečenih kazni u razdoblju 2005–2016. godina

Godina izricanja i iznos novčane kazne		Broj izrečenih kazni	Godina kršenja zakona i iznos novčane kazne		Naplaćene kazne	Nenaplać. Kazne	Administrativna mjera Zabrana sudjelovanja na narednim izborima
2005.	56.000,00	40	2004.	56.000,00	37.550,00	18.450,00	-
2007.	48.700,00	9	2004.	48.700,00	46.339,72	2.360,28	7
2008.	13.000,00	3	2005.	13.000,00	13.000,00	0,00	4
2009.	179.670,00	63	2005. 2006. 2007.	179.670,00	125.981,96	53.688,04	-
2010.	83.500,00	37	2008.	83.500,00	73.548,44	9.951,56	8
2011.	89.200,00	1	2008.	10.000,00	10.000,00	0,00	11
		33	2009.	79.200,00	74.123,35	5.076,65	
2012.	59.000,00	19	2010.	59.000,00	48.028,40	10.971,60	8
2013.	150.600,00	12		47.000,00	46.000,00	1.000,00	3
		1	2010.	25.000,00	25.000,00	0,00	
		30	2011.	78.600,00	75.420,00	3.180,00	
2014.	100.200,00	27	2012.	100.200,00	88.300,00	11.900,00	12
2015.	65.200,00	21	2013.	65.200,00	6.000,00	59.200,00	6
2016.	104.800,00	19	2014.	104.800,00	18.000,00	86.800,00	13
UKUPNO	**949.870,00**	**315**		**949.870,00**	**743.391,87**	**206.478,13**	**72**
		Postotak naplaćenih kazni		100,00%	78,26%	21,74%	

III. DIO

PROVOĐENJE ZAKONA O VIJEĆU MINISTARA BiH

1. Provođenje Zakona o Vijeću ministara BiH

389. Sukladno Zakonu o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine[97] (u daljnjem tekstu Vijeće ministara BiH), Središnje izborno povjerenstvo BiH nadležno je da ocjenjuje, na temelju dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedatelja, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uvjete za imenovanje i potvrdu o tome dostavlja tijelu nadležnom za imenovanje.

390. Sukladno članku 10c. spomenutog zakona, Središnje izborno povjerenstvo BiH vrši provjere da li kandidati za ministre i zamjenike ministara u Vijeću ministara BiH ispunjavaju sve potrebne uvjete propisane Izbornim zakonom BiH i da se na njih ne odnosi nijedna nespojiva dužnost propisana tim zakonom.

391. U 2016. godini Središnje izborno povjerenstvo BiH je na temelju članka 10b., 10c. i 10d. Zakona o Vijeću ministara BiH pripremilo tri (3) Izvješća o izvršenim provjerama predloženih kandidata za funkciju ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH i izdalo potvrde da kandidati ispunjavaju sve potrebne uvjete za imenovanje na navedene položaje.

392. Dana, 14. 1. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je izdalo potvrdu o ispunjavanju uvjeta za dva kandidata za funkciju ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH: Bakir Dautbašić, kandidat za ministra prometa i komunikacija BiH, i Sead Jusić, kandidat za zamjenika ministra obrane BiH.

393. Dana, 5. 5. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je izdalo potvrdu o ispunjavanju uvjeta za jednog kandidata za funkciju ministra u Vijeću ministara BiH – Ismir Jusko, kandidat za ministra prometa i komunikacija BiH.

394. Dana, 17. 11. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je izdalo potvrdu o ispunjavanju uvjeta za jednog kandidata za funkciju zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH – Vojin Mijatović, kandidat za zamjenika ministra civilnih poslova u Vijeću ministara BiH.

2. Zaključna razmatranja

395. Tijekom 2016. godine izvršene su provjere za dva kandidata za funkciju ministra i dva kandidata za funkciju zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH i to: dva kandidata za ministra prometa i komunikacija BiH, jednog kandidata za zamjenika ministra obrane BiH i jednog kandidata za zamjenika ministra civilnih poslova BiH.

[97] „Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 i 24/08

IV. DIO

MEĐUNARODNA SURADNJA, SEMINARI I EDUKACIJE

1. Međunarodna suradnja, seminari i edukacije

1.1 Sudjelovanje na promatračkim misijama, međunarodnim konferencijama i seminarima

396. U razdoblju od 27. do 29. siječnja 2016. godine tročlano izaslanstvo Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH boravilo je u radnoj posjeti Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske (DIP). S izaslanstvom Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH održan je radni sastanak, a potom su predstavnicima Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH održane prezentacije u kojima je prikazan djelokrug Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske kao i pregled izbornog sustava Republike Hrvatske. Tijekom posjete predstavnika Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH izražena je obostrana želja za nastavkom dobre suradnje i u budućnosti.

397. U razdoblju od 20. do 23. veljače 2016. godine dvočlano izaslanstvo Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je nazočilo 4. sastanku Izvršnog odbora i Odbora za nadzor i reviziju Udruge svjetskih izbornih tijela (A-WEB) koji su održani u New Delhiju, Indija. Članica Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je tijekom jednodnevne Konferencije o korištenju informacijsko-komunikacijskih tehnologija u izbornom procesu ('Leveraging Technology for Transparent Elections') održane 22. 2. 2016. godine prezentirala iskustva izborne administracije u BiH ovoj oblasti. Izvršni odbor A-WEB je raspravljao o napretku A-WEB-a u 2015. godini, prošlim i budućim projektima i o aktivnostima planiranim za 2016. godinu.

Sastanak Izvršnog odbora A-WEB, New Delhi, 20–23. 2. 2016.godine

398. U razdoblju od 15. do 18. veljače 2016. godine dvočlano izaslanstvo Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je na poziv Državnog izbornog povjerenstva Gruzije sudjelovalo na 6. godišnjem sastanku tijela za provedbu izbora koji je održan u Lopota Lake Resort, Kakheti, Gruzija. Tema konferencije je bila „Izborni integritet“, a sudjelovalo je 105 predstavnika iz 19 izbornih povjerenstava te 16 međunarodnih organizacija. Na konferenciji su predstavljeni osnovni aspekti za osiguranje izbornog integriteta kao i faktori koji utječu na izborni integritet uključujući odziv birača, migracije kao izazov za izborni integritet, nepristrano promatranje izbora, objava izbornih rezultata, transparentnost te razni inovativni programi i tehnologije.

6. Godišnji sastanak tijela za provedbu izbora, Lopota Lake Resort, Kakheti, Gruzija 15–18. 2. 2016. godine

399. Dana, 4. ožujka 2016. godine, a na poziv Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske dvočlano izaslanstvo, Središnje izborno povjerenstvo BiH je boravilo u jednodnevnoj posjeti Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske. Teme razgovora su se odnosile na predstojeći sastanak Izvršnog odbora Udruge europskih izbornih dužnosnika (ACEEEO) koji je planiran za 10. ožujak 2016. godine.

400. Na poziv Madeleine Albright, predsjednice Nacionalnog demokratskog instituta (NDI) i prve žene državnog tajnika u povijesti SAD-a, Irena Hadžiabdić, članica Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i članica Odbora ravnatelja Međunarodne fondacije za izborne sustave (IFES), u New Yorku je sudjelovala kao panelista na konferenciji na kojoj se pokreće globalna akcija za zaustavljanje nasilja nad ženama u politici. Konferencija koja okuplja visoko rangirane aktivistice iz cijelog svijeta je održana 17. ožujka 2016. godine. Za vrijeme trodnevnog boravka u New Yorku predstavnica Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH nazočila je i drugim događajima koji su povodom 60. godišnjice UN-ovog Povjerenstva o statusu žena održavani u sjedištu Ujedinjenih naroda.

60 .godišnjica UN Povjerenstva za žene

401. Na poziv Udruge europskih izbornih dužnosnika (ACEEEO) dvočlano izaslanstvo Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je sudjelovalo na sastanku Izvršnog odbora ACEEEO 10. ožujka 2016. godine u Budimpešti, Mađarska. Sastankom je predsjedavala

Lefterije Lleshi, predsjednica ACEEEO-a i predsjednica Središnjeg izbornoga povjerenstva Albanije. Članovi Izvršnog odbora iz Bosne i Hercegovine, Letonije, Litve, Republike Moldavije, Rumunjske i Ruske Federacije razgovarali su o institucionalnim pitanjima i profesionalnim projektima Udruge.

Sastanak Izvršnog odbora ACEEEO
Budimpešta, 10. 3. 2016. godine

402. Od 19. do 29. ožujka 2016. godine na poziv A-WEB-a četveročlano izaslanstvo Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH sudjelovalo je na seminaru „Program izgradnje kapaciteta za izborne dužnosnike srednje razine – Razvitak liderstva dužnosnika za bolje upravljanje izborima“, koji je održan u Incheonu i Seulu, Republika Koreja. Na seminaru je sudjelovalo 20 predstavnika izbornih povjerenstava: Bosne i Hercegovine, Uzbekistana, Senegala, Šri Lanke, Malavija, Kosova i Sao Tome i Principe.

403. Od 8. do 14. travnja 2016. godine na poziv Državnog izbornog povjerenstva Republike Koreje i A-WEB-a dvočlano izaslanstvo Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je promatralo 20. izbore za državni parlament, koji su održani 13. aprila 2016. godine. Program je obuhvaćao promatranje ranih izbora, promatranje redovitih izbora i sudjelovanje na Međunarodnom forumu o izborima. Program posjete je realiziran u gradovima Incheon i Seul, a u njemu su sudjelovala 72 predstavnika izbornih povjerenstava, članova parlamenata, vladinih i nevladinih organizacija i kompanija koje se bave proizvodnjom i prometom opreme za izbore, iz 31 zemlje svijeta.

Program izgradnje kapaciteta za izborne dužnosnike
srednje razine – „Razvitak liderstva dužnosnika za bolje upravljanje izborima“
Incheon, 19–29. 3. 2016. godine

Sudionici programa promatranja ranih izbora,
Incheon, Južna Koreja, 8–14. 4. 2016. godine

404. Na poziv Republičkog izbornog povjerenstva Srbije dvočlano izaslanstvo Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je u razdoblju od 23. do 25. travnja 2016. godine promatralo parlamentarne izbore koji su održani 24. travnja 2016. godine u Republici Srbiji.

405. Na poziv Središnjeg izbornoga povjerenstva Bugarske dvočlano izaslanstvo Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je u razdoblju od 12. do 15. studenog 2016. godine promatralo drugi krug parlamentarnih izbora, te su se ovom prilikom susreli s članovima Središnjeg izbornoga povjerenstva Bugarske kako bi razgovarali o pojedinim zakonskim rješenjima koja su na snazi u Republici Bugarskoj.

406. Od 21. do 23. rujna 2016. godine, na poziv Udruge europskih izbornih dužnosnika (ACEEEO) i Središnjeg izbornoga povjerenstva Republike Albanije, tročlano izaslanstvo Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je sudjelovalo na 25. godišnjoj konferenciji i sastanku Generalne skupštine ACEEEO-a, koji su održani u Tirani, Albanija. Cilj ovoga događaja bio je pružiti pregled najvažnijih aspekata i napredaka u oblasti izbora od osnutka Udruge. Tematska konferencija pod nazivom „Razvitak izbornih sustava i procesa" predstavljala je priliku za procjenu glavnih trendova i praksi u posljednjih 25 godina, kao i problema s kojima su se suočavala tijela za provedbu izbora u tom razdoblju.

407. Od 9. do 12. prosinca 2016. godine dvočlano izaslanstvo Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je boravilo u Makedoniji gdje je promatralo prijevremene parlamentarne izbore, koji su održani 11. prosinca 2016. godine.

1.3 Promidžba inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora

408. Središnje izborno povjerenstvo BiH je i u 2016. godini 11. put po redu iniciralo aktivnosti čiji cilj je promidžba inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora.[98] U razdoblju od 15. siječnja do 15. veljače 2016. godine organiziran je „**Mjesec promidžbe slobodnih i demokratskih izbora"** s nizom programskih aktivnosti. Pripremljen je prijedlog programa koji je objavljen na web stranici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, dostavljen svim općinskim/gradskim izbornim povjerenstvima, međunarodnim organizacijama i Veleposlanstvima u BiH i objavljen u medijima.

409. Dana, 14. 1. 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH ugostilo je studente Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru. U okviru posjete dr. Ahmet Šantić, predsjednik, i Vlado Rogić, član Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, za studente su održali predavanje na temu „Zakonski koncept i funkcioniranje izbornog sustava u BiH". Na ovaj način studenti su se upoznali o važnim aspektima zakonskog koncepta izbornog sustava i njegovog funkcioniranja u BiH kroz praktičnu nastavu. „Uloga civilnog društva i povećanje odziva birača" su izazvale veliko zanimanje sudionika, a Središnje izborno povjerenstvo BiH je dobilo pohvale za organizaciju ovoga događaja. Izvješće s ove manifestacije objavljeno je na facebook stranici ACEEEO-a, https://www.facebook.com/aceeeo.

[98] Na trećoj konferenciji Globalne izborne organizacije (Global Election Organization – GEO) koja je 2005. godine održana u Šiofoku u Mađarskoj, izborni stručnjaci iz cijelog svijeta odaslali su veoma bitnu poruku o potrebi jačanja procesa demokratskog razvitka u cijelom svijetu. Zbog važnosti ove poruke, Udruga europskih izbornih dužnosnika (ACEEEO) je pokrenula inicijativu da Generalna skupština Ujedinjenih naroda proglasi prvi četvrtak u veljači kao Svjetski dan izbora, a sudionici Konferencije su podržali ovu inicijativu. Prvi četvrtak u veljači je predložen kao dan za obilježavanje Svjetskoj dana izbora budući da je većina međunarodnih sporazuma na polju izbora potpisana na ili oko ovog nadnevka. Najvažniji cilj ove inicijative je promoviranje međunarodnih standarda za poštene i transparentne izbore te podizanje svijesti o važnosti izbora za demokratske procese među biračima, izbornom administracijom, političkim strankama, kao i u javnosti.

Sastanak sa studentima Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

410. Na poziv Općinskog izbornog povjerenstva Novi Grad Sarajevo delegacija Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je 4. 2. 2016. godine nazočila svečanoj sjednici Općinskog izbornog povjerenstva Novi Grad Sarajevo kojoj je nazočilo oko 50 predstavnika političkih stranaka koje egzistiraju u Općini Novi Grad Sarajevo, ravnatelji osnovnih i srednjih škola Općine Novi Grad Sarajevo i predsjednici odnosno tajnici mjesnih zajednica Općine Novi Grad Sarajevo. Predstavnici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH su u svom obraćanju nazočne obavijestili o svim aktivnostima koje provodi Središnje izborno povjerenstvo BiH: rad kroz Interresornu radnu skupinu na izmjenama Izbornog zakona BiH, pripremama za Lokalne izbore 2016. godine, održavanju promidžbe novih tehnologija zakazanu za 9. 2. 2016. godine. Također, predstavnici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH su odgovorili na postavljena pitanja u glede prikupljanja podataka o osobama koje će glasovati putem mobilnog tima, potrebi da se biračka mjesta nalaze u školama, o načinu borbe protiv svih zloupotreba koje se dešavaju na i izvan biračkih mjesta.

411. Glavna manifestacija promidžbe inicijative za obilježavanje Svjetskog dana izbora održana je 9. 2. 2016. godine u Velikoj sali Parlamentarne skupštine BiH u suradnji s Udrugom izbornih dužnosnika u BiH i uz financijsku podršku Veleposlanstva Kraljevine Norveške u BiH i sudjelovanje 220 sudionika – predstavnika zakonodavne i izvršne vlasti u BiH, diplomatskog kora, izborne administracije, nevladinog sektora i medija. Kao dio manifestacije pod nazivom „Uporaba naprednih tehnologija u izbornom procesu" renomirane kompanije (Smartmatic, Smart System Solution, Indra, Scytle and Gemalto) su prezentirale svoju opremu za unaprjeđenje izbornog procesa. Nadalje, napredne tehnologije kao što je elektronička olovka (e-Pen), su korištene na simuliranim izborima koji su organizirani u sklopu ove manifestacije.

Proces glasovanja korištenjem elektroničke olovke

412. U prosincu 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je podržalo kampanju „16 dana aktivizma“ – bijele vrpce. Nošenjem bijelih vrpci članovi Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH priključili su se kampanji Agencije za ravnopravnost spolova BiH i Ministarstva za ljudska prava i raseljene BiH i time poslali jasnu poruku javnosti da se zalažu za okončanje nasilja nad ženama i djevojčicama.[99]

Kampanja – „16 dana aktivizma“ – bijele vrpce

[99] Saopćenje za medije, http://www.izbori.ba/Default.aspx?CategoryID=64&Lang=3&Id=2020

1.4 Suradnja s međunarodnim organizacijama i nevladinim sektorom

413. Tijekom 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je nastavilo suradnju s Vijećem Europe u Strasbourgu i Uredom Vijeća Europe u Sarajevu i Kongresom lokalnih i regionalnih tijela vlasti Vijeća Europe (Kongres) kroz realizaciju projekta predizborne pomoći za Lokalne izbore 2016. godine u BiH, sastanke, okrugle stolove za korisnike programa predizborne pomoći i sastanke glede raspoređivanja izborne promatračke misije Kongresa.

414. Središnje izborno povjerenstvo BiH kontinuirano njeguje suradnju s međunarodnim institucijama koje djeluju u Bosni i Hercegovini, a posebno s Misijom OESS-a u Bosni i Hercegovini. Ta suradnja ogleda se u pružanju podrške, na zahtjev Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, kroz provođenje projekta s ciljem unaprjeđenja izbornog procesa, pribavljanju stručnih mišljenja i stavova relevantnih međunarodnih organizacija (Venecijanskog povjerenstva, Vijeća Europe i Ureda OESS/ODIHR) o svim pitanjima koja su u nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

415. Središnje izborno povjerenstvo BiH je sačinilo i dostavilo prilog za redovito godišnje Izvješće o napretku BiH u procesu europskih integracija i input za izradu izvješća o provedbi mjera iz Akcijskog plana za realizaciju prioriteta iz Izvješća za Bosnu i Hercegovinu za 2016. godinu.

416. Predstavnici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH su također sudjelovali na:

- Na seminaru na temu: „Osnovni koncepti borbe protiv korupcije i pranja novca“, koji je održan u razdoblju od 5. do 8. travnja 2016. godine u zgradi Parlamentarne skupštine BiH u Sarajevu, u organizaciji Ministarstva sigurnosti BiH i Vijeća Europe;

- Regionalnoj konferenciji na temu „Monitoring financiranja izbornih kampanja s posebnim osvrtom na korištenje javnih sredstava za promidžbu političkih stranaka u izbornim kampanjama“ (Beograd, 12. 7. 2016. godine, u okviru projekta „Strengthening National Integrity Systems in the Western Balkans and Turkey, and tracking developments of anti-corruption efforts“. Konferenciju je organizirala organizacija Transparency International Srbije;

- Tematskoj sjednici Povjerenstva za ostvarivanje ravnopravnosti spolova „Sudjelovanje žena u politici – izazovi i prilike“ (Sarajevo, 29. 11. 2016. godine);

- Sastanku Prvog pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost Europske unije – BiH Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju koji je održan 1. i 2. prosinca 2016. godine u Sarajevu i prezentirali zakonski okvir (financiranje političkih stranka, BiH koji se odnosi na dostavu obrazaca Izjave o imovinskom stanju izabranih dužnosnika odnosno dužnosnika kojima mandat prestaje/ističe;

- Konferenciji povodom Međunarodnog dana borbe protiv korupcije – „Reformski izazovi u borbi protiv korupcije i vladavine prava na putu EU integracija“ dana 9. 12. 2016. godine u organizaciji Transparency International Bosna i Hercegovina;

- Konferenciji „Lokalni izbori 2016: Kakvi nas izbori očekuju nakon izmjena Izbornog zakona BiH?“ koju je Koalicija za slobodne i poštene izbore „Pod lupom“ organizirala 17. 5. 2016. godine u Sarajevu.

417. Tijekom 2016. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je nastavilo suradnju s Koalicijom za slobodne i poštene izbore „Pod lupom“, i njeni predstavnici nazoče sjednicama Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, a također su nazočili obukama za trenere predsjednika i članova biračkih odbora koje je Središnje izborno povjerenstvo BiH provodilo u šest regionalnih središta Prijedor, Teslić, Tuzla, Zenica, Sarajevo i Mostar od 1. do 8. kolovoza 2016. godine.

1.5 Obuka i stručno usavršavanje zaposlenih

418. Središnje izborno povjerenstvo BiH donošenjem godišnjeg Programa obuke zaposlenih u Tajništvu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH nastoji osigurati daljnje usavršavanje kako bi njihove vještine i znanje pratili napredak u relevantnim oblastima rada. Također, osiguranje obuke predstavlja i jedan od načina za motiviranje zaposlenika i povećanje ukupne učinkovitosti poslovanja.

419. Obuke zaposlenika u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH su usklađene sa strateškim ciljevima institucije kao i individualnim i timskim ciljeva proisteklim iz operativnih zadaća. Dinamika realizacije stručnog obrazovanja zaposlenih je bila usklađena s dinamikom aktivnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i raspoloživim proračunom.

420. S ciljem profesionalnog razvitka i usavršavanja državnih službenika/zaposlenika osoblje Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je sudjelovalo na specijalističkim seminarima i obukama od kojih izdvajamo:

- Obuka za novozaposlene državne službenike
- Specijalistički tečaj engleskog jezika
- Specijalistički tečaj engleskog jezika (B1/B2)
- Efficient and Effective Writing in English – Business and Report Writing Skills (webinar),
- Izrada godišnjeg Izvješća o rješavanju upravnih stvari u upravnom postupku
- Delegiranje odgovornosti
- Menadžerska obuka
- ITIL osnove
- Savremena poslovna komunikacija (webinar)
- Etika u javnoj upravi i kodeks državnih službenika (webinar)
- Stegovni postupak u tijelima uprave
- Plaće i naknade, troškovi zaposlenih u institucijama BiH i naknade izvanjskih suradnika
- Postupak srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama BiH
- Pisana i usmena prezentacija (webinar)
- Efficient and Effective Speaking in English - Business Communicaiton Skills (webinar).

421. Predstavnica Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je imenovana u Koordinacijski odbor za provođenje Gender Akcijskog plana BiH.

422. Na inicijativu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH iz veljače 2016. godine i na prijedlog Ministarstva civilnih poslova BiH, Vijeće ministara BiH je dana 29. 12. 2016. godine, na svojoj 29. sjednici, donijelo **Odluku o imenovanju Interresorne radne skupine za analizu stanja i predlaganje modaliteta uvođenja novih tehnologija u izborni proces** u

čiji sastav su ušli: 3 predstavnika Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH; 2 predstavnika Agencije za identifikacijske isprave, evidencije i razmjenu podataka (IDDEEA); 2 predstavnika Ministarstva komunikacija i prometa BiH i po jedan predstavnik Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva vanjskih poslova BiH, Ministarstva financija i trezora BiH i Ministarstva civilnih poslova BiH. Zadaća radne skupine je da u roku od 60 dana od dana imenovanja pripremi analizu stanja i da ponudi prijedlog modaliteta za uvođenje novih tehnologija u izborni proces u BiH te da taj dokument putem ovlaštenog predlagatelja uputi domovima u parlamentarnu proceduru.

2. Zaključna razmatranja

423. Središnje izborno povjerenstvo BiH je i u 2015. godini značajan dio svojih aktivnosti usmjerilo na uspostavljanje međunarodne suradnje i razmjenu iskustava kroz aktivno sudjelovanje na konferencijama, seminarima i raznim oblicima edukacija, što omogućava upoznavanje s najaktualnijim trendovima u razvitku izbornih sustava i primjene zakona iz oblasti financiranja političkih stranaka. Sudjelovanjem na međunarodnim konferencijama Središnje izborno povjerenstvo BiH nastoji dati puni doprinos u afirmaciji Bosne i Hercegovine, kroz uspostavljanje suradnje s tijelima za provođenje izbora drugih zemalja, nastavak suradnje s OESS-om, Vijećem Europe, International IDEA, kao i aktivnim sudjelovanjem na konferencijama i sastancima tijela Udruga europskih izbornih dužnosnika (ACEEEO) i Udruga svjetskih izbornih tijela (A-WEB) i drugih međunarodnih organizacija.

424. Predstavnici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH su u 2016. godini sudjelovali na jednom međunarodnom seminaru, 4 konferencije, jednom okruglom stolu i u 4 izborne promatračke misije.

425. U Izvještajnom razdoblju Središnje izborno povjerenstvo BiH je nastavilo aktivni angažman u ACEEEO-u, sudjelovanjem u radu njegovog Izvršnog odbora i u radu 25. Godišnje konferencije i Generalne skupštine ACEEEO-a, kao i sudjelovanjem na 3. Generalnoj skupštini i sastancima Izvršnog odbora i Odbora za nadzor i reviziju Udruge svjetskih izbornih tijela (A-WEB).

426. Po poziv međunarodnih i domaćih organizacija, institucija i asocijacija, institucija predstavnici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH sudjelovali u radu seminara / okruglih stolova / konferencija sa sljedećim tematskim sadržajima: kako odgovoriti na potencijalna pitanja iz Upitnika Europskog povjerenstva; kako odgovoriti na pitanja iz Upitnika Europskog povjerenstva, korištenje informacijsko-komunikacijskih tehnologija u izbornom procesu; izborni integritet, globalna akcija za zaustavljanje nasilja nad ženama u politici, „Program izgradnje kapaciteta za izborne dužnosnike srednje razine – Razvitak liderstva dužnosnika za bolje upravljanje izborima“, Međunarodni forum o izborima „Razvitak izbornih sustava i procesa“; „Lokalni izbori 2016.: Kakvi nas izbori očekuju nakon izmjena Izbornog zakona BiH?“; „Sudjelovanje žena u politici – izazovi i prilike“, „Reformski izazovi u borbi protiv korupcije i vladavine prava na putu EU integracija“.

427. U 2016. godini Središnje izborno povjerenstvo BiH je provelo Projekt predizborne pomoći Vijeća Europe za Lokalne izbore 2016. godine u okviru kojeg je razvijen nastavni plan i program za izbornu administraciju u BiH; certificirano 199 trenera predsjednika i članova biračkih odbora; certificirani treneri (171) su u suradnji s općinskim/gradskim izbornim povjerenstvima održali 160 seminara/obuka u 79 gradova/općina za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora, a od 8.119 sudionika obuke njih 7.912 je dobilo certifikat; razvijanje softvera s bazom podataka certificiranih trenera i predsjednika i

članova biračkih odbora čime je napravljen iskorak u poluprofesionalizaciji izborne administracije.

428. Tijekom 2016. godine nastavljena je suradnja s nevladinim sektorom, a posebno s Udrugom izbornih dužnosnika u BiH i Koalicijom „Pod lupom“.

429. Tijekom 2016. godine državni službenici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH sudjelovali su na obvezujućim edukacijama koje je organizirala Agencija za državnu službu BiH, kao i obukama koje su organizirale specijalističke kompanije.

430. Kao i do sada, za Središnje izborno povjerenstvo BiH međunarodna suradnja predstavlja veoma važan segment u radu te će i ubuduće nastaviti intenzivno ostvarivati međunarodne kontakte.

V. DIO

JAVNOST RADA SREDIŠNJEG IZBORNOG POVJERENSTVA BiH

1. Javnost rada Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH

431. Središnje izborno povjerenstvo BiH javnost rada smatra veoma važnim segmentom svoga funkcioniranja i zbog toga posebnu pažnju u ovom izvješću posvećujemo upravo tome. Središnje izborno povjerenstvo BiH svoju zakonsku obvezu, kada je u pitanju javnost rada i sloboda pristupa informacijama, ispunjava kroz dosljednu primjenu temeljnih principa javnog informiranja, kao što su: otvorenost, istinitost i odgovornost, koordinacija, pravodobnost i korisnost. U informiranju javnosti Središnje izborno povjerenstvo BiH uglavnom koristi općeprihvaćena formalna sredstva informiranja, kao što su: internet, konferencije za novinare, izjave i saopćenja za javnost. Vodičem za pristup informacijama je propisano da se informacije o radu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH mogu dobiti i neformalno, putem telefona u kontaktu sa stručnim savjetnikom za odnose s javnošću. Na taj način je olakšan put pristupa informacijama kojim raspolaže Središnje izborno povjerenstvo BiH. Formalno podnesenih zahtjeva za pristup informacijama u 2016. godini je bilo 151, na koje je Središnje izborno povjerenstvo BiH odgovorilo pravodobno sukladno Zakonu o slobodi pristupa informacijama.

432. Mediji, politički subjekti i nevladine organizacije su u najvećoj mjeri zainteresirani za rad Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH. Javnost rada Središnje izborno povjerenstvo BiH uglavnom osigurava na sljedeće načine:

- obavještavanjem javnosti o održavanju sjednica,
- davanjem obavijesti o aktivnostima Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH,
- izjavama za javnost predsjednika i članova Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH,
- održavanjem konferencija za javnost,
- omogućavanjem promatračima političkih subjekata, udrugama građana i međunarodnim promatračima da nazoče sjednicama, da promatraju druge aktivnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, kao i da imaju pristup svim relevantnim dokumentima sukladno zakonu,
- objavljivanjem donesenih odluka, putem internetske stranice Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i u službenim glasnicima,
- na drugi način koji odredi Središnje izborno povjerenstvo BiH.

433. Središnje izborno povjerenstvo BiH, je nastojalo da svoj rad što izravnije predstavi javnosti, što potvrđuje i činjenica o nazočnosti brojnih predstavnika pisanih i elektroničkih medija, uključujući i RTV servise, sjednicama Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH. Članovi Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH pokazali su veliku susretljivost u davanju izjava, informacija i zakonskih tumačenja izbornog procesa kako bi se otklonile sve nedoumice koje su ponekad medijski bile pogrešno interpretirane.

Konferencija za medije Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH

434. Sjednice Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH su javne.

Sve relevantne informacije i odluke koje donosi Središnje izborno povjerenstvo BiH mogu se dobiti na:

- *Internetskoj stranici Središnjeg izbornoga povjerenstva Bosne i Hercegovine*, www.izbori.ba, koja svojim sadržajem informira javnost o aktivnostima Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, uključujući zakonsku i podzakonsku regulativu i baze podataka za koje ne postoje zakonske prepreke objavljivanja.

- *Konferencijama za novinare i u saopćenjima za javnost*. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u 2016. godini održalo 17 konferencija za novinare i objavilo 55 saopćenja za javnost. Konferencije su organizirane u onim situacijama kada je trebalo saopćiti važne odluke i stavove Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH i kada se smatralo da saopćenje za javnost ne može skrenuti dovoljno pažnje primatelju informacije.

435. Pisani mediji u BiH su u 2016. godini objavili 2.120 članaka o radu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, što potvrđuje visok stupanj otvorenosti i transparentnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH prema javnosti. U 2016. godini objavljeni članci su se uglavnom odnosili na: organizaciju i održavanje Lokalnih izbora 2016. godine, izborne rezultate, provedbu posrednih izbora itd.

2. Zaključna razmatranja

436. Središnje izborno povjerenstvo BiH javnost rada smatra važnom pretpostavkom za vjerodostojnost svog djelovanja. Stoga, posebna pažnja se posvećuje što potpunijem i razumljivijem informiranju domaće i međunarodne javnosti o svojim ciljevima i mjerama za njihovo ostvarivanje, kao i o rezultatima svojih aktivnosti. Primjenom različitih oblika informiranja Središnje izborno povjerenstvo BiH je i tijekom 2016. godine redovito obavještavalo javnost o svim važnijim aspektima svog djelovanja. Saopćenja za javnost o odlukama Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH objavljivana su neposredno nakon sjednica na kojima su određene odluke donesene.

437. Na internetskoj stranici Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH www.izbori.ba omogućen je uvid u zakonsku i podzakonsku regulativu koja se odnosi na djelovanje Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, te upute i obrasci za primjenu važećih propisa poštujući ključne principe informiranja javnosti.

438. Središnje izborno povjerenstvo BiH će nastaviti praksu objektivnog i pravodobnog informiranja javnosti o svom radu. U dosadašnjem radu nije bilo primjedbi na pristup informacijama koje su u posjedu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

439. Jedan od dugoročnih ciljeva Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH je kontinuirani rad na jačanju imidža ove institucije u javnosti.

VI. DIO

PREPORUKE

1. Preporuke

440. Kao i u prethodnom razdoblju Središnje izborno povjerenstvo BiH želi preporučiti da je u narednom razdoblju neophodno posvetiti pažnju daljnjem unaprjeđenju izbornog zakonodavstva uz aktivan angažman njenih članova, prije svega u radu interresornih radnih skupina (Interresorne radne skupine za izmjenu i dopunu izbornog zakonodavstva i Interresorne radne skupine za analizu stanja i predlaganje modaliteta za uvođenje novih tehnologija u izborni proces) koji bi svojim znanjem i iskustvom mogli doprinijeti davanju preporuka za usvajanje kvalitetnih zakonskih rješenja.

441. Temeljem navedenog i dosadašnjih stečenih iskustava u primjeni zakona iz nadležnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, predlažemo da Parlamentarna skupština BiH prihvati sljedeće preporuke

A) Stvoriti normativne pretpostavke kao preduvjet za izmjenu izbornog zakonodavstva

442. Neophodno je stvoriti normativne pretpostavke kako bi se pristupilo izmjenama izbornog zakonodavstva po pitanju popune klubova u Domu naroda Parlamenta FBiH.[100]

B) Izmjene izbornog zakonodavstva

443. Nastaviti s radom na izmjenama izbornog zakonodavstva u Bosni i Hercegovini u okviru Interresorne radne skupine za izmjenu izbornog zakonodavstva u Bosni i Hercegovini i intenzivirati rad na njegovoj sinkronizaciji.[101]

444. Harmonizirati entitetske propise i propise Brčko Distrikta BiH sa standardima o pasivnom biračkom pravu sukladno odredbama Izbornog zakona BiH[102].

445. Provesti presudu Suda za ljudska prava u Strasbourgu[103].[104]

446. Provesti Odluku Ustavnog suda BiH, broj: U - 9/09 od 26. 11. 2010. godine[105], koja se odnosi na Grad Mostar, a glede Rješenja Ustavnog suda BiH od 18. 1. 2012. godine.[106]

447. Neophodno je da do raspisivanja izbora 2018. godine nadležna državna i entitetska tijela preispitaju i ažuriraju broj osoba s biračkim pravom koja imaju status raseljene osobe, u smislu zaštite integriteta Središnjeg biračkog popisa.

448. Preispitati broj mandata, kao i granice izbornih jedinica sukladno odredbama Izbornog zakona BiH.[107]

449. Intenzivirati aktivnosti na rješavanju pitanja entitetskog državljanstva za birače iz Brčko Distrikta BiH kao preduvjet za njihovo glasovanje na općim izborima.[108]

---

[100] Preporuka iz Izvješća o provedbi zakona iz nadležnosti SIP BiH za 2015. godinu koji je Zastupnički dom PSBiH usvojio na 30. sjednici održanoj 24. 5. 2016., a Dom naroda PSBiH na 21. sjednici održanoj 14. 7. 2016. godine.
[101] *Ibid.*
[102] *Ibid.*
[103] Sejdić i Finci protiv BiH – Presuda od 22. 12. 2009. godine
[104] Preporuka iz Izvješća o provedbi zakona iz nadležnosti SIPBiH za 2015. godinu
[105] „Službeni glasnik BiH“, br. 63/11
[106] Preporuka iz Izvješća o provedbi zakona iz nadležnosti SIPBiH za 2015. godinu
[107] *Ibid.*

450. Razmotriti pitanje prava glasa državljana Bosne i Hercegovine i Federacije BiH iz Brčko Distrikta BiH, s obzirom na to da ne sudjeluju u izboru delegata u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH.[109]

451. Osigurati uspostavu novih tehnoloških rješenja u izbornom procesu propisivanjem elektroničkog glasovanja i brojanja, čime bi se umanjile brojne malverzacije na biračkim mjestima i unutar biračkih odbora.

452. Precizirati odredbe koje će onemogućiti vođenje izborne kampanje izvan propisanog razdoblja, tj. postojanje „zabranjene kampanje“ prije službenog početka 30 dana do dana izbora.

453. Unaprijediti odredbe protiv govora mržnje s ciljem sprječavanja neprimjerene retorike u predizbornoj kampanji.

454. Omogućiti učinkovitiji i depolitiziran rad biračkih odbora na način da predsjednik/zamjenik budu nestranački članovi u poluprofesionalnom statusu.

455. Zaštitu izbornog prava regulirati tako da se trostupanjski postupak koristi samo u izuzetnim slučajevima i za najteže oblike kršenja izbornog zakonodavstva.

456. Propisati obvezu Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH da na zahtjev birača i političkih subjekata izdaje obvezujuće mišljenje o provedbi Izbornog zakona BiH.

457. Kroz realizaciju IV faze projekta Jedinstveni izborni informacijski sustav BiH“ – JIIS BiH nastaviti proces izgradnje izborne informacijske infrastrukture, čime će se osigurati uvezivanje svih izbornih operacija u jedan jedinstven sustav.[110]

458. Sve izmjene i dopune Izbornog zakona BiH nužno je donijeti pravodobno kako bi Središnje izborno povjerenstvo BiH usvojilo neophodni set podzakonskih propisa, instaliralo i testiralo odgovarajući softver u okviru Jedinstvenog izbornog informacijskog sustava BiH – JIIS BiH, te provelo obuku izborne administracije u Bosni i Hercegovini. Sve izmjene i dopune Izbornog zakona BiH bi trebalo raditi u neizbornoj godini.[111]

C) Oblast financiranja političkih stranaka

459. Preispitati i izbalansirati postojeće zakonodavstvo u oblasti organiziranja i političkog djelovanja političkih stranaka.[112]

460. Unaprijediti pravni okvir financiranja predizborne kampanje političkih stranaka kako bi se osigurala objava izvora financiranja prije dana izbora.
461. Unaprijediti odredbe izbornog zakonodavstva s ciljem sužavanja prostora za (zlo)upotrebu javnih resursa u predizbornoj kampanji, izvan formalnog financiranja političkih stranaka.

---

[108] *Ibid.*
[109] *Ibid.*
[110] *Ibid.*
[111] *Ibid.*
[112] *Ibid.*

462. Uvesti strože kazne za nezakonito financijsko poslovanje političkih stranaka, tj. demotivirati političke stranke za svjesno kršenje odredbi Zakona o financiranju političkih stranaka.

463. Potpuna implementacija preporuka GRECO-a i Akcijskog plana Vijeća Europe za Bosnu i Hercegovinu 2015–2017.

D) Oblast javnih nabava

464. Središnje izborno povjerenstvo BiH u svojim redovitim aktivnostima, a posebno u izbornim godinama, značajan dio svojih kapaciteta angažira na provođenju procesa javnih nabava. S tim u vezi predlažemo da se razmotri mogućnost centralizacije procesa javnih nabava na razini institucija Bosne i Hercegovine, a ukoliko to nije moguće, da se Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dodijeli poseban status i specifične procedure u javnim nabavama za nabavu izbornog materijala i opreme po uzoru na neka druga tijela za provođenju izbora, naprimjer Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske.[113]

E) Uvođenje novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini

465. Slijedom preporuka Interresorne radne skupine za analizu stanja i predlaganje modalitete uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini nastaviti aktivnosti na uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini.

466. Izraditi Strategiju za uvođenje novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i Akcijski plan koji će sadržavati prijedlog kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih rješenja za uvođenje novih tehnologija u izborni proces.

F) Skladište Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH

467. Pronaći trajno rješenje za skladište izbornog materijala i opreme Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

G) Podrška razvitku ljudskih potencijala i unaprjeđenju suradnje sa svim zainteresiranim stranama

468. Stavljanjem u funkciju Centra za edukaciju Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, koji će funkcionirati kao regionalni edukativni i resursni centar za izbornu administraciju, političke stranke, nevladin sektor, medije i sve zainteresirane strane, neophodno je osigurati kontinuiranu kadrovsku, financijsku i materijalnu podršku za uspješnu realizaciju ovoga projekta.[114]

469. Nadležne institucije trebaju pružiti svu neophodnu podršku Središnjem izbornom povjerenstvu BiH za implementaciju preostalih preporuka GRECO-a.

470. Parlamentarna skupština BiH potvrđuje opredjeljenje da se očuva neovisnost Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH kao tijela čije nadležnosti proizlaze iz nadležnosti

[113] Preporuka iz Izvješća o provedbi zakona iz nadležnosti SIPBiH za 2015. godinu
[114] *Ibid.*

Parlamentarne skupštine BiH, a u smislu daljnjeg osiguranja financijske, kadrovske i normativno-pravne stabilnosti Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH.

Broj: 04-2- 07-10-678-1/17 Predsjednica

Sarajevo, 13. travanj 2017. godine Dr. Irena Hadžiabdić

ANEKS

Popis materijalnih propisa koje Središnje izborno povjerenstvoBiH izravno primjenjuje u provođenju svojih nadležnosti

- Izborni zakon Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16),

- Izborni zakon Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj: 34/02, 35/02,24/04, 19/05, 24/12 i 109/12),

- Izborni zakon Brčko Distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj: 17/08 i 43/08),

- Zakon o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16),

- Zakon o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08),

- Zakon o agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije („Službeni glasnik BiH“, broj: 103/09 i 58/13),

- Zakon o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika u općinama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 19/08),

- Zakon o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik RS“, br. 97/16),

- Statuti općina/opština i gradova,

- Statut Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine – pročišćeni tekst („Službeni glasnik Brčko Disrikta BiH“, broj: 17/08 i 39/09),

- Zakon o Agenciji za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 56/08),

- Zakona o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/01, 63/08, 103/11 i 87/13),

- Zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/01, 56/08, i 58/15),

- Zakon o osobnoj karti državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/01 i 18/12),

- Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 28/00, 45/06, 102/09, 62/11 i 100/13),

- Zakon o političkim organizacijama („Službeni list SRBiH“, br. 27/91 – preuzet u Federaciji BiH),

- Zakon o političkim organizacijama („Službeni glasnik RS“, br. 15/96),
- Zakon o političkim organizacijama („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj: 12/02, 19/07 i 2/08),
- Zakon o izvršenju proračuna Federacije BiH (donosi se svake godine),
- Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, grada i općine („Službeni glasnik RS“, br. 65/08),
- Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj: 29/04, 14/07 i 19/07),
- Zakon o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 42/04),
- Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 83/09),
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik RS”, br. 94/15),
- Zakon o računovodstvu i reviziji u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, broj: 6/06 i 19/07),
- Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH”, br. 47/14),
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj: 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16 i 94/16),
- Zakon o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj: 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 i 40/12),
- Zakon o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj: 26/04, 7/05 i 48/05, 60/10 i 32/13),
- Zakon o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13 i 53/16),
- Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj: 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10),
- Zakon o upravi („Službeni glasnik BiH”, broj: 32/02 i 102/09),
- Zakon o javnim nabavama („Službeni glasnik BiH”, br. 39/14),
- Zakon o zaštiti osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/06, 76/11 i 89/11)
- Zakon o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14),

- Zakon o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu („Službeni glasnik BiH”, br. 94/16) – donosi se svake godine,

- Zakon o obligacijskim odnosima („Službeni list SFRJ”, broj: 29/78, 39/85 i 57/89, „Službeni list RBiH”, broj: 2/92, 13/93 i 13/94),

- Zakon o zakupu poslovnih zgrada i prostorija („Službeni list SFRJ”, broj: 33/77, 12/87, 30/90 i 3/93),

- Zakon o građenju („Službene novine Federacije BiH”, br. 55/02),

- Posebne uzanse o građenju („Službeni list SFRJ”, br. 18/77).